

IX.PARLAMENT .Parlamentarism

Guvern Armand Călinescu

I-a legislatura FRN.Prima sesiune ordinară

7 iunie- 11 iul.1939

[LD:8 oct.2007.Au trecut 3 ani și eu nu înaintez cu trilogia.Copleșită de atâtea documente ,contaminată de prejudecăți și stereotipii;devorată de bolile bătrâneții,îngrijorată de situația dilematică în care se află Ion , dar , mai ales,captată de scena politică actuală ,m-am împotmolit la această perioadă și nu mai pot înainta .

Acum gândesc:în interbelic ,**clasa "dirigentă"** a României a fost **aceeași din 1919 până în 1947** Chiar dacă etapele au fost sub **regimul a două Constituții** ;chiar dacă prin rotațiile de guvernare a existat o **diferențiere de accent doctrinar partidist** (PNL, PNȚ, FRN ș.a) ;chiar dacă a fost război sau pace ;chiar dacă biografiile unor "actori" au trecut prin faze de (dis)continuitate Regățenii-liberali (Ion ,Dinu și Gheorghe Brătianu sau Tătărașcu, Iamandi , Bentoiu) ,țărăniștii (Mihalache sau Lupu sau Ralea sau Gafencu)ardelenii (Vaida ,Maniu,Goga sau Lapedatu),bucovinenii (Nistor sau Grigorovici),basarabenii (Inculeț sau Halippa) , social-democrații (Titel Petrescu,Jumanca,Flueraș) .au alcătuit "**clasa politică** "normală,firească unui stat modern european cu identitate națională distinctă.

[LD:ascultam discuția Eugeniei Vodă cu **ambasadorul Spaniei la București** (TVR-1, 6 oct) Cu câtă siguranță și demnitate a răspuns el la întrebările privind evoluția istorică a Spaniei:700 de ani de regalitate și 7 republicani Dictatura lui Franco ? :ravagiile războiului civil ,neutralitatea și explicațiile ei, continuitatea structurii economico-sociale și politice (monarhie fără monarh) ...În aceeași zi ,**Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu** (Realitatea TV) lamentându-se de nimicnicia clasei politice, de lipsa busolei "europene" , de precaritatea comportamentului și mentalităților cetățenești (murdăria, vulgaritatea, bătăria ,lipsa closetelor).Acești admiratori și susținători ai președintelui-marinar Băsescu!...

Îmi pierd tot cheful de a mai duce la capăt întreprinderea mea]

1.)7 iun.'39.Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar

Mesajul regal /Jurământul parlamentarilor / Apel la solidaritate /

(DAD, MO 1,șed. din 7 iun.'39 ,pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199 / 1939, p. 10-12)

(rev."Parlamentul românesc" , an X,, 22 mai'39;"Universul" ,an 56,nr.155,9 iun.'39)

[LD:5 nov.2007.Atenție ! cam aceleași fișe și comentarii ai și în fișierul Regim electoral

Vezi cum faci :ori le unifici , ori ce dai la **Regim**, scoți de la **fișier Alegeri** .

Apoi ,ambele -**Regimul** și **Alegerile** -trec în capul **fișierului IX Parlamentul'39**

în care va trebui să le armonizezi și sistematizezi

[LD:**apr.2004**.În cele dintâi luni ale noului regim , cârmuirea abandonase parcă preocupările programatice .După soluționarea problemelor urgente , s-a trecut și la fixarea cadrului doctrinar. Vezi obligatoriu **fișierele Regimul electoral** și **Algeri '39** , toate **considerațiile teoretice**, doctrinare ;**cronologia** consumării alegerilor ; **rezultatul alegerilor**; **listele** cu deputați și senatori ;**adnotările** privind apartenența partidistă anterioară ; și , f.important ,**represiunea** de care au avut parte acei parlamentari în timpul regimului comunist , ca o dovadă peremptorie a **genocidului la care a fost supus poporul român după 1944**.

[LD: apr.2004.La 7 iunie, după un an și jumătate de absență,după 15 luni de la edictarea Constituției,premierul Armand Călinescu a convocat noul Parlament Actul era menit să desăvârșească conturul juridic al noului regim.

Parlamentul românesc își relua activitatea,cu atribuții și structuri modificate .

Cu **aceeași ceremonie** și în **aceleași formule tradiționale**.

Caracterizarea generală din "*România în vâltoarea...*" este foarte bine realizată .(p. 255 - 263)

De data asta ,urmăresc însă **cu precădere ,referirile la regimul parlamentar democratic pluripartidist** ,de până în 1937, de care s-a debarasat noul regim ,și **motivațiile colaborării sau refuzului** de participare în noul parlament.

Ceremonia Mesajului a durat 30 de minute și a fost urmată de depunerea **Jurământului** parlamentar .Vezi pe larg la **fișier Monarhie și Guvern**]

Exceptând ,**un număr restrâns de senatori de drept,care au adoptat pasivismul parlamentar**(și aceasta un precedent uzitat la constituanta din 1923 și în alte momente)

Parlamentul FRN a funcționat , în limitele impuse de legile noi și în conjuncturile ce s-au

precipitat în acea vară a anului 1939,ca **o instituție democratică nebăgată în seamă**

Senatul , în mai mare măsură, **amintea de veche Adunare a Deputaților** .Nu este de mirare .]

[LD:24 iun.2007.Așa cum evoluiază "*regimul prezidențial Bănescu*" - cu hărțuiala și boicotarea Guvernului și Parlamentului ,cu *Referendumul* din 19 mai ,cu captarea interesată (și reușită !) a "*intelectualității civice*" , care s-a înhămat și la "croirea "unui nou **ăsezământ constituțional** , (Pleșu,Liiceanu,Patapievici,Avramescu et &) **un astfel de regim ar dori Bănescu** .

[MSR Carol II:

▣Mesajul Regal

[LD:Preocupare pentru țară ,intelență politică ,putere de muncă,amestecate cu o trufie nemăsurată naivitate ,cinism și frică.Este foarte greu de măsurat dozajul ,din care cauză a putut să-și atragă adulatori și detractori Și mai greu de împărțit "**certIFICATE DE ADEVĂR**" ,având în vedere caracterul colaboratorilor politici ,de care a știut să se folosească:un Tătărescu,Vaida , Călinescu ,Iorga și al adversarilor -un Maniu ,Codreanu ,Brătianu ,Mihalache ,Ion Antonescu) Exprimă **sentimente absente** (ex. față de regina Maria) ,**dispreț față de supuși** (căroră le pretinde mulțumire că le-a luat din prerogative) ,**minciună drapată în demagogie** (avântul poporului la plebiscitul Constituției,afluirea spre FRN,mobilizarea din martie'39),**rupere de realități** (nivelul pregătirii militare ;pericolele externe) **ambitție de dictator** (îngenuncherea partidelor și parlamentului) ,**confuzie de valori morale** (patriotismul redus la credința față de Rege)]

...Ceremonia

La ora 12,însoțit de **MSMihai**,mare voevod de Alba -Iulia,și urmat de **membrii guvernului**, intră în sala deputaților ,unde este întâmpinat cu aplauze și urale.

El dă citire următorului **Mesaj Regal** :

...Omagiu Reginei -mame Maria

"Înainte de a începe o muncă nouă,închinată unității ,puterii și propășirii patriei noastre românești, vă rog să uniți gândurile Domniilor -Voastre cu ale Mele ,întru **amintirea Reginei Maria** , al cărui **doliu** l-am purtat cu toții anul acesta în sufletele noastre .Nu vom uita nici **strălucirea farmecului Ei**,nici **flacăra dragostei Ei de țară**,nici **vitejia de care a dat dovadă** în zile grele și glorioase

"Desăvârșind opera celor doi mari Regi,Regina Maria a strâns și mai puternic **legăturile atât de adânci** și de vii care unesc **Dinastia de țară** : nepieritoare îi va fi amintirea "

(adunarea păstrează câteva clipe de reculegere)

Carol II /

▣Noul Parlament =renaștere și uniune națională

"Cu deosebită mulțumire mă aflu astăzi în mijlocul **reprezentanței naționale**,întrunită în **primul**

Parlament ales după prevederile noii Constituții. **Adunările legiuitoare actuale** sunt totdeodată reunite sub semnul **renașterii și al concordiei naționale**

"Încă din clipa în care am urcat treptele Tronului, nu am încetat de a face stăruitoare **apeluri la unirea tuturor forțelor** vii ale țării, pentru o **colaborare rodnică și patriotică**.

Și deși multă vreme **alte interese au precumpănit, întârziind opera de consolidare** a Statului și **primejduind însăși existența lui**, prin frământări și discordii, totuși în ceasul suprem, **poporul Meu și-a regăsit liniștea salvatoare**."

Carol II /7 iun'39

▣ **Noua Constituție**

"Intervenind a **10 februarie 1938**, cu **gândul curat și cu conștiința** că împlinesc un comandament pe care **împrejurările grele ce treceam ar fi cerut unirea sfântă a făuritorilor României Mari, am dat țării Mele o nouă Constituție**." (aplauze prelungite, îndelung repetate)

-**Întâietatea naționalității române**

"Prin acest nou așezământ **s-a proclamat hotărât întâietate Naționalității române** :

-**Datoriile și drepturile cetățenilor**

s-au statornicit și lămurit mai bine **datoriile și drepturile cetățenilor** ;

-**Descătușarea de partide**

s-a descătușat viața publică **de interese strâmte de partid**, așezând-o pe terenul adevăratelor nevoi ale obștei românești ;

-**Fireasca reprezentare în Parlament**

s-a asigurat o mai **dreaptă și firească reprezentare în Parlament** a **agricultorilor, muncitorilor, intelectualilor** și ai celorlalți factori producători; **s-a așezat astfel o bază morală mai temeinică pentru viața de Stat** .

▣ **Plebiscitul=răsunet, însuflețire, aprobare, legitimare**

"Cu deosebită mulțumire sufletească am putut vedea că **noile orânduri ce am dat au găsit un mare răsunet** și o **însuflețită primire** în mijlocul poporului Meu .Astfel cu prilejul **Plebiscitului** din anul trecut, **90%** din cei îndreptățiți a se rosti **au votat pentru noua Constituție**".

Carol II

▣ **Frontul Renașterii Naționale**

"Aceași însuflețire am văzut reînnodându-se după un an, prin înscrierile în **Frontul Renașterii Naționale** " (aplauze prelungite, îndelung repetate)

...**Alegerile**

Iar **participarea la ultimele alegeri**, cea mai însemnată din câte au existat în trecut cu prilejul consultărilor populare, a venit **să arate pentru a treia oară adâncă prefacere ce s-a împlinit** în sufletul Națiunii, **mulțumirea ei și definitivă alipire la noile orânduri** ."

Carol II/7 iun.'39

▣ **Guvernarea: febr'38-iun'39**

[**Patriarhul Miron Cristea /Armand Călinescu**]

" În timpul de un an jumătate, **în care Parlamentul nu a putut fi întrunit, Guvernul Meu a avut să facă față unor numeroase și grele probleme**.

...**Restabilirea ordinii interne**

[**Armand Călinescu -ministr. Interne**]

[**g-ral Gabriel Marinescu .subsecretar**]

Astfel, mai întâi el a trebuit să restabilească ordinea internă, adânc turburată prin frământările din trecut și să restabilească ideea de autoritate de Stat, mult slăbită din aceleași cauze. Printr-o acțiune energică și stăruitoare, această operă a fost realizată. Liniștea deplină și uniunea sufletească ce domnește astăzi în țară a dat putința dezvoltării unei munci productive și întărirea rezistenței împotriva oricăror primejdii " (Vii aplauze, ovațiuni)

Reformele organice ale noului regim

[LD: Sigur, aceste reforme s-au făcut. Unele chiar cu intenții și consecințe benefice. Dar s-au "otcroiat" de sus, fără consultări și dezbateri, sub forma acelor *decrete-legi* stipulate de noua Constituție.]

"De asemenea, Guvernul Meu a avut să statornicească reformele organice ce decurgeau din noua orânduire constituțională.

-Legea administrativă

[Armand Călinescu (Interne), Victor Iamandi (Justiție)]

O nouă legiuire administrativă a realizat descentralizarea de atâta vreme așteptată și a pus la îndemâna inițiativelor locale, resursele necesare unei activități constructive.

-Reorganizarea magistraturii

-Reforma învățământului

[Victor Iamandi -Justiție]

[Petre Andrei -Educație Națională]

A urmat apoi reorganizarea magistraturii și reforma învățământului care a primit o îndrumare nouă, corespunzătoare nevoilor actuale.

-Noul statut al muncii

[Mihail Ralea -Ministerul Muncii]

[Mihai Ghelmegeanu -Lucrări Publice și Comunicații]

[Nic. Cornățeanu -Agricultură și Domenii]

[g-ral medic Nic. Marinescu -Sănătate și Asistență Socială]

Un nou statut al muncii a putut da soluțiuni unor însemnate probleme sociale

O largă acțiune constructivă prin modernizarea unei întinse rețele de drumuri, prin construirea unui însemnat număr de silozuri și printr-o intensă acțiune de asistență socială și sanitară a populațiunii.

-Buget și monedă națională -echilibrate

[Mitiță Constantinescu -Finanțe]

Finanțele țării s-au bucurat de o grijă deosebită. [...] bugetul a rămas perfect echilibrat și moneda națională apărată "

Carol II / iun. '39

-Armata-acțiune de căpetenie

[Armd. Călinescu - ad-int. Apărare Națională]

[g-ral Paul Teodorescu -Aer și Marină]

[Victor Slăvescu -Înzestrarea armatei]

[Ion Bujoiu -Economie Națională]

Armata țării a continuat să fie obiectul atențiunii de căpetenie a Guvernului Meu.

(Aplauze prelungite, îndelung repetate; strigăte: Trăiască armata!)

Corpul ofițerilor și subofițerilor și-au văzut situația materială îmbunătățită, atât prin adausuri la soldă, cât și prin Casa de asigurări a oștirii pe baze noi și mai folositoare

Instrucțiunea și hrana trupei au găsit o sollicitudine specială.

Dotarea oștirii a înregistrat progrese sensibile. Infanteria a fost înzestrată cu armament nou și

variat ;**artileria** a dobândit material modern;**aviația** a primit un imbold pe care nu l-a cunoscut până acum .**Comenzile de material** din țară și străinătate au fost sporite și efectuarea lor urmărită de aproape .**Industria de armament** internă a fost stimulată și lucrează astăzi în plin randament,**asigurând potențialul de război al țării**.(aplauze furtunoase,îndelung prelungite) .
"Toate aceste activități au dat țării **sentimentul unei depline siguranțe** care s-a invederat , pe de o parte,prin **elanul admirabil** cu care s-a răspuns la **chemarea sub arme** ,iar pe de altă parte ,prin **înălțătorul spirit de jertfă** pe care ,de la cel mai avut până la cel mai umil,l-au dovedit cetățenii în **subscripțiile spontane pentru înzestrarea armatei "**
(aplauze furtunoase , îndelung prelungite)
Carol II /7iun.'39

-Politica externă

[**Grigore Gafencu - Afaceri Externe**]

"În fine,Țara noastră s-a aflat în timpul din urmă în fața unor **grele probleme pe care le ridicau frământările și prefacerile internaționale** care aveau o firească atingere cu interesele noastre **Guvernul Meu a reprezentat** ,cu acest prilej,**o politică de pace,dar nu o pace cu orice preț** .
(aplauze furtunoase , îndelung prelungite) ,ci numai **în respectul libertății ,al independenței , al intergrității și al demnității naționale"**(aplauze furtunoase , îndelung prelungite) .
Pentru a face să izbutească această politică,**Guvernul Meu a chemat sub arme**,la un moment dat [martie'39] ,mai multe **clase re rezerviști**,declarând răspicat că înțelege **să apere hotarele sfinte cu orice jertfe** . (aplauze furtunoase , îndelung prelungite)
Cu deosebită mândrie am constatat în aceste împrejurări că **poporul Meu și-a regăsit virtuțile strămoșești**.În acestea aflăm cheazășia viitorului Patriei Noastre .(puternice aplauze)
"Țara și-a văzut **prestigiul ei sporit** de pe urma acestei atitudini cumpănită dar demnă .
Cu prilejul **vizitelor** pe care Eu,însoțit de iubitul Meu Fiu,Marele Voevod de Alba -Iulia, **le-am făcut de curând în diferitele capitale străine**,am putut vedea nu numai primirea caldă ce Ni s-a făcut personal și care Ne-a umplut inima de bucurie ,dar și **prețuirea deosebită ce se atribuie pretutindenii României** (aplauze furtunoase , îndelung prelungite)

«Organizarea politică a Statului

"**Guvernul meu** va folosi clipele de înseninare **pentru a desăvârși organizare politică a Statului** și a da soluțiuni mulțumitoare problemelor economice .

...Breslele-corporile profesionale

Astfel se va aduce **o lege organică** pentru definitiva așezare a **Corpurilor profesionale** , care sunt menite să constituie **temelia dezvoltării politice de mâine"**(aplauze)

...Statutul funcționarilor

" Se va prezenta **noul Statut al Funcționarilor Publici**,ce va statornici drepturile și poziția acestor slujitori ai Statului care în vremurile grele ce-am străbătut au depus o muncă prețioasă ce trebuie să le aducă toată solitudinea ocârmuirii .

" Atențiunea principală a guvernului se va îndrepta însă în viitor asupra nevoilor economice ale poporului Meu [-----]

O lege pentru **asigurarea rentabilității produselor agricole**.

...Completarea vacanței Patriarhale

()Omagiu IPSS Miron Cristea

"În fine,va trebui să se procedeze la **completarea vacanței ivite** în fruntea **Bisericii ortodoxe creștine** prin încetarea din viață a **IPSS Patriarhului Miron Cristea**.Pierderea încercată prin dispariția acestui **mare luptător ardelean** ,acestui **distins bărbat de Stat și nobile figuri** a bisericii noastre ,a fost adânc simțită de noi.Țara întreașă păstra o **amintire recunoscătoare primului Patriarh al României și Președintelui de Consiliu** care **a prezidat la marile prefaceri ce stau la temelia așezărilor publice de astăzi**.

(Adunarea păstrează un minut de reculegere)
Carol II / '39

▣Atribuțiile Parlamentului

"Sunt încredințat că **veți da tot sprijinul Guvernului Meu** în opera ce va întreprinde Aceasta **va fi cu atât mai ușor** pentru Domniile Voastre , cu cât, **liberați de preocupările și ambițiile politice de odinioară** ,astăzi, **când guvernul ,conform noii Constituții ,nu mai este la discreția Parlamentului**, și rămâne responsabil **numai față de Suveranului Țării**, Domniile Voastre **veți putea rămâne pe liniile mari** de obiective ale intereselor superioare de Stat . **Cercetarea proiectelor de legi** și contribuția Domniilor Voastre legislativă , în aceste condițiuni, **va fi cu atât mai prețioasă** .

"Rog pe Cel A-Tot -Puternic să lumineze **mintea și sufletul Domniilor -Voastre**, pentru ca opera ce sunteți chemați să înfăptuiți să fie din cele mai rodnice și să contribuie la fericirea scumpei noastre României . (Aplauze puternice , îndelung repetate , ovațiuni)

"Eu declar deschisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare ."

Mesajul Regel / 7 iunie '39

▣Ceremonia jurământului

După plecarea Regelui ,guvernul ia loc pe banca ministerială .Directorul general C.Dobrescu (delegat secretar general al Camerei) citește **dispozițiunile privitoare la jurământ**:

"Membrii Adunărilor Legiuitoare **sunt obligați**, înainte de a intra în exercițiul mandantului lor , **să depună jurământ** .Jurământul se face prin citirea formulei , după care , prin apel nominal, deputații sau senatorii pronunță cuvântul "**Jur** "

Deputații sau senatorii care refuză să jure pur și simplu după formula arătată de această lege **,pierd fără nici o altă formalitate , mandatul lor"**.

/Jurământul

(AIC, fond PCM, dosar nr 199/1939, f.25/29)
(Originalul decretului-lege ,cu textul jurământului)

<Jur credință Regelui Carol al II-lea .

Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării,să mențin unitatea naționalăși să apăr integritatea teritoriului României .>

...Depun jurământul:

[**LD o să încerc gruparea lor pe culorile politice ale fostelor partide**]

În prezența IPSSNicodem Munteanu ,arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, locotenent patriarhal ,depun jurământul **senatorii** :

-Șefii cultelor

(**ortodox , greco-catolic,catolic,reformat ,mozaic**):

Nicodem -Munteanu,Nicolae Bălan,Gurie Grosu,Alexandru Nicolescu ,Lucian Triteanu ,Nifon Criveanu ,Grigore Leu ,Vasile Lăzărescu ,Andrei Magieru,Nicolae Popovici,Nicolae Colan,Tit Simerdea,Dionisie Erhan,Gherontie Nicolau ,Vasile Stan,Ion Bălan /Iuliu Hossu,Traian Valeriu Frențiu,Alexandru Russu,Alex.Th. Cisar /Ioan Vasarhelyi,Victor Glondys,Iacob Niemirower.

-Ex liberali :

Senatori aleși ,numiți sau de drept :**Virgil Alimănișteanu,dr.Const.Angelescu ,Antonescu Victor,Ioan Botez,Mircea Cancicov,Nic.Chirculescu ,Mircea Costinescu ,C.A.Dimitriu , Furlugeanu Octavian (?) Ion Inculeț,Ioan P.Ioan,AI.Lapedatu,Dimitrie Negel, Ion Nistor,IonPurcăreanu ,NNSăveanu ,Victor Slăvescu ,Gh.Tătărăscu ;**

Deputați :**Banu Gheorghe,Victor Iamandi, Nicu Iovipale ,Aurel Neguș ,Eugen Titeanu ,**

-Ex național -țărăniști :

Senatorii : Aurel Birtolom (ginerele lui Șt.Cicio-Pop), Sever Dan, Iuliu Hațiegan, Teodor Iacobescu, I. Juvara (?), GGMironescu, Goroslav Mladenatz, Ion Pelivan, Nic. Penescu, **Deputații :** Algiu Constantin, Petre Andrei, Constantin Angelescu, Vasile Beldie, Armand Călinescu, Silviu Dragomir, Gafencu Grigore, Mihail Georgescu, Leanca Constantin, Lugojanu Ion, Măță Alexandru, Nicolae Mischie, Iuliu Moldovan, Voicu Nițescu, Virgil Potârcă, Radu Portocală, Ion Răducanu, Rădulescu -Motru, M. Ralea, ID Simian,

-Ex național-creștinii cuziști sau goghiști :

Senatorii : ACCuza, Ispir Vasile, Ion Modreanu (?) Gh. Urzică, Lupaș (?)
Deputații : Stan Ghițescu, Ion Gigurtu, Victor Isăcescu, Ion Petrovici, Leon Scridon,

-Ex-voidiști :

Senator : Gr. Periețeanu (?) I. Modreanu (?) **Deputați :** Al. Vaida -Voevod,

-Ex iorghiiști, argetoianiști, averescan:

Senatori : C. Argetoianu, C. Brăescu, Dimitrie Ghika, Iorga Nicolae, Nic. Micescu, Dimitrie Pompei, Dimitrie V. Topa, Anibal Teodorescu, Alexandru Radian, Ion Lupaș

-Ex social -democrații :

Senatori : I. Flueraș, Gh. Grogorovici, Iosif Jumanca, Lazăr Măglașu (?),
Deputați : Eftimie Gherman, Teodor Roznovan,

-Ex -partide minoritare :

Senatori : Banffy Nicolae, Hans Heydrich, Marton Aron, Episcop Augustin Pacha, Hans Otto Roth, Szasz Paul, Cristu Țancoff,

-Generalii .senatori :

Baliff Ernest, Al .Lupescu, Gh. Manu, Nicolae Petală, Gh. Rusescu, Nic. Samsonovici, C. Ștefănescu -Amza, Arthur Văitoianu, I. Popovici,

-Noi senatori :

Agârbiceanu Ion (preot), dr. Gr. Antipa, Mircea Bădărău, Lucian Blaga, Ion Brătescu -Voinești, Tiberiu Brediceanu, Ion Bujoiu, C. Garoflid, George Georgescu, Ion Jalea, Dimitrie Mociorniță, dr. Nic. Minovici, Anton Mocsony, (?), P. Niculescu -Ritz, Pop I. Maria (singura femeie !) Ion Marin -Sadoveanu, Teofil Sidorovici, Grigore Zamfirescu.

-Noi deputați :

Caius Brediceanu, Adrian Brudariu ...

▣ Opoziția absentă

("România" , 24 iun.'39 ; " Universul" , 10 iul.'39)

Jurământul / 7- iun.'39

Opoziția anticarlistă democrată - senatorii de drept - **era absentă .**

Nici vorbă de **preonizatul parlament -opozant**; nici vorbă de **opozitie în parlamentul ales .** După multe insistențe rostite la tribuna parlamentului, după un schimb de comunicări, scrisori, tratative și discuții între Biroul Senatului și grupul opozanților pasivi, la începutul lunii iulie, **Senatul a hotărât să ridice dreptul de executare a mandatelor senatorilor care refuzaseră să depună jurământul**

*Notă Marta Bibescu

(BCS, Mss 3589, f.278-280)

[LD:în acea zi , cu prilejul aceluia episod, simpatia Martei Bibescu se îndreaptă spre Carol și Mihai și cu nedisimulat dispreț față de ceilalți .Își exprimă admirația față de "**monarhia absolută** " Consemnează că ,prin noua Constituție, Regele numește direct pe senatori , guvern,deputați . Consemnează faptul că "**voinea națională "a fost abolită**

[LD:17 oct.2007.Sub regimul ceaușist ,la un moment dat ,a fost o modă (cred că a lansat-o Popișteanu)care a făcut din Martha Bibescu un "martor cheie" , o "Matahari " a românilor, o "diplomată" ce a cunoscut și influențat unele întâmplări din epocă.

Subsemnata,prin 1985,după ce am citit **epistolarul amoros** (ca să nu spun altceva) al acestei doamne din saloanele diplomatice de lux ale "Marelui" și " Micului " paris(care ajunsese într-un sac la BCS) mă hotărâsem ca nici o dată să nu-mi căpușesc argumentele cu percepțiile sale despre mai marii zilei.]

...Deschiderea Parlamentului

Mogoșoaia,7 iunie .Astăzi,cu mare strălucire , noul Parlament va fi deschis de rege.

Cele două Camere reunite .Pe ea a invitat-o Gafencu .A acceptat .Intră cu Gafencu în loja diplomatică .Are alături pe pe d-na Fabricius și Nadia Thierry.

Ea privește peste adunare :"**un parlament colonial ...domnește albul uniformelor ... Carol și Mihai în uniforme albe** Argetoianu apare ca un "**elefant alb** " .

Discursul lui Carol :Clar.Ferm.Vorbește bine.

...George Bibescu a fost ales "**senator de drept**" de către Carol , ca să reprezinte aviația.;este convinsă că soțul ei va fi satisfăcut .Dar la dischidere , el este absent .

Cu o zi înainte , notase în jurnal o mai veche răcă la adresa bătrânilor liberali :"**sărmanul Duca**" îi spusese în iunie 1931,la o alegere parțială :<**nu pot să asigur alegerea lui George Bibescu** > și George și-a retras candidatura .Atunci a fost ales[la Piatra Neamț, Zelea Codreanu ,și Zelea Codreanu a fost asasinul lui Duca

"Jean Duca era foarte nervos și neliniștit și a vrut să-l handicapeze pe Georges ,pentru că fiul său,George Duca ,mi-a scris într-o scrisoare :<**Crdeți dvs că un Bibescu va mai reveni la tron ?** >Intriga bătrânilor liberali contra lui izvora din 1848 ."

[LD : între ședința de deschidere a parlamentului și intrarea în lucrările propriuzise, pe 8 iunie ,au fost : marea defilare a **FRN** și a **Străjeriei**,cu prilejul **Restaurației** .La defilare , în uniforme de vară (albe)ale **FRN** a participat toată " floarea "clasei politice românești .]

Deschiderea parlamentului , 7 iunie'39

2.)**Al.Vaida-Voevod ,președintele AdunăriiDeputaților- discurs ,7 9 iun.'39**

(DAD, MO nr. 1 și 2 , șed din 7 și 9 iunie '39)

Al.Vaida -Voevod / 9 iun.'39

Doc.integral : **fișier Vaida II**

☒ Crez :ideea națională și reforma socială

Suveranitatea / Democrația/ Degenerarea democrației / Politicianismul /Lupta între frați/

☒Eșecul democrației partidiste

Votul = demagogie + spiritul de turmă

☒ Partidele = clanuri politicianiste /

☒ Regele salvator : înțelepciune, curaj , conducere .

☒ Adeziunea poporului la chemarea regală / generațiile : **FRN - Străjerie**

☒ Guvernul : **IPPS Miron Cristea / Armand Călinescu**

☒ Parlamentul

☒ Apel la uitarea trecutului și solidaritate națională

"**Fostele**" partide / "**Fostele**" adversități opozante / Gata cu " bisericuțile " !

☒ Minoritățile

☒ La treabă , cu ajutorul lui Dumnezeu !

☒ Comisia de redactare a **Răspunsului la Mesaj**

☒ Comisie pentru redactarea unui nou **Regulament**

☒Parlamentul

La 7 iunie, La propunerea lui C. Rădulescu -Motru , Adunarea Deputaților l-a ales președinte pe Al. Vaida -Voevod . În unanimitate .

-Democrația = era fericirii, a suveranității

"De la revoluția franceză încoace **democrația a stăpânit spiritele și credințele cele mai bune** Veacul al XIX-lea -după ce s-a deșteptat după coșmarul pe care l-a provocat Metternich-a crezut că s-a născut **era fericirii , a suveranității**, când omenimea își va putea croi soarta **fără să fie veșnic dusă de căpăstru , de oligarhie .**"

-Democrația=baza progresului

"Dar ,ar însemna să tăgăduim o realitate și să fim nerecunoscători **față de evoluția istorică , dacă nu am recunoaște că ideile democratice au fost la baza progresului**, și că, mai cu seamă noi, **Românii, nu avem dreptul să criticăm sau să ne batem joc de acele idei generoase**, care au făcut cu puțință ca **Nația noastră , după milenii, să se ridice la nivelul de astăzi și să ajungem acolo ca** , din colibe, țăranul român de pe toate plaiurile să poată intra în **Palatul Regal din București** ." (aplauze prelungite , îndelung repetate)

#Degenerarea democrației

"Dar ,ca pentru toate lucrurile și construcțiile omenești, **a venit vremea degenărării** și pentru **ideile la început atât de înalte și generoase și ne-am pomenit cu excrescențele politicianiste** ale democrației clasice, îmbătrânite ,și, pe încetul, degenerate."

...Politicianismul

"Am avut și noi parte de **politicianism**și, să recunoaștem, **fiecare ne-am avut partea** în proporția activității cu care am participat la treburile publice ;fiind că bietul om este un instrument în atât de complicatele componente ale vieții publice și, **fie șef, fie subșef, fie simplu soldat** ,trebuie să meargă înainte după **o anumită ideologie** și după **comandamentele de forță majoră** pe care i le impun situațiile **Am fost cu toții vinovați.**"

...Lupta între frați

"Eu am crezut în puterile democratice. În Ungaria ,salvarea noastră nu putea să fie decât în înfăptuirea reformelor democratice și sociale (aplauze puternice)

În România Mare ne-am pomenit că, în loc să ne apucăm cu forțe unite, să punem pe vecie temelii de nezdruncinat acestei țări , **am ajuns ,din cauza politicianismului, să ne războim frate cu frate**, să se urască tată cu fiu, să meargă **zavistia până între copii , în familii**"

Al.Vaida / 9 iun.'39

#Eșecul democrației partidiste

"Atunci ,dându-ne seama, a trebuit toți care judecăm destul de obiectiv, ca și poporul ,care nu știe multă doctrină ,dar are sedimentat în suflet însemnata experiență milenară, **să ajungem la aceeași concluzie: nu mai merge așa înainte**, fără să riscăm să ne ruinăm, fără să ne distrugem **însăși țara și viitorul acestui neam.**"(aplauze prelungite)

...Votul universal = demagogie +spiritul de turmă

"**Suveranitatea poporului?**Odată și o dată ,la ani de zile, își dădea votul ;iar **votul** ,la o parte a alegătorilor ,era de cele mai multe ori **rezultatul demagogiei deșănțate**, a făgăduințelor care nu se puteau împlini ,iar la o altă parte, **era spiritul de turmă**, unde, cu un ciocan de rachiu ,se angajau voturile pentru ca **șefii și clanurile politicianiste să poată stăpâni țara.**"

#Partidele = clanuri politicianiste

"Dacă toți ar fi fost conduși numai de gând curat și de intenții nobile și generoase, pentru binele obștesc, **ar fi fost o soluție, ar fi fost democrația aceea ideală ,constituțională** .

Dar în toate statele conduse democratic- cred că aceasta este o constatare obiectivă-și chiar în

Statele apusene cele mai înaintate, îndărătul șefilor de partide sunt alți șefi, alte interese ascunse, în detrimentul binelui obștesc, în detrimentul mulțimilor și al economiei naționale. Ei bine, d-lor, după starea aceasta, necondiționat trebuia să vie dezastrul."

▣Parlamentul FRN=representanții claselor producătoare

"D-lor, suntem acum aici reprezentanții adevărați ai tuturor claselor producătoare ale neamului românesc și ai minorităților. De noi depinde cum se va desfășura în viitor, evoluția atât națională cât și socială și economică a acestei țări

...Cel mai înțelept și genial Rege

...Cel mai expert și bine intenționat guvern

"Pentru că cel mai înțelept și genial Regeși cel mai expert și bine intenționat guvern, nu ar putea să facă nimic fără ca noi toții să avem pricepere și să știm să ne închegăm în aceeași voință."

Al.Vaida / 9 iun.'39

...Uitarea trecutului

"D-lor deputați, toți mai avem pe suflet un rest de sgură a trecutului nostru. Poți să faci instituțiuni cât de bune, un guvern poate lua dispozițiuni admirabile, tu, ca individ, poți să ai înalte idealuri, dacă nu știi să abdică de la micimile și meschinăriile care în trecut erau o necesitate pentru a-ți apăra existența politică, dar pe care, în viitor, trebuie să le lepădăm și din suflet și din gând și din intențiile cele mai ascunse, căci atunci zadarnică ar fi toată truda și a Maiestății Sale, și a guvernului, și a celor mulți și admirabili alegători, care au știut să ne onoreze cu voturile lor. Numai așa s-ar pute obține rezultate reale și dăinuitoare."

"De aceea d-lor, ca înainte de cuminecatură, trebuie să ne lepădăm din suflet trecutul, să ne întâlnim foștii conluptători ca prieteni, să uităm că în ziua de ieri am fost contrarii cu cel are acum șade pe aceeaș bancă, alături de noi.

Astăzi sunt foști liberali, foști averescani, foști gogiști, foști național-țărăniști, foști frontiști, etc; astăzi, ori suntem cu adevărat în Frontul Renașterii și vom ști să renaștem suflatește, ori, dacă nu, în loc de binecuvântarea viitoarelor generații, vom fi vrednici de a fi blestemați, ca niște oameni care nu am știut în momentele mari ale națiunii, să fim la înălțimea la care strămoșii noștri au știut să fie "(aplauze prelungite)

...Gata cu "opozitionismul"!

"D-lor, începe acum pentru mine o viață grea, pentru că a doua oară [LD :Vaida a fost președ. de Cameră în 1919] mă aflu în situația de a fi silit, în această demnitate, cu care m-ați onorat, să renunț la firea mea, o fire care mă îndeamnă să fac opoziție (ilaritate, aplauze), va trebui deci să renunț la atitudinea de opoziționist, va trebui să fiu față de fiecare dintre dvs de aceeași corectitudine, să am același tact. Va trebui, față de colectivitatea acestui înalt for, să fiu cu desăvârșire impersonal, în orice chestiune. Vă dați seama că este greu pentru omul la bătrânețe, să-și desvețe năravul din fire. Dar, în ce mă privește, voi face tot ce-mi stă în putere."

...Gata cu "bisericuțele"!

"Vă rog și pe dvs să mă sprijiniți și, în momentul când veți avea o pornire unul în contra altuia, când v-ar îndemna situațiile să faceți mici grupulețe ori bisericuțe, și eu mi-aș permite să intervin, zicându-vă: mă iertați, s-a terminat cu bisericuțele! Să nu vă supărați

D-lor, în interesul Națiunii și al viitorului țării, să fim cu toți români"

Al.Vaida / 9 iun.'39

...La treabă, cu ajutorul lui Dumnezeu !

"Dumnezeu să ne ajute la muncă rodnică ca, după ce se va termina această sesiune, să putem spune: muncă bună am făcut în interesul națiunii, cu ajutorul lui Dumnezeu!"

(Adunarea , în picioare ovaționează.Armand Călinescu ,felicită călduros pe orator .)

-Propune **Comisia de redactare a Răspunsului la Mesaj** :Adam Nicolae,Banu Ghorghe, Brudariu Adrian,Teodor Capidan,Ștefan Ciobanu,Șerban Flondor,Eftimie Gherman,Ion Gigurtu,Nicolae Hortolomei ,Voicu Nițescu ,C.Rădulescu -Motru ,Alex.Rosetti,Victor Vâlcovici, Waldemar Gust,Adam Teleki.

-Propune o **Comisie pentru redactarea** unui nou **Regulament** al Camerei, deoarece cel vechi nu se mai potrivește :**dr. C.Angelescu** ,**Ion Lugoșanu** ,**Alfons Heroveanu** ,**Radu Portocală** ,**Aurel Neguș**

-Propune ca fiecare deputat să doneze diurna pe o zi la fondul pentru înzestrarea armatei

-Dă cuvântul lui **Grigore Gafencu** ,ministrul de externe .

Al.Vaida / 9 iunie '39

3.)**N.Iorga,președintele Senatului ,discurs,9 iun.'39**

(D.S .,MO nr. 2, șed.din 9 iun.'39, pag . 1-14)

[LD : **3 apr.2004.Senatul era format din 229 senatori.Dintre ei, 8 senatori "de drept "** și-au pierdut exercițiul mandatului ,deoarece nu au depus jurământul prevăzut de Constituție(art.48) Cf. noii Constituții ,au pierdut calitatea de "senator de drept " foștii președ.ai Curții de Casație și președ. Academiei Române .

Senatorii de drept și cei numiți de rege, își exercitau mandatul pe 9 ani , iar cei aleși trebuiau reînnoiți din trei în trei ani .

Iorga nu este un senator oarecare .El era receptat, și în epocă,ca un " apostol" al neamului .Fusese parlamentar , fără întrerupere , timp de 33 de ani,sub regimul celor 3 regi , sub regimul a 3 Constituții (1906 - 1939) ;fusese președinte de Cameră (1918) iar acum de Senat ;fusese prim-ministru în acel guvern de " tehnicieni" , pe care îl experimentase Carol (1931-1932) și care poate fi considerat un prolog la regimul instaurat în febr.'38 ;deși fusese promotor de mișcare națională și conducător de partid,el îmbrățișase și militase pentru un parlament corporatist, pentru un regim de autoritate regală . El este și istoricul cel mai mare al epocii moderne.Ca generație, face parte mai mult din generația " veche" .

Ales președinte de Senat ,ține un discurs echivalent cu ridicarea **propriului soclu,propriei statui** ,dar nu a lui personal,ci **al generației din care face parte și a generației pe care a crescut-o** .Un Iorga **sfătos - amar -nostalgic**.Un Iorga **măhnit** ,privind înapoi cu unele mâni ,dar și cu **orgoliul** de a fi făcut parte dintr-o generație făuritoare.

Un Iorga **câștigat pentru formulele noului regim**,dar cu grija de **a nu blama sau desconsidera regimul vechi** .Un Iorga alternând reproșul cu imboldul , mustrarea cu încurajarea,ca un adevărat " apostol" .**Un om politic** - poate singurul !-care **își putea îngădui acest rol** .

Un intelectual cu conștiința valorii ,a valorii intelectualității dar și a valorii de sine.

Un om ,pur și simplu,având **calități și defecte** care l-au împins ,uneori,la gesturi politice pozitive, alte ori la cele negative .Nu am motive nici să-l flatez adulatoriu, dar nici să-l prezint minimalizator sau "înnegrit".

Din păcate, este foarte greu de realizat un atare portret ,mai ales lui Iorga]

Dimineața ,ședința de organizare a Senatului .La propunerea lui **ACCuza** (președ. de vârstă) este proclamat președinte **Nicolae Iorga**,care ține un discurs.Apo în ședință comună cu Camera ,discursul lui **Gr.Gafencu** -politica externă ;**După amiaza** , Senatul își alege Comisiile. Pentru **Răspunsul la Mesaj** :**ACCuza** , **Iuliu Hossu**,**Gr.Periețeanu** **Ion Pelivan**,**Brătescu -Voinești** (raportor)

Pentru **Regulament** : **Al Lapedatu** **Ion Inculeț**, **Ion Nistor**,**Iacobescu** ,părintele Agârbiceanu , **Hans Otto Roth**,**Szasz Paul**

/Pe banca ministerială : miniștrii **Victor Iamandi**, **Victor Slăvescu** ,**IEBujoiu**,

Subsecretarii de Stat:**Nae Popescu** , **DVȚoni** , **I.Marin** -Sadoveanu .

ACCuza / președinte de vârstă /

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

Doc.integral : fișier **PND Iorga – III:**

- Omagiu lui ACCuza ▫ Biruința aspirațiilor sale
- Autoportret parlamentar ▫ Glorificarea " erei vechi " ▫ Generațiile succesive
- Senatorii de azi = parlamentarii de ieri ▫ Epoca materialismelor
- Elogiu idealștilor , intelectualilor ▫ România nu a avut partide politice
- Partidele Constituția din 1866 ▫ Carol I și partidele ▫ Constituția Carol II și partidele
- Istoricul : gândind la morală, la vremuri, la idei, la politică
- Etică politică : Boicotul grupului Maniu din PNȚ
- Parlament - parlamentarism ▫ Incident parlamentar : uniforme FRN

-ACCuza -președinte de vârstă

...Omagiu MSRegelui

"Cel dintâi gând al meu și al dvs,al tuturor,se ridică cu **recunoștință către Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.**(Senatul, în picioare , ovaționează îndelung) **Regele Carol**, cu adâncă pătrundere a situațiilor și principiilor care cârmuesc Statele, **a schimbat fundamental organizația politică a țării și ne-a dat acest Parlament** ,care este **Parlamentul muncii și al breslelor.**(aplauze prelungite)

...Regimul ptr care a luptat toată viața

" D-lor senatori,**sunt fericit** că pot zice că am venit **să prezidez acest Parlament** ,pentru care , **în principiu,am luptat viața mea întreagă** ,fără ca să-mi fac nici un merit din acest fapt . Intrând în dezbateri,**cea dintâi datorie** a mea este să vă propun ca să alegeți un președinte al acestei Adunări ,**Vă propun să alegeți pe d-l profesor Nicolae Iorga**(aplauze îndelung repetate, ovațiuni)

-Iorga :Doresc să vă văd cât mai mult acolo,așa încât nu sunt grăbit

-ACCuza :Și eu doresc să vă văd pe dvs cât mai mult aici .Rog pe dl profesor Nicolae Iorga să binevoiască a ocupa locul la care l-ați chemat dvs (Iorga ocupă fotoliul prezidențial)

Nicolae Iorga ,discurs prezidențial

...Omagiu lui ACCuza

[LD : și eu consider că ,din acest p.d.v.,**ACCuza** este printre puținii **politicieni consecvenți** . Decenii de-a- rândul ,mai ales după Constituția din 1923 ,**luptase împotriva regimului politic democratic ,pluri-partidist** .Pe de altă parte,iată-i pe **cei doi prieteni de tinerețe**,care fondaseră Partidul Naționalist Democratic înainte de război, găsindu-se din nou pe **aceeași lungime de undă** .Este clipa de glorie,este **apogeul unei lupte victorioase** pe care Iorga o soarbe cu voluptate .Este **marea lecție de istorie** pe care Iorga ține să o rostească la capătul unei lupte politice de o viață.Este – într-un fel – **testamentul politic al lui Nicolae Iorga** , întărit , de altfel ,la fiecare paragraf lămurit ,prin sentința "**Acesta este adevărul**"]

"Dați-mi voie mai întâi să mulțumesc **vechiului meu prieten ,dl Cuza**,care ,la o vârstă pe care desigur nu dorește să i-o amintesc ,**reprezintă**,cu atâta tinerețe și cu atâta avânt,**un ideal care a fost și al meu** ,și de care cred că în momentul de față ,dvs sunteți mai însuflețiți decât oricând ,fiindcă **ceea ce a dorit el** ,cu atâta **convingere și strășnicie**,cu un **curaj** care,aș putea zice

,i-a fărâmat cariera politică,afară de un moment trecător ,pe care este cel dintâi care-l va uita , a ceea ce a stat în rândul lui și **s-a întrupat în lupta lui**,acesta este **marele adevăr în care trăim acum** :descătușarea dintre hotarele **prea strâmte și din legăturile prea împovărătoare** ale unei **vieți politice pe care trebuie să o considerăm sfârșită** .

Acesta este **faptul îndeplinit** și este o **mare bucurie**,pentru cineva ,ajuns la vârsta sa,să asiste la această **biruință deplină a tuturor aspirațiilor sale**,și la această **încununare a unei așa de frumoase vieți** .În numele dvs , cred că **pot să-i aduc un omagiu**, care pentru mineeste însoțit

cu un sentiment de duioşie ,ce nu se poate exprima prin cuvinte ."
Nicolae Iorga / 9 iunie '39

...Autoportret prezidenţial

[LD:24 iunie 2007.Preşedintele Camerei din 1918,devenit preşedintele Senatului în 1939. 21 de ani de viaţă parlamentară -care va atinge ,în 1940,22,în Care Iorga a fost unul dintre cei mai activi parlamentari .De ce ar trebui să-i scoatem din istoria parlamentarismului românesc ,numai pentru că el a suferit mari modificări ?Se compară oare cu perioada imediat următoare (sept.'40-23 august '44)când, într-adevăr,România a trăit fără Constituţie şi Parlament ?

Înţeleg să-i arătăm deficienţele ,ar fi chiar foarte instructiv ;înţeleg sa-i caut cauzele decăderii ; înţeleg să-i indic autorii,vinovaţii şi consecinţele .Dar nu pot să-i şterg pur şi simplu din istoria perioadei interbelice]

"În ceea ce priveşte aclamaţiile dvs ,ce s-au îndreptat către **fostul preşedinte de Cameră**,din **momentul fericit [dec.1918]când s-a făcut unirea tuturor provinciilor româneşti** ,amintire neuitată pentru mine,şi neuitată pentru toţi aceia dintre dvs,cari au fost acolo ,şi au colaborat la acest mare act naţional,în ceea ce priveşte aceste simpatii pe care le-aţi arătat ,unii dintre dvs, pe care i-am cunoscut mai bine,mi le-aţi mai dat o viaţă întreagă,şi le-aţi fi arătat şi cu o mai multă hotărâre,**dacă v-ar fi legat anumite lucruri** care aparţin acum trecutului .[---]

"Dvs aţi voit să **prezideze Senatul**,în momente de **înnoire deplină**,pe care o doresc adâncă -şi sper că va fi adâncă pentru că este sinceră aţi dorit ca în **momentul acesta ,într-adevăr istoric** să prezideze Senatul-şi să mi se dea voie **să cred că această prezidare nu este o jucărie de o lună de zile** ;Voi căuta ca în **Regulament** să se stabilească şi **o statornicire a prezidării Senatului,ca să nu mai fie, cum era odinioară ,la dispoziţia tuturor ambiţiilor şi tuturor intrigilor**,de câte ori era o nouă chemare a acestei Adunări .

"Dvs aţi voit ca un om,**care a trăit o viaţă grea a Naţiei** ,care **s-a împărtăşit de greutatele acestei vieţi** şi care a primit asupra-i ,**toate suferinţele,de multe ori toate mizeriile** acestei vieţi,să fie aici în aceste clipe ,pe care,cum vă spun,eu o socotesc nu un moment trecător,la **discreţia tuturor ambiţiilor care pândesc** şi **care nu pot urla mânia lor împotriva schimbării îndeplinite**,ci o socotesc ca **începutul unei noi şi fericite ere** pentru poporul românesc " (aplauze)

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

«Glorificarea " erei vechi " »

...generaţia 1906-1907

"**Mulţi** dintre dvs sunteţi oarecum **fraţii mei de viaţă politică**,dacă nu din cauza împrejurărilor politice şi de partid ,pentru a ajunge unde am ajuns.**Dar deşi** această adunare este **socotită ca reprezentând oameni în vârstă** ,feţele multor dintredvs arată că nu este aşa :**dvs reprezentaţi o maturitate**,care n-are a face cu bătrâneţea.Şi atunci să-mi daţi voie să **recunosc** printre mulţi dintre dvs,pe **foştii mei elevi de odinioară** (Aplauze)-**acea tânără generaţie de la 1906 anul revoluţiei în domeniul moral** -şi de la **1907-anul revoluţionar nu prin noi**,dar **puţin şi prin ideile noastre**,în domeniul material şi social .Aşa încât, vedeţi dvs,cât de plăcută este **situaţiunea mea,încurajată de atâtea amintiri** .

...Parlamentarii vechi

"Pe de o parte,**sunt foarte mulţi din parlamentele cele vechi,de care să nu vorbim aşa rău**, fiindcă au fost pe vremea aceea **oameni eminenti**,aparţinând unei **aristocraţii şi de rasă, şi de inteligenţă , şi de ţinută ,şi de onestitate,şi de statornicie**,în care **arivismul abia de a existat** ,şi cei care îl reprezentau **erau consideraţi cu un profund sentiment de dezgust**,chiar de aceia care îi întrebuiţau .

"**Acesta este adevărul** , şi îmi place ca de aici ,de unde am spus că **este astăzi o eră nouă**, să afirm că **în aşa numita eră veche**,erau **atâţia oameni care au făcut bine acestei ţări**,care au **sprijinit-o pe umerii lor**,cari au **apărat-o în clipele cele grele**, şi au **lăsat-o celorlalţi puternică şi glorioasă**"(aplauze prelungite)

Ei ne-au lăsat o amintire și ne transmit o datorie .Eu doresc să ajute Dumnezeu pe cei tineri să fie în inimile și mintea lor ,**cel puțin atât cât au fost ei** (Aplauze prelungite)
[LD : din păcate urmează o coloană xeroxată prost , ilizibilă ,peste care sar]

▣Elogiu idealștilor ,intelectualilor

"Iată,eu cred că **alegându-mă pe mine**, dvs n-ați voit numai să onorați generația mai mult decât încărunită ,din care fac parte.Dvs ați vrut să aduceți un omagiu **intelectualității acestei țări**,din care ,într-un loc foarte modest,**fac parte și eu** .Și cred că este foarte bine că **Senatul a luat această hotărâre și pe această bază** ."

#Epoca contemporană=epocă materialistă=decăderea umanității

[LD, 27 iun.2007 .Am constatat că ,**politicienii epocii** ,mai ales istoricii (dar nu numai ei),erau preocupați de percepția pe care o va avea **posteritatea istorică** privind epoca lor.

De-ar fi trăit lorga sub regim comunist ,sau dacă ar trăi acum ,ce-ar mai spune despre "**istoria liberă și curajoasă**" sau despre "**epoca de scădere a omenirii**"?!

Cât despre nostalgiile lui în vremurile de "**odinioară**",oare este suficient să afirm că era un conservator romantic ?!Nu cad și eu în păcatul lui ,atunci când regret epoca sa?!

Pentru că el nu a intuit că va trăi într-o epocă pe care noi o vom numi "**interbelic**" și va însemna **maximum** la care a ajuns vreodată România !După cum nu a realizat că într-un singur deceniu -întâmplător deceniul domniei regelui Carol II -**democrația** (atâta cât a apucat să se manifeste) și-a dat ,încetul cu încetul,**obștescul sfârșit** ,și că la acest eșec,a avut și el o contribuție substanțială.]]

"D-lor senatori,noi trăim într-o vreme pe care **istoria liberă și curajoasă de mai târziu o va numi aspru** ,în afară de bunavoințele ,care au fost și la noi,și care ne-au adus rezultatele acestea fericite,**în afară de** inițiativele așa de îndrăznețe,care ne-au adus aici ,dar,dacă privesc lucrurile în general,**pretutindeni,la toatăE popoarele** „**în toate țările,noi trăim într-o epocă de scădere a omenirii** ."

▣România'38-'39=Întoarcerea la vremuri de odinioară

"Ceea ce este în România astăzi,nu înseamnă decât tocmai una din mișcările prin care omenirea încearcă să se ridice din nou **la ceea ce a fost odinioară**,și ,dacă se poate , să întrecă ceea ce a fost,la vremea ideologiei oamenilor care credeau în crezul lor și care erau în stare să realizeze altfel decât pe căile unei **revoluții sângeroase** și pe căile **desființării brutale a voinței naționale** .

"**Noi trăim într-o epocă de materialism**,un **mașinism grosolan** a pus stăpânire pe omenirea întreagă,**unealta** pe care am creat-o **a pus stăpânire pe noi** ,și **nu avem destulă putere a-i aminti că noi suntem creatorii ei** ,și noi avem dreptul de a o întrebuința în marginile gândirii noastre ,care **gândire este mai puternică și întrece orice** .

...Tradiția generației idealiste

"Ați ales,prin urmare ,pe **unul dintre cei mai puternici idealști ai acestei țări**,și, în numele **acestei tradiții de idealism**,eu vă mulțumesc.

...Lumea elitei intelectuale

[LD:27 iun.2007.Forțând o analogie pur speculativă,risc să cred că **acum** ,grupul de intelectuali "**ghedesști**", "**academici**" , "**civici**" -Liiceanu, Pleșu,Patapievici ,Avramescu,Ungureanu , Mungiu, Macovei ș.a ș.a -or fi crezând și ei că salvează România ,devenind sfetnicii lui Traian Bănescu ! , apucându-se de eleborarea unei Constituții, de jalonat reforma Justiției și politica externă a României !]

"Eu vă mulțumesc,cum vă mulțumesc **și pentru generația mea**,pe care ați binevoit s-o onorați .Vă mulțumesc **pentru această lume de profesori,de scriitori,de artiști,de gânditori**,care

nu este drept să fie așezată pe ultima treaptă de sărăcie și umilință a unei vieți **care există prin credință ,prin muncă** și care nu poate trăi **decât prin lumina ei**"(aplauze)

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

1907-1938: o lungă luptă împotriva vechii organizațiuni de partid

"Cred însă că în hotărârea dvs [de a-l alege președ. de Senat !] a stat puțințel și dorința de a onora **o lungă luptă împotriva vechii organizațiuni de partid**. Cred că acesta este sentimentul dvs ,al tuturor, chiar și acelor ce împiedicați în voința și râvnirea dvs, v-ați găsit prinși fără voie , **prinși în această organizație** .[-----]

...România nu a avut partide !

"Dar să-mi dați voie :cum încă de la 1907 ,în toate Parlamentele **am manifestat această părere** ,să-mi dați voie și acum să o manifestez .**Noi nu am avut partide**. Alte țări le-au avut ,bune sau rele .**Nu s-au desființat partidele care erau** ,ci au încetat de a exista **partidele care nu erau** .Acesta este adevărul."

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

...Clasa politică de la 1866=supusă influențelor străine

"Constituția din 1866 a găsit o admirabilă boierime **care nu și-a știut menținerea rolul**. Era înstrăinată prea mult ca să poată domina țara .Dacă ar fi fost mai mult Români, și mai puțin supuși unor influențe străine, ea ar domina istoria politică a României și astăzi ,și numele lor istorice s-ar găsi în fruntea noastră .

Dacă nu sunt ,**este o pagubă pentru țară** .Constituția a găsit un partid ieșit din nobile aspirațiuni naționale, dar și el împiedicat de un crez internațional mazzinian, care de la republică **a trecut la monarhia constituțională** și a ajuns [la putere] cu o singură condiție :**să asculte de cei care au creat-o** .Acesta este adevărul."

...Două partide încropite

"**Revoluționari pe jumătate pocăiți** [liberalii]și **nobili cavaleri ai evului mediu românesc** [conservatorii],care își opriseră locuri de conducere, **aceasta nu formează două partide** .
"Marele Rege Carol I a încercat să le facă , **dar nu a reușit** .De aceea creațiunea lui **a avut un caracter șubred** și el **nu a putut să transmită urmașilor lui două partide** care să aibă două ideologii deosebite ,căci organizația cu două ideologii în aparență deosebită ,**în fond era una și aceeași**.N-a putut să transmită această bază **pentru monarhia constituțională**."

#Constituția 1866=străină de neam și tradiție

[LD :Cronologia istorică a lui Iorga trece deliberat peste războiul de independență, peste războiul întregirii, peste Constituția din 1923 (cu al său vot universal), subordonând-o demonstrației sale : esențiale :justificarea regimului (și Constituției) lui Carol II.]

"Dar monarhia constituțională era viciată în ea însăși, într-o **Constituție străină de acest popor** ,și străină de toate **tradițiile lui**, traducere de câteva ceasuri , într-o noapte zbuciumată, în așteptarea unui Suveran care a făcut marele act de jertfă de a accepta **o Constituție la care el însuși nu a colaborat** ."

"Constituția unui popor, a unui **popor monarhic** în spiritul său și în toată viața sa, iese din sfatul plin de înțelegere între **purtătorul Coroanei** și între aceia care reprezintă ,împreună cu dânsul, **vitalitatea națională** .**Păcatul cel mare** al Constituției de la 1866, este că **a plecat de la un club** ,a intrat într-o adunare care **pecetluia trădarea**, dărâmarea tronului lui Cuza-Vodă ,și **nu a avut nici legătură, sus, prin colaborarea Suveranului, nici jos, cu poporul**, care gândea altfel, **nici legătură cu trecutul** care, orice am face, **ne va domina totdeauna** și se va întoarce peste formele noastre trecătoare , la necesitățile lui permanente.**Acesta este adevărul** ."

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

1907-1938: o lungă luptă împotriva vechii organizațiuni de partid

...Regele domnește, poporul este fericit !

[LD : cuvinte parțial ilizibile., deci nu-i citat]

Și lupta politică dusă atâta vreme a ajuns astăzi la biruință, întrunind cele două elemente pe care nu le-am avut înainte: **Coroana a intrat în rolul ei**, care continuă domnia noastră de odinioară: **Regele Domnește** (aplauze) iar **poporul este fericit** "[.....]"
(dovadă :rezultatul Plebiscitului,sărbătoarea de 10 mai,răspunsul la mobilizarea din martie)
[LD :este partea întunecată a caracterului lui Iorga :ranchiuna transformată în sfat]
"Încolo,eu am prieteni personali.Prietenii mele politice au fost totdeauna foarte puține, fiindcă eu le-am voit puține.Iar de jigniri nu m-am ținut nici o dată .[LD : vezi mai jos !]
Cine și-a făcut o plăcere de a mi le da,îi mulțumesc,fiindcă a fost foarte interesant pentru mine.
[LD :nimic despre jignirea lui CZCodreanu, care s-a sfârșit cu procesul,condamnarea și asasinarea lui !] Dar urme dintre-aceasta ,nu mi-au rămas.Așa încât prezidarea mea ,va fi o prezidare de deplină dreptate ."

#Apel la opoziția boicotantă

"De aceea,eu mă adresez peste dvs cei prezenți ,și la cei care sunt absenți ,pentru a le spune de aici,cred și în numele dvs,a le spune un lucru ,care nu este numai sincer pentru mine,dar este ,în același timp foarte folositor pentru țară.**Ce îi oprește de a fi ,aici,cu noi ?**
Aceasta este întrebarea.**Anumite forme ?Ce plătesc formele acum când se joacă soarta însăși a națiunilor și dănuirea Statelor ?**Când noi stăm,cum am spus-o și altădată ,cu fața înaintea -nu aș zice a dușmanului sau a dușmanilor -ci **stăm cu fața înaintea primejdiei ?**
Cum,nici la un ceas ca acesta ,nu poate uita cineva anumite guvernări trecute ,care s-au dovedit deseori total incapabile de a rezolva chestiunile cele mari ale țării ?
Nici acum nu se pot uita anumite satisfacții de iscălituri ,de automobil de remunerație și de călătorii ?
Nici acum nu se poate judeca mai presus de o formă ,care poate fi una,poate fi alta:din moment ce forma aceasta întrupează **necesitatea națională** din momentul aceasta,**forma aceasta o primim , suntem datori să o primim cu toții ,și trebuie să fie cineva îngust la minte**,ca să nu înțeleagă aceasta ."
"Demonstrațiile de idei nu mai interesează pe nimeni.
Demonstrațiile de stradă nu va cuteza nimeni să le încerce .
Iar conspirațiile ridicole,am văzut de acestea în toate frondele,dar nu am văzut nici o dată ca eroii frondelor să iasă altfel decât cu discreditul,pe care în chip larg i-l atribuie istoria ."
Nicolae Iorga / 9 iunie '39

¶Parlamentul și Guvernul =la îndemâna Coroanei

"Eu nu consider această adunare ca un lucru de suprafață ,ca o îndemânare pentru puterea executivă ,care astăzi,prin Constituția nouă,fiind la îndemâna Coroanei ,a Coroanei singure ,a intrat în cercul care-i revine ,după orîșice orînduire politică firească .
"Noi nu suntem pentru a-i schimba și a-i răsturna pe d-nealor, de pe banca ministerială , și nici d-nealor nu sunt pentru a hotărî ceea ce va pleca din însăși voința noastră .
Acesta îmi este crezul și este crezul oricărui om cuminte ."

...România nu este monarhie parlamentară!

"S-a făcut la noi greșeală de a crede că trăim într-un Stat de parlamentarism,că Parlamentul guvernează .Nu poate governa, pentru că **Parlamentul nu este putere executivă** .

...Executivul poate înlocui,la nevoie, legislativul!

Că,acum,puterea executivă ,în unele împrejurări ,ajunge să înlocuiască puterea legislativă ,aceasta se datorește numai faptului că oamenii noștri politici au dus tot mai jos,tot mai jos, siguranța unei vieți politice normale până s-a ajuns acolo că o bandă sângeroasă[Garda de Fier]putea să ajungă stăpână pe România ,fără să-i poată da măcar oameni capabili care ,fie și în sens revoluționar,ar fi dus-o în altă direcție."

¶Parlamentul ca necesitate

"Dar că Parlamentul - nu parlamentarismul ,în sens de putere care înlocuiește puterea

executivă -că Parlamentul este o necesitate ,aceasta trebuie să fie credința oricărui om prudent ,fiind că mai bine e ca toate chestiunile să fie aduse aici,toate interesele adevărate , interese corporative în momentul acesta,reprezintă însăși munca națională ,este mai bine ca toate interesele să fie lămurite aici,este mai bine ca întreaga opoziție să-și aibă glasul în cuprinsul acestei adunări legale,decât să se găsească cineva,pe de o parte,ca un guvern care caută un sprijin național și nu știe unde să-l găsească ,și,de altă parte ,înaintea unei mulțimi nelămurite care cere fantasme ,după sfaturi către turburarea societății,și,în împejurările de față, către ruina Statului "

Eu cred în rostul acestei Adunări , și sunt sigur că nu voi avea s-o apăr împotriva nimănui dar vă rog să fiți siguri că este în mine destulă hotărâre tinerească la vârsta mea pentru a fi apărătorul Parlamentului împotriva presiunilor care ar veni din partea oricăror altor încercări care ar urmări să sfarme frumoasa operă pe care suntem pe cale a o înfăptui (aplauze prelungite) Cu acest gând preiau președinția , pe care nu doresc să fie altceva decât colaborare "

*Notă :incident parlamentar uniforme FRN

Înainte de alegerea președintelui ,dimineața,s-au prezentat 4 persoane ,senatori de drept, care au dorit să ia parte la ședință ."Din partea organelor administrative li s-a pus în vedere că există un **decret -lege**,pe care nu avem să-l judecăm,un decret-lege care are putere legiuitoare,prin care se cere ca membrii Parlamentului ,și la Cameră și la Senat ,să îmbrace haina pe care o port eu și dvs toți .În cuvântarea mea am spus că **nu înțeleg cum se poate face dintr-o chestiune de formă un impediment** pentru participarea cuiva la lucrările acestea ,în care poate să aducă aportul său de informațiuni,de judecată .

Eu de aici, de la locul pe care-l ocup,mă îndrept către cei care n-au putut intra,fiind că legea **oprea acest lucru** și trebuie să ne supunem **Mă adresez către d-lor** și le reamintesc serviciile foarte importante pe care le-ar putea aduce țării ,și fac apel...Prin urmare **ii rog frățeste să binevoiască să treacă peste ceea ce poate să le displace**.n ceea ce privește forma,și să vină aici pentru a arăta ceea ce-i deosebește de majoritatea Senatului [----] "

**Notă:Incident protocolar

-ictor Iamandi (fostul elev al lui Iorga) propune întreruperea ședinței,participarea Senatului la ședința Camerei ,pentru a audia expozeul lui Gr.Gafencu privind politica externă .

Iorga sare ca ars :dacă Gafencu dorea să comunice Senatului,trebuia să vină în Senat ;cine va conduce camerele reunite ?

Consimte ca senatorii să mergă la ședință cu titlu " personal "

Nicolae Iorga /discurs prezidențial / 9 iun.'39

4.)Grigore Gafencu ,expozeu : politica externă a României ,9 iunie'39

(DAD, MO nr. 2, șed. din 9 iunie'39, p. 9-12)

«Omagiul lui Al.Vaida–Voevod

[LD 5 apr.2004.A fost o vreme când am sorbit cu admirație discursurile diplomaților români sau memoriile care evocau momente decisive din istoria diplomatică românească .Acum , cu trecerea anilor - vorba lui Iorga ! - străbătând atâtea lumi -adică atâtea documente - sunt mai rezervată în catalogarea strălucitelor argumente ale lui Duca, Victor Antonescu , Titulescu sau Grigore Gafencu , Vaida sau Maniu , Gh.Brătianu sau Iorga... Dacă ar fi vorba de ... filozofie, logică, etică , oratorie , argumente istorice , sau artă diplomatică , fără îndoială , românii au atins performanțe notabile .

În ce privește realismul acestei politici, în ce privește puterea ei de repliere și rezistență în împejurările verii anului 1939 ,am scris pe larg în " *România în vâltoarea anului 1939* "concluzii care mi le mențin și astăzi .

De data aceasta pun însă accentul pe reflectarea internă a diplomației]

.Toate firele evoluțiilor și carierelor politice se întrepătrund , vădind prietenii și continuități între " *vechiul regim*" și "*regimul nou* ".Se adaugă la atâtea și atâtea argumente ,și acest filon de **continuitate privind doctrinele diplomatice ?**

Dar el mai demonstrează ceva : pe de o parte ,daunele pe care le-a provocat **ruperea PNT și existența dizidenței vaidiste** ,pe de altă parte , **o anumită doză de oportunism** ,ca reflex a " cultivării" sau "decăderii " în grațiile regale ale momentului.

Dacă a avut dreptate Maniu ? Dacă a avut dreptate Vaida ?Dacă adevărul a fost de partea unuia sau altuia ?Totul în funcție de moment.**Atunci , în 1939,Vaida triumfa .**]

Doc.integral, *Diplomație VIII*]

"Numele lui **Alexandru Vaida -Voevod** este și rămâne legat de **istoria acestei țări** .

El amintește de **un trecut de luptă** , de luptă îndârjită, și **o credință însuflețită** în viitorul neamului ;el amintește **o biruință minunată , îndreptățită** , încoronarea unei cauze drepte .

El este , în sfârșit, legat de **strângerea la olaltă , într-un cheag puternic și plin de viață,a neamului românesc** , este legat de **unitatea desăvârșită și deplină a României** (**aplauze prelungite**)

Camera, care înfățișează și exprimă această **desăvârșită unanimitate** și această **desăvârșită unitate**,nu putea să-și aleagă **un președinte mai nimerit** .

Să-mi fie îngăduit să amintesc că,în timpul celei din urmă cărmuiri a lui [**guvernul '32-'33**]

am avut cinstea să fiu unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai d-lui Vaida -Voevod, președinte [al PNT și al Consiliului de miniștri],și mi-a fost dat să încep a lucra la Ministerul de Externe , sub părințeasca d-sale îndrumare . De aceea, **sunt fericit** că pot face această expunere de politică externă,în fața noului **Parlament**,sub președinția d-sale."

Doc.integral : fișier ***Diplomație VIII***:

▫Turneul diplomatic al lui Gafencu

▫România : politică realistă , independentă,de pace

▫Formula României : " *Europa !* "

▫Solia de pace a României

▫Europa :psihoza războinică versus sentimentul răspunderii

În căutarea apropierii între popoare

▫Vocația pacifică a statelor mici și mijlocii

Precizări principiale în conduita statelor mici și mijlocii

a)Spațiul vital b)Minoritățile naționale c)Principiul integrității hotarelor d)Siguranța țării

Grigore Gafencu / 9 iun.'39

5.)Proiectul de **Răspuns la Mesaj Al.Rosetti *** (raportor),13 iun.'39

Adunarea Deputaților,13 iun.'39

(DAD, MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15)

Ședința durează **20 minute** (10,35 - 10,55), cât durează citirea Raportului

Prezenți **225 deputați** ; absenți 33 . Se ia act de constituirea **Comisiei de redactare**

Vaida are titulatura "*consilier regal, președinte* " . **Al Rosetti** citește proiectul .

[LD: Atenție!comentarii și părți masive din Raport am dat și la ***Guvern Armd.Călinescu , XVI***.

Vezi să nu se repete ...]

[LD : Al.Rosetti - dir.***Fundației Regale*** în ***Consiliul Superior Național*** al FRN,

deputat și raportor.Nu este cazul să fac eu profilul și contribuția sa la promovarea culturii .

Dar pot să pun întrebarea :

un intelectual de talia sa,**să fi trecut de partea regimului carlist cu detașare ?**

Să-i fi plăcut mai mult **regimul autoritarist** decât **cel democratic ?**

Să fi fost un atare **inamic al partidelor politice** , încât **intră abia acum în viața politică ?**

Să nu-l fi deranjat **regimul cenzurii** și atâtea **limitări ale drepturilor** : libertatea de asociere, libertatea de opinie ?!

Să-l fi contaminat **tendința " stângii" ?**

Ori răspunsul este "**da**" și trebuie asumat de el și de atâția intelectuali ai timpului
Ori este atât de **oportunist** încât, în schimbul unor sinecure, **devine docil**.
Ori, la fel ca alții, **răsuflează ușurat** de pericolul **acapărării puterii** de către extrema dreapta,
și considera **regimul salvator și de "uniune națională"**.
În funcție de răspunsul la aceste întrebări, valabile pentru numeroși intelectuali din epocă,
poate fi evaluat la justa valoare și **atitudinea intransigent opozantă a altora**]
Al Rosetti/3 iun '39

▣ **Tronul, Dinastia, Carol II, Voevodul Mihai**

"Sire,

Adunarea deputaților, mandatară tuturor categoriilor de cetățeni ai țării, exprimă **Maiestății Voastre** **profunda ei admirație** față de **opera de reconstrucție a țării**, **pornită din inițiativa Maiestății Voastre**, arătându-și **întregul ei devotament** față de **Maiestatea Voastră, de Dinastie și de Tron**. Ea vede în **Maiestatea Voastră** și în **mândrul vlăstar regesc, Marele Voievod Mihai de Alba-Iulia, Moștenitorul Tronului**, **însăși garanția dezvoltării armonioase și continuie a țării Noastre**.

"Cu conștiința însemnătății acestor zile de renaștere și de înălțare națională, **Adunarea Deputaților** depune **prinosisul ei de recunoștință pe treptele Tronului**.

"O muncă de permanentă încordare și de reală construcție ne așteaptă acum, **după zilele de zbucium prin care a trecut țara**. Socotim ca o sfântă datorie, înainte de a porni la lucru, să ne reculegem înaintea lepedei ce acoperă la Argeș trupul neînsuflețit al **MSReginei Maria**, Suverana care a împărțit atâta lumină în jurul Său, și a cărei credință în izbânda finală, în cursul războiului de reîntregire, a însoțit pe cei mai neîncredători "

Al. Rosetti / 13 iun. '39

▣ **10 februarie 1938 = reforma constituțională**

"Sire,

Parlamentul de azi, ales în condiții de **excepțională libertate** de manifestare a opiniilor, după **criterii de reprezentare a tuturor breslelor**, cu o **extraordinară și însuflețită participare** a cetățenilor de alegători de toate categoriile, apare ca un **organism cu totul nou**, adaptat realităților noastre.

"Structura sa este o strălucită **dovadă a primatului naționalității românești**.

Reforma constituțională din 10 februarie 1938, izvoră dintr-o **necesitate adânc simțită**; germenii ei pluteau în aer, **dar nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul, **luând asupra sa răspunderile** momentului.

"**Adâncă înțelegere** a nevoilor obștești de care a dat dovadă **Maiestatea Sa** cu acest prilej, va rămâne **înscrisă în istorie** printre **paginile cele mai glorioase ale Domniei** Maiestății Voastre. **Steaua Maiestății Voastre**, înălțată astăzi atât de sus, strălucește ca o **solie de noroc asupra noastră** "

Al Rosetti / 13 iun '39

▣ **FRN = singura org. politică**

... **Pacificarea internă: sfârșitul luptelor dintre partide**

"Sire,

Suntem astăzi, în **Parlament**, **reprezentanții singurei organizațiuni politice din țară**: **Frontul Renașterii Naționale**. Prin instaurarea unui **regim de întărire a autorității de Stat**, regim **consimțit de întreaga țară**, fiindcă se simțea lipsa lui pentru **restabilirea ordinii interne**, **luptele dintre partide au luat sfârșit**.

"Era nevoie ca **Statul**, al cărui **prestigiu se găsea în timpul din urmă într-o periculoasă și amenințătoare descreștere**, **să reîntre în drepturile sale** pentru a putea prezenta **adăpostul ce se cuvine muncii tuturor** spre întărirea țării.

"**Guvernul Maiestății Voastre**, punând pe primul plan al preocupărilor sale **pacificarea**

internă și realizând-o deplin, a pășit imediat la **opera necesară de reconstrucție.**
Al Rosetti / 13 iun '39

▣ Realizările guvernului

"Țara, reculegându-se **după o epocă de turburare**, ne-a desemnat, în completă înțelegere a împrejurărilor, pentru a lucra într-un spirit de strânsă colaborare la așezarea unei Români mai bune.

- Reforma administrativă

"Aplicarea **descentralizării administrative** a dat imediat roade la care aveam dreptul să ne așteptăm

- Reforma în Justiție

"**Justiția** a fost așezată pe o **temelie mai solidă**, pentru a asigura cetățeanului distribuirea grabnică a dreptății

- Legislația muncii

"Pe tărâmul social, **noua legislație a muncii**, aplicată în cursul anului trecut, cu **extinderea dreptului de asigurare și pensionare** la noi categorii sociale, și acum în urmă, prin crearea **casei de pensii a scriitorilor români**, a realizat progrese uriașe în **opera de ajutorare a lucrătorului manual sau intelectual**.

... Muncă și voie bună

"Iar crearea organizației "**Muncă și Voie bună**", a permis unei **întregi clase de oameni să se bucure de roadele culturii**.

... Serviciu Social

"Prin îndemnul constant al Maiestății Voastre, **țărânul nostru** a devenit **punctul central de preocupare în opera de refacere a țării**. Crearea **Serviciului Social** constituie **punctul culminant al programului** de realizări pe acest tărâ, prin **stagiul obligatoriu în țară**, la care sunt supuși **profesioniștii noștri intelectuali**. Rezultatele binefăcătoare le acestei **luări de contact cu realitățile de la țară** se vor face cu siguranță din ce în ce mai simțite, prin continua adaptare a instituțiilor noastre la nevoile țării.

... Campania sanitară

"Totodată, marea **campanie sanitară** întreprinsă **la satea adus păturii țărănești**, **sprijinul prețios al medicului**, spre cruțarea atâtor existențe care, din lipsa unei îngrijiri date la timp, erau pierdute pentru colectivitate.

- Învățământul

"Paralel cu această operă de documentare pe teren, dar și de îndrumare a țărânului, se impunea **reforma educației tineretului țării**, pentru a pregăti generațiile viitoare. Dezvoltării excesive a învățământului teoretic trebuia să i se aducă corectivul **educației în aer liber**, și dezvoltarea acelu **spirit cavaleresc de camarederie și de curaj fizic**, atât de necesar în viața socială. [...]

Învățământul a suferit de asemenea de importante reforme.

Crearea învățământului practic, atât de necesar dezvoltării noastre economice,

Reforma învățământului superior, prin unificarea materiilor predate la diferitele Universități ale țării, sunt realizări de cea mai mare importanță, ale căror roade nu vor întârzia să apară.

... Straja Țării

Prin crearea **Străzii Țării**, ca un organism autonom, și prin **marea dezvoltare dată sportului** în școală, tineretul și-a schimbat în câțiva ani înfățișarea. Frumoasa **manifestare din 8 iunie** ne-

a umplut inimile de bucurie :într-un elan indescrivibil, **copiii noștri și au arătat entuziasmul pentru noua educație** , dându-ne astfel măsura realizărilor acestui minunat **instrument de disciplinare sufletească** și de **îngrijire trupească a tineretului** . [-----]

-Cultura

Pe de altă parte, **propășirea noastră culturală și crearea unei civilizații proprii românești** , a stat , de asemenea **pe primul plan al preocupării Maiestății Voastre** . Pentru a servi **dezvoltarea culturii românești , la țară și în orașe**, Maiestatea Voastră **a reformat programul de lucru al instituțiilor Regale** existente , și , prin crearea de **noi instituțiuni**, le-a dat o dezvoltare nouă, ce contribuie în mod efectiv la ridicarea culturală a țării

...Oficiul Național de Turism

Crearea Oficiului Național de Turism permite **îndrumarea străinilor** doritori de a ne cunoaște spre **locurile pitorești** ale țării noastre și ne face **cunoscuți în străinătate** .

-Economie, finanțe, gospodărire

" Pe tărâmul economic , **acordurile încheite** în timpul din urmă vor asigura țării , noi posibilități de dezvoltare în toate domeniile și, în același timp, **vor spori producția noastră** . **Refacerea drumurilor** se continuă pe un ritm viu ;prin **încurajarea agriculturii mici și mijlocii** și prin politica de **menținere a prețurilor cerealelor** , a sporit încrederea plugarilor în **dezvoltarea rațională a acestei branșe** a economiei naționale .

-Armata

"Bugetul țării , perfect echilibrat, a permis totuși , fără a se recurge la noi împrumuturi , înarmarea noastră . [-----] paza frontierei [----] industriei indigene de armament [-----]

-Politica externă .

Politica de pace [----] călătoria Maiestății Voastre în Occidentul Europei [.....] marea misiune a țării noastre la granița dintre Orient și Occident .

-Minoritățile

"**Statutul** acordat minorităților noastre etnice le asigură , în cadrele legale, **o rațională dezvoltare economică și culturală** .Printr-o mutuală înțelegere a necesităților de Stat , beneficiarii acestui **regim evoluat** și-au manifestat în repetițe rânduri deplina încredere în guvernul maiestății Voastre și **perfecta lealitate față de țara** care le garantează o viață liberă și civilizată "

▀Adunarea Deputaților:opera legislativă viitoare

" Sub semnul **marilor reforme** întreprinse de Maiestatea Voastră ,Adunarea Deputaților înțelege să-și **înceapă opera legislativă**, aducând un **pios omagiu memoriei fostului președinte de Consiliu**, primul patriarh al României , Înal Prea Sfințitul Miron, de curând dispărut. Amintirea lui va rămâne **pe veci legată de marea operă săvârșită** .

"**Ferm hotărâți să contribuim** la opera constructivă a Guvernului Maiestății Voastre , vom depune toate străduințele noastre pentru **a secunda guvernul în noua operă legislativă** , **Evitând în dezbateri discuțiile sterile** și cu caracter personal, pentru a ne consacra toată energia muncii creatoare de valori.

Preocuparea noastră imediată va fi de a **cerceta noile legi** ce vor fi prezentate de Guvernul Maiestății Voastre :**Statutul funcționarilor publici , legea breslelor , și legea pentru valorificarea produselor agricole .** "

Strâns uniți în jurul Tronului , strigăm cu toții într-un glas :

Să trăiți, Sire ! Trăiască Măria Sa Voevodul Mihai ! Trăiască Dinastia !"

(**aplauze prelungite , îndelung repetate**)

* Notă: Al.Rosetti

Născut la 20 oct 1895 la București . Are 45 de ani . **Director al Fundației pentru literatură și artă al regelui Carol II** . Studii la București și Paris . Universitatea București ; elev diplomat la **Ecole des Hautes Etudes** din Paris (1924) ; **doctor în litere la Paris** (1925) ; conferențiar la catedra de Filologie romanică (1929) . **Profesor titular de Fonetică generală și experimentală** la Universitatea București . Opera : *Colindele religioase la români* (1920) ; *Fonetică istorică , generală și experimentală* , Iași , 1928 ; *Lingvistica în cercetarea monografică* (1930) ; *Istoria limbii române* (1937) . Fam Rosetti (coborâtori din Lascaris Roussaitos din Constantinopol) stabiliți în Moldova din sec. XVII , apoi cu ramură în Muntenia ; familie f. numeroasă , ; aveau numele după moșiile pe care le stăpâneau : Roznovanu , Tețcanu , Solescu Nu știu cărei ramuri îi aparținea Alex.Rosetti -----
Al.Rosetti(raportor) Răspuns la Mesaj / 13 iun.'39

6. I. Nistor (raportor , ex-PNL), Regulamentul Senatului, 13 iun.'39

(D.S. , MO 3 , șed. din 13 iun.'39, pag. 39-44)

N.Iorga - intervenții , lămuriri

C.D.Dimitriu (ex-PNL) , opinie la Regulament .

Anibal Teodorescu (ex.PND) , intervenție

Iorga - demisionează ; **ACCuza** - președ. de vârstă

[LD : Dacă la deputați nu se manifestase o opoziție deschisă, în Senat se produc fenomene de **rezistență și respingere a noilor instituții** și, mai ales, a **știrbirii prerogativelor și demnității parlamentare** . În discursul lui Dimitriu se vede însă **confuzia - deruta - capcana** - în care s-au pomenit antrenați oamenii politici democrați prețuit ce l-au plătit pentru îngrijorarea față de nedorita evoluție spre un regim de dreapta extremist , în condițiile înrăutățirii situației internaționale. Apar treptatele " surprize " ale noului regim , în care partidele și parlamentul se metamorfozează în **structuri - anexă ale executivului și a voinței regale** .

Și **deși Iorga** face toate manevrele pentru ca noul **Regulament** să fie votat de senatori , **deși** discuțiile se duc pe **chestiuni aparent minore** - uniforme ! - nu se poate detecta cu exactitate **de ce cade regulamentul la vot ? Opoziții de fond ? concurență personală ?**

Pentru că pripita demisie a lui Iorga are motivații mai mult personale decât de principii]

-**N.Iorga** : Declară deschisă discuția la Regulament .

-**CCBrăescu** : Cere amânarea discuției până se cunoaște Regulamentul

-**Iorga** : **Regulamentul** este , în cea mai mare parte, **vechiul regulament**, pe care îl cunoaște toată lumea, care a fost **redactat de eminentul jurist Pherekyde**

S-au introdus numai **modificările** de care este vorba în raportul citit , care **rezultă din prevederile noii Constituții** . S-au introdus câteva măsuri care asigură **bunul mers al dezbaterilor** .

Senatul va avea să se ocupe de **3 proiecte de legi** importante și de **alegerea Patriarhului** .

De aceea cere **să nu se zăbovească** la discutarea Regulamentului .

a) **C.D.Dimitriu** (senator de drept , ex.PNL)

▫ **Adeziunea la noul regim, nu înseamnă renegarea trecutului**

"D-le președinte, d-lor senatori , când **s-a făcut apel** la noi pentru **unirea tuturor** , **credincioși tradiției și educației noastre politice** , **am răspuns** .

S-a vânturat atunci ideea că **o adeziune în masă** ar fi fost cea mai potrivită afirmare a credințelor noastre neabătute de **sprijinitori ai Coroanei** .

"Răspunsul meu la acest apel nu înseamnă renegarea trecutului, ci primirea loială a înaltei chemări pentru **solidarizarea tuturor** în vederea **apărării intereselor superioare ale Statului** . Am înțeles și înțelegem să **sprijinim toate măsurile chibzuite** care se iau **pentru apărarea**

acestor **interese superioare**. Înainte și în afara oricăror altor considerații, aceste cerințe constituiesc, pentru mine și pentru toți dintre noi, **dominante ale crezului nostru politic de totdeauna**.

" Ne găseam într-o stare de **excepțională gravitate** pe **planul politic național**, cât și pe **cel internațional**, și **o altă atitudine din partea noastră, decât cea a aprobării Constituției**, **nu se putea concepe**.

#Surpriză :regulamentul FRN , uniformele !

"Într-o bună dimineață, însă, am văzut apărând în **Monitorul Oficial**, pe 40 de pagini, un **regulament** [al FRN] , prin care **se instituia o uniformă** pentru aproape toți cetățenii români și m-am întrebat : **la ce poate servi aceasta , ce se urmărește cu aceasta ?**

Nu dorim cu toții **unitatea sufletească**, **indiferent de haina pe care o avem ?**

Vă mărturisesc că **am avut o strângere de inimă**, când niște prieteni din altă țară mă întrebau : cum se poate ca atunci când **lumea întreagă este zguduită de atâtea îngrijorări**, când **se pun probleme atât de importante și se ridică amenințări împotriva vechilor așezări politice** , când **se dărâmă și se suprimă granițele** , **dvs- Români să vă ocupați de câțiva centimetri de fireturi , pe care trebuie să le aibă uniformele ?!**

-Iorga : "Dvs vă preocupați de proiectul de lege al Regulamentului sau faceți o **cuvântare la Mesaj ?** Dați-mi voie să vă pun că **discutați o chestiune care este terminată** printr-o lege **asupra căreia nu avem a reveni aici** .

-Dimitriu : Am citit scrisoarea dvs. de astăzi .N-o să vorbesc prea mult la Regulament,

-Iorga : Dar tocmai **despre Regulament trebuie să vorbiți** .

-Dimitriu : Regulamentul este în funcție de cine îl aplică ,și când **Senatul este prezidat de profesorul Iorga**, nu mă îndoiesc că **discuțiile vor fi libere** , pentru că în persoana covârșitoare a președintelui, **găsesc toate garanțiile** "

#Obligativitatea uniformelor -neconstituțională

"Mă voi ocupa însă de chestiunea care rezultă din **scrisoarea** pe care a adresat-o dl președinte și de **dispozițiunile principale** aflate în **partea întâi a Regulamentului** , **de obligația de a purta uniformă și de a face o decădere din nerespectarea acestei obligațiuni pentru senatorii de drept** .

O să mă întrebați :de ce vorbesc de acest lucru , **când eu însumi sunt în uniformă ?**

Principial, lucrul pare de foarte puțină importanță .Dar **am cerut în scris d-lui președinte** permisiunea și **rog să-mi fie îngăduit** a răspunde cu toată bunăcredința de care am fost animat în **activitatea mea politică timp de 30 de ani** .Îmi permit să arăt că **dispozițiunea exercitării mandatului ,condiționată de portul uniformei,nu este constituțională** .

Art. 48 din Constituție **nu cere decât o singură condițiune a exercitării mandatului :jurământul** , atât și nimic mai mult .Iar **art. 49**, în care se vorbește de Regulament ,se spune că **fiecare Adunare determină**, prin Regulament, **modul cum se constituie și în care se exercită** mandatul .Din acest text și din toate celelate ,**nu se poate să rezulte,cu nici o interpretare, vreă decădere pentru senatorul de drept ,care nu îmbracă uniformă.**

Nu veți găsi nici o dispozițiune în Regulamentul vreunui Senat din nici o țară din lume, din care s-ar putea trage **o asemenea consecință** .

-Iorga : Dle senator, noi nu putem judeca după ceea ce este în altă țară .Țara aceasta are în momentul acesta anumite legi. **Înalta Curte de Casație a aprobat rezultatele alegerilor pe baza acestei legi** .De aceea, **de ce să discutăm lucruri care pot privi alte parlamente** ,și de ce , **dvs, care purtați această uniformă** ,să protestați împotriva ei și să **îndemnați pe colegii dvs să se supui** unei operații vestimentare ,care este imposibilă în momentul de față ?

-Dimitriu: Am ținut să fac numai o observațiune ,ca **să aduc un serviciu** atât d-lui președinte , cât și Senatului .

-Iorga : Mulțumesc pentru un astfel de serviciu !

-Dimitriu: Sunt **apărătorul declarat al Constituției și al Coroanei** .Eu vă rog să **renunțați la această măsură**, sau să-i dați un **caracter facultativ** , iar nu obligatoriu. **Fac apel la Senat** ,fac apel la **președintele nostru** ,care **reprezintă în viața culturală și politică a țării un izvor nesecat de înțelegere** ,creatoare și de lumină și-l rog **să ajute să nu umbrească cu nimic**

această lumină ,în care el trebuie să rămână în istoria neamului Eu vorbesc pentru principiul în sine.**Puteți suprima prin Constituție senatorii de drept.Dar o dată admiși, nu se pot crea decăderi neprevăzute** Cred că este o greșeală ,ca la dorința tuturor de a sprijini acțiunea de redresare inițiată de lubitul nostru Suveran, **să împiedicați pe unii de la această colaborare** Ar fi și o lipsă de abilitate"/

b)Respingerea Regulamentului

Se citesc și se votează succesiv cele 117 articole ale Regulamentului .Printre articole :

-art. 89 :**Fiecare senator are dreptul de a cere** de la Guvern,prin petițiune scrisă ,**orice acte și dosare**, guvernul fiind dator să le comunice în cel târziu 15 zile.

-art. 93 : În timpul când sesiunea este închisă ,**nici un membru al Senatului nu poate fi urmărit și arestat** fără a se înștiința biroul Senatului, și fără a se arăta motivul.

-art. 94:**Senatorii vor purta**, la toate lucrările Senatului ,**uniforma prevăzută prin lege** reprezentanților națiunii , adăugându-se **insigna distinctivă** .

-Iorga : Este o **insignă cu SPQR** , **semnele Senatului roman**.S-au introdus anume aceste semne , pentru a se arăta că **Senatul înțelege să aibă și el o influență** asupra felului **cum se prezintă membrii săi** ,un **semn care să fie al Senatului** .

Deși Iorga cere votarea prin ridicare de mâini, Senatul cere și obține **votarea prin vot secret**
Votanți :135 ; Pentru:47 ;Contra:88

c)Demisia lui Iorga

-Iorga : "D-lor senatori,**proiectul de Regulament s-a respins**.Înainte de a cere votarea, eu precizasem pentru dvs cuvintele pe care să-mi îngăduiți a le citi :

<Respingerea Regulamentului la a cărei redactare am colaborat ,o consider ca dorința dvs de a fi conduși altfel decât după ideile pe care le-am enunțat în cuvântarea mea și care sunt la baza credinței mele politice ,sprijinită pe păstrarea ordinii în folosul nației, care altfel poate cădea în păcate mai grele decât vechiul regim.>

Vă rog deci, **a primi demisia mea irevocabilă** și de a proceda la **alegerea unui alt președinte**, căruia îi **urez mai mult noroc** și dvs ceea ce trebuie pentru a nu se periclita opera începută .

-Gr. Periețeanu :invită pe **ACCuza** să ocupe locul prezidențial ,până la alegerea noului președinte .

-ACCuza : ocupă locul președintelui, mulțumește și-și exprimă regretul că prof. Iorga a demisionat .

Regulamentul Senatului / demisia lui Iorga / 13 iun.'39

7.)C.Argetoianu -președintelui Senatului, 15 iun.'39

Iorga : propune pe **ACCuza** ;**ACCuza** :refuză ;

C.Argetoianu - ales președinte

(DS, MO 3, șed. din 15 iun.'39 , pag. 45- 47)

[LD : în loc ca lucrurile să se clarifice, se complică și mai mult .Nu se înțelege dacă **Senatul a respins regulamentul sau pe Iorga ?** Nu se înțelege dacă **Iorga** , cu pretenția sa de a fi ales **președintele Senatului pe 9 ani** ,voia să mai conserve ceva din prerogativele parlamentare ... voia un rol "cheie" în noul mecanism,deranjând, astfel,guvernul sau chiar pe Carol !

În orice caz , respingerea Regulamentului nu a venit dinspre un Senat "opozant" noului regim, ci, dimpotrivă ,**un Senat** care votează cu frenezie pe "**reacționarul**" **Argetoianu** , **inamic dintotdeauna al democrației parlamentare pluripartidiste** și al drepturilor individuale și cetățenești ,un **susținător fățiș al regimului autoritarist** instaurat de Carol ,gata să -și asume **rolul de lichidator** al atribuțiilor parlamentului ,transformat în **anexă subordonată executivului** .]

Ședința se deschide la ora 16,15 , sub președinția **prof.A.C.Cuza** (președ. de vârstă)

/Pe banca ministerială, aproape întreg guvernul , ca în momente de criză :**Armand**

Călinescu ,**Victor Iamandi** ,**Victor Slăvescu** ,**G-ral dr. N.Marinescu** ,**N.Zigre** ,**N.Cornățeanu**

I.Bujoiu , **I.Marin Sadoveanu** ;

În prezența **IPSS Nicodem Munteanu** , mitropolitul Moldovei, depun jurământul :

senatorii : **Elemer Gyrfas** (ex. PMaghiar) și **I.Th. Florescu** (ex-PLD .)
/La ordinea zilei , **alegerea președintelui Senatului** .
N.lorga / 15 iun.'39

▣N-lorga:motivarea demisiei

"În legătură cu ședința de alaltăeri ,vreau să vă comunic dvs în particular ceea ce cred că este necesar, pentru a lămuri mai bine situația .Dvs ați găsit cuvinte bune pentru mine în momentul când am părăsit președinția,însă ați adăugat că m-am grăbit luând asupra mea un vot care privea numai regulamentul sau o parte din regulament .

-Permanența președinției Senatului (9 ani)

Dați-mi voie să vă îndrept puținel.Era o deosebire adâncă de păreri între mine și majoritatea care a provocat retragerea mea ,și anume iată care : în situația de acum,eu cred că trebuie să fie un factor permanent ,care să reprezinte în același timp și experiența țării " Banca ministerială nu a fost nici o dată permanentă,și cu toate că îi doresc o cât mai lungă dăinuire , cu toate acestea,se poate întâmpla să nu dureze 9 ani , în care caz , de altminteri , s-ar istovi și aceste puteri așa de încercate .

" Camera Deputaților este alcătuită din elemente noi .Regele către care în tot ceea ce facem se duce gândul nostru ,Regele are nevoie de un sprijin statornic.Intentia mea era aceasta , de a l-i da în Senatul de aici și nu pentru o vană ambiție de a figura acolo , unde au figurat și oameni mai tineri decât mine,și care ,poate, nu vor rămânea în judecata vremii , deasupra mea.Pentru aceasta am cerut permanența președinției ,pentru ca să existe în momentul [indescifrabil] Și în momentul când se discută legăturile dintre puterea executivă și puterea legislativă ,eu am voit să fie acolo,la președinție,cineva care să aibă în trecutul lui destul pentru a asigura deplina independență a acestui Senat .

" În ziare a apărut astăzi un comunicat sau o serie de explicații care au înfățișarea de comunicat , în care se încearcă a se explica plecarea mea de la președinție după sentimente pe care nu le pot avea,căci eu am ajuns aproape la capătul vieții mele și tot ce viața poate da unui om în țara lui și în afară de țara lui, eu le-am avut . Prin urmare eu nu admit să fiu înfățișat ca un doritor de situații care înțelege să i le asigure .Poate că majoritatea Senatului a crezut că găsește în mine numai un trecut . Eu aduceam o voință,o voință puternică în stare de a nu îngenunchea înaintea nimănui . Nu este nevoie de dânsa ?Eu am locul meu aici și în munca mea, și adaug :am locul meu în istoria țării "

▣ACuza :refuză președinția

iar dacă în locul unde nu mai este voință activă , Senatul dorește un simbol,un simbol mai frumos decât dvs , dle președinte [ACCuza] care întrupați o lungă luptă pentru descătușarea Coroanei, pentru înălțarea ideii naționale ,pentru triumful moralității ,nu poate să existe și cred că mulți ca mine ar propune ca locul pe care îl ocupați acum trecător , ca locul acesta să devină definitiv,prin aceleași aclamații care m-au ridicat pe mine acolo și plecând din suflète , să zicem, tot atât de sincere " [----]

▣C.Argetoianu –președinte !

-I. Grig.Periețeanu : " În numele unui numeros grup de senatori, propun să fie ales la președinția Senatului , în urma regretatei demisiuni a d-lui prof. lorga,d-l Constantin Argetoianu (aplauze prelungite) [-----]

-ACCuza:Sunt foarte mișcat de propunerea dvs . Să procedăm la alegerea prin buletine Dar înainte de a proceda la vot, declar că renunț la alegerea mea ca președinte [-----] Astăzi ne mai fiind un alt candidat ,după aclamarea d-lui Argetoianu , rămâne ca să considerăm aceste aclamări ca o alegere , întrucât nu s-au mai prezentat alte candidaturi (aplauze prelungite) În baza acestor aclamații unanime ale dvs, declar ales președinte al Senatului pe dl senator de drept Argetoianu .
Dau cuvântul d-lui președinte al Senatului , d-l Argetoianu

-C.Argetoianu (președinte) : n-am cerut cuvântul
-ACCuza : Dar vi-l dau eu (ilaritate)
C.Argetoianu / 15 iun.'39

/În slujba FRN și a regimului Constituțional

(primit cu aplauze prelungite) :

"Vacanța invită la președinția Senatului alaltăeri, **vacanță pe care eu unul o regret poate cel mai mult**, pentru că acum **cade asupra mea sarcina** care , poate, că **era mai bine așezată pe umerii altuia**, pentru a pune sfârșit **unui oarecare flotament în atmosfera Senatului**, și **ca soldat disciplinat al Frontului** nostru , **primesc cu recunoștință sarcina** pe care astăzi binevoii să mi-o încredințați .(aplauze prelungite)

"D-lor nu voi face un discurs. Ca prinos de recunoștință, țin să vă scutesc, pe temperatura asta , să ascultați cele ce aş avea de spus, și pe care dvs le bănuieți , pentru că , deși am devenit Românie Mare, am rămas totuși o țară mică , ne cunoaștem cu toții , știm cât facem fiecare , ca să putem fi judecați, însă vă rog **să-mi îngăduiți o declarație** și câteva lămuriri în trăsături generale, **pentru a contura spiritul în care îmi propun să îndrumez desbaterile Maturului Corp ."** Declarațiunea este că **mă încadrez fără șovăire și fără reticențe în Frontul Renașterii Naționale** (aplauze puternice) și **în regimul creat prin Constituția promulgată în primăvara anului trecut ."**

C.Argetoianu /15 iun.'39

/Parlamentul de ieri :citadela drepturilor individuale ,cetățenești

" D-lor senatori, este bine să ne dăm seama de **anumite lucruri pe care le gândim toți dar pe care nu ni le lămurim destul.**

Este că **din vechile instituțiuni parlamentare ,sub regimul actual ,pe care țara le-a primit cu atât entuziasm, n-au rămas, în ceea ce privește Senatul și Camera, decât două nume identice.**

"În tot cursul veacului trecut și în tot timpul romantismului politic, **Parlamentul, atât Camera cât și Senatul**, au fost mai mult **citadelele drepturilor individuale, drepturilor cetățenești** care constituiau în acea ideologie **panaceea universală pentru dobândirea fericirii obștești** . Era mai mult **o citadelă de drepturi individuale**, de drepturi obștești - bineînțeles prin însumarea lor -**decât adunări constructive, care să se ocupe cu organizarea Statului** ,această parte fiind **lăsată** aproape exclusiv **în seama executivului** .

/Parlamentul de azi:datoria de a ajuta executivul

"În regimul actual, cred că **nu mai poate fi vorba de drepturi individuale și nici chiar de drepturi colective**, întrucât ele reprezintă însumarea celor individuale ,**ci numai de îndatoriri ,de datorii."**

Parlamentul actual, în concepțiunea Constituțiunii de anul trecut,atât **Senatul cât și Camera**, n-are decât **o singură datorie** :este **să ajute puterea executivă în confecționarea legilor și , prin urmare ,în organizarea Statului.**(aplauze prelungite)

"D-lor ,chiar originea **parlamentelor actuale**, în care s-a ținut seama de **toate ramurile** activității sociale, de **toate ramurile** producției economice ,de **toate îndeletnicirile** profesionale, arată că **Parlamentul** a trebuit să înceteze și trebuie **să înceteze de a fi reprezentantul intereselor politice ."**

Nici acestea însă n-au fost nesocotite ,căci în toți **actualii senatori de drept**, care au fost **menținuți în noua organizație** , nu putem vedea decât pe **reprezentanții acelor forme politice** care s-au străduit să dureze, și, după cum foarte bine spunea d-l profesor Iorga , **și-au făcut , cum s-au priceput, datoria pentru binele obștesc.**

"Prin urmare, **concepția Parlamentului actual** este **cu totul alta** decât aceea de acum câțiva ani .Noi trebuie să lăsăm deoparte, **nu numai ambițiile noastre personale**, dar orice **satisfaceri ale unui drept legitim."**

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▣ **Regimul actual = regimul cel mai bun.**

"Regimul pe care-l avem de un an de zile **este bun**. Declar că este **mult mai bun decât tot ce am avut până acum** .Că sunt anumite greșeli, care s-au săvârșit, se poate ,este omenesc.

Dar tocmai aici este rostul nostru .De aceea, cred că **a fost bună inspirația de a se proceda la alegeri și la constituirea Parlamentului** ,ca **să putem ajuta** cu toată sinceritatea și în mod cinstit **guvernul să facă și mai bine**, decât a făcut până acum .(**aplauze prelungite**)

În acest spirit de **sinceritate și cinstită colaborare** - voi căuta să îndrumez dezbaterile cu obiectivitate și rezumându-mă numai pe **drepturile pe care mi le conferă regulamentul** . Pe acesta însă, îl voi păzi ca un **câine credincios al regimului sub care trăesc**."

(**aplauze prelungite**) [**se dă o pauză de 5 minute , la revenire ...**]

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▣ **Nou Regulament pentru Senat**

Proiectul de Regulament fiind respins, prin votul Senatului, urmează ca onoratul Corp să numească **o nouă Comisie** , care să redacteze un nou text .

Propune în Comisie : **Gr.Periețeanu , Anibal Teodorescu, Gh.Dinopol , PPSS Nifon Criveanu al Hușilor și Al.Sândulescu** .

-**N.Iorga** : Consideră că ar trebui **să se mențină Comisia care a lucrat la prima variantă** .

-**Argetoianu** : **Acea comisie a redactat textul ce a fost respins de Senat** .Ea și-a terminat misiunea. De aceea trebuie numită altă Comisie.

-**Iorga** : În ziare s-a spus că **Regulamentul a fost excelent**, și că el a fost respins numai **datorită pretenției sale de a fi președinte**

-**Argetoianu** : Nimeni nu bănuiește că profesorul Iorga a avut intențiunea să se așeze pe 9 ani la președinție . **Insistă ca să fie Comisia propusă de el** .

Propune ca să se dea citire **Răspunsului la Mesaj**, pentru ca senatorii să se pregătească .

C.Argetoianu / președ. Senat / 15 iun.'39

8.a.) Senat, Pr. de Răspuns la Mesaj, Ion Al.Brătescu -Voinești, 15 iun.'39

(DS, MO 3 , șed. din 15 iun.'39 , p. 47- 48)

***Notă. I. Al. Brătescu-Vonești**

Scriitor. N în 1868 ,Târgoviște, într-o familie boierească. Licențiat în Drept. Avocat și magistrat în diverse orașe .Debut literar la "Convorbiri literare " Deputat conservator (înainte de Război)și director al Cancelariei Parlamentului (după 1918). Membru al Acad. Române .(Cf. Enciclopedia "Cugetarea" , -Predescu , p. 127)

[LD: Parcă la întrecere cu **Al. Rosetti** (raportorul de la Cameră) raportorul de la Senat , **I. Al. Brătescu -Voinești** ,dă dovadă de un exces de zel jenant, în preamărirea Maiestății Sale. **Pasajul** cu care, înainte , debutau toate Răspunsurile la Mesaj- înclinație protocolară demnă către monarhie, dinastie și rege -devine **dominanta lingușitoare a întregului document** .

Decupând din istoria României întregite **doar domnia lui Carol al II .Iea** , de la care au izvorât toate binefacerile și toate reformele înțelepte , acest Răspuns la Mesaj poate servi ca **mostră** pentru a ilustra cum se construiește la români **cultul personalității** .]

[Regina Maria [Carol II] [Constituția Carol II] [Monarhie autoritară - toate puterile în mâna MSR] [Întăietatea naționalității române - inițiativa MSR] [Atmosferă politică - cf . moralei cetățenești simbolizate de MSR] [Realizările Guvernului - meritul MSR]

[Apărarea hotarelor - MSR gata de jertfă] [Politica externă - prestigiul MSR peste hotare]

[Biserica - în sprijinul MSR] [Senatul - gata de conlucrare cu guvernul MSR]

"D-lor senatori, **comisiunea** aleasă pentru redactarea **Proiectului de Răspuns la Mesaj**, întrunindu-se în zilele de 10 și 12 ale lunii, a redactat acest proiect și. alegându-mă raportor , m-a însărcinat să vi-l aduc la cunoștință . Iată textul acestui răspuns :

" Sire ,

...Omagiul Reginei Maria

[LD :Dezonoranta ipocrizie românească ?Sau o preamărire pe post de de aluzii și reproșuri ?
Din toată dinastia,elogierea Reginei -Mame ,numai pentru că și Mesajul Regal o pomenise.
Ce făcea vlăstarul regal (pe atunci " prinț moștenitor",exact în perioada evocată),românii știau !
Și mai știau și cum se comportase Carol ,după restaurație, ca rege,față de mama sa .
Și mai știau și cum se comporta cu soția sa, regina -mamă a fiului său !
Și mai știau și cine era " *doamna*"de la palatul regal !]

"Cu adânc respect gândurile noastre se unesc cu ale Maiestății Voastre, întru amintirea **Reginei Maria**, a cărei plecare din această lume a sfâșiat inimile tuturor .

Nici odată nu se va putea uita cât de strâns își împletise sufletul cu toate durerile și bucuriile neamului nostru,ce **rol însemnat** a jucat în marea tragedie a întregirii acestui neam,câtă **mângâiere** aducea în timpul războiului **prezența Ei la căpătâiul celor din spitale**,și câtă **oțelire sufletească** și întărire în **credința izbândeii finale** duceau ziarurile din tranșee , însuflețite Sale articole,scrise în acele vremuri de urgie.Ea s-a înscris pe vecie în șirul acelor **doamne sfătuitoare și luptătoare** ,care alcătuiesc **cea mai curată glorie a trecutului nostru** și cu cât va trece vremea ,nimbul ce înconjoară frumosul Ei chip va dobândi o din ce în ce mai **splendidă strălucire** ."

#Retro-defăimarea regimului democratic

[LD: Nimic despre **Regele Ferdinand** ,nimic despre primul deceniu , despre reformele democratice -**împroprietărirea** și **votul universal** -care au pus bazele societății democratice postbelice .Aluzii diminuate și defăimătoare la adresa **Constituției din 1923** .
Un adevăr însă recunoscut ca un mare merit :că de la urcarea pe tron, **Carol al II-lea le pusese gând rău** !Firesc, nu ?!După **8 ani de domnie**, **fuseseră suprimate sau știrbite** !]

"La scurtă vreme ,după sfârșitul marelui război ,a început a încolți și a crește,atât în **conștiințele treze**,cât și în **instinctul masei poporului** ,credința că **normele noastre de cărmuire nu se mai potriveau cu năzuințele de propășire și de înălțare ale neamului nostru întregit** .

"Din fericire,această credință era și a Maiestății Voastre și, spre norocul nostru ,al tuturor ,din **primele clipe ale urcării treptelor Tronului [1930]** ,**ați urmărit ,fără întrerupere** ,după cum o dovedesc cu mărturie documentare ultimele cercetări istorice ,**hotărârea de a pune capăt unei stări de lucruri care ne ducea pe un drum de rătăcire** ."

«Constituția Carol II

"**Dumnezeu v-a ajutat și ne-a ajutat pe toți** să aduceți la îndeplinire acea hotărâre și să dați țării ,prin **noua Constituție**,rezultată din **conlucrarea Maiestății Voastre** cu aceia care reprezentau în acel moment însuși **experiența politică a ultimului deceniu** ,**un așezământ real,sănătos și trainic,în locul celui vechiu** clădit în mare parte pe **iluziile metafizice** care au călăuzit o **mentalitate romantică** ."

/Monarhie autoritară

"Prin acest act de curaj,de care istoria va ține seama,**ați redat Monarhiei românești rolul ei istoric ,strângând în mâna Ei puterile** , care ,până acum ,din considerații pentru **un constituționalism de împrumut**,erau **împrăștiate** ,și din această pricină ,**adeseori,în discordanță**"

/Întâietatea naționalității române

"Spre mulțumirea tuturor elementelor sănătoase care alcătuiesc Statul nostru,**noua Constituție** , **proclamând întâietatea naționalității române** ,în țara pe care **neamul nostru a creat-o și o apără** ,**nu aduce nici cea mai mică jignire celorlalte naționalități** cu drepturi istorice,care lucrează împreună cu noi la **consolidarea patriei noastre**."

/Plebiscitarea

"În ce măsură **marele act săvârșit de Maiestatea Voastră**,prin întocmirea acestui nou așezământ **era dorit de opinia publică** ,a dovedit-o aproape **unanimitatea voturilor** cu care a

fost adoptat **Plebiscitul**, iar modul, atât de **demn și de cuviincios cum s-au desfășurat alegerile din urmă**, dovedește **crearea unei alte atmosfere politice**, în conformitate cu **cerințele moralei cetățenești.**"

▫Realizările Guvernului Maiestății Sale

...Restabilirea ordinii publice

[LD :bine-înțeles, un guvern fără nume, fără identitate ! Meritul lui principal era de a fi stabilit "ordinea publică "Că aici era inclusă ,o dată cu decapitarea Gărzii de Fier, și desființarea partidelor politice ,și modificarea regimului parlamentar,și toate măsurile de îngrădire a libertăților democratice ,nu conta !]

"**Senatul recunoaște** fără rezerve însemnătatea **operei de reconstrucție** săvârșită **în toate domeniile de activitate** de către **guvernul Maiestății Voastre**,și este încredințat că **opera de restabilire a ordinii**, începută în momentele excepționale ale unei **grave turburări sociale**, va fi continuată până la **desăvârșita organizare politică a Statului** .

...Descentralizarea

"Nădăjduim că **opera de descentralizare** de care vorbește Mesajul Maiestății Voastre ,se va continua spre a ajunge până la realitatea vie a satelor ,căreia **inițiativa personală a Maiestății Voastre** tinde a-i crea un suflet model .

...Consolidarea finanțelor

"Ne pricinuește o mare mulțumire constatarea că , deși am avut de luptat cu mari nevoi excepționale, **valoarea monedei** noastre nu a suferit nici o scădere ,**finanțele țării au fost refăcute** și că,prin măsurile luate,**aceste finanțe nu se vor mai sprijini numai pe clasa muncitoare** ,ci pe toate categoriile sociale,care s-au arătat atâta de gata de jertfă, pentru înzestrarea bravei noastre armate ,sacrul scut de apărare al ființei Statului și neamului nostru . "

...Apărarea hotarelor

[LD : Cum a fost onorată această hotărâre de apărare a hotarelor de către MSR se va vedea la **scadența de peste un an !**]

"**Am tresărit de mândrie** ascultând înălțătoarele cuvinte prin care **Maiestatea Voastră** , fidel interpret al sentimentului public,declara că **nu va îngădui să se jertfească nimic din pământul, din drepturile și din demnitatea noastră** ,nici chiar pentru dorita idee a păcii. V-ați așezat astfel în rândul marilor Voievozi de odinioară care ,în clipele de grozave primejdii , se propteau gata și de moarte, împreună cu poporul lo, în fața amenințărilor .

...Politica externă

[LD :indiferența din țările aliate ,inamicitatea din țările Axei ,răstălmăcite propagandistic prin "dragoste și admirațiune"

Înfățișarea fizică tălmăcită drept " comoară de frumusețe" națională

Aduțații ieftine de stilistică literară , într-un document oficial al Senatului românesc !

Am tratat conjunctura și realitățile în "*România în vâltoarea anului '39*" **Vezi !**]

"Înțelegem deplin și ușor **dragostea și admirațiunea** cu care **ați fost întâmpinat în țările pe care le-ați vizitat** , însoțit de Scumpul nostru Mare Voevod de Alba Iulia .

Sol și Suveran al unui popor harnic pașnic și tolerant prin **augusta mândrețe a înfățișării Voastre**,prin **înfățișarea Marelui Voevod**,în care **bărbăția și candoarea tinereții** se unesc atât de armonios,**reprezentați o parte din comoara de frumuseți a țării noastre**.

" **Senatul** , convins că ,prin sporirea punerii în valoare a bogățiilor sale, **țara noastră** va deveni un **factor din ce în ce mai important** la realizarea progresului general al omenirii, se bucură de **intensificarea legăturilor noastre economice** cu alte țări,aprobă convențiile încheiate în timpul din urmă cu Germania, Franța și Anglia , cu atât mai mult cu cât la încheierea lor **înțelepciunea Maiestății Voastre a veghiat**,și suntem încredințați că, sprijinite de noi , va veghea și de aici înainte ca aceste convențiuni **să nu aducă nici ce mai mică umbră de**

vătămare ființei Statului și neamului nostru ."

▣Biserica

[LD :de obicei această ipostază , privind **rolul jucat de biserica ortodoxă la instituirea regimului autoritar carlist este ocolit** .Eu nu-l voi ocoli.Rămâne să găsim , însă tonul și pista cea mai potrivită]

[LD:29 sept.2007.Măine, 30 oct.,va fi ceremonia "întronării" mitropolitului Daniel(al VI-lea) în funcția de patriarh al României ,în urma săvârșirii din viață a patriarhului Teoctist .

Doamne ce polemici și câtă fățărnicie !]

Scrisesem în iunie a.c.că voi căuta tonul potrivit pentru a evidenția locul și rostul bisericii ortodoxe în societatea românească, în eșafodajul regimurilor politice ce s-au succedat

Amân din nou .Nu din sfială,ci pentru ca să mă pot înălța la o cât mai obiectivă apreciere ,pe care mi-aș dori-o insuflată de Dumnezeu , nu de reprezentanții săi trecători și muritori .

Pe moment îmi bântuie în gând doar **obediință față de șeful de stat** (fie el Domn, Rege sau Președinte) .

"**Biserica Română înălțată , potrivit cu vechile sale drepturi,la rangul de Patriarhie,**

așteaptă de la buna noastră chibzuire un înlocuitor al aceluia [**IPSSMiron Cristea**]

care cu înțelepciune de vâstar al nobiliei țărănime ardelenă,a știut să fie,cu jertfa însăși a vieții sale ,până la sfârși t,**bunul sfetnic al Maiestății Voastre** .

Împreună cu reprezentanții națiunii din Adunarea Deputaților ,credem că vom ști **să facem o alegere** care va arăta că ,**și în domeniul Bisericii**,așa de scump sufletului nostru ,în ambele ei forme,**spiritul de învoire a cărei expresie este însăși Maiestatea Voastră**,își va afla cuvenita manifestare "

▣Senatul

[LD : Este adevărat că nici când Senatul României interbelice nu avusese pe băncile sale atâția intelectuali .Până în 1939, existaseră în parlament doar intelectualii care se manifestaseră politic,în sensul înregimentării în partide.Prin **senatorii de drept** ,prin **înregimentarea în FRN** și candidaturile din partea unor **asociații profesionale**,prin **deemnarea unor senatori de către rege**, numărul **intelectualilor-senatori este copleșitor**.Merg până la a afirma că dacă a existat vreodată **o adeziune importantă a intelectualilor la un regim politic, aceasta s-a întâmplat în regimul carlist**. Se poate , oare , trage , vreo concluzie din asta ?]

"**Senatul**, în care Maiestatea Voastră a chemat la conlucrare **reprezentanți de valoare recunoscută a intelectualității** noastre,conștient de **sporul de prestigiu ce a câștigat astfel**, asigură pe Maiestatea Voastră de **absolutul său devotament** și de **ferma sa voință de a da deplin sprijin guvernului**, veghind ca,prin a sa colaborare, legiuirile ce se vor da țării , nu numai să corespundă nevoilor ei reale,dar și **să păstreze neatins marele său prestigiu ,dobândit de Maiestatea Voastră** ,prin toate **activitatea Sa înțeleaptă și plină de grijă pentru binele patriei**."

Să trăiți , Sire ! Trăiască Moștenitorul Tronului , Marele Voevod Mihai ! Trăiască Dinastia !
Raportor,**Ion Al.Brătescu - Vonești**

-**C.Argetoianu** , președinte : ridică ședința și anunță că de la 20 iunie va începe discuția generală asupra Regulamentului și a Răspunsului la Mesaj

Pr. Răspuns la Mesaj / 15 iun.'39

---

8 b)Senat, ședința din 21 iun.'39

(DS, MO 5, ședința din 21 iun.'39)

...Prezidarea

Președ. **C.Argetoianu** , asistat de senatorii Biroului (Al Samoil și Al.Romalo)

...Banca ministerială

Victor Iamandi (Justiție), Silviu Dragomir (Minorități) Ion Marin Sadoveanu (subsecretar de

Stat)

...Prezenți și absenți

Prezenți :151 senatori

Absenți (apel nominal) :77

Din care , peste 15 senatori prelați (ortodocși, uniți, catolici, reformati, evanghelici)

Senatori de drept, numiți sau aleși (selecțiune LD) **C.Angelescu** ,Ernest Baliff , Nic.Banffy, Lucian Blaga ,**I.C.Constantin Brătianu** , I.Bujoiu, **A.C.Cuza**, **Aurel Dobrescu** , **Grigore Duca**, George Enescu, **Dimitrie Gusti**, Horia Hulubei , **Grig. Iunian**, Fritz Konerth, **Nic.Lupu**, N.Malaxa, **Iuliu Maniu** , **Ion Mihalache**, **I.Pillat** , **Mihai Popovici** , **V.Sassu**, **N.Săveanu** , **Gh.Tătărescu** , ș.a.ș.a

9.)Regulamentul interior al Ad.Deput(Radu Portocală-raportor),21 iun.'38

(DAD, MO nr.4 ,șed. din 21 iun.'39, p. 19-20)

[LD Unele disfuncții și tare ale parlamentarismului democratic pluralist,erau reale .

Dar :**știrbirea atribuțiilor legislativului** - ca putere în stat, de control, - față de puterea executivă ; **dispariția entităților parlamentare : "majoritari" și " opozanți" ;dispariția atâtor puncte de vedere** susținute de reprezentanții partidelor și înlocuirea lor cu "vocea" unei "partide unice" ;**eliminarea argumentării programelor , confruntărilor și polemicilor** , privind toate problemele politice și legislative ;**suprimarea bogăției documentare** cuprinsă în dezbaterile parlamentare ;toate acestea au transformat Parlamentul doar în " mașină de vot " la discreția executivului.

Ședința este condusă de Consilier Regal, Al.Vaida Voevod , președinte.

Sunt prezenți 247 deputați ;absenți 12. Deci Camera are **259 deputați** .

-**Radu Portocală** :La 9 iunie,Adunarea a desemnat o Comisie specială compusă din :

Const.Angelescu (ex-PNT ,președ.),**Ion Lugosianu** (ex-PNT),**Alfons Heroveanu**, **Aurel Neguș** (ex-PNL) și **Radu Portocală** (raportor). Comisia a întocmit proiectul .

R.Portocală / 21 iun.'39

"Regulamentul nostru interior a suferit schimbări însemnate oridecâteori vremurile au pus noi probleme politice generale , atingătoare de structura așezămintelor publice

...Regulamentul din 1920,1921.

"Ultima reformă radicală i-a fost adusă în anul 1920,când **prima Adunare** aleasă prin votul universal , în noua și marea Românie ,aducea cu sine nu numai un însemnat spor al numărului deputaților , dar încă și o tendință de permanentizare a dezbaterilor, ecou al fazelor nebuloase în care se elaborau noile curente sociale și politice .

Raportul depus în ședința de la 9 decembrie 1920 a Adunării,de către Comisia specială, constată în modul următor **nevoia schimbării radicale a Regulamentului** :<Modificările multiple cuprinse în proiect , au fost determinate de totala transformare a regimului nostru electoral , ca și de nevoile Statului , izvorâte din prefacerile adânci operate în ultimii ani .>

După o experimentare de numai un an și jumătate a acestor modificări prea largi , și anume în ședința de la 29 noiembrie ,președintele **Duiliu Zamfirescu** ,cerea ,textual <să înceteze vorbăria >adăugând:<Camere deschise opt și nouă luni ,din douăsprezece, sunt o anomalie >"

≡Noul Regulament .

"Astăzi,ca și la 1920,o prefacere adâncă a așezat pe alte temelii ,atât reprezentanța noastră națională ,cât și celelate expresiuni ale vieții politice românești .

Constituția ' 38 și Legea electorală '39 ,alcătuint un Parlament din reprezentanți calificați numai a **categoriilor de muncă productivă și micșorând cu o treime numărul lor** , impun armonizarea Regulamentului interior cu acest nou caracter structural

...Principiul de bază :

Proiectul ce vă supunem realizează mai concret **principiul de bază** al așezământului

parlamentar , care ,spre deosebire de cel al catedrei ,al barei sau al tribunei publice,face din **Parlament un for de soluțiuni politice și de instrumente legislative** ,deci **un organ de realizări prompte și tehnice.**

Aplicând acest principiu , comisiunea specială a dat **o atenție deosebită comisiunilor permanente** ,întocmite **pe specialități** și a pus ,în același timp,**mai multă rânduială și claritate în procedura dezbaterilor** , pentru ca ele să dea un maximum de roade , **fără pierdere de vreme nefolositoare și costisoare** .

R.Portocală / 21 iun.'3

▣**Modificările principale**

"Față de actualul Regulament, proiectul nostru cuprinde următoarele modificări principale:

...jurământul

"Am introdus și reglementat dispoziția constituțională a jurământului deputaților "

...suprimarea validărilor

"am suprimat dispozițiunile privitoare la validări, ele fiind trecute de Constituție în competența Înaltei Curți de Casație ;"

...portul obligatoriu al uniformei FRN

" am reglementat dispoziția legii electorale ,privitoare la portul obligatoriu al uniformei Frontului Renașterii Naționale , la ședințele Adunării și la solemnități ;

...disciplina parlamentară

"la capitolul disciplinei am pus la dispoziția președintelui toate mijloacele necesare pentru a asigura Adunării dezbateri ordonate și liniștite ;

...Comisiile permanente

"privitor la comisiunile permanente , proiectul face o regrupare a lor , ținând seama de asemănarea sau apropierea materiilor ; în același timp, am micșorat numărul membrilor comisiunilor , în raport cu micșorarea numărului membrilor Adunării, stabilind totodată că și în timpul vacanțelor parlamentare comisiunilor vor putea lucra ;

▣**Prestația legislativă**

...discuții generale

"în conformitate cu dispozițiunile constituționale, am reglementat chipul în care Adunarea își va exercita atribuțiunile , stabilind că proiectele de legi, după **discuțiunea generală** ce se va face în plenul Adunării și după luarea lor în considerare ,

...examinarea în Comisii

vor trece la **Comisiunea permanentă** respectivă , pentru examinarea pe articole și cercetarea amendamentelor ce eventual ar fi depuse de membrii Adunării ;în urmă , proiectele vor fi trimise în **ședință publică** , unde se va citi Raportul comisiei și se va face votul în total ;

...avizul Consiliului Legislativ

"aplicând dispoziția constituțională , am prevăzut obligațiunea de a lua avizul Consiliului Legislativ și pentru lucrările făcute de comisiunile parlamentare .

▣**Interpelările**

"interpelările adresate Guvernului se vor da numai în scris , atrăgând obligațiunea de a se răspunde tot în scris , în termen de cel mult 15 zile ;am prevăzut în mod expres dreptul deputatului la replică ,drept ce nu este menționat în actualul regulament .

▣Petițiunile

"Punând de acord proiectul nostru cu dispozițiunile Legii electorale, am dat o atențiune deosebită capitolului despre petițiuni , instituind o și mai bună și mai promptă rezolvire a lor și prevăzând obligațiunea Ministerelor de a răspunde în scris în termen de 30 de zile ;

▣Incompatibilități

"față de **cazurile de incompatibilitate create de Constituțiune și de legea electorală** , am prevăzut o modalitate obligatorie pentru **examinarea situațiunii fiecărui deputat** , atât la începutul legislaturii , cât și în cursul ei "

Regulamentul deputaților / 21 iun.'39

10.)IPS Iuliu Hossu,discus la mesaj,22 iun.'39

Episcopul greco-catolic ("Unit ") al Clujului și Gherlei
(DS, MO nr. 5 , șed. din 22 iun.'39, p. 105- 107)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

[**Doc.integral :fișier Biserică III**

- ▣ Regina Maria . ▣ Regele Carol ▣ Realitatea spirituală ardelenescă
- ▣ Lumina moralei divine
- ▣ Demnitatea, independența și integritatea țării
- ▣ România : 20 de veacuri - pecetea sufletului românesc
- ▣ *Credință și muncă pentru Țară și Rege !*
- ▣ Unirea poporului român : misiune Dumnezească
- ▣ Biserica română - unită , alături de Domnul Țării]

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

...Lumina moralei divine

"**Noi, slujitori ai unei împărății care nu este din lumea aceasta** ,care însă lucrează pentru veșnicie în lumea aceasta și în sânul neamurilor pentru veșnicirea lor ,privind noua așezare , întemeiată pe principiile veșnice ale împărăției veșnice, **am rămas copleșiți de mângâierea perspectivei în eternitate** și pentru aceea ce se clădește pe aceste principii veșnice și de nebiruit .[.....]

...sufletul ardelenesc

"[.....]**Cu acest suflet care a biruit totul și a rămas nebiruit de nimic,a intrat bogat cu fruntea ridicată ,în unirea pe vecie cu patria mamă ,nu cu puterea privilegiilor și a tratatelor**,ci în **puterea vieții sale** pe care a afirmat-o în cursul veacurilor dearândul " (aplauze)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

...Demnitatea, independența și integritatea țării

"**Mesajul Regal** a umplut sufletele noastre de mângâiere , a copleșit sufletele noastre de emoția pe care n-o putem cuprinde în aceste cuvinte.

Domnul țării spune : se va păstra demnitatea, independența , integritatea țării,așa cum suntem fericiți să o avem .

"**Aceste cuvinte le rostește neamul nostru** întreg până la ultimul cătun din creierul munților .

Ce-ar putea să lase acest neam ,când în **toate părțile acestei țări** -eu nu spun săpăturile arheologice -dar în toate părțile acestei țări, plugurile țaranilor noștri scot la iveală și **la Mare, în Basarabia,în Maramureș,în Țara Hațegului,în Banat** ,rămășițele gloriei străbunilor noștri , fierul plugului, și nu doar din adâncul pământului .

Aici,în tot întinsul țării,nu este nimic ceea ce să nu se fi schimbat,decât noi, neamul românesc.Munții și văile,râurile, toate stau mărturie a continuității și a perpetuității noastre aici"(aplauze)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

...20 de veacuri - pecetea sufletului românesc

"Eu nu spun că noi avem dreptul să dăm fizionomia acestei țări .Nu fizionomia ;
noi am dat acestei țări pecetea sufletului nostru ,și nu cu un drept luat de douăzeci de
ani ,sau cu un drept primit nu știu de la cine,de douăzeci de ani ,noi am imprimat pecetea
sufletului românesc de douăzeci de veacuri fără întrerupere . (aplauze îndelung repetate)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

...Unirea poporului român : misiune Dumnezeiască

"Eu de asemenea îmi dau seama de cumpăna vremurilor și de greutățile ceasului .
Dar din lumina trecutului nostru,hotărârea noastră trăește vie prin sufletul părinților noștri întru
noi .Noi,putem să rostim așa cum suntem chemați să rostim , așa cum rostesc străjerii țării ,
de la cei mici până la cei mai mari,< Cu noi este Dumnezeu , înțelegeți neamuri și
vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu .> (vii aplauze)

"Pe noi acest Dumnezeu nu ne-a unit din întâmplare ,nu ne-a chemat după 20 de veacuri
la unire pentru o viață de 20 de ani .Noi avem o misiune dumnezeiască de îndeplinit și
pentru această misiune dumnezeiască prin acest popor pe care Dumnezeu l-a trimis să
împlinească această misiune, noi dorim să lucrăm,să viețuim și să închinăm toată puterea
noastră în frățească dragoste ."

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣Biserica română - unită ,alături de Domnul Țării

"Așa plece răspunsul nostru ,cald,către Acela care este marele clăditor de viitor și știindu-ne
și pe noi,ca Biserică , alături de Dânsul,străjuind sufletul ca să nu sufere scădere, pentru ca
în sănătatea lui să apese greu în cumpăna vremurilor și să chezășuiască biruința.

Acesta este cuvântul rupt din suflet,care iese în cadrul **Răspunsului la Mesaj**,pe care îl
închinăm ,în numele Bisericii române -unite ,Domnului Țării , căruia Domnul Cerurilor să-l
dea biruință ,prin poporul său sănătos într-o viață nouă "

(aplauze vii , prelungite)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

11.)G-ral I.Popovici ,discurs la mesaj, 22 iun.'39

(fost șef MSt.M ;senator de drept)

(DS, MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, p.107-110)

G-ral Popovici / 22 iun.'39

[Doc.integral - **Armată III**

*Notă_G-ral I.Popovici :mort în închisoarea de la Sighet

▣Regii

[.....] Așa fiind,Regina Maria va rămânea înscrisă, la locul de mare cinste, în istoricul oficial
al operațiunilor, alături cu neuitatul și viteazul Rege Ferdinand I,iar în sufletele noastre va
rămâne întipărită o veșnică amintire ,aducându-l un desăvârșit prinos de slavă "[.....]

"D-lor Senatori, îmi permiteți cu această ocaziune,să evoc și amintirea Marelui și Înțeleptului
Rege Carol I , a cărui sărbătorire de 100 de ani de la naștere am prăznuit-o acum câteva zile ,
și a cărui amintire este prea bine reprezentată în expoziția aflată în parcul Regele Carol II .
Generația noastră ,în mare parte,am avut deosebita cinste să fim martori ,atunci când bravul
Domnitor, în fruntea unei armate relativ mici ,dar viteze, a început lupta pentru dobândirea
neatârării țării.[.....]

...Neglijență, uitare , ingratitude ptr eroii

"Permiteți să atrag atenția d-lui ministru al Apărării Naționale ,că în punctul unde armata

română , cu diviziile ei de sine stătătoare ,a trecut Dunărea,făcând primul pas al neatârării , în **acel punct** ,situat la 7 km est de Corabia,imediat la sud de Siliștioara ,**nu există nici un semn mărturie generațiilor viitoare** că aici s-a făcut prima operație de independență ,**deși dorința Marelui Domnitor- ctitorul temeinic al națiunii române -a fost ca acolo să se ridice un obelisc.Rog pe dl ministru al Apărării Naționale să ia măsurile cuvenite,pe**nu ca această înaltă dorință să se realizeze și mărturia istorică să rămână **că acolo oastea română a trecut,răspunzând chemării grabnice a marei armate ruse,care la început refuzase colaborarea noastră .Am credința că însuși dl prof. Iorga- președintele Comisiunii monumentelor istorice -față cu această stare de lucruri ,nu poate să fie mulțumit .** Este un monument istoric care își are locul indicat acolo .**Nici măcar o cruce nu este** , care să amintească marea faptă militară ,deși **avem decorațiunea "Trecerea Dunării"** , instituită printr-o anumită lege ,decorațiune purtată cu atâta mândrie **de luptătorii de atunci și de puțini rămași astăzi încă în viață "** [.....]

▣Pacea =armistițiu între două războaie

"D-lor senatori, față cu **enorme sume de bani** pe care le-am expus ,și față cu **organizările arătate** în rezumat ,ale armatelor,reiese că **pacea este un provizorat,un armistițiu**, mai lung sau mai scurt,**între două războaie .**

"Pacea perpetuă ,cântată atât de mult de diferiți filozofi și în special de Kant,rămâne numai **ceva biblic**.Pacea este **în raport direct cu numărul tunurilor,al mitralierelor,al avioanelor ,** al munițiilor și al trupelor bine instruite .

Astfel a caracterizat d-l **Simon Hoore** - ministrul englez într-un discurs ideal de pace,iar **dl Mussolini** spune că **o pace perpetuă ar fi o catastrofă pentru întreaga omenire** .[.....]

▣Înzestrarea armatei în România

/Preocupare specială după 1933

" Până în 1933,interesul pus în înzestrarea armatei a fost nesatisfăcător.La această dată, guvernul care se găsea la cârma țării ,și în special șeful guvernului ,d-l **Gheorghe Tătăărăscu** ,ia o măsură desăvârșită și **începe o altă perioadă pentru înzestrarea armatei** .[-----] **Oștirea rămâne recunoscătoare d-lui Gheorghe Tătăărăscu** și aduce totdeodată mulțumiri deosebite **actualului guvern , și în special șefului, d-l Armand Călinescu** pentru îndrumarea și coordonarea în mare parte a acestei opere , așa cum glăsuește cuvântul regal, la finele manevrelor de la Galați .

G-ral Popovici / 22 iun.'39

12.)**Alex.Măță** ,discurs la mesaj, 22 iun.'39

(LD:basarabean,ex- PNȚ , ex-sterist, ex-iunianist, viitor colaboraționist cu PCR)

(DAD , MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, p. 59- 61)

[LD : această opinie și semnificația ei eu am citat-o în cartea mea. În conjunctura internațională a anului 1939 , ea apare lucidă, realistă și patriotică Evoluția de după 1944 a aceluiaș om politic basarabean,a scos la iveală,însă,un **substrat politic dubios și duplicitar** ,marcat , pe de o parte,de colaborarea nefirească cu **guvernul sovietizant al dr.Petru Groza** , pe de altă parte , **de ranchiuna sa față de PNȚ** ,față de **Maniu și Mihalache** .Nu mă interesează , în mod special ,profilul lui Matcă.Dar el devine un "**caz** " **emblematic pentru mentalitatea unor basarabeni**]

Atenție :să fie vorba despre el în Dicționarul lui Ionițoiu (M),la Matcă Vasile , deportat în Siberia , în 1949 ,împreună cu soția și copiii? Verifică]

Al.Măță / 22iun.'39

/Necesitatea uniunii naționale

"În politica țării noastre de azi,predomină **un interes specific** care constituie semnul vremii

și care trebuie să ne dirijeze și în atitudinea noastră politică individuală .
Vorbesc de primejdia externă și de necesitatea unei cât mai bune apărări naționale .
" În acest scop am militat sub vechiul regim pentru o înțelegere între partide și voi continua sub noul regim să stăruie pentru concentrarea activă și folositoare a tuturor elementelor politice pozitive. [-----]
"Dar ceea ce nu s-a făcut în trecut să se facă azi fiindcă apărarea națională este cel dintâi comandament politic căruia trebuie să i se supună celelalte interese mai mici .

#Boicotanții noului regim

"În adevăr, ce înseamnă neparticiparea din partea unor fruntași politici la noua viață de Stat Aceasta înseamnă lipsirea conducerii de Stat de sprijinul lor necesar în politica de apărare a țării, când ei o aprobă, și de criticile lor luminate, când ei înțeleg să-i dea o altă îndrumare .
Cu alte cuvinte, acesta se poate numi negativism politic, nefolositor nimănui și păgubitor țării .

"De aceea, noi cei ce am militat pentru o sinceră democrație, îi invităm pe acei ce au dreptul să-și ocupe locurile în celălalt corp al reprezentanțunii naționale, pentru a face dovada măcar că ei își dau seama că numai printr-o politică activă pot fi folositori țării .
"Mai mult, o luptă de răsturnare reciprocă, din partea și împotriva celor ce contestă legalitatea regimului actual, chiar dacă ar avea șanse de reușită, constituie o mai mare primejdie pentru Stat, în actualele împrejurări, decât o colaborare loială, întrucât astăzi trebuie să ne gândim cu toții la apărarea națională, și nu la răsturnări interne, care o slăbesc."

...Primejdiile externe

[LD : citat dat în "România în vâltoarea---Vezi pe larg la *fișier Politică externă*]]
"...primejdiile sunt mari, iar unele rezultate se și văd : au dispărut 4 state independente, înghițite câte două de fiecare, de către cele două state din centrul Europei . Și apetitul vine mâncând.
Din două puncte de agresiune, la început separate, apoi un triunghi, apoi un poligon, prin atașamentul și al altor țări, din care unele în imediata noastră vecinătate și cu ascușul unghiului înspre noi . Și deși înțelegerea poartă numele de pact anti-comintern, vedem că două dintre statele desființate, Etiopia și Albania, erau monarhii, iar celelalte două, Austria și Cehoslovacia, aveau un regim pronunțat anticomunist . De aici, vedem că afinitatea ideologică nu este o piedică, ba parcă ar fi o atracțiune expresă pentru o îmbrățișare mortală a statelor mici ce își adaptează regimul [...] În asemenea împrejurări, ce avem de făcut, când poligonul anti-comintern s-a și transformat în poligon de tragere militară ?"

Al.Măță / 22iun.'39

«Reprezentanța națională

[LD : atenție ! două observații se impun pe marginea opiniilor lui Matcă :
1. pe deplin justificată extinderea dreptului de vot până la pragul celor de 21 de ani, din moment ce erau cetățeni chemați la datoria militară ;
2. Atunci când face apel la reconciliere - iertare și clemență - nu cred că se referă la legionari, ci mai ales la grupul "sterist" din care a făcut parte, grup ostragizat moral.]
" Salutăm cu bucurie măsurile enunțate pentru îmbunătățirea stării materiale a acestor două categorii sociale [țărani și muncitori]

#Pragul de vârstă pentru alegători:18, nu 21 de ani

"Credem însă că noua reprezentanță națională va avea nevoie de o bază mai largă prin acordarea dreptului de vot la toți cei chemați pentru apărarea țării, adică până la vârsta de 21 de ani . [-----]

/Uitarea și clemența pentru greșelile trecutului

"Prin organizarea reprezentanțunii naționale, trebuie să se considere ca deplin consolidată noua așezare de Stat, și trebuie să se dea dovadă, de către cei ce o reprezintă, că ei cred în așezământul nou .

Se impune deci **actul final de încoronarea acțiunii de consolidare - luitarea și clemența față de faptele din trecut**, dar , bine înțeles, **nu și pentru cei ce le continuă și astăzi** .

În fine, **Statul Român este definitiv consolidat ca Stat național unitar** și de aceea nu mai pot avea loc **ieșiri și manifestațiuni centrifugale pe provincii, noi toți simțindu-ne trup din trupul României și sânge din sângele ei**" (aplauze)

Al.Măță / 22 iun.'39

13.) **Apostol Popa (FRN, Comerț) , Discurs la Mesaj, Senat , 22 iun.'39**

(DS, MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39 , pag. 112- 113)

[LD : nu poate fi ignorată reprezentarea profesională mai adecvată în noul parlament .

De aceea, cu toate îngrădirile și știrbirea caracterului democratic, trebuie avansată ipoteza , din acest p.d.v., dacă noua structură nu a adus și ceva pozitiv în sistemul reprezentării .

Este un exemplu și un motiv care mă determină să dau o anume legitimitate acestui sistem parlamentar , spre deosebire de perioada nonparlamentară care va urma]

Apostol Popa / 22 iun.'39

[Vezi la fișier : ¢Tradiție și patriotism - în istoria comerțului românesc.

¢ Regele Carol II ¢ Regina Maria ¢ Armata țării ¢ Dezideratele comercianților]

¢Dezideratele negustorilor

"Legiunile noastre de negustori, pentru ca să poată activa cu folos ,trebuie să se bucure de o liniște perfectă .Spre fericirea noastră ,noi, **avem liniște pentru un moment[----] negustorimea noastră în exercițiul profesiunilor sale, are de luptat cu mari greutateți .**

Legile, și în special cele fiscale ,și mai ales modul lor aplicare ,**de multe ori confuz și arbitrar** , și ,dacă ,până acum, **nu s-a auzit nici un murmur** mai accentuat,aceasta se datorește , în primul rând,**patriotismului lor și sacrificiului pe care negustorimea română a înțeles să dea dovadă** în aceste timpuri externe grele pentru țara noastră . [----] Munca însă nu trebuie să fie îngrădite ,nici prin aplicări greșite , nici prin risipirea de timp,care înseamnă bani . [----]

¢Primatul muncii românești

"Suntem , într-adevăr, **una din cele mai bogate țări** ce se cunoaște pe lume,**nu ne lipsesc** nici **ogoare** fertile ,avem tot felul de **cereale**, care nu se mai cultivă în alte țări ,nici **munți**,nici **drumuri**,nici **petrol**,nici **păduri**,nici **litoral maritim**,dar toate **trebuie exploatate rațional**,cu încurajarea forurilor conducătoare ,**promovându-se în primul rând elementul și dându-se primatul muncii românești.**

/Camerale de Comerț

"Avem astăzi **comercianți români de mare valoare**, mai ales **elemente tinere** ,și **cu concursul negustorimii mai bătrâne**,prin **Camerele de Comerț** .

"Avem aproape în toate unghiurile țării **școli comerciale din inițiativa și sprijinul lor**, fără să mai aștepte totul de la Stat [----]

Va vota Răspunsul la Mesaj]

Apostol Popa / 22 iun.'39

14.) **Leon Scridon (ex.PNC,FRN, Agricultură-țărani)la Mesaj, Cameră,22 iun. '39**

(ex- PNA-Goga , ex-PNC-Goga Cuza ; actual FRN-țărani)

(DAD, MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, pag. 57 - 59)

[**Doc.integral : fișier PNC VII**

¢ Regimul politic vechi și nou

¢ Regele Carol II

¢ Omagiu țăranelor române]

Este **parlamentar de 7 ani** (1932) și a luat cuvântul deseori la mesaj ,dar mărturisește că are emoții deoarece vorbește pentru prima oară în **Adunarea Deputaților**, în conformitate cu **noua**

Constituție. Este mândru și fericit de a fi membru al acestei Adunări .Vorbește în numele celor **55.000 de țărani știutori de carte** care l-au trimis în parlamentul țării
Leon Scridon / 22 iun.'39

▫Regimul politic vechi și nou

"[---] datori suntem să facem ca și **noua viața parlamentară** inaugurată astăzi prin discuția Adresei de Răspuns la Mesajul Tronului, să însemneze realmente ceea ce țara așteaptă de la noi .

#Descătușarea de pseudodemocrația "integrală"

Îndeplinirea acestei îndatoriri ,cu adevărat patriotice ,ne este cu atât mai ușurată ,cu cât **descătușați de neajunsurile parlamentarismului de odinioară**,în temeiul **jurământului** pe care l-am depus,nu mai avem să servim cu credință **decât pe Rege ,Neam și Țară** .[-----]

/Dezideratele țăranilor

Vă întreb,d-lor deputați,**care Parlament al așa-zisei democrații integrale** [-----] a dat **această meritată satisfacție țăranului român** ,trimițând **un număr atât de impresionant de deputați muncitori de pământ în Casa Țării** ?

Și mă întreb :**care regim a dat într-adevăr această bine meritată răsplată**- acelor țărani, pe care **îi salutăm cu toată căldura** în mijlocul nostru , gata de a munci cu ei împreună pentru binele și propășirea țării ?(aplauze) Iată care este starea sufletească a țăranului român . Ea se caracterizează printr-o **deplină încredere în opera de adevărată renaștere națională a guvernului MSR Carol II** și printr-o legitimă așteptare ca **să ne vadă și pe noi la muncă** ,îndeplinindu-ne datoria , pentru care am fost trimiși **aici în Casa Țării** .

[**trece în revistă programele guvernamentale pentru țărani**]

Leon Scridon / 22 iun.'39

15.)**I.G Obrocea** (exPNL,FRN,Agricultură),discurs la Mesaj,Senat ,22 iun.'39

(DS,MO . 5 , șed. din 22 iun.'39)

[LD : nu știu din ce partid a făcut parte acest senator. După afirmațiile lui, a fost agricultor-boier , fălindu-se cu câtă " voce bună" s-a lăsat deposedat de pământ ,pentru triumful " principiilor de ordine" (desigur exproprierea) Dar **intervenția lui Iorga** este de **mult bun -simț** ,și o notez ca atare.Cu atât mai mult cu cât era vorba de ...laudele hiperbolice la adresa MSRegele .
Cu adevărat era singurul care își putea îngădui asta !]

▫10 febr.'38=act istoric național

-I.G.Obrocea:Ziua de **10 februarie1938** însemnează pentru țara noastră **o dată istorică** , tot atât de importantă ca și **ziua unității naționale**,fiindcă **adevărata consolidare a acestei unități**,și tot binele ce decurge din ea,**de la data aceasta își află începuturile** .[.....]

De aceea ,**toți cetățenii acestei țări**,datorează **cea mai mare recunoștință Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea** care ,printr-un act de curaj ,**a curmat acele nenorocite stări de lucruri** care - mai ales în zilele ce preced acestei date de 10 februarie1938 -**amenințau să ia o formă haotică** ."

-Iorga(polemic):să nu mai aruncăm cu piatra!

-N.Iorga :Dar nu e mai puțin adevărat că **mulți din oratorii care au vorbit** la această tribună , **au participat la viața pe care acum o condamnați** .Mi se pare că și dvs . De aceea este bine **să se lase sarcina de a arunca piatra acelor care nu au aparținut vechiului regim** .

Dar cum **ne cunoaștem** ba ici ,ba acolo, **e mai bine să nu mai vorbim** .

-Obrocea :Eu spun **adevărul și numai adevărul** . Chiar sub regimul trecut,sunt dintre puținii care **n-au păcătuit cu nimic**.Iar ca **reprezentant al agricultorilor**,al acestei clase sociale,care , pentru **triumful principiilor de ordine și echitate**,**a consimțit cu atâta voce bună să fie deposedată de bunurile ei** ,aduc aici omagiile de **recunoștință MSR Carol II**,pentru tot ce a

făcut spre a da țării nu numai încrederea în ea,și în destinele ei ,ci și toată **siguranța interioară** și marele **prestigiu peste graniță** .[----] **Toți să ne facem apostolii ideilor ce stau la baza actualului regim** și să muncim din toate puterile noastre pentru în puternicirea și perpetuarea lui "(aplauze)

Obrocea -Iorga / 22 iun.'39

16.a.)Ioan P.Ioan(ex-PNL,FRN-Agrcultori) ,Senat ,la mesaj,22 iunie '39

(DS, MO 5 , șed. din 22 iun.'39, p.)

Ioan P.Ioan / 22 iun.'39

▫Omagiu Regimului și MSR

"Am luat la cunoștință proiectul de **Răspuns la Mesaj** , pe care-l consider **perfect ca operă literară și complet în omagiu** pe care țara întreagă îl aduce **Majestății Sale Regelui**,pentru opera de regenerare înfăptuită și a dragostei nețărmurite ce-L leagă indisolubil de popor "

Ioan P.Ioan / 22 iun.'39

▫Agricultura

[LD :te apropii de momentul când va trebui să tragi **o concluzie privind problema agriculturii** în interbelic.**Exproprierea moșiilor,împroprietărirea, fărâmițarea pământului, lipsa de randament ,dezechilibre accentuate de criza economică,conversiunea datoriilor, cronicizarea stării de sărăcie a satelor** (pe lângă analfabetism ,ignoranță agrară și starea precară a sănătății) toate acestea **și-au găsit o rezolvare corespunzătoare?**

Eu cred că nu .Toate partidele au avut în programele lor un capitol dedicat acestei probleme majore.**Toate guvernele** au avut în intenție măsuri pentru rezolvarea acestei probleme.În **noul parlament FRN**,au fost aduși- după părerea mea , ca " decor"-**deputații țărani . "Agricultorii "**- în realitate moșieri ,agrarieni -fie ei conservatori,țăranști, liberali ,au fost **continuu defavorizați , afectați**,de dezechilibre provocate mai mult de interesele bancare decât de cele industriale. Și totuși care este **diagnosticul cel mai corect care se poate da agriculturii românești ?**

"Îmi permit să remarc însă **lipsa unui răspuns** la un deziderat pe care **MSR l-a accentuat** în Mesaj,omițându-se a se arăta în Răspuns **intențiunile și gândurile noastre în legiuirile ce vor trebui să facem** asupra **raționalizării și intensificării agriculturii** , cu latura ei principală **creșterea vitelor."**

#Marele decalaj agrar/ financiar

"Nu am amintit,cel puțin cum a făcut Camera,vorbind de **valorificarea grâului** ,și acesta insuficient, față de **marea problemă,care întotdeauna s-a pus,dar n-a găsit o soluție salvatoare și reală pentru promovarea agriculturii** ,astfel ca ,dând **maximum de randament**, să poată ridica **starea materială ,așa zisul standard de viață al plugarului**,la treapta pe care se află România astăzi,în mijlocul țărilor civilizate .

"**Mare și vastă pare a fi această problemă .Se vor ciocni interese, se vor naște conflicte**, dar **nu trebuie să uităm nici un moment că de la pământ se trage bogăția țării .** Că e cinstit și creștinesc **stabilirea unui echilibru între valoarea produselor și a produselor, că e anormală acumularea de numerar și bogăție numai în mâna câtorva**,în timp ce **factorul principal,care lucrează pământul,nu-i asigurată nici renta necesară unei vieți omeneste ,veșnic în deficit și sărăcie,fără vreo rază de îmbunătățire."**

▫Ridicarea stării materiale a satelor,a plugarilor

"**Ridicând starea materială a satelor ,consolidăm Statul**.Și astăzi când **sub imboldul MSR** au progresat așa cum vedem,**nu putem lăsa fără răspuns dorința exprimată de Maiestatea Sa** , nu numai în Mesaj,dar întotdeauna, **privind ridicarea felului de viață și îmbunătățirea vieții țaranului "**

Dacă nu putem coordona avântul și progresul realizat astăzi, în atâtea domenii,în termen așa de scurt,**cu o bună stare a materială a țăranimii ,înseamnă că s-a construit fără bază și**

toate sacrificiile au fost în zadar .Căci numai prin bunastarea tuturor, progresul este asigurat și desăvârșit cât mai repede.Să valorificăm nu numai grâul,'ci toate produsele și să producem tot ce se poate produce , nu numai ce producem astăzi .

" De aceea propun și rog a admite introducerea în Răspuns a următoarei fraze, care să concentreze toată străduința noastră de a da țării legiuirea necesară a unei bune stări a agriculturilor, care formează, cum știți, granitul de totdeauna și-n viitor al neamului românesc. Această frază care s-a omis , ar fi următoarea :

< Promovarea agriculturii prin analiza mijloacelor de producție pentru a se obține maximum cantitativ și calitativ , cum și valorificarea produselor solului .>

-Iorga (polemic):politica de "interese "

-Iorga :Dle președinte, v-aș ruga să întrebați pe dl Ioan P. Ioan, care a fost un foarte bun parlamentar, dacă în momentul de față, cu regimul cel nou, județul d-sale nu este străbătut de la un capăt la celălalt de o politică de interese, care nu este a d-sale, nici a liberalilor de odinioară dar să-l întrebați între patru ochi , pentru că s-ar putea să atingă persoane a căror responsabilitate nu se poate pune în discuțiune aici, deși sunt persoane de rangul al treilea, dar care fac marea politică ce s-a făcut vreodată .

-Ioan P. Ioan : Pot să vă spun că acolo se face o politică agricolă sub noua legiuire , sub imboldul pe care i-l dă dl ministru Cornățeanu, care a trimis pe toți agricultorii la muncă .

-Iorga :Dar nu ați făcut dvs plasări de agenți electorali până în ultimul sat, care nu sunt nici foști țărăniști ,nici foști liberali ?

-Ioan P Ioan : Nu m-am interesat .

-Iorga : Să vă interesați .Vă pot servi cu scrisori și cu dovezi
I.P. Ioan / 22 iun.'39

16.b.) Încadrarea minorităților în regim

[LD: Vezi la fișierele : **FVI -Minorități /CII-Maghiari /DIIGermani /E.I Alte minorități /** în care sunt date detaliate despre unguri, germani, ucrainenii, bulgari, sârbi, polonezi, găgăuzi, țigani
Prin Constituția din febr.'38 (la fel ca și partidele românești) **partidele minoritare au fost considerate dizolvate**

La 1 mai '38 ,s-a creat **Comisariatul General ptr Minorități** ,iar la 3 mai '38, a apărut **Decretul de organizare** (Unguri, germani, ucrainenii, bulgari, polonezi, turci, sârbi, găgăuzi, țigani)

La 16 dec. '38 , s-a creat **Frontul Renașterii Naționale** (MO nr.5 , 5 ian.'39)în cadrul căruia minoritățile au avut dreptul să-și organizeze secțiuni . Prin autorizații speciale , le-a fost recunoscut dreptul de a se organiza în FRN .Așa au intrat în FRN :

-10 ian.'39 -**germanii -Fritz Fabricius**

-17 ian.-**ungurii -Nicolae Banffy**

-10 febr.-**bulgarii -M. Enciu Nicolof, Țancov , Toporof**

-5 oct.'39-**ucrainenii -VI. Zaloziecky, Alexievici , I Gavriliuc**

Prin autorizații speciale , le-a fost recunoscut dreptul de a se organiza în FRN ...

(Cf. P. Banesco, *L'encadrement politique des minorités ethniques de Roumanie ...*)

/Arnold Toynbee despre statutul minorităților din România

Adeziunea minorităților în FRN a fost urmărită și comentată pe plan internațional. La postul de **radio Londra** ,istoricul **Arnold Toynbee** conferența despre aceste reglementări , dând amănunte despre **situația specială din România**.

Explica ,astfel , că ,de-a lungul hotarelor românești, se afla o populație românească compactă , dar , în centrul țării exista o **enclavă minoritară** (fosta graniță răsăriteană a imperiului austro-ungar)Evoca felul cum s-a făcut reforma agrară în România ,subliniind sacrificiul acceptat de marii proprietari români ,în opoziție cu latifundiarii maghiari care s-au opus exproprierii .

Conchidea: " România trebuia să fie lăsată în pace , pentru că ea va ști să rezolve singură

problemele minorităților ,cum a făcut-o deja dovada ,în trecut "

***Notă .Minoritățile la alegeri**

În alegerile din 1-2 iunie '39 , minoritarii au obținut :

-**Ungurii** –16 reprezentanți (9 deputați,4 senatori aleși +3 senatori numiți)

-**Germanii**-8 reprezentanți (4 aleși, 4 numiți)

-**Bulgarii și ucrainenii** n-au fost aleși .Au avut câte 1 senator numit (după intrarea în FRN)

-**Turcii și polonezii** –câte 1 senator numit

În total, **28 de reprezentanți** .

Oficiul Vaticanului "*Osservatore Romano*" (30 iunie '39) , ocupându-se de alegerile din România ,constata sollicitudinea dovedită de guvernul român față de minorități .

(Cf. Univesul, an 56 , nr.178, 2 iul.'39)

****Notă .Madosz**

(AIC, fond PCM, dosar nr.227 /1939-1940 , f.4)

[LD:cu toată rezerva.În dosarul respectiv există diverse **Rapoarte** de la Direcția generală a poliției,fără să rezulte cine erau autorii rapoartelor.

Creațiune a PCR , executând ordinele Kominternului ,fidel intereselor Moscovei ,atitudinea Madosz-ului este un seismograf fluctuant ,derutant pentru cei neavizați.

"*Antirevizionismul*" lor antimaghiar ,făcea parte din planul ultrarevizionist al Kremlinului care viza ,pentru viitor, anexarea aceluși teritoriu la URSS .

Conducerea centrală de la Cluj a fost încredințată lui Baumgarten (alias Banyai Ladislau ,evreu-maghiar) prof. la liceul catolic din Miercurea -Ciuc, îndepărtat în 1934 ptr.activitate comunistă.

Organul său de presă a fost "*Erdelyi Magyar Szo*"(Cuvântul maghiar ardelean)

În 1938,conducătorii Madosz-ului au stat un timp rezervați , apoi au încercat să ofere guvernului colaborarea (în felul cum intervenise aranjamentul între guvern și Banffy).

Odată cu crearea FRN, Madosz-ul a vrut să intre în Secția maghiară ,dar au fost respinși de conaționali .Madoszul acaparse masa muncitorilor unguri , nemulțumiți de politica revizionistă a Partidului Maghiar condus de Bethlen și dr. Willer , și în diferite ocazii s-a manifestat ca antirevizionist ,prezentând lui Armand Călinescu un **Memoriu** în acest sens.

[LD:vezi pe larg **fișierul (D) PCR** ,unde sunt citate din Manifestele "de linie" ale PCR în perioada '38-'39,înainte și după încheierea **Pactului Ribbentrop -Molotov**.

Vezi și explicațiile date , în epocă , de cominternistul **Valter Roman** privind "problema maghiară " din Ardeal

...Valter Roman despre regim, FRN, Madosz, șa.mai 1939

("Buletinul muncitorilor emigranți din Franța,"Paris, mai 1939.Semnat Valer Ardeleanu .

Cf.Valter Roman "*File din trecut* " , Editura militară , București, 1971, pag.184-192)

Madosz (Uniunea Maghiarilor din România) era singura organizație politică maghiară care " se opune cu fermitate alipirii Transilvaniei la Ungaria lui Horthyși a lui Teleky, care se opune agitațiilor revizioniste ale conșilor maghiari din Transilvania și care apără consecvent politica de menținere a păcii împotriva uneltirilor Berlinului și Budapestei "

16.c)Hans Hedrich (Comunitatea Germanilor),la Mesaj, 22 iun. '39

(DS,MO 5,22 iunie '39, p. 103-104)

Hans Hedrich/22 iun.'39

▯Deplinul acord cu revoluționarea de sus a vieții de Stat

"Comunitatea Germanilor din România , ai căror membri **trăesc în toate provinciile Țării** și care ,**după aplanarea fericită a unor grave lupte interne**, îmbrățișează azi,călăuzită de **ideea renașterii naționale în toate domeniile vieții ei** ,sub conducerea d-lui **Fritz Fabricius** , **întregul popor german al țării ,într-o unitate sufletească indestructibilă**, a primit Mesajul

MSRegelui ,cu acea **plină considerație** , care , după tradiția și convingerea noastră, se cuvine purtătorului Coroanei .(aplauze)

Peste acest respect protocolar ,ne aflăm însă și în fericita situație să **ne însușim din convingere** ,atât acele **declarațiuni principiale ale Mesajului** ,care afirmă **necesitatea noii Constituțiuni** ,cât și cele care afirmă rezultatele binecuvântate obținute deja până acum **prin revoluționarea de sus a întregii noastre vieți de Stat** .[...]

Cu toții însă trebuie să ne dăm seama că astăzi **ne găsim la începutul acestei perioade noi** ,că,prin **înlăturarea teoretică a ideilor materialiste și liberaliste** , nu au fost create decât **premisele pentru o însănătoșire a vieții de Stat** și că în calea unui progres real continuă să existe și azi multe neaunsuri și obstacole ."

/Fideli Statului român și marelui popor german

"Poporul german din România este **gata să colaboreze** din toate puterile la refacerea țării noastre alături de poporul român.**Structura sănătoasă a poporului nostru ,cu 80% țărani** și cu **o distribuire în proporții sănătoase a celorlalte ramuri producătoare** , favorizează de la început colaborarea cu poporul român ,a cărui majoritate covârșitoare o formează de asemenea țărani

Suntem mândri că aparținem marelui popor german .Faptul însă că **facem parte din Statul român și că aparținem în acelaș timp poporului german** , că suntem **fideli** , **atât Statului** ,cât și **naționalității noastre etnice ,nu sunt deloc teze incompatibile** .

Îndatoririle noastre cetățenești vom putea să le îndeplinim , oricând , până la capăt ; în același timp , însă ,vom păstra până la ultima suflare ființa noastră germană .

/Misiunea comunității :pionierii unor relații cu patria mamă.

"În misiunea noastră de popor german în România ,vedem,în primul rând, îndatorirea noastră adâncă ,ca **să fim pionierii unor relațiuni politice , economice și culturale** cât mai bune, între țara noastră,într-o Românie puternică , independentă și consolidată în granițele firești ,și între **patria mamă de origina noastră germană** (aplauze generale prelungite)
Acestea nu sunt cuvinte goale: au fost fapte care au consacrat această concepție în zile agitate și decisive "

/Poporul român – popor dominant în Stat

"Mesajul accentuează întâietatea poporului român în viața noastră de Stat .Dacă aceste cuvinte nu vor altceva , decât să constate faptul în sine indiscutabil , că prin numărul covârșitor și prin istoria sa , poporul român are dreptul să dea acestui Stat fizionomia specială a caracterului său, nimeni nu va putea să pună la îndoială această pretențiune .

"Poporul român are dreptul , necontestat , să obțină în toate ramurile vieții naționale, economice și culturale, pozițiunea la care are dreptul ca popor dominant .Aceasta însă nu prin măsuri artificiale și neviabile , ci prin înlăturarea sistematică a parazitismului din viața noastră de Stat și pe calea unei concurențe sănătoase cu toate forțele producătoare și creatoare din această țară .

/Poporul german –egalitate absolută în toate domeniile

"**Niciodată însă nu vom putea interpreta cuvântul "întâietate"** , în sensul că noi, membrii ai poporului german , trebuie **să renunțăm la dreptul nostru de egalitate absolută** în toate domeniile vieții naționale , economice și culturale ,**pentru a ne mulțumi cu soarta nedemnă de cetățeni tolerați , de categoria a doua** .

Pretenția noastră de egalitate nu se bazează însă pe principiul democratic și mai mult sentimental de egalitate a tuturor oamenilor ,**ci pe faptul incontestabil că ne îndeplinim pe deplin îndatoririle față de patrie** și că **avem deci dreptul moral să ne folosim și noi în întregime de toate drepturile** , pe care le acordă acest Stat .[...]

Avem chiar dovezi că guvernul , în frunte cu dl președinte de Consiliu [Călinescu] , nu se lasă condus în aceste chestiuni de **vechile metode de guvernare demagogice** ,ci de considerațiuni ale adevăratului om de Stat "

-Iorga :"Nu de toate guvernele anterioare.Aduceți-vă aminte , cu gratitudine , **cum ați fost tratați sub guvernul meu , când nu aveam nici o îndatorire și totuș v-am dat tot ceea ce cereați "**

-**Hedrich**:Trebuie să recunoaștem aceasta [.....] Nu vom uita nici odată că și personalități proeminente ale vieții românești ne-au sprijinit în apărarea intereselor noastre vitale ."

/Recunoașterea Comunității germane = un pas înainte

"**Recunoașterea comunității germanilor** din România de către guvernul Călinescu , formează indiscutabil **un pas înainte** către ținta noastră de a avea , în cadrul Statului român și cu respectarea deplină a tuturor necesităților de Statr , **o viață proprie , de sine stătătoare , coresponszătoare ființei noastre etnice** , care va cuprinde pe fiecare german din această țară. Pentru atingerea acestui scop, și pentru obținerea unei reprezentări drepte , cerem de a fi puși în stare de a ne folosi în viitor , pe seama poporului nostru , de toate voturile conașionalilor din țară, încât vom fi avizați la promisiuni și alianțe problematice "

Hans Hedrich / 22 iunie '39

16.d.)Szasz Paul (FRN,maghiari) ,Declarație la Mesaj,Senat ,22 iun.'39

(DS; MO nr.5, șed. din 22 iun.'39, p.113)

[LD: este evident că citesc aceeași declarație]

Adam Teleki (FRN,maghiari) ,Declarație la Mesaj, Cameră, 22 iunie '39.

(DAD,MO nr. 5 ,șed. din 22 iunie'39,p.59)

/Omagiul MSRegelui

"În numele poporului maghiar din România , înțelegem ca înainte de toate să exprimăm **profundele noastre omagii către Tron** și să exprimăm **sincera noastră recunoștință** pentru cuvintele regale prin care **se recunoaște importanța minorităților naționale și drepturile acestora** în cadrul Statului Român

În suferințele noastre stăruie această recunoștință și acum , amintindu-ne cuvintele de înaltă înțelegere din Mesaj care spun că *<Prin examinarea cu deosebită înțelegere a nevoilor minorităților etnice conlocuitoare , s-a căutat întărirea liniștii interne și a ideii de Stat. >*

/Dezvoltarea economică ,spirituală și culturală a minorităților

"Maiestatea Sa Regele a schițat în Înaltul Mesaj de deschidere a Corpurilor Legiuitoare îndatoririle Parlamentului acum întrunit .Maiestatea Sa a binevoit a ne încunoștința că va asigura în cadrele legale dezvoltarea economică,spirituală și culturală a minorităților , stabilind între îndatoririle cele mai apropiate ale guvernului **aplicarea sinceră a acestui program** , prin **soluționarea și realizarea practică a tuturor chestiunilor în legătură cu minoritățile** , în cadrul Statului Român .

Neînțelegerile și greutățile din trecut s-au datorat în mare parte neexecutării sau greșitei aplicațiuni a legilor și regulamentelor în vigoare ."

-Decretul Regal și Jurnalul Consiliului de Miniștri vor soluționa revendicările

"**Decretul Regal** și **Jurnalul** Consiliului de Miniștri din **4 august 1938** menite să satisfacă **doleanțele noastre complete în mod coresponszător** și investite cu putere de lege ,**vor putea soluționa revendicările noastre** Trebuie să fim convinși că guvernul Maiestății Sale va realiza dorința regală sub toate raporturile."

/Votează Răspunsul la Mesaj

"În numele **reprezentanților agriculturii , comerțului și al industriei și ai intelectualilor maghiari**,**punem la dispoziția țării** noastre munca și priceperea noastră în spiritul noii Constituțiuni și **asteptăm cu încredere** de la guvern remediarea tuturor nevoilor poporului nostru , despre care Mesajul Regal spune că *<guvernul le va urmări cu toată sinceritatea >* Dorim să participăm la opera legislativă a țării , pentru ca astfel să fim **slujitori credincioși și ai poporului nostru maghiar și ai tuturor concetățenilor** noștri spre binele și prosperitatea țării. Cu aceste precizări declarăm că **votăm Răspunsul la Mesaj"**

Adam Teleki , Paul Szasz / 22 iunie'39

17.) Ion Gigurtu * (FRN, Industrie, Comerț) , la Mesaj, Cameră , 23 iun. '39

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

*Notă biografică

N.în 1886.Inginer de mine , cu studii la Freiburg și Berlin ;director general al Societății "Mica" .
Deputat (1926), ministr. Industriei și Comerțului în gov. Goga (dec.'37 -febr.'38) ;ministr al
Lucrărilor Publice și Comunicațiilor ('39) , președ. al Consil de Min.(4 iul-4 sept '40)
Sub regimul comunist,arestat împreună cu soția (la 5 mai 1950) , condamnat la 15 ani
închisoare ,deținut la penitenciarele MAI, Sighet ,Malmaison.A murit în închisoare , în 1959 .
(Cf. C.Ionițoiu, Dicționar...F-G, p.222)

**Notă .

În '39, avea 53 de ani .Comentând **discursul lui Gigurtu în Parlament, revista al cărui director era, considera că el a dat cea mai bună definiție a regimului instaurat de noua Constituție :un regim monarhic " accentuat", " umanizat",** consacrand **responsabilitatea guvernului față de Coroană, nu față de Parlament.** Arătând că, număr de număr, directorul revistei, **timp de 7 ani, combătuse regimul demagogic trecut , "caricatură nereușită a sistemului reprezentativ din apus "**, revista conchidea că **discursul lui Gigurtu putea fi privit "ca o motivare doctrinară a noului regim "** iar pe el ca **" teoreticianul cel mai de văză al acestui regim "**
(" Libertatea " , an VII , 5-20 aug.'39 , p. 252)

Ion Gigurtu / 23 iun.'39

- Parlamentul FRN ▫ Constituția Carol II
- Regimul constituțional al votului universal = domnia partidelor politice
- 10 februarie 1938 = regimul monarhic.
- Parlamentul = legătura dintre guvern și popor
- Legiferarea: Statutul funcționarilor / Legiferarea breslelor
- Valorificarea produselor agricole / Țăranii /
- Muncitorii / Breslele /
- Minoritățile / Intelectualii /
- Guvernul

Doc.integral la fișier **PNC-Cuza -VII**]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▫Parlamentul FRN

"Die președinte, d-lor deputați, acestei **primei manifestări a Parlamentului** ,cu ocazia discuțiunii **Răspunsului la Mesajul Regal**, trebuie să-i dăm întreaga noastră atenție .Încrederii pe care am primit-o din partea națiunii ,prin convocarea Corpurilor Legiuitoare ,trebuie să-i răspundem cu **hotărârea de a ne face datoria și a da tot concursul ce suntem în stare a da,** pentru ca refacerea țării să se facă într-un ritm accelerat și nou ,într-o **armonioasă colaborare a tuturor ."**
D-lor deputați, am crezut că poate să-mi fie permis și mie, în numele unui trecut de muncă și activitate publicistică ,să-mi spun cuvântul cât mai scurt asupra importanțelor probleme ce se pun și se vor pune activității noastre."

▫Constituția Carol II

[LD :un p.d.v.eminamente conservator ,care străbate explicațiile tuturor componentelor doctrinare din discursul său.]

"Cred că este necesar, înainte de a intra în amănunte, să fac întâi **o lămurire de principiu** , ce se impune, pentru armonioasa activitate ce trebuie să avem .

"Maiestatea Sa Regele ne-a indicat în **Mesajul Regal cauzele care L-au silit să dea o nouă Constituție țării** și a precizat **rostul acestei Constituții** .Această nouă Constituție va asigura țării noastre **o liniștită dezvoltare** pentru că **face o separațiune perfectă** între cele **trei mari puteri în Stat : puterea executivă, puterea legislativă și puterea judecătorească ."**

...Condamnarea regimului parlamentar al votului universal

"În trecutul regim, **puterea legislativă, prin jocul partidelor și al demagogiei electorale, pusese stăpânire pe puterea executivă.** Sau ,dacă este nevoie să fiu mai limpede și mai conform realității, **partidele, prin jocul parlamentar, au pus mâna pe puterea executivă .** Iar **puterea judecătorească a fost și ea influențată de luptele și curentele anarhice** ce începeau să pună stăpânire pe țară .

"Am susținut 6 ani, prin scris,că **nu oamenii și nici partidele erau vinovate** ,de situația gravă în care ne găsim ,**ci regimul constituțional sub care trăiam "** (aplauze)

"**Regimul parlamentar al votului universal,nu putea funcționa fără partide și obliga aceste partide,ca să se poată menține,la demagogie și abuz."**

...Regimul României ? :regim monarhic

[LD:vezi pe larg la **fișier Monarhie**]

"Nu puteam ieși din acest impas,**care primejduia însăși existența Statului**,cum spunea Majestatea Sa în Mesaj ,**fără o intervențiune hotărâtă a Regelui.**

Această intervențiune a avut loc în momentul **când toți oamenii noștri politici erau desorientați în fața pericolului** și de aceea **schimbarea s-a putut face în consensul tuturor și fără o protestare a acelor ce se credeau cei mai chemați să conducă această țară**

[Aluzie la Gardă sau la Maniu ?]

"Pentru ca noua orânduire să poată da roadele așteptate de la ea,este nevoie **să fim bine orientați asupra rostului ei .Am impresia că nu suntem clarificați sub ce regim trăim.**

Aud vorbindu-se de **regim totalitar,de dictatură ,de regim de autoritate .**

Și nu aud nici odată pomenindu-se : regimul monarhic.

Cu toate acestea suntem sub un regim monarhic , pur și simplu.

Nu suntem în dictatură ,pentru că dictatura presupune o uzurpare de putere și un dictator .Majestatea Sa Regele **nu a avut nevoie să uzurpeze puterea și nu are nevoie să fie dictator ,pentru că e REGE DE DREPT "** (aplauze prelungite)

Dictatura nu este un regim permanent ,ea e presupusă limitată în timp , pe când **monarhia și drepturile ei sunt permanente** .(Aplauze)Dictatura poate fi confundată cu regimul bunului plac,**pe când monarhia este prin esența ei, legală .**

Regimul totalitar presupune o dictatură , adică o mică minoritate care impune punctul ei de vedere tuturor cetățenilor .**Regimul totalitar este o dictatură întărită** ,căci e obligat pentru a se menține ,să se amestece în viața intimă și activitatea tuturor .

Regimul totalitar apare ca o consecință a dictaturii ,pentru a o întări și a o asigura în timp.

Monarhia nu are nevoie de un asemenea regim.Ea stăpânește țara cu consensul tuturor , ea având un drept mai vechi pentru această stăpânire ,interesul ei se confundă cu interesul țării .Ea nu are interes să susțină o parte de cetățeni ,în defavorul alteia [.....]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

...Parlamentul?:legătura dintre guvern și popor

[LD, iun.2007.Cu vocație mai mult organizatorică ,administrativă ,tehnocrată, executivă, decât legislativă ,Gigurtu pledează în casa Parlamentului pentru știrbirea atribuțiilor sale, pentru transformarea sa într-un organism -anexă a executivului .Argumentele pot fi ,oricând și oricum răsturnate și îmbrăcate în cuvinte goale de conținut,ca "*interesul general*", "*voința electoratuului* ", "*votul uninominal*"ș.a

LD:1 oct.2007.Ceea ce nu observă nimeni în **recursul băsăscian la popor**.Băsescu și partizanii săi -de partid,intelectuali sinecuriști ,ziariști cointeresați și analiști diletanți - au transformat lupta contra partidelor adversare ,a parlamentului și guvernului (indiferent cât de slabe instituții democratice implantate în România post-ceaușistă),în cel mai demagogic demers pentru captarea și întărirea puterilor "prezidențiale".De aceea consider eu că Basescu este un jalnic amator de dictatură ,în capcana căruia pot cade toți ignoranții și diletanții.

De trei luni mă frământ să sensibilizez pe cineva de eminența acestui pericol.Nu reușesc.Ultimele avertismente transmise lui Călin Popescu-Tăriceanu și Crin Antonescu au rămas fără răspuns.

Pe 3 sau 4 oct ,**Moțiunea de cenzură** introdusă de PSD, constituie încă un episod în acest balamuc politic de la noi .]

"D-lor deputați, îmi puneți , poate ,întrebarea, **care este rostul Parlamentului**,rostul nostru , în calitate de **reprezentanți ai claselor producătoare** .

Azi nu mai reprezentăm un partid sau o ideologie, reprezentăm, dacă vreți, **interesele celor ce ne-au trimis** , însă nu interesele lor particulare ,ci numai interesele ce se pot integra cu **interesele generale ale țării.**"

Noi trebuie să fim în stare să facem un **proces de sinteză** între **diferitele interese** ce, în mod inevitabil, se ciocnesc, și **să știm să le împăcăm** , având drept criteriu interesul general .

"Noi facem **legătura între guvernul Majestății Sale și marea masă a poporului.**

Informăm și poporul și guvernul de **dorințele unuia și de scopurile celuilalt.**"

«Legiferarea

[LD : Gigurtu extrapolează unul din defectele parlamentarismului românesc - legiferomania - ca o caracteristică fatală a parlamentarismului în sine. Din clasică împărțire a puterilor în stat ,nu mai rămâne nimic. Parlamentul -deci electoratul ,în ultimă instanță ! - fiind redus la o mașină de vot :regele propune legile ;guvernul le face ;parlamentul le votează]

"D-lor deputați, **Majestatea Sa Regele**, prin urmare, **prin miniștrii Lui, propune legile**, pe cari **Parlamentul le discută și constată** dacă sunt în concordanță cu nevoile imediate .

Putem să nu fim de acord cu o lege, poate să ni se pară inutilă ;trebuie să o spunem precis .

Miniștrii, care sunt **responsabili numai față de Majestatea Sa, nu trebuie să se poată acoperi față de Rege prin votul Parlamentului** .[.....]

"Dacă mi-ar fi permis să exprim o dorință -și cum mulți dintre dvs sunteți oameni din viața practică, nu vă veți supăra -**aș dori să ni se supuie cât mai puține legi**, am dori mai multe **legi modificatoare** a celor făcute **din alte interese decât cele ce ne conduc astăzi**, și poate chiar **legi prin care se abrogă unele din multele legiuri existente** .

"Un început fericit s-a făcut prin codificarea și unificarea legislativă

Guvernului actual, pe care îl putem considera nelimitat în timp, **nu i se cere o activitate legislativă ca fostelor guverne de partid**, care ,din lipsa unei bune activități administrative sau gospodărești, **trebuiau să se justifice față de alegători** cu activitatea legislativă, mai ușoară în sine și mai ușor de exploatat în fața alegătorilor." (aplauze) [.....]

...Legea breslelor

"Nu sunt partizanul organizărilor forțate .Organizarea trebuie să răspundă unei nevoi absolute. Trebuie să fie cerută sau dorită , aceasta în special pentru un popor cu o fire individualistă ca a noastră .Dacă totuși se face , singurul ei scop precis și utilitate va fi pregătirea de meșteșug și în acest caz sunt de părere , și exprim părerea tuturor categoriilor de meseriași și a organizațiilor cu adevărat profesionale , ca aceasta să se facă sub auspiciile Ministerului economiei naționale (aplauze) care se ocupă de bresle de la înființarea sa și care este mai chemat să se ocupe de această problemă ." [.....]

...Legea valorificării produselor agricole

"Am protestat deseori prin scris contra legii speculei (aplauze) , am spus totdeauna că nu este speculă . Specula înseamnă lipsa de marfă sau proasta organizare a circulației ei . [.....]

Noi nu putem stabili prețul intern al produselor agricole, cel puțin a celor ce se produc în cantitate mare , pentru că aceste produse trebuiesc exportate .[....]

Pe țăran nu-l interesează prețul ci renta pământului (aplauze) El trebuie să câștige , în afară de munca lui ,3000 sau 4000 lei, să zicem ,la hectar. Nu vedem altă soluție normală .[.....]

[Vezi pe larg la [fișier Agrarienism III](#)]

Gigurtu / 24 iun.'39

18.)I. Constanțiu (ex-cuzist, deputat FRN, Comerț), Cameră, 23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed. Din 23 iun.'39 , pag. 67- 70)

Ion Constanțiu ,om despre care încă nu știu nimic, decât că era moldovean, cuzist ,care trăise mult timp în Moldova ;că acum **reprezenta pe comercianții din Capitală** ;se considera ca fiind

din "**generația 1906**", luptase pentru două idei : **ideea naționalistă și corporatismul**]

▫Parlamentul FRN

Parlamentul "**democratic**"

▫ Regimul corporatist = Corp intermediar între individ și Stat

▫Breaslă - Parlament - Națiune ▫Legalizarea unei stări preexistente

▫Breasla comercianților . Dezideratele

▫Protejarea industriei naționale ▫ Comerțul mic, individual = vitamină socială

▫Organizarea patronatului - paralel cu breslele muncitorești]

I. Constanțiu / 23 iun.'39

▫Parlamentul FRN

[LD:măcar în ceea ce privește convingerile unui cuzist ,nu poate fi vorba de inconsecvență . Se poate afirma că acest parlament era pe măsura și doctrina profesată de cuziști, în toată perioada. De aceea ,eu nu pot pune la îndoială nici sinceritatea acestor opinii nici satisfacția cu care acest curent politic - pentru că tot curent politic era ! -a primit noua reformă .]

"D-le președinte , d-lor miniștri, d-lor deputați, Vă voi exprima și eu aceeași emoție , ba chiar o emoție mai mare decât antevorbitorul meu , pentru că **urc pentru prima oară în viața mea la această tribună**.Dar , în afară de această emoție, dați-mi voie să exprim și o **satisfacție personală**: aceea că îmi fac debutul meu parlamentar o dată cu începutul acestei ere noi , a **Parlamentului Renașterii Naționale**."

...**Cel mai important eveniment de la război**

"Cu toții, d-lor deputați, avem conștiința că participăm la **cel mai important moment istoric de după război** ,și ne dăm seama de **răspunderea și îndatoririle** pe care le avem,de a contribui cu toate silințele, cu toată puterea de muncă și devotamentul nostru , la realizarea operei pe care guvernul Majestății Sale și-a propus-o , pentru întărirea și propășirea neamului nostru în toate domeniile de activitate .

"**Deși**, prin compunerea lui,acest parlament cuprinde **reprezentanți ai atâtor interese** diferite între ele,interese între care uneori **ar putea să existe un antagonism**,noi ne exprimăm de la început **cea mai vie dorință de a găsi totdeauna o înțelegere ,o împăcare dreaptă ,o armonizare și o unire desăvârșită** între toate categoriile economice și sociale pe care noi le reprezentăm aici ."

...**Parlamentul unui singur partid,dar al tuturor meseriilor**

"Am convingerea că **această operă națională** o va realiza mult mai bine **acest parlament al unui singur partid**,dar al tuturor meseriilor,**decât trecutele parlamente** ,în care ,dacă **existau nenumărate partide,nu era reprezentată decât o singură meserie:meseria politică** ,și am toată încrederea că **noua politică a meseriilor** va fi mult mai bună pentru țară,**decât meseria politică** .

...**Uniforma =simbolul**

"**Însăși uniforma aceasta**,aceeași pentru toți -fie muncitori, fie patroni, fie meseriași ,fie comercianți sau industriași,mari și mici,fie cărturari, gazetari,artiști,mari demnitari ai Statului -această uniformă **trebuie privită ca un simbol**,fiind că sub albul imaculat al acestei haine ,trebuie să vibreze **aceiași suflet românesc**, aceeași puritate de sentimente și **aceeași dorință de înfrățire, de întărire și înălțare a neamului nostru** ."

I. Constanțiu / 23 iun.'39

#Parlamentul "**democratic**"

[LD , iun 2007.În mare parte ,Constanțiu avea dreptate când caracteriza lipsa de consecvență și unitate a oamenilor de partid.Relansarea și îmbrățișarea ca armă politică a "**efectului Caragiale**" ,însă,penru mine este identică cu **sărăcia de argumente** .Metoda este perpetuată ,în timp, până în zilele noastre . Poate undeva ,cândva, voi încerca **să demitizez cariera pieselor lui Caragiale ca fenomen " politic" generalizator**,în spatele căruia eu văd mai degrabă un

"cal de bătaie" comod ,pentru minimalizarea sau atăcarea adversarului .
Pentru că ,de la nașterea lor- când au oglindit o realitate a moravurilor de epoca - eticheta a fost **"reciclată"** , **venindu-le rândul la toți s-o aplice adversarilor**.Acum , " comerciantul"
Constanțiu o aplică partidelor.Ca un amănunt ,Constanțiu plasează **eroii lui Caragiale pe timpul votului universal** -ceea ce este **un neadevăr istoric în plus**.
Dar ... efectul oratoric ... conta !]

"D-lor deputați,**cea mai gravă acuzație** ce s-ar putea duce unui regim politic ar fi aceea **că nu l-ar fi dorit , că nu l-ar fi cerut nimeni** , precum ceea ce ucide un regim ,cum ucide orice ,nu este decât **ridicolul** .

"Regimul trecut,pretins democratic,liberalist ,individualist,a suferit de amândouă aceste cusururi .Nu îl ceruse nimeni, în afară ,bine înțeles,de **câțiva ideologi**,care nici ei nu prea erau de acord, chiar când făceau parte din același partid politic.

Și sub regimul trecut ,nu numai că **existau diferite partide**,dar în fiecare partid se formau **diferite grupe,pe nuanțe**,care mergeau până acolo,**încât fiecare membru mai răsărit al partidului,își avea ideologia ,doctrina și programul lui politic.**

"În ce privește **ridicolul**,să ne amintim de **eroii din piesele lui Caragiale** ,care erau **copia ,aproape fidelă ,după natură ,a oamenilor și moravurilor din primele timpuri de viață politică democratică a < sufragiului universal >**,cum i se spunea,eroi care au dăinuit până mai deunăzi ,**când au dispărut,o dată cu regimul."**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣Regimul corporatist

-Corp intermediar între individ și Stat

"**Ideea corporatistă** de la care pornește **noul nostru regim politic**,diferă fundamental de aceea democratică și este și mai consecventă .Noi credem că **individul nu poate sta izolat în Stat**,cum nu poate sta izolat nici în **viața socială sau economică** ;în viața socială are **instituția familiei** ;în viața economică are **organismul întreprinderii** .

Între Stat și individ trebuie să existe corpuri intermediare , care vor avea ca misiune , nu numai **grija aceluiași categorii de interese** , pentru a le susține și apăra,ci și pentru a face ca aceste interese particulare **să poată fi armonizate cu interesele generale ale Statului**

-Breaslă-Parlament-Națiune

"**Iată toată teoria corporatistă** ,iată **funcțiunea și rolul** pe care îl au de îndeplinit **breslele**, luate în parte și apoi **concentrate în Parlament**.Bresla trebuie să reprezinte o realitate particulară iar **Parlamentul** va reprezenta toată realitatea națională ,**va fi însăși sinteza națională.**

-Legalizarea unei stări preexistente

"În sfârșit,**noul regim nu numai că a fost cerut**,dar poate fi considerat **ca o consfințire legală a unei realități preexistente**, căci ,înainte de a avea acest Parlament corporativ,**am avut o realitate corporativă**,pe care o constituiau **toate acele organizațiuni profesionale** de care am vorbit .Și atunci am văzut petrecându-se **un fenomen de mare importanță**.

Fără agitații sterile,fără propagandă deșăntată ,fără luptele electorale de pe vremuri ,ci în liniște , cu toată demnitatea **elementele de elită ale tuturor breslelor**,au fost trecute printr-**un fel de mutație naturală ,de pe planul profesional pe planul politic, din cadrul asociațiilor profesionale în acest Parlament .**

" Va fi de dorit ca **legea organizării Corpurilor Profesionale** să permită o cât mai strânsă și neîntreruptă legătură între Parlament și aceste Corpuri .

Această dualitate a profesionalului și politicului de azi înainte **trebuie să o păstrăm și să o întărim** ,pentru că numai așa **politica va exprima realitatea și realitatea va avea expresie politică"**(aplauze puternice)

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣Bresla comercianților . Dezideratele lor

"Acum , pentru că suntem într-un regim corporativ ,să vin la **nevoile breslele noastre**. Cred că colegii mei și-au pierdut răbdarea și au crezut că am uitat de ce provenință sunt . D-lor, **ca reprezentant al comerțului** voi spune, într-o formulă generală ,că **gradul de civilizație al unui popor se măsoară desigur cu gradul în care comerțul său este liber și mai ales gradul în care comerțul său este respectat .**

"Noi trăim de câțiva ani de zile în **regimul reglementării comerțului exterior .**

Deși **sunt un partizan al libertății comerțului** -eu cred că țările civilizate vor fi nevoite să revină la regimul comerțului liber -însă **această revenire a libertate nu se poate face decât dacă toate țările civilizate vor reveni a regimul libertății economice depline.**

Până atunci,**câtă vreme State puternice au reglementat viața economică și schimbul internațional,evident că nu tocmai țara noastră va putea reveni deodată la un regim de libertate .** În ipoteza că am vrea noi să hotărâm că de mâine nu mai există reglementarea, compartimentarea,contingentarea ,aș avea impresia - nu găsesc altă comparație mai bună - că **ne ducem la Polul Nord într-o haină de vară .Trebuie o adaptare a condițiunile economice ale schimbului internațional**, însă cu o singură condiție :această adaptare , această reglementare a vieții, **să nu însemne o restricție dusă până la interdicția vieții comerciale de astăzi .**

"Rog guvernul să vină cât mai curând cu o **modificare a regimului comerțului exterior**, modificare care să corespundă în primul loc **caracterului și nevoilor vieții comerciale**

/Organizarea patronatului -paralel cu cea a muncii în bresle

Cere ca în scurtă vreme,se vor repara unele lipsuri ale noului regim electoral precum și modul de alcătuire a Senatului,pe care n-au votat decât membrii din conducerea asociațiilor profesionale.Aceasta a făcut ca un număr de cca 20 de meseriași sau de negustorași,dintr-un oraș înstrăinat din Basarabia ,sau din fundul Moldovei ...

-P.Firică :Dați-mi voie, **toate orașele din Basarabia sunt românești ,ele nu sunt înstrăinate**

-I.Constanțiu :Sunt fericit să aflu de la prietenul Firică vestea îmbucurătoare că a reușit să naționalizeze comerțul în toate orașele din Basarabia.Dar eu cunosc **târgușoare din Moldova** , în care am trăit timp îndelungat,și în care **20 de negustorași au fost chemați să voteze pentru Senat**,în timp ce negustorii din Capitală , printre care mă număr și eu ,n-au fost primiți să voteze pentru Maturul Corp .

" Ei bine, d-lor, **un astfel de corporatism noi nu-l voim -un corporatism în care să voteze periferia**, de multe ori înstrăinată,nu-l vedem , oricât ne-ar asigura amicul nostru că a naționalizat comerțul din Basarabia.Îndreptarea acestei grave lacune se va face prin legea anunțată a Corpurilor profesionale,care vor sta la baza organizării corporațiilor .[-----]

/Elaborarea legii breslelor

"Se grăbește,după câte știu, **organizarea meseriilor , în compartimentul muncii** - și se va face **Sunt două direcțiuni de organizare** și mi se pare că Ministerul Muncii și-a luat asupra sa **organizarea în compartimentul muncii în bresle.**

Iar noi,din compartimentul elementului patronal,am rămâne dezorganizați multă vreme și **dezbinați în biserițe** ,în forma aceasta amorfă unde am fi absolut izolați .

Ei bine,**acest lucru trebuie corectat** tocmai prin grăbirea legiferării organizării breslelor și a organizațiilor patronale.Este de **datoria FRN să fie generatorul acestor organizații.**

Datoria noastră ,ca Parlament,emanațiunea acestui Front,este **să grăbim toate legile care pot contribui la întărirea neamului nostru** în toate direcțiile . [-----]

Îmi exprim dorința ca **printre cele dintâi legiuiri comerciale** , să se grăbească realizarea acelei de mult exprimate doleanțe a comerțului, menită a întări comerțul românesc, în general , și **a încuraja elementul românesc să intre în comerț** și anume crearea **Casei Asigurărilor Negustorești "**

Încheie strigând trăiască Maiestatea Sa regele ! Sănătate !

I.Constanțiu / 23 iun.'39

19.)PSS Nifon Criveanu (episcopul Huşilor),discurs la Mesaj, Senat ,23 iun.'39

(DS, MO nr.6 , şed.din 23 iun., pag. 120-121)

[LD :Ce aş putea să spun ? !Ori românii trecuseră , în anii '37 / '38 ,printr-o spaimă recepată ca **o apocalipsă** ,ori clerul ortodox crezuse că s-a restaurat **vremea lui Ştefan Vodă !**

În primul caz,actele lui Carol II nu puteau fi taxate decât de **salvatoare** .

În al doilea caz ,ierarhia bisericească trăeşte un moment de tresăltare orgolioasă ,sperând să-şi recapete **puterea de odinioară** .

Ceea ce rămâne ca document este această **osana pentru regele Carol** ,căruia i se atribuie cele mai înalte calităţi ;**opera sa de ordine şi pacificare,comparată cu creaţiunea lumii** din haos, de către Dumnezeu ;**instituţiile nou create declarate pe placul lui Dumnezeu şi a lui Cristos** .Indiferent de substrat, însă, **regimul carlist a avut întregul sprijin al Bisericii** ,şi , prin ea,**al enoriaşilor** ,care constituia **imensa majoritate** pe vremea aceea.]

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

[Vezi fişier Biserica : **Biserica şi Parlamentul FRN** **Biserica şi Regele Carol II**
Biserica şi FRN **Biserica : Întâietatea naţionalităţii române** **Biserica : Armata**
Biserica : Noua Constituţie]

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

Parlamentul FRN -Biserica

"Dintru început cer bunăvoinţa dvs.pentru cutezanţa ce mi-am îngăduit a grăi de la această tribună parlamentară,ilustrată de atâţia distinşi oratori şi încă a lua cuvântul în faţa atâtor fruntaşi şi aleşi ai ţării ,care ştiu să mânuiască cuvântul măestrit şi care ştiu să cântărească cuvântul grăit . [-----]

"Am socotit că este bineca şi **Biserica ortodoxă** română să-şi spună cuvântul în faţa aleşilor Ţării şi în faţa trimişilor Maiestăţii Sale Regale adunaţi **sub steagul înfrăţirii şi al unirii**.

/Binecuvântarea Regelui Carol

"**Marea Lui personalitate** se revarsă **binefăcătoarea Sa înrăurire asupra tuturor instituţiunilor ţării** :Armata,Şcoală ,Justiţie, Biserică ,**asupra tuturor ramurilor de activitate** : Agricultură, Muncă ,Economie,Sănătate,Lucrări publice,Serviciul Social,Straja Ţării,Pregătirea premilitară .

"**Bine s-a făcut** că,prin noua Constituţie ,**s-a redat Monarhiei rolul puternic şi s-a aşezat Monarhul ca şef şi părinte al poporului eliberându-l de iţele cam încurcate ale democratismului parlamentar**,şi dându-i putinţa **să se manifeste** cu toată puterea , **înţelepciunea,isteţimea şi patriotismul lui luminat** .

"**În mijlocul desbinărilor,ambiţiunilor,neştatorniciilor,poftelor, temporarului**,Regele este expresiunea unităţii ,a stabilităţii, al continuităţii şi a vecinicii neamului şi Ţării.

Regele nostru iubit,Voevod al culturii şi ctitor al Bisericii şi Şcoalei,**şi-a cucerit sufleteşte poporul** prin iubire şi prin muncă .

Şi,în viaţă fiind,**intră în împărăţia gloriei** prin poarta înflorită a nobleţei şi a iubirii de neam , prin **poarta împărătească a vredniciei şi muncii**."

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

/Biserica şi FRN

"Chemând pe toţi Românii la muncă şi la datorie, la pace şi unire,**biserica noastră ortodoxă şi slujitorii ei ,se alătură printre cei dintâi care răspund apelului regal** întru crearea unei României noi şi puternice ,**România Renaşterii Naţionale** ." [-----]

Nifon Criveanul / 23 nov.'39

20.)Petre Partenie(Asoc.g-rală a clerului ortodox român),la Mesaj,Senat ,23 iun.'39

(DS, MO 6, şed. din 23 iun.'39 , p. 127)

[LD :Iată o instituţie care **aderă cu toată ierarhia şi convingerea la instituţiile noului regim**.

Din acest p.d.v., biserica ortodoxă ,tradiţionalist-conservatoare,trăeşte o **restauraţie mult**

râvnită, aceea a **regimului vevodal** dinaintea Constituției moderne din 1866 .
Că această revenire a fost sinceră și firească din partea Regelui, este discutabil.
Conduita și aparențele au lăsat contemporanilor ceaștă impresie]

Petre Partenie / 23 iun.'39 Doc. integral : **fișier Biserică III**

- ▣ Adeziunea clerului ortodox la noul regim :
- ▣ Regele - FRN - Parlamentul corporatist
- ▣ Regele Carol - restauratorul tradiției monarhice în Biserică
- ▣ Regele Carol - protector al Bisericii neamului
- ▣ Guvernul Călinescu și Biserica
- ▣ Viitorul Patriarh al României

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣ Adeziunea clerului ortodox la noul regim

"D-le președinte, d-lor senatori, având deosebita cinste de a reprezenta **Asociația generală a clerului ortodox român**, în acest Matur Corp, prin votul de la 2 iunie 1939 , mă asociez la toate **omagiile adresate Augustului nostru Suveran, ctitor** de țară nouă, și **ocrotitor al asociațiilor noastre tradiționale : Biserica, Armata , Magistratura**, și așa mai departe.

/Adeziunea la FRN

"**Clerul ortodox român** a aderat din tot sufletul la **Frontul Renașterii Naționale**, acest important **instrument politic** , prin care se proclamă **armistițiul de obște** și se asigură **solidaritatea neamului românesc**, atât de necesare țării ."

/Adeziunea la parlamentul corporatist , la bresle

"Clerul ortodox român este convins că acest Front al Renașterii Naționale nu va mai reedita **parlamentarismul trecut , care diviza și învrăjbea** [---] crede că **parlamentarismul se va rezema numai pe bresle** [---] înlăturându-se pentru totdeauna **profesionalismul politic** [---]
"Suntem bucuroși că ceea ce **în 1931 -1932 anticipa guvernul d-lui profesor Iorga** , ca un **corectiv la viața parlamentară, sprijinită pe partide , a evoluat desăvârșit de partea corporatismului** în vremurile de azi și aceasta datorită **genialelor intuiții regale** .
"Suntem foarte **satisfăcuți sufletește** deci de a constata că **profesionalismul activ**, că **breslele** nu mai sunt corective ci **determinative ale noii așezări** ."

/Adeziune la Străjerie, Premilitărie, Serviciul Social

"Suntem plini de **respectuoasă grațitudine MS Regelui** și d-lui prim-ministru că i s-a acordat **Asociației Clerului**, corespondentul de breaslă din Senat , căci **clerul nu stă la periferia vieții românești**, ci chiar **în centrul Bisericii vii și așezămintele** prin care MS Regele frământa sufletul cel nou al țării : **în Premilitărie, Serviciul Social** și în deosebi în **Străjerie** .

▣ Tradiția națională, dinastică și religioasă

"Considerăm ca onoare deosebită **participarea clerului** cu totul devotată , **în aceste așezări regale** , dar mai ales în **Străjerie** , care este **școala noii educații** unde se orchestrează așa de armonic **tradiția națională și dinastică** în jurul regelui iubit , cu **tradiția religioasă** , servită de Suveranul nostru **prin latura religioasă de la solemnitatea pavilioanelor** ."

▣ Guvernul Călinescu

"**Suntem satisfăcuți** că în Răspunsul la Mesaj se accentuează această **multiplă arhitectonică** în care **lucrând Majestatea Sa Regele**, duce astăzi spre glorie și consolidare destinele poporului român, **înconjurat de un guvern destoinic**, care n-are **legământ decât cu Țara și Coroana**, și are în frunte **o minte clară și o energie fără seamăn** ."

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣ Viitorul Patriarh al României

"**Luăm act** cu prea mișcată grațitudine de preocuparea anunțată în Răspunsul la Mesaj ,

ca **locul aceluia prim-patriarh** simbolic pentru unitatea națională însăși și foarte reprezentativ , care a fost **Patriarhul Miron, să se aleagă o persoană care să fie la înălțime .**

/Valorificarea tradiției religioase din Vechiul Regat

"Clerul de mir dorește ca **această persoană să fie de un mare relief și prestigiu**, ca această personalitate care să înnoade permanent **firul ortodoxiei și al cărturării bisericești**, care **să acorde autonomismul Bisericii cu tradițiile religioase ale Vechiului Regat, unde raporturile cu Statul au fost din cele mai armonice**, cu atât mai mult cu cât **noua Constituție nu autorizează nici un autonomism** pe seama vreunei instituții , pentru că orice autonomism exagerat s-**ar interpreta ca centrifug față de suveranitatea și unitatea Statului** .

"Dorim ca **alegerile de ierarhi să însemeneze încă un mijloc de consolidare națională și de penetrație a valorilor românești pe tot întinsul țării "**

Petre Partenie / 23 iun.'39

21.) Aurel Baci (FRN -Intelectuali ,ținut Mureș) ,la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD; MO 5, șed. din 23 iun.'39, p. 63 - 64)

▫Constituția=Regim de ordine și autoritate

" Evident ,deci,că în aceste condițiuni și împrejurări ,**Suveranul**,îngrijorat de viitorul acestei țări și sub povara răspunderii ,**n-a mai șovăit o clipă de a sfârși cu această stare de lucru** , dându-ne **Constituția din 27 februarie 1938** .

Iată ,în câteva cuvinte geneza noii Constituții

"Încât priveștenoua Constituție,distinsul profesor universitar d-l Paul Negulescu ,în tratatul său despre Constituție,ne arată cum **Maiestatea Sa a considerat că misiunea Statului este , n primul rând,perfecționarea societății**, că trebuie dezvoltat **spiritul public și trezită conștiința națională** ,care să servească **ideea unității naționale**. [-----]

#De la statul politic, la statul profesional-corporativ

"Dar tot ce se va face sub imperiul noii Constituții ,va trebui să se facă **sub un regim de întărire a autorității de Stat**,care s-a instaurat,**regim consimțit de întreaga țară** ,fiind că se simțea lipsa lui,**pentru restabilirea ordinii interne**și atunci noua Constituție, urmărind,**în locul individualismului** ,**dezvoltarea spiritului de solidaritate națională**,chiar sub puterea acestui regim de autoritate **și transformând Statul politic, în Stat profesional corporativ**, el va trebui să aducă roade nebanuite pentru țară,mai cu seamă **pentru că părțile privitoare la proprietatea individuală le menține ca pe un drept inviolabil.**"

▫Regele –centrul puterii în stat

[LD :las deoparte că Baci a uitat **puterea judecătorească ,dar formula că regele devine " centrul vieții de Stat"** nu pare a-i tulbura judecata .]

"**Statul profesional** , pe de altă parteși va compune **organele legislative** ca o urmare firească a acestei concepțiuni,numai din **cetățeni care exercită o profesiune**,aleșii trebuind să exercite o profesiune, ceea ce înseamnă că Statul în urma **reformei constituționale din 1938** , ia forma unui **Stat Corporativ** ,în care **persoana Regelui devine centrul vieții de Stat** ,ajutat fiind în Înalta Sa misiune ,de **Reprezentanța Națională** ca putere legiuitoare ,apoi de **miniștrii și subsecretarii de stat** ,ca putere executivă .

" Din aceste puține cuvinte rezultă deja **deosebirea fundamentală care există între cele trei Constituții**,încât vom putea înțelege ușor că,**dacă** și azi am trăi tot **sub puterea dominatoare a partidelor**,care nu aveau putința să strângă într-un mănunchi solidar întreaga națiune , **câtă primejdie ne-ar pândi ."**

Aurel Baci / 23 iun.'39

22.)Eugen Dunca (FRN, Intelectuali ,ținut Someș) ,la Mesaj,Cameră,23 iun.'39

(DAD, MO 5 , șed. din 23 iun.'39, p. 64-67)

▣Parlamentul FRN:selecțiunea competențelor

"Câtă deosebire,d-lor,între Parlamentul vechi și Parlamentul de astăzi .

Chiar modul cum s-au făcut candidaturile și cum s-au desfășurat alegerile , arată că a luat naștere o viață nouă , pe altă temelie și cu alt ideal .

"Acest Parlament este **selecțiunea competențelor profesionale** din cele trei categorii ale FRN :**agricultura și munca manuală , industrie și comerț și ocupațiuni intelectuale .**

Acest Parlament a fost ales de întreaga națiune conștientă ,activă și productivă ,nesilită , neinfluențată de nimeni și de nimic ,călăuzită numai de idealul suprem :apărarea și propășirea țării și consolidarea Statului "(aplauze)

Eugen Dunca / 23 iun.'39

▣Regimul FRN =liniștire,concordie,primatul intereselor de Stat

"Iată că deodată , în locul desbinării ,al desagregării și al tulburării, se așază peste sufletul tuturor o liniște,o destindere în cel mai nobil și adevărat sens al cuvântului .

În locul desperării întunecate,rând pe rând,răzbat razele luminii unei vieți noi ,care va aduce dreptatea atât de mult dorită ."

/Dispariția politicianismului,regionalist,dezbinător

[LD:ar fi incorect să fie eludate tarele politicianismului desbinător ,așa cum le descrie proaspătul deputat.Dar faptul că nu este afectat de restrângerea drepturilor la opinie , faptul că prezintă aderarea întregii opinii publice la un singur partid ,este dovada unei servituți consimțite îngrijorătoare]

"Văzând că dispăre politicianismul desbinător și hrăpăreț ,întregul popor tresare de bucurie la gândul că vor dispăre și nedreptățile semănate pe tot locul,de acel politicianism strâmt,regionalist și egoist .

"Îndată , ca prin minune,întreaga populație își asimilează ideologia și principiile noii așezări politice,ale noii vieți :primatul intereselor superioare ale Statului,subordonarea oricăror interese particulare intereselor superioare de Stat,colaborarea desăvârșită ,cu sinceritate și cu spirit patriotic de jertfă . la întărirea și înălțarea Statului ,pri munca efectivă a fiecăruia - singurul izvor de drepturi de care se vor bucura toți fiii neamului , în toate ramurile vieții de stat , și ale vieții economice, după cea mai sfântă dreptate "(aplauze)

Eugen Dunca / 23 iun.'39

23.)Amiral Sebastian Eustatziu (Marină;senator de drept),la Mesaj,Senat 23 iun.'39

(DS, MO 6 , șed. din 23 iun.'39 p.116)[Vezi tot discursul la Fișier Armată](#)

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

▣Senatul FRN

"D-lor senatori, sunt omul trecutului .Întregul Senat,**Maturul Corp ,compus din personalități de peste 40 de ani în sus,**alese și numite ,**este oarecum al trecutului suntem însă și ai prezentului** ; am mers cu timpul :Nu anii, nu vârsta,arată tinerețea ,ci inim, sufletul nostru .

[-----] Acesta este și va fi **Parlamentul nostru de azi** și de totdeauna :**Parlamentul Renașterii , de fapte nu de vorbărie.**

/Parlamentul FRN –deviza :<Nici un sărac în Țara Românească! ">

"Acesta este și va fi Parlamentul nostru de azi și de totdeauna:Parlamentul Renașterii, Parlamnt de fapte nu de vorbărie-[...] Vom examina cu atențiune legile pe care ni le va supune Guvernul , așa ca **să dăm țării viață de progres și de bună viațuire** , cu deviza :<Nici un sărac în Țara Românească! ">

▣MSRegele -Marele Amiral al Marinei române

" Știm cui datorăm această schimbare radicală: Aceluia Care e mai presus decât noi toți , Aceluia Care , într-o noapte, a schimbat **Statul nostru haotic într-unul de cinste, de ordine și de disciplină** .[-----]

"Ceea ce defuncții Suverani , marele Rege Carol I și Ferdinand Întregitorul, au susținut întotdeauna, ca **apărarea pe apă** să meargă **paralel cu armata de uscat** , **se înfăptușete astăzi de înțeleptul nostru Rege Carol II**, odată cu luarea ființei și a celei de **a treia armate , a aerului** .Și mai îmbucurător este faptul că , tot din impulsul Suveranului nostru , **construcția noilor unități navale** ,după un program bine chibzuit , **se face în țară** , **de arsenalul nostru naval, cu marinari, ingineri și lucrători români .**"

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

24.) Ion Flueraș (Ex-PSD, FRN, Muncă manuală), la Mesaj, Senat , 23 iun.'39

(DS ,MO 6 ședința din 23 iun.'39 . pag. 125-126)

[LD : Poziția adoptată de social-democrați este o dovadă că , în acel moment , **nu realizau sub ce regim intraseră** . Crearea **FRN , a breslelor**, prezența lui **Ralea la Muncă** , seria de instituții (Premilităria, Străjeria, Serviciul Social etc)și manifestări cultural-sportive- sărbătorirea lui 1 mai ca niciodată -dăduse speranța unei schimbări benefice. Faptul că Flueraș nu regretă regimul democrat , parlamentul pluralist, existența partidelor, spune ceva despre țaria doctrinei afișate până atunci . Dar , mai mult de atât , ce ? !]

[Vezi la Fișier PSD :

▫ Clasa muncitoare :

▫ Omagiu Reginei Maria

▫ Omagiu Regelui Carol

▫ Situația clasei muncitoare

▫ Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale în regimul trecut

▫ Muncitorii în regim FRN Deziderate: Mărirea salariilor Măsurile guvernului]

I. Flueraș / 29 iun.'39

▫ **Clasa muncitoare : omagiu regilor , dinastiei**

[LD: poate spun un lucru paradoxal, dar social-democrații noștri nu erau nicicum republicani. Nu știu să spun dacă este vorba de tradiție conservatoare sau , dimpotrivă, de o evoluție în pas cu vremea : modelul englez părea potrivit și la noi]

"**Trimis aici de clasa muncitorească**, îmi fac datoria să mă atașez , **în numele clasei muncitoare** , cu tot sufletul, la **omagierea Marei Regine Maria** (Senatul ascultă în picioare)

"**Clasa muncitoare nu va uita niciodată faptele mărețe și nobile** ale reginei Maria pentru binele țării întreg, dar mai cu seamă **pentru masele obișnuite, masele nevoiașe** .

/ Regina Maria și Ferdinand I : inspiratorii legislației muncitorești moderne

"Dar **clasa muncitoare are cunoștință** și despre faptul că **Regina Maria**, după război, alături de nobilul său tovarăș de viață **Regele Ferdinand I**, făcând o **călătorie în străinătate** și vizitând **Biroul internațional al Muncii de la Geneva**, și **studiind problemele sociale** din celelalte țări , mai avansate , cu reprezentantul aceluia Birou, Albert Thomas, s-a reîntors acasă și **a inspirat guvernele noastre pentru a introduce și în țara noastră o legislație modernă**, care a trasat drumul viitor al clasei muncitorești în această țară, pe care **drum a apucat** , spre fericirea noastră."

/ Regele Carol II: îmbunătățirea legilor sociale

...și **Regele Carol II** atunci când a **înlăturat vechiul sistem** și a **îmbunătățit acele legi sociale care guvernează astăzi munca în țara noastră**."

I. Flueraș / 23 iun.'39

▫ **Situația clasei muncitoare**

"D-lor senatori, eu nu voi încerca astăzi să înșir în fața dvs **nevoile muncitorimei din țara**

noastră ,revindicările absolut necesare pentru ca această clasă să poată fi cât mai sănătoasă și cât mai de folos pentru interesele generale ale națiunii și ale țării .

...Salarizare mizerabilă

"Dar afirm sus și tare că **este mare nevoie pentru ridicarea stării morale** a acestei clase. Nu veți crede mulți dintre dvs **ce salarizare mizerabilă are clasa muncitorească** astăzi în țara noastră .**După datele asigurărilor sociale**, de exemplu,iată un tabel care arată **câți muncitori sunt asigurați** în țara noastră, înțelegând și pe **funcționarii particulari** ,cât și **pe micii meseriași**,la finele anului trecut aveam [aranjament schemă LD]

...Asigurări modeste

[LD: nu-mi spun absolut nimic cifrele de asigurare , dar îmi dau o idee asupra cifrei care indică **efectivul clasei muncitoare -1.983.000]**]

Asigurați	Clasa	Câștigul /pe zi
1.060.000	I-a	până la 24 lei
247.000	a II -a	25 -45 lei
315.000	a III -a	46 -79 lei
113.000	a IV-a	80-99 lei
248.000	a V-a	100 -200 lei

1.983.000 muncitori asigurați

În această cifră intră **și peste 150.000 de mici meseriași -patroni**, care au ridicat astfel cifra de câștig .

#Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale

"Deci ,d-lor senatori ,în aceste împrejurări, nu este de mirare că **muncitorimea noastră în trecut a aderat** într-o măsură mai mare sau mai mică , **la acțiuni care nu cadrau** întotdeauna **cu legile țării și cu ordinea socială** .Vina nu a fost însă a ei ,ci a împrejurărilor."

-Mărirea salariilor

"Este.d-lor senatori ,absolut necesar ca onoratul Senat să delege chiar **o comisie care să studieze chestiunea salarizării clasei muncitoare**, întrucât,dacă se reglementează și se îmbunătățesc salariile tuturor slujbașilor Statului, atunci **nici clasa muncitoare din întreprinderile pariculare sau ale Statului nu poate fi lăsată în voia întâmplării**, căci din salariile pe care le-am arătat aici ,dvs puteți constata că acestea și astăzi sunt salariile reale și nu poate trăi muncitorul cu un asemenea salariu , nu se poate hrăni , nu se poate îmbrăca , **nu-și poate cumpăra o carte , nu poate trăi o viață omenească** .

"Or,această situație nu este spre binele viitorului acestui neam și acestei țări .Pe lângă armata , care apără fruntariile acestei țări ,și **clasa muncitoare din fabrici și de pe câmpiile țării ,este de cea mai mare importanță** pentru viitorul și apărarea acestei țări

"Astăzi,**situația s-a schimbat mult în ceea ce privește situația morală a clasei muncitoare** ;**în ce privește situația materială este tot ce a fost ieri** și această situație trebuie să se îmbunătățească și,în acest scop ,vom avea prilejul să venim în fața dvs. cu propunerile necesare

▣Atașamentul muncitorilor la regimul FRN

"Totuși, noi muncitorii ,care **ne-am atașat cu tot sufletul nostru din primul moment la schimbarea regimului trecut** ,prin înlocuirea lui cu regimul de astăzi al Renașterii Naționale ,**așteptăm cu toată încrederea ca onoratul guvern** ,care a dat dovadă în scurt timp de când guvernează în baza noului regim această țară ,că va veni cu **reformele necesare și pentru îmbunătățirea situației clasei muncitoare**

"În această speranță,**exprim în numele clasei muncitoare,toată recunoștința** noastră în primul rând față de Majestatea Sa Regele Carol II, cât și față de onoratul guvern,de la care ne așteptăm **să ocrotească clasa muncitoare** cât mai mult în viitor "(**aplauze**)

I.Fluerăș / 29 iun.'39

25.) Maria Pop (primul senator femeie), la Mesaj, Senat ,23 iun.'39

(D.S. ,MO 6 , șed. din 23 iun.'39 , p. 124 ?)

[LD : 4 mai 2004 .Eu nu sunt ceea ce se cheamă o " feministă" .Dar îmi amintesc de îndârjirea și ironia cu care Ion Scurtu - ajuns acum istoricul cel mai cel !! -m-a combătut într-un simpozion în care am încercat să dau și parlamentului FRN un loc în istoria parlamentarismului românesc și corul de râsete cu care m-au tachinat colegii când am ridicat problema statutului electoral al femeilor.Pe lângă că erau misoghini, era și incompetenți și tâmpiți !]

[LD :Maria Pop este primită cu aplauze prelungite.Semnificație deosebită nu are numai faptul că **femeile au avut dreptul să candideze** , ci că ,la aceste alegeri, **femeiele au avut dreptul de a alege !**Prevăzut și în Constituția din 1923,nereglementat în legea electorală din 1926 , această **tergiversare inuse deoparte de votul universal**, mai mult **de jumătate din populația Românei** . Ele votau doar la alegerile locale .

Cum **acest precedent** creat a fost **și unicul și ultimul** ,cum istoricii au taxat parlamentul FRN ca o mistificare (sau cu alte etichetări), mergând până a considera că parlamentarismul românesc își încheiase cariera în toamna anului 1937 ,**această cucerire de drepturi politice pentru femeile din România nu este amintită** Ori , participarea femeilor la alegerile parlamentare ,a fost prima tentativă serioasă de a lichida această discriminare .]

[$\square$ Omagiu Reginei Maria $\square$ Electoratul și eligibilitatea femeilor în Parlament
 $\square$ Recunoștință Regelui Carol $\square$ Condiția juridică, politică și socială a românelor
 $\square$ Românele - în apărarea patriei]

Maria Pop / 23 iun.'39

$\square$ Electoratul și eligibilitatea femeilor în Parlament

" D-lor senatori,un act de o însemnătate istorică pentru femei ,și chiar pentru Parlament , a fost **săvârșit sub Înalata egidă a Maiestății Sale .Omisinea lui din Răspunsul la Mesaj m-a surprins** și socotesc că îndreptarea acesteia este o firească îndatorire.

"**Prin noua Constituție înalta și clarvăzătoarea înțelepciune a Suveranului ,a stabilit electoratul și eligibilitatea femeilor în Parlament .Noua lege electorală le-a deschis accesul în Senat** .

/Recunoștința femeilor față de MSR

Și cele dintâi cuvinte în această privință,**rostite de o femeie în Senatul Renașterii Naționale** , nu pot fi decât exprimarea plină de respect,a celui mai **desăvârșit devoament și a profundeii recunoștințe** închinată de **femeile din toate ținuturile ,Maietății Sale regele Carol al II-lea** .Gestul de prețuire al Maiestății Sale, va rămâne în sufletul femeilor, chemate de acum înainte de către Măria Sa ,**să aducă în alcătuirea legilor** ,cârmuitoare de obștii ,**spiritul specific al femeilor ,devotate totdeauna laturii sociale, inerente oricărei legiferări** .

"Femeile au participat la recente alegeri cu însuflețire și chibzuită judecată și regret că **din cauza situației mai grele,din punct de vedere electoral,a celorlalte candidate** ,am rămas singură să duc aici o foarte grea răspundere."

Maria Pop / 23 iun.'39

$\square$ Condiția juridică, politică și socială a românelor

"Dar noi nădăjduim că neprețuitul aport de muncă al **țăranelor** că truda celor care au lucrat timp de mai bine de două decenii ,pentru **intrarea femeilor în Parlament și în administrațiile publice** ,de a căror bună rânduială depinde soarta noastră ca și a dvs. ; că munca tuturor femeilor care s-au devotat operelor de prevedere socială ,precum și activitatea profesioniștilor de toate categoriile ,vor justifica într-un viitor apropiat, o mai completă colaborare a femeilor .

"Românele ,prin firea lor ,s-au atașat întotdeauna mai mult de **sănătate ,de educația, de nevoile obștești**, decât de valorificarea materială a muncii ,a aptitudinile lor , de altminteri **legalmente stingherite până a cum șapte ani,când s-a dobândit capacitatea juridică a femeii**

măritate.

"Opera de asistență socială a fost din timpuri imemorabile ,opera femeilor din această țară și credem că valoroasele lor înfăptuiri merită o justă apreciere și o reprezentare a competenței și a experienței lor, încadrându-le în organizațiile recunoscute în Stat "

Maria Pop / 23 iun.'39

▣Românele-în apărarea patriei

"D-lor Senatori, poate că azi ,mai mult ca niciodată, se cere conlucrarea tuturor elementelor de nădejde . Împrejurările ne pot cere mâine ca vitejia apărătorilor pământului nostru ,să fie susținute și întregite prin spiritul de sacrificiu și de inițiativa femeilor.

"Și ele sunt gata să servească în sensul cel mai înalt al cuvântului, cu toate puterile și cu toată iubirea lor fierbinte de neam și de țară .

"D-lor senatori ,ca încheiere propun mențiunea în proiectul de Răspuns la Mesaj al Senatului , al mărețului act de echitate socială a Maiestății Sale Regelui "(aplauze)

Maria Pop / 23 iun.'39

26.a.) Al.Samoil (senator FRN, mici industriași și patroni), 23 iun.'39

(Uniunea Generală a micilor industriași și meseriași patroni), la Mesaj ,23 iun.'39

(D.S., MO nr. 6 , șed. din 23 iun.'39 , pag . 126)

[LD : 4 mai 2004. Subiect de meditație. De ce oare , în cadrul partidelor politice, pentru reprezentare explicită în Parlament, nu s-a urmărit și o reprezentare a grupurilor profesionale ? Să fi fost asta o deficiență sau o inutilitate ?

1. În partidele politice , existau toate categoriile profesionale , care-și regăseau în programele partidelor respective apărarea intereselor. Agricultori, industriași, comercianți, negustori, meșteșugari , meseriași, avocați, profesori , medici , etc etc ...

2. În vederea atingerii scopului principal - câștigarea puterii - partidele erau pepinirele din care se recrutau viitorii miniștri și întregul aparat administrativ ,deci se avea în vedere profesia, experiența, capacitatea , competența ;

3. În ce privește parlamentarii ,funcția lor principală fiind legislativă ,era firesc ca elementul preponderent să fi avut pregătire juridică , și de aceea erau mulți avocați .Pe de o parte . Pe de altă parte ,pentru funcția de " control" a executivului, pentru bătăliile parlamentare, fie cu miză legislativă ,fie politică ,erau preferați debaterii parlamentari cu experiență oratorică ,polemică ,cu prestanță , cu prestigiu , etc etc.

Și atunci întrebarea firească -**pentru ce acest parlament corporatist ?**- mă duce cu gândul la Marea Adunare Națională, din regimul comunist , în care se urmărea pur și simplu acoperirea statistică pe categorii de reprezentare

Afară de doleanțele stricte ale profesiei ,care era cultura lor politică ,orizontul lor de cuprindere a treburilor de stat, competența juridică în actul legiferator ?Nu cumva prezența lor era mai mult decorativă , putând fi foarte ușor manipulați ?]

[Al.Samoil / 23 iun.'39

▣ Meșteșugarii - omagiu Reginei Maria

▣ Meșteșugarii - dinastia -Regele Carol

▣ Meșteșugarii în Parlament

▣ Uniunea Generală .... sprijină așezământul corporatist]

▣Meșteșugarii în Parlament

[LD : Chiar acest Al.Samoil rezultă că a mai fost trimis în Senat și în regimul politic partidist . Probabil prin Camerele profesionale.Sau o fi fost în PNȚ ,pentru că are un deosebit respect pentru Armand Călinescu .Este printre puținii care-l pomeneste pe primul ministru !

Nu l-am întâlnit la parlamentul vechi ,nu știu să fi strălucit cu ceva la tribuna Senatului .

Sau poate da, dar nu l-am remarcat eu .Nici cu ce spune acum nu este de remarcat, să mă ierte (probabil) răposatul Al.Samoil !

Dar vorbește în numele a 200.000 de meseriași -patroni .]

/Omagiu MSR

" D-lor senatori, **îngăduiți singurului meșteșugar patron care a izbutit să pătrundă în Sfatul Țării ,în timpul de tristă amintire al partidelor politice** ,să declare **în numele păturilor** care l-au cinstit cu încrederea lor , trimițându-l aici,unde se hotărăște asupra obșteștilor nevoi,**că este întreg și devotat operei mărețe pe care Majestatea Sa R...**

/Omagiu lui Armand Călinescu

" Și îngăduiți unui om. care cu doi ani în urmă a avut durerea de a nu putea vorbi în această incintă despre cele multe și mari nevoi ale **micii industrii și meserii românești** ,să ridice cu acest prilej **slavă omului care cu un curaj nemaîntâlnit** până la el și cu o râvnă pe măsura vremilor de primenire pe care le trăim ,**care a pus , cu ajutorul celor din guvern, ordine** [-----text ilizibil -----] în numele celor peste **două sute de mii meseriași patroni** , slavă d-lui Armand Călinescu, **primul sfetnic al al Majestății Sale Regelui Carol II .**

(aplauze)

Al.Samoil / 23 iun.'39

▣Uniunea Generală a micilor industriași sprijină așezământul corporatist

"Nu pot,vorbind despre FRN să nu mă opresc asupra **lăudabilei intențiuni a guvernului** de a veni cu o **lege de organizare a Comisiilor profesionale.**

Uniunea Generală a micilor industriași și meseriași patroni ,această organizație cu pronunțată orientare corporatistă,stă gata cu cele **84 filiale** și cu cei **aproape 60.000 de membri** ,**să sprijine din răspuțeri strălucirea așezământului corporatist**,anunțat de Majestatea Sa Regele prin Mesajul Regal."Mulțumind onor guvernului, pentru faptul de a fi încadrat mica industrie și meserie românească organizată în Uniunea Generală [-----] în categoria Comerț și Industrie,căreia în mod firesc îi aparține "[-----]"

Al.Samoil / 23 iun.'39

26.b)Ioan Marinescu (FRN, Industrie). Senat, 23 iunie '39

(D.S.,MO 6 , șed.din 23 iun.'39 ,p.116-120)

*Notă I.Marinescu

[**Atenție LD ! Nu știu sigur dacă este vorba despre el ,sau alt I.Marinescu**

N.1886, București.Vicepreședinte al Uniunii Generale a Industriașilor ; Ministru al Economiei Naționale apoi al Justiției în regimul antonescian (ian.'41-'42)

Arestat și judecat în lotul Mareșalului Antonescu .Condamnat la închisoare .Mort în detenție , la 15 febr.'56 .(Cf. C.Ionițoiu , Dicționar ...M. , pag . 107)

[**LD:iun.2004.În istoriografia comunistă adeziunea industriașilor la regimul carlist a fost tratată, prin prisma principiilor marxiste ale luptei de clasă ."Regim capitalist în faza sa imperialistă "**-după unii .

"regim politic naționalist" (chiar fascist !) , după alții , pentru accentul pus pe protecția economiei naționale .ș.a , ș.a ."**Malaxa, Mociorniță ,Marinescu ș.a - clubul industriașilor sprijinitori de dictatură** ", cu interese spoliatoare , cu intenții militariste ș.a ș.a

Mărturisesc că ,în cercetările mele ,având curențe serioase în cunoașterea fenomenelor economice ,mi-am pus acești ochelari interpretativi

Este de aceea important să se cunoască adevăratul stadiu la care ajunsese economia românească, și cine alții decât industriașii puteau să-i explice resorturile?

De aceea dau atenție acestor opinii]

Ca reprezentant al industriașilor, membru UGIR,Marinescu are toate motivele să fie satisfăcut de importanța pe care noul regim constituțional și noua formulă parlamentară a dat-o categoriilor profesionale.Sub acest aspect, multe din opiniile sale sunt interesante ,pertinente ,ridicând vâlul de pe una din activitățile economice importante ale țării - industria .Practica uzitată și de partidele politice (la putere sau în opoziție) de a da vina pe guvernul precedent sau partidul advers , pentru toate neîmplinirile ,este preluată și de noii parlamentari , cu mare sârguință și chiar cu

exces de zel, de această dată ținta fiind regimul constituțional "vechi", adică guvernările de partide din ultimii 20 de ani, adică generația politică care realizase întregirea și reformele democratice căreia generația nouă ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare.

Această demolare politică și morală este, din mai multe p.d.v., nedreaptă, ingrată, oportunistă și - mi întărește diagnosticul unei mentalități deficitare la români.]

[LD, 12 oct. 2007. Atenție! Constat că la **fișier Industrie și Comerț** nu am dus nici un document. Verifică. Ori am totuși la Economie, ori ce s-a întâmplat?

▫Parlamentul FRN

▫Omagiul Reginei Maria (în numele industriașilor)

▫Omagiu Regelui Carol II și Constituția '38 (în numele industriașilor)

▫Uniunea Generală a Industriașilor -UGIR

▫Consiliul Economic Superior

▫Planul cincinal

▫Constituția :garantarea proprietății

▫Importanța industriei particulare

▫Înlăturarea intervenționismului de stat

▫"Armonizarea"

Doc.integral, **fișier FRN**

▫Parlamentul FRN

[LD: în istoriografia comunistă această adeziune la regimul lui Carol a fost tratat (mai mult sau mai puțin cu nuanțe)

"Discuția la Mesajul anului acestuia are un caracter deosebit. În locul reprezentanților diferitelor partide, care veneau să expună ideile unei majorități, sau ideile unor opoziții, care, de cele mai multe ori, erau aceleași frumoase făgădueli fără nici un fel de scadență, pentru prima dată în Senatul Român vin reprezentanții unui singur partid, reprezentanții diferitelor categorii de muncă productivă, ca să arate cum se poate întrebuința mai cu folos și cum se poate încadra mai bine munca lor în ritmul de muncă generală. [...]"

▫Omagiu Regelui Carol II, Constituției '38 (în numele industriașilor)

"...cuvânt de mulțumire sinceră de mulțumire respectuoasă și recunoscătoare [...] pentru înțelepciunea și voința hotărâtă prin care a desființat, în primăvara anului trecut, vechea viață politică și a chemat întreaga suflare românească la o viață nouă, pe baza Constituției din 20 februarie 1938."

...Interzicerea luptei de clasă

Ajunseser, d-lor senatori, viața politică de atunci la atâta scădere, iar această scădere atâta izvor de nemulțumire generală ușor de prins de oricine și oriunde, încât numai cine n-a vrut n-a văzut prăpastia sigură și catastrofală către care puteam fi duși. Nu pot să arăt mi bine limita de jos a acestei situații decât amintindu-vă articolul din noua Constituție, care, pentru prima oară într-o constituție românească, spune că nu este îngăduită propaganda politică, nici pe baza luptei de clasă, nici pe baza impozitelor și nici pe baza periculoasă a împărțirii averilor."

...Înlăturarea tiraniei masselor

"Nu mă voi încumeta să cercetez cauzele acestei scăderi, nu voi solidariza cu ea pe oamenii politici de atunci Liberați de ipoteca unui trecut politic, care purta numai el toate vinurile și toate răspunderile; de tirania unor mase electorale din ce în ce mai pretențioase, 'cu cât câștigat mai greu."

...Un singur partid :FRN

"Vechii oameni politici au găsit în mintea și patriotismul lor atâta îndemn pentru a da un suflu nou, alături de cel care nu a făcut nici în trecut niciun fel de politică, să se înscrie într-un singur partid, cu un singur program, cu o singură chemare supremă : salvarea patriei."

«Corporatism și armonizare

[LD:vezi pe larg la la FRN]

"**Industriașii au cerut** timp de aproape 15 ani îndreptarea acestei stări economice ,**punând înaintea ideii de partid ideia corporativă și înaintea interesului de partid ideia armonizării nevoii Statului cu interesele particularilor** .

Reprezentantul Uniunii noastre [UGIR]răposatul **Mircea**,spunea la discuția la Mesaj din decembrie 1930 :<**Noi, domnii mei, lucrăm astăzi pentru țara noastră în haos.Uzăm până la extrema limită toate inteligențele și toate bunăvoințele , toată forța de muncă care apare pe banca ministerială , fără ca să putem avea un rezultat pozitiv , pentru că toate aceste eforturi , toată această muncă este lipsită de acel ceva** care trebuie să concretizeze totul într-un program economic.**Eu cer un program economic.**>

/Consiliu Economic Superior

Președ.UGIR argumenta atunci că existau CES-uri în Franța , în Germania și că UGIR-ul îl cerea de 5 ani .Din el trebuiau să facă parte **delegați aleși ai corporațiilor agricole și industriale** <**Noi înțelegem ca prin acest Consiliu Economic să treacă toate legiurile cu caracter economic , fiscal , vamal, tarifar etc** >

"[...] **apelul acesta chibzuit și de înaltă înțelegere** a intereselor generale și a armonizării lor cu cele particulare , **n-a avut nici un fel de răsunet pe timpul vechiului regim , azi desființat** .

/Planul cincinal

"N-au trecut nici două luni de zile de la promulgarea noii Constituții și ,la **12 aprilie, Consiliul Superior Economic** , sub președinția d-lui **Argetoianu** -acum președinte al Senatului -a fost repus în funcțiunea sa normală și i s-a încredințat **întocmirea planului economic cincinal** al țării românești , programul economic cerut de atâta vreme de industriași ." [...]

am putut să iau cunoștință de cuprinsul acestui **proiect de plan cincinal** și v-o spun cu sufletul liniștit și cu convingerea mea că **alcătuește cel mai bun îndreptar al vieții noastre economice** ."(**aplauze**)

"După ce se ocupă de **inventarul avuției generale a Statului** ,după ce se ocupă de chestiuni de drum de fier,de căi de comunicație ,de utilaje,adică de toate acele mijloace pentru obținerea unei bune dezvoltări și valorificări a fiecărei categorii de producție ,**anteproiectul studiază amănunțit o soluțiune practică ,precisă ,realizabilă** fiecăreia din ramurile care interesează producțiunea agrară și industrială .

...Superioritatea organizării industriei particulare

"Sunt [...] **două concepțiuni care rup cu trecutul** , care marchează un program promițător și care trebuiesc relevate și susținute .

În primul rând, **se recunoaște superioritatea organizării muncii în industria economică particulară**și se cere **trecerea principiilor ei la organizarea de Stat** ,începutul fiind făcut prin **această obligație de inventariere a avuției publice** , care este la **baza organizării oricărei munci în viața economică particulară** .

...Înlăturarea "intervenționismului "de Stat"/a "dirijismului profitor"

"În al doilea rând, **anteproiectul acesta înlătură [intervenționismul ?-LD text indescifrabil]** economiei de Stat ,intervenționismul **căruia nu-i voi zice economie dirijată** [.....] economiile au fost dirijate și vor fi cât e lumea ,în toate țările și în toate unghiurile .[...] **Și nu-i voi zice economie dirijată** ,pentru ca **să nu readuc în minte această noțiune** care, în locul unui îndreptar acceptat cu bunăvoință de fiecare dintre noi , **reprezintă de foarte multe ori , în vechiul regim , dirijarea unor anumite foloase către anume profitor** ...

-**Nicolae Iorga** : Foarte bine !

-**Marinescu**:...este incontestabil că **principiile și practica acestei metode înlăturate a intervenționismului de Stat ,paralizau orice acțiune economică ,opreau orice inițiativă**, prin **amestecul Statului în viața particulară** ,amestec din ce în ce mai crescând și ajungând , până la **substituirea organelor de Stat în locul întreprinzătorului și până la confiscarea sub diferite**

forme ,nu numai a rezultatului muncii sale, dar chiar a capitalului său .

"De aceea,d-lor senatori ,**înlăturând definitiv sistemul de economie intervenționistă**, anteproiectul a putut să pună în valoare această **idee veche și scumpă industriștilor** , a **armonizării nevoilor Statului cu interesele particulare** "[.....]

...Industriașii:linie de continuitate

În iun.'38,a apărut **o broșură** (cu o introducere a lui Argetoianu) cu orientările generale pentru planul economic , punându-se în discuția generală.

În iunie '39 ,anteproiectul **Planului Cincinal** a fost isprăvit și înmănat lui Călinescu .

"D-le președ.,d-lor senatori ,înțelegeți de ce **industriașii se găsesc pe linia de continuitate** , de **judecată chibzuită și de înțelegere** a intereselor economice și politice superioare ,**atunci când aduc mulțumirile lor pentru desființarea vechiului sistem politic și când aderă , fără nici un fel de rezervă , la noua Constituție** , pusă sub acest semn de două ori binecuvântat : **al renașterii naționale și al muncii** [...]"

▫Definirea regimului politic

"Un regim politic , într-o judecată dreaptă și obiectivă, nu se judecă numai de pe forma lui .

Un regim politic se măsoară și este prețuit **după ideea de ordine și autoritate** pe care o reprezintă înăuntru , **după prestigiul și respectul pe care-l impune în afară** , după **unirea și înălțarea sufletească ce o pregătește** și , mai ales, **după prosperitatea economică pe care o ajută să se înfăptuiască** ."

...Prosperitatea economică

[LD:A ajuns România anilor 1938-1940 (până la sfârșecare!) la cel mai înalt stadiu de dezvoltare economică ?Da.

Este România acestei perioade etalon (ștacheta,pilonul de referință) de prosperitate economică ? maximă la care a ajuns ?Da.

Aceste performanțe au fost un merit al noului regim ? Nu .

lată care sunt premisele unei abordări serioase.

"**Mesajul Regal** de data aceasta ,dă un preț deosebit vieții economice .[.....]

Guvernul va folosi clipele de înseninare pentru a desăvârși organizarea politică a Statului și a da o soluție mulțumitoare problemelor economice .[.....]

...Legiferare corporatistă

"Astfel se va aduce o **lege organică** pentru definitivarea așezare a **Corpurilor profesionale** , care sunt menite să continue temeinica dezvoltarea politică a țării.

Se va prezenta noul **Statut al Funcționarilor Publici** , care va statornici drepturile și poziția acestor slujitori ai Statului [...]

...Colaborare frățească cu capitalul străin,dar...

<Senatul ar vedea cu plăcere **stabilirea unui statut al muncii naționale** , care ar arăta că și de aici înainte dorim din tot sufletul **o colaborare frățească** cu toți aceia care ne-ar aduce capital și experiență>- se spune în Raportul le Mesaj

"**Industriașii sunt de acord** cei dintâi și se asociază cu acest al doilea paragraf.[.....]

Un singur lucru însă,domnilor ,**nu trebuie pierdut din vedere** , oriunde va veni acest capital din afară și sub orice formă ar veni la noi ,**el nu poate să fie primit decât ca un capital de înfrățire , de colaborare cu capitalul și cu munca românească** și sub niciun cuvânt **nu i s-ar putea îngădui ca să amenințe , să jignească sau să slăbească cu ceva munca națională și independența noastră economică** " (aplauze)

▫Pregătirea profesională

"Evident că va trebui să urmeze și o preocupare de pregătire profesională .

Astăzi **avem școli de meserii dar n-avem meseriași ,avem școli comerciale ,dar n-avem comercianți** .Nu este suficient să se învețe meseria sau comerțul ;trebuie ca o acțiune de Stat

continuă și susținută **să ajute și să împingă din ce în ce mai departe pe profesioniștii și comercianții noștri în exercițiul și realizarea meseriei lor** " (aplauze)

▪Clasa conducătoare =elita națională

Noua Constituție este pusă în primul rând **sub semnul renașterii naționale** .

"Consider ,domnilor ,că apasă pe generația de astăzi ,o grea sarcină :**sarcina pregătirii generației renașterii de mâine.O țară nu se reazămă numai pe munca și pe patriotismul masselor** ;ea se sprijină mai ales **pe valoarea clasei conducătoare** ,pe sufletul și pe cultura fiecăruia **din cei chemați să vegheze la destinele ei și să le conducă** (aplauze)

"În această ordine de idei ,dacă Senatul ar voi să facă un pas înainte, l-aș ruga **să ceară Guvernului** ,prin Răspunsul la Mesaj,**să ia sub tutela Statului și să declare ca pupili ai nației pe toți fiii de români ,primii clasificați toate școlile de toate categoriile** ,din Țara Românească ,să ia asupra-și **grija vieții și a educării lor în țară și străinătate** , pentru ca în modul acesta **să se formeze această clasă de elită națională viitoare** , căreia să putem să-i trecem tot ceea ce munca și devotamentul nostru va fi fost în stare să facă în ritmul acesta nou al renașterii naționale ." (aplauze prelungite)

I.Marinescu, 26 iun.'39

27.)Al.Vaida-Voevod(președ.)Apel :calitatea discursurilor,23 iun.'39

(DAD, MO nr.5 , șed. din 23 iunie '39 , p. 79)

[LD :în acest apel al lui Vaida este , în fond,amărăciunea, desamăgirea acestui veteran și redevabil parlamentar,față de nivelul scăzut, mediocru și neinteresant cu care proaspeții deputați FRN și-au făcut debutul .Au dispărut discursurile -argumentative ,pe tema la ordinea zilei,la care presa ,opinia publică ,lumea mondenă ,asista din lojă ca la spectacol !

Au dispărut strălucirile polemici doctrinare,care se confruntau pentru o bună guvernare !

Au dispărut dezvăluirile ,acuzele,scandalurile,prin care electoratul mai putea afla câte ceva din misterele și culisele politice !

Au dispărut demonstrațiile strălucitoare privind politica,istoria, cultura ,știința, ș.a.,ș.a.

În locul lor ,parcă executând o temă dictată ,elogiul noului regim și dezavuarea celui vechi .

Cum să nu se fi simțit jenat Vaida, față de o atare **decădere** ?!]

Al.Vaida -Voevod / 23 iunie'39

#Apel -somație deputaților oratori

"D-lor deputați,înainte de a ridica ședința de astăzi și a fixa data și ora ședinței proxime,dați-mi voie să vă fac un apel.Stau și observ,**ca vechi parlamentar**,discuțiunea aceasta .

Zece oratori s-au dovedit individualități care aveau ceva de spus.Și, la tot cazul,**dacă ar fi vorbit liber și nu ar fi citit ,ar fi fost cu totul altceva !**

Dvs știți,când omul vorbește liber,imprimă discursului o individualitate;el controlează sala,dacă îl aprobă ,dacă îl urmărește cu atenție,ori adoarme ,plictisită .(ilaritate ,aplauze)

D-lor deputați,**numai doi din cei zece oratori au vorbit liber**,iar din cei opt,**doi au citit lucruri care , într-adevăr,au avut valoare**,iar ceilalți -să-mi scuzați această critică necruțătoare- **au adus lucruri interesante**, dacă le-ar fi spus la comisie,când ar fi venit în discuție legile (aplauze)

"D-lor,**Răspunsul la Mesajul Tronului** trebuie **să conțină idei de înaltă concepție** ;trebuie să fie un ecou la Mesaj.Discuțiunea la Mesaj **nu trebuie să scadă la nivelul unor conferințe improvizate** **Să nu facem concurență conferențiarilor!** Ar fi mai simplu să imprimăm aceste conferințe și să le împărțim,**dar atunci am face concurență gazetarilor** .

D-lor,ori suntem parlamentari **ori nu ne dăm seama de datoria pe care o avem** (vii aplauze)

Atunci vă rog să nu risipiți acestei corporații înalte și nici țării aroma originalității individualității dvs a fiecăruia, pentru că fiecare din dvs are o viață de experiență la spate ,are un prestigiu,are ceva de spus în urma cunoștințelor de care dispune "

Sunt Camere unde este dispoziția regulamentară: **discursurile se rostesc,nu se citesc.**

Acum, poate să aibă cineva oricât citit ,poate să aibă date statistice,de sigur,dar este altceva când vorbește liber, fiind că atunci **grăește suflet la suflet**, pe când așa ține o conferință .

(aplauze) "D.lor ,**dacă nu veți binevoi să apreciați aceste rugăminți** ale mele și aceste sugestii,atunci **m-aș vedea constrâns** ca, de acord cu guvernul,și cu 60 de deputați ,și după aceea cu majoritatea,**să apelez la art. 129 ca**, prin regulament,**deputatul să fie oprit de a deveni conferențiar sau gazetar.** Mi-a fost dator să spun aceste lucruri;vă rog să mă scuzați ,pentru că eu am o fire greu de schimbat."(aplauze prelungite)

Al.Vaida -Voevod / 23 iun.'39

28.)Romulus Câdea(FRN-Intelectuali, ținut Suceava),la Mesaj,Cameră,24 iun.

(DAD, MO 6, șed. din 24 iun.'39 , pag. 97-98)

[LD:Este profesor de Istorie.S-ar putea să fi fost liberal.Momentan nu -mi aduc aminte.Vorbește și în numele celorlalți reprezentanți ai Sucevei .Oricum se simte oarece meșteșug .

Se străduiește să legitimeze noul regim, și aduce ca principal argument, tradiția voevodală.]

▫ Parlamentul FRN ▫ Constituția ▫ Statul român = stat corporativ ? Nu !

▫Raportul guvern - parlament .

▫România =monarhie tradițională =domnie activă .

▫Monarhia -tradiție națională autoritară

▫Dezbaterile la Mesaj

"[...] trebuie să se cerceteze întâi dacă acest proiect conține **toate dorințele pe care și le-ar putea exprima Camera față de Suveran.**

Se mai folosește de deputați acest prilej pentru a da băncii ministeriale anumite **sugestii de interes general** și a indica și câteva **principii cu privire la proiectele de legi** care au fost enunțate prin Mesaj."

...Devotament față de Rege

"Ca reprezentant al intelectualilor din ținutul Suceava și rugat și de ceilalți reprezentanții celorlalte două categorii ,țin să aduc aici ,înainte de toate,**devotatele noastre mulțumiri MSRegelui** (aplauze),pentru **marea reformă românească** pe care a făcut-o și care a dat puțința nu numai **intelectualilor**,care și în vremurile de restriște au păstrat legăturile sufletești cu patria mamă ,dar și **țărănilor agricultori**,ca și **marilor proprietari**,care au apărat cu îndârjire pământul românesc, să-și spună cuvântul aici,ca și reprezentanți ai lor- și subliniez cu deosebită satisfacție-**români ai industriei și comerțului** din Bucovina,astăzi **cei dintâi campioni ai ofensivei naționale** și care vor aduce mâine **garanția unei biruințe desăvârșite** și în această **cea mai primejdută parte a Țării Românești** "(aplauze)

...Constituție "românească "

"Cea dintâi mare reformă , izvorâtă dintr-un gând logic , din gândul MSRegelui , **este reforma constituțională.**În viața noastră parlamentară **aproape trei generații de-a-rândul am suferit de mirajul Apusului.Am împrumutat tot ce-am putut din Apus.**, fără să ne gândim că împrejurările de la noi erau altele decât împrejurările din marile țări apusene .Am împrumutat înainte de toate Constituția ;și ne-am bucurat aproape 80 de ani de zile de această haină strălucită , pe care am îmbrăcat-o .Atunci când haina aceasta a devenit subțire și națiunea tremura de frig, **democrația ideologică a vrut să ne sugereze ideea că tremurăm de căldură .**

Dar a dat Dumnezeu că a venit un vânt aspru , care ne-a zburat din spinare **această haină străină:**a venit Constituția românească .

...România nu este stat corporativ.

[LD :ca să vezi ce le știe d-l profesor ! Deci **România și Portugalia!** Chiar mă gândeam de unde ne-om fi inspirat ,și mărturisesc că nu mă gândisem la ea.! Împărtășesc parțial ideea lui că , și sub " vechiul" regim ,**executivul domina parlamentul** .Numai că executivul (prin partid) domina "majoritatea",uneori nici măcar în întregul ei ,iar "**funcția de control**" **era prin excelență arma opoziției** .Cât privește acel dubitativ "**poate**" , privind lipsa de strălucire a parlamentului, gura păcătosului adevăr grăește : de ce trebuia apreciat faptul că "**auxiliarul legislativ**" trebuia să fie mediocru ?! Și de ce aplauda așa cu foc acest Parlamnet când i se sublinia faptul că a fost "degradat "în atribuții ?!]

"Ce nu s-a vorbit și nu se vorbește astăzi despre **corporatism!** Este un **cuvânt la modă** . D-lor deputați,**Statul Românesc nu este stat corporativ și nu va fi nici o dată** ,între altele pentru că **nu există în Europa state corporative** ,cu excepția **Portugaliei** ,din a cărei **Constituție am împrumutat și noi o prevedere** foarte salutară pentru noi ,anume că **banca ministerială** ,din punct de vedere politic,**este responsabilă exclusiv șefului de Stat**,va să zică **Regelui** ."

#Parlamentul trecut=anexă a guvernului

"Nu că înainte vreme ar fi fost o răspundere așa de mare și covârșitoare a guvernului, față de Parlament,fiind că, d-lor deputați ,**de câte ori Parlametele trecute schițau oareșicare alură de independență** ,împreună cu **unele regretabile scandaluri**,care nu erau altceva decât un fel de **exerciții sportive ale tinerii democrației ,venea sabia lui Damocles sub forma amenințării dizolvării**.Încât, în fapt,**Parlamentul trecut era un fel de anexă a guvernării**.

"Parlamentul de astăzi **poate că nu are forma așa de glorioasă** cum o aveau celelate parlamente,**dar Parlamentul de astăzi trebuie să fie , înainte de toate , un auxiliar legislativ al guvernului**."Întru cât **am scăpat de grija aceasta de a trânti miniștri**,cred că vom putea legifera mai bine și mai conform cu interesele Țării Românești, dacă ne vom restrânge numai la rolul destul de util și destul de important pe care noua Constituție l-a destinat acestui Parlament " (**aplauze**)

▣ România=monarhie tradițională=domnie activă .

[LD : dl profesor recomandă nici mai mult nici mai puțin , întoarcerea la evul mediu domnesc. ! Ce-aș putea spune ?! Poate că oamenii au presimțit cutremurul mare ce va veni Dar deși evocă tradiția ,considerând parlamentul ca un "divan boieresc", el inovează ,înlocuind Biserica , cu Guvernul]

"Noi suntem **o monarhie tradițională,națională,autoritară**.Așa a fost și în trecut .Au fost în trecut și lucruri rele, dar au fost în trecut și lucruri nesfârșit de bune .**Dacă nu am fi avut acest trecut**, așa cum l-am avut,**nu am fi noi astăzi uniți și nu am fi astăzi aici** .(**aplauze**)

"Acum este adevărat că **un Stat nu poate să progreseze și să-și justifice existența** , **dacă nu se bazează pe o tradiție**.**Tradiția națională la noi a fost o domnie activă** . Așa cum au fost Domnitorii noștri din trecut,**Voevozi activi** ,având pe lângă sine **Biserica și Divanul boieresc**,așa trebuie să fie și **Regele de astăzi : activ,având pe lângă sine guvernul țării și , ca un sfat auxiliar ,Parlamentul țării**.

"**Să nu ne tot jucăm dea constituționalitatea**,să nu discutăm neconținut dacă legile sunt sau nu constituționale,**să căutăm să facem legi bune** și să căutăm să veghem ca **puterea executivă**, care este însărcinată cu **aplicarea acestor legi** ,să-și împlinească legile,odată ce aceste legi au fost aduse pentru binele public."

Romulus Câdea / 24 iun.'39

29.)**G.Ene Filipescu** (FRN,meseriaș,cismar),la Mesaj,Cameră ,24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39 , p. 108-109)

▣**Breasla cismarilor**

▣**Dinastia Românească modernă :Carol I, Ferdinand**

▣**Era Carol II**

▣**Politica externă**

▣**Pericolele de război**

Doc. integral , fișier FRN

#Anomaliile breslei cismarilor

Breasla cismarilor produce 75-80% din încălțăminte populației .Împărțită în multe ateliere de până la 7 lucrători ,în proporție de 90 % români ,lucrează câte 14-16 ore pe zi, patronul împreună cu calfele și ucenicii .Pe o stradă cu 54 de magazine de încălțăminte , unul singur plătește cifra de afaceri și de lux (încălțăminte ptr țărani și CFR) , iar celelate,își procură marfa de la atelierele mici (ca să nu plătească taxa) [...]"**Cerem să se fixeze în atenția și în lumina dvs.cismarul care este silit să lucreze 14 până la 16 ore pe zi pentru a avea o bucată de pâine mizerabilă "**

#Păcatele vechiului parlamentarism

[LD : cuvintele lui Filipescu pot constitui o " mostră " de ceea ce reprezenta **mentalul românesc popular** ,confirmând ideea că,în România modernă ,**cultura românească** era dominată de **ideile conservatoare** ,după Caragiale ,Eminescu fiind cel mai citat .]

"Am avut norocul să ascult de la această tribună **cuvântări frumoase**,am auzit și cuvântul d-lui **președinte [Vaida]** care n-a făcut deosebire între deputați,că noi deputații suntem toți o apă . Am auzit și cuvântul d-lui **prim-ministru [Călinescu]**,**cerând Parlamentului o colaborare** , o **strânsă conlucrare** și o **aducere la cunoștință** a tot ce se petrece în câmpul muncii în toată țara ,la cunoștința băncii ministeriale pentru a se lua măsuri de îndreptare .

Țara noastră a avut talente mari și oameni mari care au strălucit la această tribună a **Parlamentului**, precum și pe **banca ministerială**.

"**Dar acești oameni** -ca om din popor nu mă opresc s-o constat -**au făcut și multe greșeli** ,au **avut mari păcate care s-au răsfânt asupra neamului întreg** .

Înainte de război și după război ,**tribuna Parlamentului servea pentru a ponegri cutare sau cutare partid,spunându-se că este vândut străinilor** .Și se vorbea în chestia aceasta cu atâta competență și elocință , încât **țara nu știa pe cine să mai creadă că spune adevărul**.

D-lor ,**zile și săptămâni întregi** discutau numai și numai să-și arate **păcatele unii altora** .

...Ca și Eminescu ...

"Dar să-i lăsăm la o parte pe acești oameni , deși mari , **cu păcatele ce le-au avut și care le-au moștenit** ,și să spun ca și **Eminescu** în ultima parte a scrisorii a treia ,unde el vorbește de calitățile și de virtuțile neamului românesc, care arau întrupate de Mircea cel Bătrân .El vorbește acolo de calitățile **Răzeșului ,ale țaranului român, de dragostea lui de a-și apăra glia și limba**, iar apoi adaugă **calitățile omului politic , omului zilei din timpul său**.

Acolo el pare că se întreabă , **voi sunteți urmașii Romei ? Voi trebuie să îndreptați lucrurile acestea de care suferă așa de mult țara ?"**

▣ Era Carol II

"[.....] Dar astăzi suntem într-o altă eră .Am impresia că suntem oamenii cei mai norocoși , poporul cel mai norocos de pe glob [-----] **Regele Carol II -lea a înfăptuit , a întruchipat cele mai mari năzuinți ale noastre de cultură și de bine,culmile cele mai înalte spre care poate ținti un popor**. [-----]

▣Datoria Parlamentului

"Ar fi bine dacă s-ar lua ultima parte a poeziei lui Eminescu , după cum spuneam,să se pună de strajă în forul Camerei , pentru ca **să nu se mai vorbească cu atâta ușurință de cei străini** ,servindu-se de vorba națională , **să nu se mai vorbească atât de virtuți** , **făcând interese particulare** .Dle președinte, d-lor deputați , trebuie să ne felicităm ca popor de cumentenția conducătorilor noștri și de înțelepciunea Marelui Nostru Rege Carol al II-lea "[.....]

...Unirea tuturor

"Eu cred că cel mai bun lucru pentru noi, României ,este de a face apel la toți oamenii noștri luminați să se unească ,spre a studia cauzele determinante ale flagelui ce amenință omenirea .Numai așa se poate salva pacea.[....] Numai prin unirea tuturor bărbaților noștri de Stat

, se pot soluționa problemele noastre sociale , care își așteaptă deslegarea "
Gh.Filipescu / 24 iun.'39

30.)D.I.Simian (ex-PNȚ ,FRN,Comerț), la Mesaj,Cameră ,24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39 , pag. 94- 96)

D.I.Simian / 24 iun.'39

[Doc. integral : [fișier Industrie -Comert](#)

▫Parlamentarismul vechi și nou

▫Clasa comercianților

▫ *Oficiul pentru asistența și ajutorarea comercianților scăpătați*

▫ Organizarea comercianților -trecut și prezent

▫ Camerele de Comerț -Asociațiile negustorești - Breslele

▫ Instituțiile de credit ▫ Necesitatea creditului comercial

▫Măsuri pentru dezvoltarea comerțului ▫ Româizarea comerțului]

▫Parlament –guvern –partid

"...ca la un semnal,**toată suflarea românească s-a atașat** cu entuziasm **noi orânduri sociale și politice a țării noastre.** [----]

...în **noua structură politică** sarcina noastră a **parlamentarilor categoriilor profesionale** are cu totul altui aspect decât în trecut ,când **majoritatea parlamentară** era expresia fidelă a **concepției partidului guvernamental** ,iar **opozitia** era stăpânită de **o singură preocupare** ,aceea de a face cât mai multe **difficultăți guvernului** și deseori a trebuit să asistăm **la compromiterea unor intențiuni frumoase și curate .**

"Este evident că în aceste vremuri noi ,când Parlamentul reprezintă **voința , gândul și nădejdea claselor profesionale** ,noi,aleșii acestor categorii ,profund identificați nu numai cu interesele superioare ale țării, dar și cu cele ale clasei căreia îi aparțin ,avem îndatorirea să armonizăm aceste interese."

...Parlament corporativ-factor de "românizare"

"[...] dacă în procesul de întărire [economică] contribuția Camerelor și a Asociațiilor negustorești este neprecupețită , nu este mai puțin adevărat că cel mai important factor al succesului în **lupta de românizare** ca întreprinderi ,ca **să nu fim smulși și aruncați de pe vetrele noastre** , este organizarea noastră corporativă .[....]"

...Bresla=organizație voluntară de drept privat ,

[LD: fiecare cu varianta sa de interpretare , ilustrând confuzia declanșată de noile inovații "corporatiste":**bresla** -ca organizație de tip privat și **Camerele** -ca instituții publice , în optica lui Dinu Simian .El nu spune nici o vorbă despre **sindicatelor dizolvate** ,și nici despre avizul FRN în autorizarea existenței breslelor .Dau pe larg citatul ,pentru a demonstra băgăuiala , nu argumentarea]

Ca reprezentanți ai comerțului în noul Parlament corporativ , avem a ne preocupa ,în primul loc, de organizarea profesională a comercianților [....]

Principiul libertății de asociere profesională și ușurința cu care s-a dobândit în trecut personalitatea juridică ,a avut ca rezultat **fărămițarea mișcării de asociațiune** , atâta în rândurile **muncitorilor , cât și în acelea a negustorilor** .[.....]

În concepția noastră , **breslele sunt organizațiuni de drept privat** , urmărind apărarea intereselor profesionale ,dar pe baza principiului constituțional a aderării voluntare a membrilor breslași .Alături de bresle ,avem **Camerele de comerț și industrie** , care rămân însă **instituțiuni publice** , adică sunt anumite **ramificații ale Statului** , însărcinate ca să reprezinte oficial , pe lângă puterea publică, interesele generale ale comerțului și industriei din anumite circumscripții și să gireze unele servicii economice de interes general. [....]

Aceste două categorii de instituții ,bresle și Camerele de industrie și comerț , sunt tranșant distincte în noua Constituție

Noua Constituție ne arată precis că **bresla să fie expresiunea voinței liber exprimate** , adică

o aderare voluntară , care nu este decât **o consecință a libertății individuale** [...]
Libertatea nu înseamnă anarhie neînfrântă; adevărata libertate este , în orice stat civilizat , produsul unei reglementări .De aceea, Constituția din februarie 1938 adaugă în **art.26** că dreptul la liberă asociațiune **nu implică însă întru nimic dreptul de a crea persoane juridice** , legiuitorul constituant a rezervat **legiuitorului ordinar libertatea de a condiționa acordarea personalității juridice** numai acelor organizațiuni profesionale care în fața Puterii Executive **fac dovada că sunt cele mai îndreptățite la reprezentarea intereselor profesionale** ,după compunerea activității pe care o au ,după activitatea pe care o desfășoară ,după legătura lor organică cu Țara "
D.I.Simian / 24 iun.'39

31.)**Jerca** (Agricultură ? Intelectuali ?), discurs la Mesaj, 24 iun.'39

(DAD; MO 6 ,pag.102-104)

Doc.integral **la fișier FRN**

▫ Regimul Carol II =regim revoluționar

▫ Înlăturarea "profitorilor politici "

...Regele și țărani ...

▫ Primul ministru -Armand Călinescu

▫ Justiția , magistratura

...**Justiție pentru țărani** !/Accelerare pentru justiție /Independență justiției ! /Gratuitatea justiției !

▫ Minoritățile

▫ Politica externă

[LD : am ales acest discurs a lui Jerca, un vechi țărănist gorjean , care prin cuvinte nu simple , ci simpliste ,care trădau puțina cultură adăpată tot la revoluția franceză , cum îi stătea bine românului,încerca să dibuiască ce era regimul instaurat de Carol -Călinescu .

Luat ad -literam ,Carol ar fi adus la putere *tiers-état -ul românesc* - mulțimea românească , profesioniștii și direct producătorii corporațiilor.

Evaluat prin ținta urmărită, regimul nou era **o decapitare a clasei politice românești** ,căreia îi atribuia păcatele reacțiunii franceze de dinainte de revoluție .

Nu este greu de constatat că sunt simple speculații, care se băteau cap în cap cu opiniile altor reprezentanți.Toate aveau un numitor comun :evitau să vorbească despre **o lovitură de stat**]

[LD:Țărănist înfocat ,originar din Gorj.,Jerca ridică la rang de eroi revoluționari pe Carol("Henric al IV-lea ! Alex.Cuza!) și Călinescu (l'abbé Sieyes ,Kogălniceanu !)care , cu reformele lor ,au dezrobit din "servajul "vechiului regim ,clasele producătoare .O revoluție comparabilă cu cea franceză,cu atât mai valoroasă cu cât s-a făcut de *sus* în jos .]

▫Parlamentul FRN = adunare convențională

▫Inovațiile revoluționare ale Regelui Carol II

...Inițiativa regală

...Convocarea tiers-état-ului românesc

...Armand Călinescu =l'abbé Sieyes, Kogălniceanu

▫Parlamentul FRN = adunare convențională

"...ne găsim în **situația unui obligat** și Adunarea noastră se numește **Adunare convențională** .dar convenția implică obligațiuni , răspunderi și așa mai departe .Și răspunderea noastră față de națiune este foarte mare "

▫Inovațiile revoluționare ale Regelui Carol II

"D-lor deputați , noi trebuie să vedem în Suveranul nostru , **MSRegele Carol II,un revoluționar** -desigur revoluționar în sensul științific - și sunt două, trei inovațiuni pe care le face acest Monarh.

...Inițiativa regală

Prima derogă de la regula generală ale revoluțiunilor trecute , în special față de aceea de acum 150 de ani .Atunci, **poporul francez cerea Monarhului convocarea Statelor Generale.**

Regele nostru, din contra, se substituie în drepturile noastre și **El ne convoacă**

...Convocarea tiers-état-ului românesc

Acum, care este diferența între noi și aceste State Generale ?

Statele Generale erau compuse din nobilime , cler și tiers-état ,mulțimea franceză.

Ei bine, **Regele nostru a convocat numai tiers-état-ul românesc** , adică pe muncitori și producători , și a **lăsat deoparte vechea nobilime**; căci, să fim sinceri în discuția noastră, avem și noi , dacă **nu o nobilime propriuzisă** , un fel de nobilitas romana , un fel de profitori ai politicii trecutului și pe care **regele nostru nu i-a mai chemat** .Ei își făceau tot felul de afaceri , se **înțelegeau foarte bine între ei** :pleacă tu, viu eu ; scoală-te tu să mă așez eu , și așa mai departe . Ei bine, **Regele nostru ne-a chemat numai pe noi ."**

...Armand Călinescu =l'abbé Sieyes

"Regele nostru , ca un erou -ca să spargă cu tradițiile și în special cu obiceiurile care mai mult sau mai puțin asupresc poporul , a fost ajutat de primul nostru ministru , de românul nostru sadea d-l Armand Călinescu , primul ministru al Țării Românești , un fel de *l'abbe Sieyes* , care se întreba :<Qu 'est ce que le tiers-état această mulțime?>și răspundea :< Rien ! > < >

[Programul de lucru la Senat ,26 iunie '39

-**Vict.Iamandi** (Justiție) - pr.de lege privind **Statutul funcționarilor publici**

-**C.Argetoianu** (președ.) :Constituirea **Comisiilor permanente**

-**Discuții la Mesaj** : părintele Ion Agârbiceanu ,C.Sescioreanu ,G-ral I Sichitiu ,D.Mociorniță, Mihai Carp .

[LD : surprind **o zi din viața senatorială** . Oare nu s-ar fi putut face nimic în acest nou parlament? **Boicotelul parlamentar să fi fost arma cea mai potrivită ?**]

...Senatori prezenți și absenți

130 senatori prezenți ;98 -absenți ,**dar ce absenți !parlamentari reductabili din regimul partidist** :dr. C.Angelescu ,Ion Botez,ICBrătianu ,Mircea Costinescu ,C.Garoflid, **Dimitrie Ghika** ,**Dimitrie Gusti**,Iuliu Hațieganu ,**Nicolae Lupu**,Iuliu Maniu,Ion Mihalache ,**Leonte Moldovan**,Ion Nistor,Ion Pelivan NNSăveanu,**Gh.Tătărascu**, **Arthur Văitoianu** **Istrate Micescu**,**Nicolae Titulescu**,**Gr.Iunian**,**Josef Jumanca**, ș.a.ș.a

Printre cei absenți, majoritatea **reprezentanților tuturor cultelor** (18)și **numeroși generali** .

32.)Mihai Carp(FRN,Asoc. G-rală a prof.sec.),la Mesaj,Senat ,26 iun.'39

(D.S., MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , pag. ?)

Doc.integral : fișier **Scoală VI**

«Parlament"partidist " versus parlament" cooperatist"

[LD :cam încurcă dl profesor datele și titlaturile,dar ,altfel,spune off- ul profesorilor .

Face aluzii la procesele de conștiință ale profesorilor parlamentari din regimul partidelor , **trecând cu buretele peste tot ceea ce se înfăptuise pentru învățământ** .

Și erau , în acest Senat ,dr Angelescu , profesorul Iorga , iluști miniștrii de **Învățământ**]

"**Așezarea vieții noastre de Stat pe baze cooperatiste**,a îngăduit **o mai dreaptă repartizare a mandatelor parlamentare** între diferite categorii sociale producătoare,și a făcut ca **diferite bresle să fie cu adevărat reprezentate** prin aleșii lor .

" Din acest punct de vedere ,**profesorii secundari** aduc **prinosul lor de recunoștință**

Făuritorului Constituției din 10 februarie 1938 ,după care , pentru întâia oară în viața noastră publică ,**s-a dat profesorilor secundari** **putința de a-și trimite în Parlament pe aleșii lor** .

"Au figurat altădată aici mai mulți profesori secundari decât acum, dar ei nu erau aleșii profesorilor, ci ai partidelor politice din care făceau parte, și nu reprezentau în Senat părerea și nevoile profesorilor așa că nu arareori au fost siliți să îmbrățișeze și să sprijine măsuri și reforme potrivnice intereselor breslei lor, ba chiar potrivnice intereselor învățământului cărui îi slujeau .

" Noua lege electorală pune capăt tragicelor cazuri de conștiință ce izvorau din o astfel de situație. Dar mai ales, noua alcătuire a Senatului va da, credem noi, un cadru de activitate în care competența profesională și experiența încercată, vor înlătura diletantismul și dezorientarea de odinioară ."

Mihai Carp / 26 iun.'39

33.) D. Mociorniță (ex-PNL, senator de Ilfov, Industrie), la Mesaj, Senat, 26 iun.'39

(DS, MO 7, șed. din 26 iun.'39, pag. 171-172)

[LD : din păcate nu am discursul integral, ci numai o pagină . Chiar și atât, cuvintele lui mărturisesc adeziunea totală la noul regim, la noua Constituție, la FRN și celelalte instituții create.] [Doc. parțial : fișier **Industria, Comerț**]

[LD : Mare industriaș. Avea 44 de ani . N. în 1893, la Țința (Prahova) . Licențiat Școala Superioară de Comerț (București) și Școala Superioară de Industrie (Paris) .

Liberal, deputat în legislaturile PNL (1927, 1928). Senator de Ilfov (1939) .

(Cf. *Enciclopedia Cugetarea* Lucian Predescu, p. 560)

[LD : atenție! nu știu ce s-a întâmplat cu el după instaurarea comunismului .

Acest "Nicolae" D, să fie el sau un frate Mociorniță ? (Pentru că mai este un Ionel)

N. în Băicoi (Prahova) . Specializat în Germania în prelucrarea pieilor, a fost 20 de ani în conducerea fabricii "Dimitru Mociorniță" . Arestat în 1948, condamnat la 8 ani închisoare, pentru vederile anticomuniste, dar mai ales pentru a i se confisca averea . Detenția la Jilava, Făgăraș, Gherla. Eliberat în 1964, grav bolnav (Cf. Ionițoiu, Dicționar M, p. 333)

▣ România salvată de la Apocalipsă

...Partidele / Anarhia / aluziv G de F /

"Pe de altă parte găsesc că cei mai de temuți vrăjmași nu sunt cei care luptă deschis, fățiș, cât cei lași, care își pregătesc ura ocult ; lovitură lor fiind veșnic dată din spate și ea va fi arareori posibil de înlăturat.

În tenebre, mocneau răzvrătiri opuse rațiunii superioare a Statului, se aștepta numai momentul propice ca ura nestăvilă să pornească într-o neîmplănită lovitură ce ar fi putut să însângereze pământul țării noastre ."

...Pericole externe

"Nimeni nu se mai gândea că și jurîmprejur în ochii răi și lacomi ce stăteau de veghe, începuseră licăriri stranii de diabolică bucurie, la gândul că, în sfârșit, după încercata așteptare, pământul făgăduințelor va fi cotropit ."

▣ Regele Carol - cărmaciul providențial trimis de Dumnezeu

[LD : Nu contează dacă a avut sau nu dreptate ! Sigur este că a rostit un gând sincer, un gând împărtășit de mulți români . Chiar și de cei care, din alte considerente, nu-l agreau pe Carol . Nu știu cum să surprind și eu fenomenul acesta mai bine . Mociorniță reușește . De la el aflăm spaima cea mare pe care o simțisă români !

Dar, folosind același stil, numai până trece furtuna, nu-i așa ?!]

" Vă întreb dacă, în această involburare generală, când talazurile înfuriate ale apei din afară băteau din toate părțile corabia s-o înghită [pericol extern], iar înăuntru se complota prin unghere [pericol intern]; ce ar fi fost dacă și cărmaciul și-ar fi pierdut sângele rece și cumpătul ?"

...Slăvit fie Dumnezeu

" Românilor ,după ce scapă de o primejdie,face semnul crucii și spune smerit :
< **Mulțumescu-ți Ție Doamne !** >.Suntem deci datori , când am scăpat de la un sinistru naufragiu , să întoarcem fața recunoștinței noastre către Dumnezeu ,și într-un glas să ne rugăm : < **Slăvit fii Doamne că,într-un ceas de grea cumpănă , când totul părea pierdut , nu ne-ai uitat și ne-ai trimis prin Conducătorul ce ne-a condus la limanul scăpării ,mărturia că gândul Tău e lângă noi și ne veghează .** > (aplauze)

...Carol II=apartea providențială

"Iar Celui care înfruntându-și hotărât moartea , ne-a redat viață nouă , într-un prinos de mulțumire și adâncă grațitudine , îi cheazășuim , la rândul nostru , **munca , devotamentul , cinstea , dragostea noastră și a urmașilor noștri .**

MSRegele Carol II va rămâne pentru poporul românesc **apariția providențială trimisă de Cel-Atotputernic**, să-și cruțe fiii vrednici de torturile Apocalipsului ."Iată ce va păstra săpat în cartea ei istoria ,despre această grea răspântie prin care am trecut ."

▣Parlamentul FRN

"Trăim un miracol !Suntem **un organism nou, deși tânăr**,deși noi,ca oameni,suntem în vârstă. De aceea suntem constrânși prin această minune să ne procurăm puterea de muncă și de creație a tinerilor , care abia își încep activitatea [...] Glasul regescne-a citit răspicat îndatoririle ce avem de îndeplinit , îndatoriri sub formă de obligațiuni sacre , spre a putea , prin îndeplinirea lor , asigurarea viitorului țării , pe de o parte ,iar pe de altă parte spre a se arăta recunoștința față de regala protecție a Suveranului .

Pe deasupra, trebuie să fim animați de ambiția de a îndeplini realizări deosebit de prețioase , încât **activitatea primului Parlament al țării renăscute**, să rămână deapauri exemplu și pildă demnă de urmat ,celor ce ne vor succede. [---]

Astfel, începând cu **noua Constituție** și legând de ea toate **celelate legiuri** ,s-a introdus un **spirit nou în viața de Stat** ,acela al **primatului idealului național** ,bazat pe onoare ,demnitate , integritate și prețuirea meritelor."

[--lipsă continuare doc.---]

D.Mociorniță / 26 iun.'39

34.a.)Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori-Cluj),la Mesaj,Senat 26 iun.'39

(D.S. , MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , p. 158- 164)

[LD : atenție să nu-l folosești la prea multe capitole ! Discursul lui este și la Etică , și la sistem de partide ,și la Cultura Vei hotărâ unde și cât vei da la fiecare ...]

* Notă biografică

I.Agârbiceanu , născut la 19 sept.1882 la **Cenade** (Alba Iulia) , din părinți țărani .

Liceul la **Blaj** . Fac.de Teologie și Fac. de Litere (istorie) -**Budapesta** .

Preot în și paroh în zona Sibiului . Între 1916 -1918, trece în **Vechiul Regat** ,este preot al **Corpului de voluntari ardeleni**.Membru în **Marele Sfat Național** al unirii (dec.1918) .După război, **preot în Cluj** ,președ. **Sindicatului ziarștilor** din Transilvania , membru corespondent al **Academiei** .Dir.al ziarului "**Patria**" (1919-1927) și "**Transilvania**"(1928-1930) ;secretar al "**Astreii**" Deputat (PNR,PP,ca ziarist) în Parlamentul **1919-1920 ;1922-1926**

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

[Doc.integral . **fișier Cultură, presă VI**

▣ Regina Maria ▣ Carol II , voevodul Mihai ▣ Ceasul recunoașterilor , ceasul mărturisirilor

▣ Porunca I-a :consolidarea României Întregite ;Porunca II-a : înfrățirea națională

▣ România Mare :două atmosfere politice

▣Partidele politice = râulețe , poteci , ambiții , interese laterale

▣ Monarhia = "**turnul de veghe** " ! ▣ Eșecul guvernelor de "**uniune națională** "

- Lovitura din 10 febr.'38 = delăturarea partidelor
- Lupta pentru stăpânirea României/ardeleni - regăteni /Concurența PNȚ - PNL/
- Excesul de legi ▫ Rătăcirea în regimul democratic
- Credința oarbă în durata democrației ▫ Presiunile presei zis-democratice
- Constituția Carol II = haina potrivită poporului român
- Principiile Constituției/Întăietatea națiunii române/Regalitatea tradițională / Respectul față de autoritate/Excluderea luptei de clasă /
- Guvernul/ Reforma administrativă /Protejarea muncii naționale / *Muncă și Voie Bună* ....
- Campania sanitară /
- Intelectualii, artiștii, scriitorii și politica ▫ Serviciul Social
- Locul , rolul și statutul publiciștilor
- Frontul Renașterii Naționale ▫ Bisericile românești ./

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

[LD : C Argetoianu (președ.) dă cuvântul " *părintelui* " Agârbiceanu .

Are 57 de ani .În Senat el este reprezentant ales al **categoriai " publiciști și scriitori "**

După prestația politică și publicistică din Cluj ,în primul deceniu post -unionist, a fost în marele curent al PNR .Apoi îmbrățișează **crezul naționalist și antipartidist** ,dar nu știu dacă a fost înregimentat în PNC -Goga-Cuza sau Frontul Românesc -Vaida]

Nu am nici o îndoială că Agârbiceanu se adresează adversarilor lui Carol II,dar ,în special, ardelenilor opozanți,și în special lui Iuliu Maniu.

Că prin gura lui vorbește ,ardeleanul ,preotul,publicistul sau poetul ,este greu de disecat și ține de propria-i biografie.Mesajul mi se pare foarte interesant .

Afirmația antitetica că împotriva respectării dezideratelor naționale au stat partidele,mai ales liderii ,nu era decât expresia intrării în "*corul*"conjunctural,în a cărei partitură aceasta era tema predilectă

Ceea ce este de subliniat,este faptul că Agârbiceanu putea fi considerat un exponent al Ardealului ,prin multipla-i postură.

O întrebare la care va trebui să dau un răspuns :cum se explică faptul că "*inteligenția*" , marii oameni de cultură ,au îmbrățișat cu entuziasm noul regim ?]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▫Ceasul recunoașterilor,ceasul mărturisirilor .

"Omul cuminte **nu face nici un pas într-un iureș fără de popas**,din când în când trebuie să se oprească din drumul cel lung ,să privească și să vadă dacă n-a greșit ,să caute semnele și să le privească, pentru ca nu cumva **drumul pe care a apucat să-l ducă la rătăcire sau într-o prăpastie** .

"În viața individuală omul își poate reprivi faptele trecutului și poate ajunge la adevărurile și **mărturisirile sincere**.De multe ori bate de asemenea greu **ceasul recunoașterilor** ,că ar fi **greșit în trecut**,și de multe ori rămâne impenitent ,**nevoind să vadă drumul nou** pe care ar trebui să meargă,**nevoind să înțeleagă înțelesul istoriei** ,năvala valurilor vieții care năpădesc și bat asupra fiecărei vieți individuale, **și nu voiesc să se integreze în colectivitatea națională,și rămân izolați** pe drumul pe care ei înșiși **nu vor putea decât să se usuce**.

"**Ne pare foarte multora** că a recunoaște greșelile trecutului ,fie individuale,fie sociale, fie politice ,**înseamnă umilire pentru noi**.Suntem atât de plini de noi înșine,atât de plini de vanitate, atât de **plini de mândrie,încât ni se pare** că ,atunci când din toate părțile năvălesc asupra noastră vânturi puternice, care ne arată că în alte direcții trebuie să pornim,**ne-am degrada pe noi înșine** dacă am recunoaște că am făcut în viața noastră și greșeli pe care trebuie să le îndreptăm "**Însă marile impenitențe**,fie că este vorba de viața particulară,fie că este vorba de viața publică ,socială sau națională a unui individ,se opun zadarnic mărturisirilor, pentru că, pentru viața individuală **vine moartea și cel nepocăit și neândreptat intră în împărăția ei așa degradat sufletește cum s-a purtat în viața lui întreagă**, iar pentru omul care a avut greșeli și nu le-a recunoscut în viața publică și națională ,pentru acela **vin curentele noi de viață ale instinctelor populare** ,puterea imperativelor naționale,care sunt mai mari decât indivizii **și-i aruncă la o parte ,îi lasă pe poziția lor izolată și istoria merge mai departe.**"

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

/Porunca I-a :consolidarea României Întregite

/Porunca II-a :înfrățirea națională

[LD :în sfârșit , chiar dacă într-o formă literară și nu seacă sau istorică,găsesc la părintele Agârbiceanu gândul ce m-a însoțit în toți acești ani de elaborare a cărților mele.

Voi face tot posibilul ca acest gând să-l argumentez și să-l susțin , ca pe cea mai gravă neînțelegerere și neîmplinire a generației post -unioniste.]

"Domnule președinte,domnilor senatori ,este lucru firesc și este un lucru limpede și de înțeles pentru orice minte românească,că **idealul național** ,care ne-a dus la unirea tuturor Românilor , **nu se pot încheia cu înfăptuirea Unirii**,că elementele principale ,imperativele care l-au constituit și ne-au dus la realizarea aceluia ideal național,**acela trebuie să rămână în vigoare și în viață și la consolidarea Unirii și la întemeierea Statului cel nou** .

"Noi eram destinați prin firea lucrurilor că atunci când s-a întemeiat România -Mare și când s-a deschis un singur drum pentru viitorul națiunii românești,**să mergem cu toții înfrățiți pe același drum-drum** pe care nu numai noi avem să mergem,nici numai copiii noștri, nici numai generațiunile care se ridică sub ochii noștri-**drum care să proiecteze în veșnicie**, și pe care trebuie să meargă generațiune după generațiune,până la sfârșitul veacului .

"Ce este mai firesc și ce este lucru mai ușor de înțeles,decât acea lege materială, fizică ,care determină râurile .care coboară după coaste de munți **să se unească într-un singur fluviu** ,să-și unească **apele lor într-o singură albie**,să-și deschidă drum tot mai larg pe plaiurile care i se întind înaintea,pe care să poată duce pe el corăbiile,să poată duce pe el toate materialele, pe care un fluviu mare este chemat să le poarte ?

"Și ce este mai firesc decât ca națiunea noastră ,după atâtea veacuri unită într-un singur Stat național,să deschidă **un singur fluviu național**,în care toate energiile națiunii să fie adunate , în care să nu mai fie **nici o risipă de râuri și râulețe laterale**,pentru ca cu energiile , toate naturale , adunate într-o singură albie, energia puterii de viață și de muncă și de creațiune a națiunii noastre românești,să poată să pună temelii neclintite patriei în viitor?"

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

#România Mare :două atmosfere politice !

...Partidele politice = râulețe ,poteci ,ambii,interese laterale

...Monarhia = "turnul de veghe " !

[LD :De acord și cu aceste "atmosfere paralele" ;de acord că ele au fost puse în mișcare de curente și partidele politice ;am urmărit cu atenție această luptă ,și am indicat,în contexte concrete ,care au fost tendințele de disoluție și risipire .

Mă despart de afirmațiile părintelui Agârbiceanu ,când ridică la rang de regulă anumite anomalii când neagă rolul important al partidelor în mecanismele democrației,și ,mai ales, când atribuie Monarhiei constituționale,tendințe absolutiste ,la modul ideal " *turn de veghe*" ,prin Carol II , când monarhia devine factor de perturbare,de intrigi și de mașinauțiuni ,care nu aveau de-a face cu dorita coeziune națională.]

"Poporul nostru românesc ,a doua zi după Unire ,a simțit această necesitate sufletească, acest comandament al sufletului național,de a rămâne o patrie,o națiune,un Rege,un comandament , o singură poruncă,o singură lucrare armonică de înfrățire

"Se nascuse încă din anii cei dintâi de la Unire,**două atmosfere politice** în România :

o atmosferă politică care se desprindea din convingerile mari și adânci ale poporului,dornic de unire și de consolidare,**și o altă atmosferă politică** creată din valorile de la suprafața vieții publice al celor care n-au înțeles din clipa cea dintâi drumul cel mare,drumul cel adevărat al națiunii.

"Dar aceasta este prerogativa instituției monarhice că din înălțimea urnului de veghe,**Coroana veghează în permanență**,și din înălțime vede și trecutul,precum vede și viitorul și vede mai ales **drumurile încurcate,potecile laterale**,care se desprind din drumul cel larg ,din calea cea adâncă , pe care merge și curge energia națională .

"**Partidele noastre politice** în anii din urmă,dinainte de votarea noii Constituții,au ajuns,după credința mea,**tot atâtea râulețe care s-au desprins din matca mare a râului național**,împrăștiind energia națională,**tot atâtea poteci laterale,care se încurcau**,nu în ideologii deosebite, ci se

încurcau în interese deosebite, **adeseori în ambiții și patimi deosebite** .

"Și, fiindcă se păstra la suprafața vieții noastre naționale, **această disonanță între temelul simțirii și al idealului național** și ceea ce se vedeau la suprafața vieții publice, **Coroana română** de la început **a veghiat din turnul ei înalt la comandamentul acestei Coroane**, pe care le-a urmat atât adormitul în Domnul, Marele și Întregitorul de țară Regele Ferdinand, cât și Maiestatea Sa Regele Carol II .

A fost de la început această mare poruncă - către aceia care făceau valuri la suprafața vieții publice - ca să se unească, ca să-și împreune energiile ,ca să-și adune într-un mănunchi forțele , pentru ca în chipul acesta să poată să creeze acele condițiuni de viață și de muncă din sânul neamului și al țării, care să poată duce la consolidarea Țării, la fericirea Patriei."

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

▣ **10 febr. '38 = delăturarea partidelor**

Noua Constituție

"**Coroana** vecinic trează și cu inima vecinic lipită de simțirea poporului român, știa că apelul pe care-l face la unire, trăește adânc în marele fluviu național, știa că este în conglăsuire cu această tendință firească a neamului și, de aceea când Maiestatea Sa Regele Carol al II. lea a văzut că nu poate să ajungă la această unire , prin simple apeluri la înțelepciune la dragoste, la frățietate , la patriotismul oamenilor, **a venit cu hotărârea cea mare de a delătura de la suprafața vieții politice acele formațiuni** care contribuiau la crearea unei atmosfere ostile , de adevăratul suflet **al poporului** .

"**Noua Constituție** edictată și votată imediat , plebiscitar, de Națiune, nu era, domnule președinte și domnilor senatori , după convingerea mea adâncă , altceva , **decât triumful însuși al idealului de viață al națiunii române întregite** într-un stat național."

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

Rătăcirea în regimul democratic

Credința oarbă în durata democrației

[LD : deși pare o chestiune minoră și relativă , Agârbiceanu atinge aici o chestiune foarte importantă : **durata , timpul, răgazul**, pentru construcția democrației . Între 1919 -1939 , două decenii pentru un proces atât de complex într-o țară și cu o națiune abia întregită . Este o dimensiune pe care și eu nu am avut-o în vedere .]

"Dar mai erau și alte împrejurări **care ne-au dus în rătăcire pe mulți** . Eu, din partea ea, recunosc, **se credea -că pricipiile democratice** despre care se spunea că au triumfat la Conferința de pace , **au triumfat la Tratatul de pace și au triumfat la așezarea liberă a națiunilor** - că acele principii într-adevăr **sunt definitive și hotărâtoare** veacuri înainte și **că omenirea** - în consecință și țara noastră -avem asigurată libera dezvoltare decenii întregi, veacuri întregi , **încât își putea permite libertatea unor certuri interne**, dispute politice, fiind că **se credea că e timp pentru toate și că timpul se numără, de acum înainte , cu veacurile.**"

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

▣ **Constituția Carol II = haina potrivită poporului român**

Obiecțiile opoziției

[LD : Respinge punctual criticile la adresa noii Constituției , parcă în mod special pentru urechile lui Iuliu Maniu, recunoscându-i astfel tacit statutul de lider principal de opoziție . O face cu mult patetism, dar cu argumente afective, retorice, imponderabile, cu specific pronunțat ardelenesc: **tradiția românească , conștiința națională , împăratul român, sufletul poporului visul milenar , cumiștenia țărănească , respectul autorității, frăția românească**. Decât aceste argumente , era mult mai potrivit să alătore **poziția identică a lui Maniu** , la ambele elaborări constituționale : **boicotul**. Cu precizarea că PNR a boicotat constituantă din 1923 în chip deschis , mergând până la formarea unui "parlament" paralel , pentru ca , în febr. 1938 , să apere

Constituția hulită timp de 15 ani .]

"Am auzit întrebându-se **ce valoare** poate să aibă un așezământ nou ,care n-a fost cunoscut din vreme,n-a fost frământat îndelungat de opinia publică și a fost **votat la repezeală** .

"Cei care mai ridică această obiecție **au uitat** că ,de câte ori a fost vorba de **programele lor politice ,nu le-au dat nicidecum o mare publicitate,nu le-au desbătut nici o dată** mai mult în fața maselor mari,nu le-au dat nicidecum importanța aceea care trebuia să se dea unor programe de partid politic ,**ci erau elaborate și acelea de o mână de oameni** și erau puse înaintea maselor în câteva lozinci principale ."

Principiile Constituției

"Dar pentru ca să convingem pe alții, pentru că noi suntem convinși,că ,într-adevăr **principiile noii Constituții sunt răsărite din sufletul nației noastre** ,și că sunt nu numai votate cu numele sau cu bila,ci sunt votate cu inima întregă a poporului ,**să ne punem câteva întrebări** în legătură cu principiile noii Constituții și să vedem care ar fi aceste principii , care trebuiau desbătute mai îndelung și cunoscute mai adânc de sufletul neamului ."

I.Întâietatea națiunii române

[LD:

"Înainte de toate ,este **primul principiu** din noua Constituție al **întâietății națiunii române**,a poporului român abia unit ,care aștepta de veacuri să-și vadă Statul său național . Ce poate să spună cineva asupra acestei proclamații a întâietății națiunii române ,decât că este **visul său de veacuri,dorința lui de totdeauna,așteptarea lui milenară** ;că în sfârșit ,a ajuns într-un stat național ,și că aici **i se dă lui , poporului român,întâietatea în cultură,întâietate în economie, în producție, în creațiune și în toate domeniile vieții ?**

Trebuia vreo consultare deosebită pentru ca **porunca acestui instinct național** să fie cunoscută de masele mari ?Dar poporul ne-a învățat pe cei mai mulți dintre noi, în ceasurile mari ,care sunt **adevăratele principii ale** instinctului național și ale viitorului românesc,**nu noi pe el ."**

II.Regalitatea tradițională

"Sau ,să luăm **principiul al doilea**, care este stabilit prin noua Constituție .**Este refăcută și recunoscută tradiția românească ,domnia românească**; regalitatea românească este integrată în domnia noastră tradițională .

"**Poate crede cineva** că **poporul nostru românesc**,care **a visat mereu un împărat român**,în înțelesul de **Domn ,de părinte,de poruncitor,de stăpânitor,n-ar fi aprobat acest principiu** cu drag ,când el pornea din însăși sufletul său și din toate aspirațiunile lui milenare ?"

III.Respectul față de autoritate

"Oare n-am văzut noi toți aproape **desnădejdea , în tot cazul tristețea cumplită a poporului ,a acelor mase de manevră țărănești [aluzie PNT]**,care erau **aduse la marile adunări din București**,când era vorba de un partid să vină la putere și când el trebuia să bată cu tunul vorbeii , al discursului și al numărului ?

"N-am văzut noi destui oameni întristați și mâhniți că în Țara Românească **se pot pune la cale** astfel de lucruri care să atingă autoritatea de sus ?

"Oare n-am văzut noi atâția țărani cinstiți ai noștri , îndurerați de această **atitudine,care nu era întru nimic românească**,pentru că națiunea românească a fost totdeauna cu respectul cuvenit față de autoritatea publică, chiar și atunci când această autoritate, pe care el o crede venită de la Dumnezeu ,nu era de la națiune,ci era de la altă stăpânire ?

"Așa dar ,**stăpânirea monarhică a noastră , drepturile Coroanei** , în toată splendoarea lor de autoritate ,**este de asemenea o cerință și a fost de asemenea o dorință a sufletului național**

IV.Excluderea luptei de clasă

[LD:a curs multă cerneală roșie pe această formulare din Constituția lui Carol pe vremea regimului comunist.Excluderea singurului "motor" al progresului , al evoluției sociale, al triumfului dreptății și egalității,era tratată ca o absurditate , ca o aberație teoretică și practică,care anula

chiar dreptul de a fi considerată "constituție" ! Dar de aici și până la a lua în derândere lupta de iodei, confruntarea politică, lupta democratică, era o cale tot atât de absurdă , pe care numai apoliticii și autoritariștii puteau s-o aleagă]

"Ce să spun de **organizarea nației românești** în cadrul noii Constituții **pe baze corporatiste** ,și **a excluderii luptei de clasă ?** Apoi s-a suprimat vreo **libertate politică și națională** a Românilor, atunci când s-a suprimat lupta de clasă ?

Dar nația noastră românească, de la reforma agrară încoace, generoasă și largă ,pe care au dat-o boierii pe seama nației întregi, **a mai avut clase sociale deosebite și contrarii ?**

A mai avut poporul nostru românesc, de atunci ,conștiința că în țara lui ,**trebuie să lupte cu Români ,care sunt dușmani ai lui ?**

Dar nu era **toată educația socialistă marxistă și sindicalistă** ,nu era toată această educație **absolut contrară concepției noastre de viață** ,care am fost totdeauna un popor și o națiune ca o singură mare familie, cu mulți membri ?

Noi n-am văzut și n-am simțit **nici o dată despărțirea lui în părți dușmane și în tabere de luptă contrarii ,care să se sfâșie .**

Așa că , sub acest raport ,din instinctul vital și din conștiința națională a poporului, și din idealul pe care el l-a avut în România Mare ,**s-a făcut această reformă constituțională**

" Sau crede cineva că poporul moare de durere **că nu mai aude discursurile politice, care au învrăjbit la adunările populare, de la care deseori oamenii se întorceau spărgându-și capetele ?** Dar să meargă oricine la sate și să vadă **liniștea și mulțumirea tuturor că i-au lăsat domni în pace** ,să-și vadă oamenii de munca lor pozitivă și i-au lăsat să trăiască viața lor ,în bună înțelegere "

...Constituția =haina potrivită

"Iată principiile fundamentale ale Constituției celei noi ,pe care **chiar dacă nu le-ar fi cunoscut , le-a avut în el poporul** .Și aici este **meritul cel mare** ,aici este **fapta cea mare** a Constituției noastre celei noi ,și **mărimea actului regal** și a acelor care au contribuit la el, oamenii cu experiență politică ,națională ,culturală ,și socială ,din ultimul deceniu .

"Aici este **meritul lor istoric,că au simțit adevăratul curs și bătaia inimii poporului** , și i-au **dat o haină care să se potrivească cu sufletul lui** .

Pentru că ,cu ceea ce l-am îmbrăcat noi,de cele mai multe ori ,în ultimele două decenii ,**n-au fost decât hainele sparte și zedrențuite** , și nu o mantie națională în care să se poată recunoaște pe sine și să se poată dezvolta nația .Abia prin noua Constituție , poporul a avut-o .

"De aceea,**după mărturisirea regală, a venit mărturisirea poporului** ,după mărturisirea de îndeplinire a comandamentului Coroanei,**a venit votarea noii Constituții** și aprobarea noii legislaturi ,care a decurs în mod firesc și necesar "

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

■Intelctualii,artiștii,scriitorii și...politica

" D-le președinte, d-lor senatori ,a venit ceasul mărturisirii .După mărturisirea comandamentului , dacă avem mărturisirea poporului ,socotesc că în câteva cuvinte pot să fac și **mărturisirea intelectualilor ,arștilor și scriitorilor** ,din categoria cărora fac și eu parte

"Trebuie să recunoaștem cu toții că , în cei dintâi ani după unire , și mai ales după ce s-au declanșat luptele politice,**mulți dintre intelectualii noștri de seamă au stat deoparte de lupta politică,au stat retrași de la politica militantă,peu că nu se împăcau cu această pulverizare și dispersare de forțe românești.**

"Noi ,care am fost educați în **doctrina naționalistă** a întemeietorilor din cultura românească a scriitorilor pe care i-am pomenit acum ,**Mihail Eminescu** [--] noi , care și mai departe , am crescut în ideile naționale vestite de profesorii mari ai României **ACCuza și Nicolae Iorga** , noi care [--] **Octavian Goga** [---]să nu tresărim de mândrie și de bucurie,că **noua Constituție și noile legiuri respiră din valorificarea idealului național** [--]Pentru aceea , ne bucurăm cel dintâi pentru opera mare la sate a **Serviciului Social** a tinerilor noștri titrați . [-----]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

...Publicistica naționalistă

" [---] Eu mulțumesc lui Dumnezeu că **publicistica noastră naționalistă nu va mai fi împroșcată cu noroi** [---] sunt mulțumit că **s-a interzis orice posibilitate de ponegrire** [--] Pentru că ,d-lor senatori ,**națiunea română** a ajuns astăzi la un așa grad de **conștiință de sine** , încât aş căuta să asigur pe oricine,că **ea nu va mai tolera** ca politica noastră românească , cultura noastră națională, discuțiunile în sânul nostru familiar, **să mai fie făcute de reprezentanții altor rase ,decât aceia ai rasei noastre românești** .

...Drepturi minorităților etnice , dar ..

"**Noi dăm drepturi depline tuturor minorităților etnice** ;libere sunt fiecare să scrie ,să discute ,să creeze în ceea ce au ei ,**dar pe noi să ne lase în pace** ,pentru că puterea noastră de viață și energiile și talentele noastre sunt toate abia acum în prag de înflorire ,și **să le lase să înflorească deplin**, cum sunt ,în toată originalitatea,în toată curătenia ,în toată frumusețea lor românească , și **să nu ne mai boteze cu alte ape**,pentru că avem noi botezul nostru românesc ,de la care nu ne mai abatem în viitor "

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

≡**F.R.N.=țâțâna regimului nou**

" [---] țin să stărui asupra punctului principal care mie mi se pare că este **țâțâna în jurul căreia se va învărti regimul nou** introdus în România,cu **Frontul Renașterii Naționale** ,în întregime." Majestatea Sa Regele a vorbit de atâtea ori , în cuvântările sale,în timpul din urmă ,despre **necesitatea unei noi credințe**,despre o viață nouă .**Să nu credem că acestea sunt cuvinte spuse la ocazie** ;acestea sunt spuse, după mine,cele mai mari realități ,pentru că **dacă la temeiul odinei noi nu vom pune viață nouă**, nu vom pune **concepție nouă de credință și viață**, nu vom putea face nimic."

...O religie politică și socială nouă

"Va trebui **să întemeiem o religie politică și socială ,națională ,pe principiul solidarității** , al adevăratei uniri sufletești ,**al înfrățirii desăvârșite ,al lăsării deoparte a tuturor intereselor individuale și de clan, fie politice ,fie de familie**,scoțând-o pe primul plan al vieții publice de Stat ,a intereselor mari și permanente de consolidare ale națiunii noastre române în patria sa întregită ."

...O regenerare individuală spirituală

"Toate aceste principii nu vor putea trăi decât printr-**o mare credință și printr-o mare și adâncă regenerare individuală , spirituală** .Alt suflet ,altă morală ,altă elită ,altă tinerețe și pentru noi cei bătrâni ,**altă putere de voință ,altă putere de jertfă**,în fiacre cetățean român , pentru ca ,într-adevăr,să ne putem jertfi viața decenii de-a-rândul - cine va trăi de aici înainte - la această operă fundamentală de consolidare a unității noastre naționale

...Idealul :consolidarea României Mari

"Poporul ne-a dat dovadă că el este conștient de **această nouă menire a României**,că el umple cu energia și cu simțirea sa tot **idealul român al Patriei întregi** ,de la o graniță la alta . El ne-a arătat că în clipele hotărâtoare este gata să aducă jerfa supremă într-**o îmbrățișare frățească,pe moarte și pe viață ,a tuturor provinciilor pentru consolidarea României Mari** ." **Este rândul nostru ,al intelectualilor și al tuturor celorlalți cetățeni,ca să ne dăm obolul nostru cel nou ,banul nostru cel de aur** ,veșnic lucitor și nemuritor ,**întru consolidarea Statului nostru** ,pentru că nu numai în ceasurile mari se cere deslănțuirea întregii energii vitale a unui popor ,ci și la înfăptuirii sistematice ,care au nevoie de timp ,de evoluție , de consolidare ."

≡**Unic program de guvernare**

"Și s-a crezut ,la începutul greșelilor noastre ,am crezut **că fiecare partid** ,trebuie să vină ,de la începutul guvernării,cu o serie întreagă de legi,de măsuri și de lucrări ,care să meargă până la **specialitate** ."N-am înțeles că nu era nevoie ,în cel dintâi deceniu al României Mari ,**decât de un unic program de guvernare ,decât de un unic statut**- acel program să cuprindă temeiurile de

consolidare a națiunii întregi care ar fi putut să ajungă unitar și recunoscut de toți, pentru că în toți bătea același suflet ,aceeași inimă românească ,și cu toții puteau face la începutul României Mari **acele planuri cincinale, care acum o să iasă la iveală și la noi** ,ca să poată începe mai repede opera de consolidare a țării [-----]

Va vota adresa de Răspuns (**apaluze prelungite**)

I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

34.b)g-ral I Sichitiu , Întrebare -semnal,Senat,26 iun.'39

(D.S. , MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , p.169-171)

N.Iorga : asociere la întrebare

Victor Slăvescu (ministrul Înzestrării armatei) ,răspuns .

Doc. integral, fișier Armată II

[LD : trebuie reamintit acest episod pentru ziua **ultimatumului sovietic din '40**

Dacă la răspunsul armatei privind imposibilitatea de rezistență,dacă la hotărârea de cedare , n-a stat un alt răspuns la această întrebare .]

- ▣ Situația geopolitică a României
- ▣ România - linie de demarcație a două lumi
- ▣ Românii - hotărâți să-și apere hotarele
- ▣ Armata ...este pregătită tehnic ?
- ▣ Națiunea ... este pregătită material ?
  - Războiul întregii națiuni... Munca tuturor.... Agricultură ...
  - Organizare, planificare , simulare ...
- ▣ Noul război : atacarea centrelor nervoase ale națiunii
- ▣ Aviația de vânătoare și de bombardament ?

***Notă G- ral I.Sichitiu:mort la închisoarea Aiud**

Născut în 1878, Schela (Gorj) . Școala politehnică din Charlottenburg și alte școli militare germane și din țară. În M.St.M din primul război mondial. Din 1932, general de Divizie; comandant al forțelor aeriene (1940) (Cf. **Dicționar** Predescu)

General de armată , ministru, arestat în iul.1952 , **mort la Aiud** .

(Cf. I.Ionițoiu, **Album al martirilor genocidului comunist** ,Sibiu, 1999 ,p. 148)

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▣Situația geopolitică a României

/România - linie de demarcație a două lumi

"Domnilor Senatori , cu toate manifestările pacifice ale poporului românesc și ale conducătorilor săi,Marele nostru Suveran și Guvernul Său,**România, prin așezarea sa geografică cât și prin bogățiile ce le ascunde subsolul ca și solul ei, ar putea fi forțată să pună mâna pe armă .** Și această eventualitate,prin forța armelor noastre,nu o mai putem înlătura.

Căci, domnilor senatori ,nu trebuie să scăpăm din vedere că **România** este stăpâna **Gurilor Dunării** ,a acestei atât de importante căi de comunicație fluvială ,că **patrulaterul carpatic transilvan** a jucat în toate vremurile și va juca și în viitor un rol strategic de primul ordin, prin comandamentul pe care-l exercită pe căile care duc, fie spre Viena ,prin Galiția, fie spre sud-vest, în câmpia Dunării.

/Tendențele hegemonice ale Rusiei, Germaniei, Italiei

"De asemenea , nu trebuie să uităm că **România se găsește pe planul de despărțire a două lumi** ,aceea de **la răsărit de Nistru,cu o ideologie neămpărtășită de restul lumii,o alta la Vest de Nistru și aceasta cu ideologii deosebite.**

"În **tendința uneia sau alteia de hegemonie** asupra acestei părți a Europei , nu este exclus că **platoul Transilvan să fie căutat** pentru reazimul operațiilor de către o parte sau alta .

lată , domnilor senatori ,o altă latură a problemei ce se pune conducătorilor neamului și pe care numai o armată puternică și bine înzestrată o poate deslega . "

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▣Românii - hotărâți să-și apere hotarele

"Domnilor senatori, afirmând hotărârea sa , **Guvernul** Majestății Sale nu s-a mulțumit numai cu o afirmare platonică , ci a confirmat prin fapte că întreg poporul românesc, fie că trăește în orașe, fie că trăește la sate , și oricare i-ar fi îndeletnicirea , în fața primejdiei și la chemarea țării , a sărit ca un singur om , cu un singur gând , cu un singur sentiment , acela de a apăra hotarele moșiei strămoșești , lăsată nouă moștenire cu atâtea jertfe de sânge și atâtea umilințe .

" Prin hotărârea sa dărză , exprimată cu atâta bărbăție, **guvernul** Majestății Sale , trebuie să

declar aici ,de la această tribună ,**a prea bine meritat de la Patrie !**

Tot de aici , de la această tribună ,cred că Senatul țării , în care sunt reprezentate atât de bine toate interesele poporului românesc , trebuie să adreseze acestui harnic popor ,**toată** **gratitudinea Maturului Corp** , pentru sfânta lui dragoste de moșie și pentru bărbăția cu care s-a arătat gata sufletește s-o apere și trebuie să-i spună din toată inima : **mulțumesc !**

(aplauze)

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

...Armata -este pregătită tehnic ?

...Națiunea -este pregătită material ?

"Dar, domnilor,**aceste afirmări** ale unității noastre de gândire și de faptă ,**sunt ele tot așa de pregătite pentru a trece la acțiune** , atunci când se va simți nevoia ?

Dar această întrebare ,d-lor senatori, implică o alta , care se pune oricărui bun român :

suntem tot așa de bine pregătiți din punct de vedere material, cum suntem pregătiți

sufletește , pentru a face față primejdiilor care se arată încă destul de mari ?

Domnilor, **întrabarea aceasta rămâne deschisă** .

▣Pregătirea țării pentru apărare

Eu mă voi mărgini să schițez cum trebuie înțeleasă această pregătire .

()Războiul întregii națiuni

"Este destul de banal să mai declar aici că **războiul** , în înțelesul pe care i l-a dat experiența marelui război și altele mai recente sau chiar actuale,**se duce de întreaga națiune** , cu toate **forțele ei materiale** și cu toate **puterile ei spirituale**.

Aceasta însemnează că organizăm apărarea astfel încât , în vreme de primejdie,

la o singură apăsare pe un buton de sonerie , să se poată deslănțui o serie întregă de

măsuri , dinainte studiate , din vreme hotărâte , și care să transforme toate activitățile Statului **din activități de pace, în activitate de război** .

()Munca tuturor

" Căci nu trebuie uitat că **o dată națiunea în război, toată activitatea** ei va urmări

un singur scop , acela de **a alimenta războiul** și aceasta cere ca, **fiecare** bărbat sau femeie,

tânăr sau bătrân, **în măsură să presteze un serviciu**, să-și găsească în ordinea de bătaie

a națiunii , **locul său hotărât dinainte** precum și **rolul pe care are să-l îndeplinească** ,

în raport cu aptitudinile lui, cu un cuvânt de la savantul plecat pe aparatele lui de laborator ,

până la cel mai umil lucrător , în uzină sau pe ogor, **toți trebuie să lucreze fără răgaz**,

fără odihnă, **pentru a asigura victoria** , îndestulând partea combatantă a națiunii ,

cu tot ceea ce le este necesar, și a le menține la un nivel ridicat moralul ,

prin siguranța ce dă munca rodnică și ordinea în interior .

()Pregătirea agriculturii

" Domnilor senatori, dacă ar fi să iau ca exemplu agricultura , despre care a vorbit așa de frumos dl.Sescioreanu ,trebuie să înțelegem prin **organizarea ei pentru război** , toate **măsurile hotărâte pentru fiecare obște , pentru fiecare cătun , pentru fiecare comună sau județ** , care să asigure **exploatarea ogoarelor , individual sau în comun**, cu acele mijloace rămase după îndeșterarea nevoilor forțelor armate ale țării. [-----]

()Organizare, planificare , control

" Dacă **simt nevoia să accentuez** asupra acestor imediate și absolute imperioase nevoi ,ca și asupra înțelesului lor, o fac **cu gândul de a atrage atenția Domniilor -Voastre** asupra unor asemenea măsuri și mai ales **a nevoii de a fi orânduite , de a fi legiferate , hotărâte din vreme-** pentru că am constatat cu toții, de la mic la mare , atunci când am **depus un mic examen în primăvara trecută [martie '38]**, prin chemarea sub arme, că sunt încă **lipsuri în organizare** , care trebuiesc împlinite .
" Aceleași observațiuni ca și asupra agriculturii , sunt de făcut asupra tuturor activităților națiunii: fie că ele sunt **activități industriale, financiare , comerciale, de transport**, pe apă sau pe căile de uscat , sau aeriene etc etc .Căci numai dintr-o armonioasă coordonare a acestor activități , de Stat și particulare , într-un **plan dinainte stabilit pe teren**, iar nu în birou , verificat în aplicarea lui , în întregime sau în anumite compartimente , reiese **munca ordonată, liniștită ,producătoare**,care să ducă țara la izbândă ."
[.....vezi la fișier Armată ...]

-Iorga-intervenție

D-le președinte ,îmi îngăduiți să întreb pe dl ministru al Înzestrării **dacă d-sa crede că trebuie să rămână Senatul și Țara sub impresia pe care o lasă cuvântarea d-lui g-ral Sichitiu** , desigur foarte sinceră și argumentată .[...]într-un moment **când de pretutindeni se strigă că suntem pregătiți [...]** ca să fie **nevoie de chemarea ministrului de Război pentru a explica într-o ședință secretă ?** Cred că lămurirea băncii ministeriale este absolut necesară.

-Victor Slăvescu -răspunde

"Dle președinte, nu aș da un răspuns la cuvântarea d-lui general Sichitiu ,pentru că chestiunea pe care a atins-o d-sa **este de mare gingășie.Situația de ministru al Înzestrării Armatei mă obligă ,în primul rând la muncă, și apoi la tăcere .**
Țin să comunic, d-le profesor că dl primministru Armand Călinescu are intenția ca în cuvântarea de răspuns la discuția Adresei [...] să facă o expunere destul de amplă și cuprinzătoare [...]
Țin să spun de pe acum , dle profesor și d-lor senatori , că Țara Românească poate să fie liniștită că ne găsim în situația organizatorică și de **instrumente materiale** la înălțimea acelorale pregătirii noastre sufletești "

35.)C.Garoflid(ex-P.C.,ex- Liga Agră.,Agricultori),la Mesaj ,Senat,27 iun.'39

(DS, MO nr. 8 , șed.din 27 iun.'39 , pag. 176 - 178)

*Notă biografică

N.în 1872, Buzău.Licențiat al Fac de Medicină din Paris.Agronom și agricultor .
Secretar general al **guvernului Marghiloman** (1916). **Ministru Agricultură și Domenii** în câteva ministere (1918, 1921, 1923). **Senator** al Camerelor profesionale (1923) **deputat al Ligii Agrare** (1930). Președinte al **Sindicatului** de agricultură și viticultură . Fondatorul și președ. **Ligii Agrare** . (Cf. Enciclopedia Predescu, p.341)
[LD : din toate p.d.v., un conservator redevabil ,de tipul acelor care au dominat Vechiul Regat până la război . Acum are 67 de ani și o reputație de agrarian necontestată .Reformele democratice - votul universal și împroprietărirea - văzute prin această prismă , nu numai că nu au vreun merit , dar chiar sunt vinovate pentru stările proaste în care a ajuns România .

Doctrina lui Garoflid poate fi atăcată , respinsă ,blamată .Un lucru este sigur .este **consecventă și sinceră** .În mare parte,în problemele agrariene , **timpul i-a dat dreptate]**
Doc.integral : fișier **Uniunea Agrară II]**

▫Regimul politic

"Domnule președinte ,d-lor senatori ,**regimul nou ,care a realizat ordinea socială , își desăvârșește acum opera prin organizare politică .**
Regimul politic pe care îl inaugurăm astăzi ,e însă **diferit de cel pe care l-am cunoscut în trecut .**

...Votul cenzitar=minoritatea politică conștientă

"Parlamentul a fost în istoria politică a statelor o **inovație** care a dat roade atunci când el reprezenta **o minoritate politică conștientă .**

#Votul obștesc =înlăturarea elitelor de la conducerea statului

@El a decăzut ,când votul obștesc a dat la o parte elitele de la conducerea statelor @

▫Parlamentul breslelor

" În regimul de astăzi ,Parlamentul nu mai este ca în trecut o reprezentare numerică , el reprezintă **categoriile profesionale definite** .Pe de altă parte, felul alegerii **înlătură legătura personală** Alegerea ,având loc în spațiul mare electoral,**se face acum pe o idee , pe o concepție , pe un trecut . Nu se mai votează o persoană care , de cele mai multe ori ,nu era decât un agent electoral ."**

▫Puterile în Stat

"**Guvernul ,iarăși ,nu mai este emanația Parlamentului** Din această organizare , decurg două consecințe :
Parlamentul , prin felul votării ,ne mai fiind legat direct de alegători , devine mai obiectiv ,mai general ,interesele Statului vor avea precădere asupra intereselor electorale
Guvernul ,la rândul său ,ne mai fiind legat de Parlament ,își mărește autoritatea conducerea e mai sigură și mai neșovăitoare , căci nu mai intervin acum calculele politice care-i paralizau în trecut acțiunea.În fine, regimul politic nou ,**este mai puțin influențat în activitatea sa de motive demagogice.**

▫Rolul Parlamentului corporativ

"În acest regim politic rolul Parlamentului este mare .

...Organ informativ economico-social

Mai întâi ,el poate fi pentru guvern **un organ informativ real** .Astăzi accentul cade pe economic și pe social ,**politica și interesle politice s-au terminat .**

Cine poate fi mai bine informator al stărilor economice ,decât reprezentanții breslelor?

Noi credem că guvernul le va da ascultarea cuvenită și va fi mulțumit dacă **Parlamentul va spune lucrurile cum sunt ,**căci cel dintâi element al unei bune guvernări este cunoașterea exactă a realității

...Legiferarea competentă

" În al doilea rând,**Parlamentul** poate să aibă un **rol efectiv la facerea legilor .**
Colaborarea atâtor specialiști și oameni practici va fi folositoare pentru **a croi legile pe măsura care să le permită o aplicare rodnică .Legiferarea în abstract ,**așa cum se practică în birouri , sau **legiferarea fără cunoașterea intereselor** reale ale categoriilor economice, astfel cum de multe ori făceau parlamentele trecute , **credem că va înceta .**

"**Colaborarea la alcătuirea legilor** dă guvernului,pe lângă **avizul competent și consimțământul reprezentanților** diferitelor categorii economice și profesionale .

O lege discutată, amendată de Parlament, e mai ușor primită."
C.Garoflid / 27 iun.'39

36.)Eftimie Gherman(Ex-PSD,FRN ,Muncitori) ,la Mesaj,Cameră ,27 iun.'39

(DAD, MO nr. 6 , șed. din 27 iun.'39 , pag. 109 - 113.)

LD:înaintea intrării la ordinea de zi, președ. Camerei ,Vaida , anunță că mai sunt înscriși la Meaj, 12 deputați .El face apel ca unii să renunțe, sau să facă expuneri scurte, deoarece dezbaterea Mesajului trebuia încheiată .

[LD:în numele muncitorimii,dă multe certificate pozitive :**regelui Carol ,lui Călinescu ,Ralea .** Și spune textual,că **regimul nu este o dictatură ci o stare de necesitate ,de uniune națională**]

Doc.integral : **fișier PSD III 37/ '38 '39:**

▫Atmosferă anarhică ▫ Regele Carol : soluția salvatoare

▫Guvernul ▫ Muncitorimea română și noul regim

▫Contribuția ministrului Ralea

/Reforma asigurărilor sociale /Deziderat : asistență medicală pentru țărani

/Deziderat : salarizare mai bună /

▫Muncitorimea : pace sau război ?Interesele superioare de Stat /Mobilizarea din mart.'39

/Contribuția la înzestrarea armatei

▫ Frontul Renașterii Naționale

/Socialiștii -idealul unității naționale /Socialiștii - parte din familia poporului român ...

Socialismul îngropat ?! /

▫Legea breslelor :cine răspunde ?/Competențe economice , competențe sociale /Caracter preventiv/ Caracter social / Muncitorii agricoli /Muncitorii industriali /

/Calificarea profesională /Liceele industriale/Școlile de arte și meserii /Școli și cămine

▫Remunerarea necorespunzătoare a muncii ... /

▫Politica externă : apărarea hotarelor]

---

*Notă Eft. Gherman

N.în 1894, Lăpușnicul Mare (Caraș) Autodidact.Membru al PSD (secția română) din Austria.Arestat , închisoarea Castelnuovo și Arad .Membru în Consiliul Național Român . Unionist .Deputat PSD în '20,'23, '31,'32. (Cf. Enciclopediei Predescu)

Membru al Consil Naț apoi al Directoratului FRN .

[LD: nu știu ce soartă a avut după '44]

▫Parlamentul de ieri și de azi .

...Despicătură în istorie

"D-lor,de la ultimul Parlament și până la cel de azi ,**s-au petrecut o serie de evenimente** . Se poate spune că **s-a înregistrat o despicătură de istorie** .

Îmi amintesc cu emoție evenimentele petrecute până acum doi ani când **anarhia făcea atâtea ravagii**,când **poporul întreg era îndușmănit** ,când **autoritatea de Stat era ca și paralizată** , când **țara întregă mergea spre prăpastie** și **oamenii cu răspundere** ,plini de îngrijorare de evenimentele care pe vremea aceea erau în curs,de tot ce se petrecea și mai ales, de ceea ce ne așteptam **se zbateau cu toții fără ca să vadă soluția**,asistând numai la **mersul acela sigur spre prăpastie ."**

...Soluția salvatoare :regele !

"Atunci **când credeam că totul este pierdut** ,când credeam **că nu mai există nici o salvare** , **nici o speranță** ,în ultimul moment,**a intervenit soluțiunea salvatoare** .

Ceea ce nu a fost în stare nici un partid politic, sau toate împreună ,nu au fost în stare să

realizeze, a realizat un singur factor care ne-a salvat , și acest factor a fost **Majestatea Sa Regele Carol II**(aplauze)

Căci **ce s-ar fi întâmplat dacă** Majestatea Sa,cu înalta-I înțelepciune , nu ar fi intervenit în ultimul moment ,nu este greu să ne dăm seama.

Răspunsul la această întrebare îl vedem cu toții,în exemplul dureros pe care ni l-a dat **Cehoslovacia** .**Numai înaltei înțelepciuni a Majestății Sale** ,se mulțumește **restabilirea unității naționale**,atât de necesară în împrejurările de astăzi .

"Pentru aceasta,d-lor,**trebuie cu toții , fără nici o deosebire** , de la cel mai mic până la cel mai mare,**să fim recunoscători Majestății Sale** . Înțelepciunea ,înalta înțelepciune a Majestății Sale , intervenția la timp pe care a făcut-o ,**trebuesc săpate adânc ,cu litere de aur ,în cartea istoriei** ,pentru ca ele **să rămână ca o pildă pentru generațiile viitoare ."**

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣**Recunoștință Guvernului**

-Armd.Călinescu =realizatorul gândului regal

" Dar , d-lo, **nu putem să uităm** și trebuie **să fim recunoscători** și aceluia care a aplicat pe teren gândurile Majestății Sale .[...]**Datoria noastră** este nu numai de **a-i fi recunoscători** ,dar ne incumbă și datoria elementară de **a-i sta într- ajutor** , de a face tot posibilul ca **această mare operă să fie dusă la bun sfârșit** , spre binele și fericirea țării și a poporului românesc ." (aplauze)

▣**Muncitorimea română și noul regim**

"**Este semnificativ**, d-lor,că **aceste declarațiuni vin din partea muncitorilor** - muncitori asupra cărora, în februarie 1938 ,erau ațintite toate privirile și toate gândurile,și mai ales erau ațintite asupra **muncitorimei socialiste** - ce atitudine va avea ea.

Mulți chiar așteptau ca muncitorimea să ia o atitudine pasivă sau negativă față de măsurile care s-au luat pe vremea aceea."Or, d-lor,**ei nu au răspuns la acele așteptări funeste;muncitorimea nu numai că nu a luat o atitudine ostilă sau de sabotare**,din primele momente,dându-și perfect de bine seama de evenimentele pe care le trăia și fiind profund convinsă de tot ceea ce ne aștepta și ne pâdea, ea s-a încadrat de la început și a contribuit din toate puterile ei pentru reușita măsurilor ce s-au luat." [-----]

-Contribuția ministrului Ralea

"Este adevărat că la aceasta **au contribuit și alte persoane** și, permiteți-mi să fiu sincer, în primul rând ,nu pot uita contribuția d-lui **prof.Mihail Ralea** .(aplauze)
D-sa ,în calitate de **ministru al Muncii** ,cu **priceperea , inteligența și pregătirea d-sale** , a contribuit foarte mult la **netezirea terenului** pentru ca muncitorimea să-și dea contribuția la opera de rederesare a țării. **Muncitorimea și-a făcut cu prisosință datoria** în timpul acelor evenimente atât de grele și atât de tulburi prin care am trecut ."[.....]

▣**Patriotismul muncitorimii**

[LD :din această cuvântare am dat fragment în cartea mea **România în vâltoarea** Este o frumoasă pagină despre patriotismul muncitorimii ,pe care , ulterior, comuniștii au criticat-o ,etichetând atitudinea lor ca "**social-fascisti**", "**trădători**" etc etc.]
Bănățeanul Eftimie Gherman, ca și bucovineanul George Grigorovoric, gândeau deacum ca "**bărbați de stat**" , dincolo de doctrine și lozinci.

"**Muncitorimea** mai are și alte revendicări,însă **trebuie să recunosc că nu este timpul astăzi să venim cu pretenții și revendicări** , pentru că sunt **alte probleme la ordinea zilei**, care trebuie să ne intereseze pe toți, fără deosebire ,**probleme mai mari**, cărora trebuie **să le fie subordonate toate interesele mărunte** ,toate revendicările tuturor categoriilor de cetățeni.

...Înzestrarea armatei

Cea mai mare dintre aceste probleme este **problema înzestrării armatei** .
D-lor deputați, multora **vi s-ar părea oarecum curios cum un reprezentant al muncitorimii** ,
și încă un socialist ,vorbește de înzestrarea armatei ! Mulți pot să creadă că **muncitorimea**
și-a schimbat credințele și atitudinile Din partea noastră, chiar poate **vor fi existând unii care**
vor sta la îndoială și vor crede că este **lipsită de sinceritate această atitudine a noastră** .
Dar nu este așa. Aceasta o dovedește nu numai spusele mele, **o dovedește însuși trecutul**
nostru ,o dovedesc toate faptele noastre ."

...Mobilizarea din mart.'39

"[.....] Atunci am văzut **muncitorimea alături de frații ei, de țărâtime**, și alături de toate
categoriile de cetățeni, grăbindu-se plină de dorință de a ajunge cu un ceas, cu un minut mai
degarbă, **acolo unde datoria o chema - fiecare muncitor la unitatea sa.**
Pentru mulți a fost o satisfacție, dar poate pentru alții a fost și un început de deziluzie, căci
într-adevăr **,unii credeau că nu se pot întreprinde asemenea acțiuni** , atât timp cât vor trăi unii
din generația care a cunoscut ororile războiului , cu toate consecințele lui .
Unii au crezut că muncitorimea, care s-a adăpat la idealul pacifist ,**poate nu va corespunde**
anumitor împrejurări **Rezultatul l-am văzut** ; știm toți ce s-a petrecut : **s-au prezentat până la**
unul, și nu din teamă de urmări .Nu, pentru că în cazul acela ,ar fi mers cum se merge la
înmormântare .Ori, cum s-au prezentat ?Am fost martori cu toții și am văzut cum **zeci de**
mii , sute de mii de muncitori, și-au îmbrățișat nevestele, și-au sărutat copiii și **au plecat la**
unități , plini de voință, ca să ajungă cu un minut mai devreme la datorie, **unde țara îi chema** (**aplauze**)

▣FRN și muncitorimea

[LD, 2 oct 2007. Gherman surprinde nuanțat "topirea" partidelor în FRN, caracterul de "stare de
excepție" determinat de conjunctura internațională. O face mai cu tact și cu onestitate decât alți
politicieni și tocmai de aceea este credibil
Dau in extenso acest citat ,pentru a surprinde cu veridicitate percepția din epocă a curentelor
politice ,caracterizate prin etichetări de genul "**stânga**" -"**dreapta**" , "**socialism**" -"**naționalism**"
ș.a.ș.a Deformate și falsificate aproape jumătate de secol de ideologia și istoriografia
comunistă, au ajuns să producă confuzii regretabile până în ziua de azi
Atenție LD: vezi unde tratezi această problemă, poate la Doctrine sau la Sistemul de partide .]

..."Fronturi" și divergențe

(replică lui Constanțiu)

"Permiteți-mi numai ca, în câteva cuvinte, să răspund la unele păreri și propuneri făcute de către
unii dintre ante-vorbitori, deși vă mărturisesc că **nu o fac cu plăcere și bucuros** .

Nu o fac cu plăcere și bucuros, din cauză că , eu cel puțin, **mi-am închipuit altfel Frontul**
Renașterii Naționale; altfel am crezut și cred, în timpurile pe care le trăim astăzi ,**și nu mă**
așteptam ca în interiorul Frontului să se formeze fronturi .

Nu mă așteptam **să avem discuții ca pe timpul partidelor**, nu mă așteptam **la divergențe în**
interiorul Frontului , mai ales dacă ținem seama de timpurile în care trăim și de evenimentele
căroră trebuie să le facem față " .

"Am crezut și încă cred că este de **datoria noastră a tuturor** ca în asemenea timpuri și
în asemenea împrejurări **să evităm orice discuție** care ar putea **să provoace anumite**
sensibilități , care numai spre binele și folosul țării și neamului nu poate să fie ."

"Dar unii dintre d-nii deputați au fost de altă părere -de exemplu d. **Constanțiu** [.....]

< Trebuie să afirmăm de la început că respingem orice elemente socializante .(aplauze)

Prea multă vreme, lumea modernă a făcut uz de această vocabulă de acest termen, prea mult
s-a lăsat să se creadă că orice ideal de perfecționare a ordinii sociale ,nu poate avea alt
nume decât socialism. Socialismul a trăit .>

Și încheie: **< El trebuie trecut în muzeul istoric al patologiei, ca un monstru spiritual al**
secolului trecut ,ca un zmeu răpitor de minți pe care l-a doborât Făt -Frumosul
naționalismului.

Și ca dovadă că socialismul nu era în firea poporului român, este că foștii fruntași socialiști au revenit și îi avem astăzi în sânul Frontului Renașterii Naționale (aplauze)

"D-lor deputați, permiteți-mi să fiu recunoscător față de această constatare că am revenit, cum se zice, în Frontul Renașterii Naționale. Am auzit această declarație și cu altă ocazie.

Dar, d-lor, permiteți-mi să adaug: **noi nici o dată nu ne-am considerat în afară de familia poporului român** (aplauze) **Totdeauna ne-am considerat că facem parte integrală din această familie"**

I. Constanțiu: Care "Noi"? Mai există? Nu mai există, socialiștii. Nu mai există partid socialist.

Eft. Gherman: Eu, Gherman, și cu mine muncitorimea ne-am considerat totdeauna în viața noastră că facem parte integrantă din marea familie a poporului românesc.

Dovadă că acest crez pe care îl mărturisesc, nu este o vorbă goală, este **tot trecutul vieții mele ca și a colegilor mei**. Este suficient dacă va reamintesc că în timpul războiului, deși eram dincolo, peste Carpați, **ne-am făcut totuși datoria pe fronturi, așa cum ne-a dictat conștiința noastră de români**. (aplauze) **Noi nu am ezitat nici un moment să aducem cele mai mari jertfe, chiar cu sângele nostru, pentru Țara Românească, spre deosebire de mulți alții care fac atâta paradă de naționalism**. **Noi, mai modești, ne-am făcut datoria până la ultimul, pe fronturi, fie în interiorul țării și n-am ezitat ca din toate puterile noastre să contribuim la realizarea marelui ideal de unitate națională** (vii aplauze) Asta pentru că, **la școala la care am ne-am adăpăm noi, la școala socialistă...**

-I. Constanțiu: Nu mai există...

-Eft. Gherman: la școala de sub conducerea lui Grigorovici, de la Viena, am învățat mai întâi de toate să iubim poporul și Patria și să luptăm pentru realizarea unității naționale, atât de scumpă nouă tuturor (vii aplauze) Dar nu numai atât, domnilor, atitudinea noastră ulterioară, la **Adunarea Națională de la Alba Iulia și la Cernăuți, unde s-a consfințit unirea aceea atât de dreaptă și atât de mult dorită de toată suflarea românească, atitudinea noastră este cunoscută de toată lumea**. Și aceasta **d-l președinte al Adunării Deputaților [Vaida]**, care atunci a jucat un rol principal, d-sa care a fost unul dintre pionierii acelei mărețe adunări de la Alba Iulia, **o știe mai bine ca oricine**. (aplauze)

"D-lor, dar d-l Constanțiu mai spunea **că socialismul a fost înmormântat ...**

-Voce: Mai lăsați socialismul!

-Voce: Socialismul este înmormântat, ca și celelalte partide.

-Constanțiu: Regimul actual nu permite strigoi.

-Al. Vaida -Voevod: Îmi țin de datoria mea ca să confirm întru totul cele spuse de dl deputat Gherman. Aceasta a fost atitudinea membrilor socialiști, au fost la școala bună a lui Grigorovici, iar în 1918 au fost solidari cu noi, care am organizat Alba Iulia, au fost alături de noi, fără nici cea mai mică șovăire și cu întreg entuziasmul național (vii aplauze)

-Gherman: Mulțumesc d-lui președinte pentru precizarea făcută. (aplauze)

[LD: **onest și recunoscător al mișcării, Gherman amintește de apartenența (și desprinderea) nazismului și fascismului de socialism, punctând paradoxul simpatiilor naționaliștilor de dreapta de la noi, care ignorau această sorginte.**

"Renunț să polemizez cu dl Constanțiu; e suficient să adaug atât: socialismului prea de multe ori i s-a prezis moartea și a fost înmormântat, ca să mai creadă cineva în moartea lui.

Dovada sunt evenimentele care se petrec. Nu vă aduc exemple din țările democratice, pentru că nu este la modă, **vă aduc exemple din țările totalitare.**

"Ce se petrece în **Italia și Germania**? Vedem că în **programele lor de guvernare, o serie întreagă de puncte sunt luate din arsenalul partidului socialist**. Aceasta nu trebuie să ne îngrijoreze. **Eu sunt cel mai fericit că acestea se petrec în mod evolutiv și nu prin revoluție.**"

▀Breslele

(replică lui I. Gigurtu)

[LD: **este foarte instructiv că Eftimie Gherman abordează această lege a breslelor în opoziție cu susținerile lui Gigurtu (reprezentantul patronatului)**

"Acum permiteți-mi să fac câteva **observațiuni** la cuvântarea d-lui vicepreședinte **Gigurtu**, o

cuvântare foarte frumoasă, care **cuprinde mult adevăr**, și din care **80 sau 90 % s-ar putea și cred că poate fi însușit de toată lumea**.

În acea cuvântare, d-sa a subliniat două chestiuni, și anume: în primul rând **d. Gigurtu s-a ridicat împotriva proiectului de lege al breslelor**, proiect anunțat prin adresa de Răspuns la Mesaj. "Mărturisesc, **nu cunosc acest proiect, nu știu ce cuprinde** și nici ce se urmărește prin el. Știu că **există o lege a breslelor care se aplică numai muncitorilor, funcționarilor și meseriașilor și care a dat rezultate bune**.[.....]

▪ În apărarea demnității umane a defavorizaților

[LD: Nu pot să-mi ascund admirația pentru această opinie. Nu trebuie fetișizată societatea românească interbelică în toate componentele sale. Nu pot opera cu ipoteticul "dacă", dar este ceea ce a lipsit acelei epoci pentru a putea fi socotită democrație realizată, ideală.

"Stânga" aceasta adevărată, patriotică, echilibrată, și-a avut rostul și firescul ei în spectrul partidelor politice românești, dacă ar fi avut timp și șansă ....]]

"Din contră, noi trebuie să -i ridicăm și **nu vom avea pace și fericire în țara aceasta, atâta timp cât aceste milioane de muncitori agricoli și mici agricultori nu vor fi ridicați la demnitatea de om** (aplauze) Și nu vor fi ridicați, decât atunci când Ministerul Agriculturii și Domeniilor - pe lângă misiunea de a promova agricultura - **se va înființa și o secțiune cu caracter social**, pentru promovarea și ridicarea muncitorilor agricoli și a micilor producători, din punct de vedere social, ca oameni. Deci, aceasta trebuie făcut în primul rând; **nu să dăm înapoi și muncitorimea industrială, s-o coborâm la nivelul muncitorilor din agricultură**, ceea ce ar fi unul din cele **mai mari dezastre**, unul din **cele mai mari deservicii** pe care le-am putea aduce poporului român "(aplauze)

▪ Politica externă : apărarea hotarelor

"[.....] Nu există deosebiri între clasele sociale la acest capitol

"Dacă mai sunt printre vecinii noștri, unii care pot să se gândească la bunurile noastre, să-și ia gândul. **Să știe că în țara aceasta, în ceea ce privește apărarea hotarelor, nu există deosebiri între clasele sociale, ci există un singur popor, care este gata, cu toată ființa lui, dacă va fi nevoie, să forneze un dig de granit, de care se va sfârâma orice încercare de violare a granițelor**. Trebuie să se știe că **aceste granițe ale noastre, sunt trasate pentru totdeauna**. Ele au fost consfințite nu numai de dreptate, dar au fost consfințite de atâtea jefre făcute în atâtea secole. **Datoria noastră este să le apărăm, și le vom apăra**." (aplauze)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

37.a.) Simion Rusu (FRN, țăran, mic comerciant, Mureș) la Mesaj, Cameră, 27 iun.'39

(DAD, MO 6, șed. din 27 iun.'39, pag. 119-120)

[LD : este inedit și pitoresc discursul lui Simion Rusu. Un nou "**moș Ion Roată**" venit să se plângă "**domnilor**". În cuvinte simple, el reușește să schițeze puținele deziderate și puținele necazuri ale țăranilor. Revin în discursul său, două perechi de cuvinte : "**biet țăranul**" și "**biet românul**" care sugerează viața grea pe care o duc. Întrebarea care se pune este însă : este prezența lui un semn de democrație ? Poate un **țăran autentic** să -și spună un cuvânt competent în procesul legislativ, specific travaliului parlamentar ? Eu cred că nu .]

Doc. integral - fișier **Tărănism VI**

▪ Dorințele țăranilor ▪ Necazurile țăranilor

▪ Comerț agricol românesc !

▪ Târgul de boi de la Reghin ▪ Vânzarea pieilor ▪ Ajutor pentru învățătorul român

▪ Omagiu lui Carol și Călinescu]

Simion Rusu / 27 iun.'39

▪ Țăranii și Parlamentul

"Die președinte, d-lor deputați, să-mi dați voie să vă amintesc și să vă rostesc câteva cuvinte în calitate de **deputat țăran**. Îmi dau bine seama, din ziua de 1 iunie, când **miile de suflete de țărani alergau** peste culmile hotarelor la secțiunile de votare întrebându-

se unul pe altul : **ce facem fraților ?** Unii dintre dâșii spuneau:acum fraților trebuie să facem bine și să avem o lume nouă ca **să devină și țărani noștri în acest înalt parlament și să ne scape de nevoile ce le avem noi .**

/Deziderate țărănești

"D-le președinte , d-lor deputați,să ne întrebăm noi unii pe alții, cum să ne scăpăm ?

Să aducem legi bune,căci, d-lor deputați ,când **ne-au ales frații noștri agricultori**, în acest parlament românesc,ne-au ales cu gândul și spiritul sfânt , pentru **a le aduce și satisfacă dorintele țăranilor**, fără deosebire de naționalitate.Și anume,ce le sunt **dorintele lor :**

Micșorarea dărilor,ridicarea prețurilor la produsele de cereale și vite, ridicarea bisericilor și a școalelor, lucrarea drumurilor, ajutorarea cu mașini de treerat și mașini agricole, prin cooperative.Definitivarea pășunilor necesare traiului celor de la munte, care trăesc din creșterea vitelor.[-----]

/Deziderate politice:primari ,consilieri, aleși de țărani !

"D-le președinte ,d-lor deputați ,revin acolo că ,prin voința d-lor parlamentari ,**să facem o lege nouă** , și anume,**comunele să fie libere pentru alegerea de primar și consilieri**,deoarece , din acest punct de vedere ,**vedem că comunele sunt conduse** numai **de două persoane,din primar și notar ;oare de ce să n-o facem ?"**

"Cred că toți **ne-am născut din opincă** și **știm necazurile poporului** ,oare noi ,dacă suntem astăzi pe aceste scaune înalte,dăruiate de bunul Dumnezeu și popor ,**noi nu trebuie să uităm de frații noștri "** [---]

Simion Rusu / 27 iun.'39

#Necazurile țăranilor

"D-lor președinte, d-lor deputați ,îmi dau seama că vă explic **câteva necazuri** ale bietului țăran , îmi amintesc foarte bine că chiar **în comuna noastră și în comunele vecine** , bieții țărani duși la munca câmpului **d-nii perceptori și d-nii agenți**, umblau prin comune pentru **încasarea dărilor către Stat și comună** și neafându-i acasă, ca să poată încasa **dărilor,rupându-le ușile de la casă,intrând în case, rupând lăzile, canapelele, sechestrau vestmintele de acolo**, ba chiar **și-i băteau pe bieții țărani** .D-le președinte, d-lor deputați, oare **nu s-ar putea șterge aceste lucruri urâte ?**

"Îmi aduc aminte că, **înainte** de aceasta ,era adusă **o lege nouă** în care **bietul țăran** își putea face **cărți de vânzare, contracte**, ori și unde, **dar astăzi, după legea nouă ,nu permite decât d-lor avocați ca să le facă**,la care **trage bani grei**, când **s-ar putea face din altă parte mai ieftin.** [-----]

" Totodată să revenim acolo că, **dacă bietului țăran** îi trebuie **un certificat comunal, să nu fie așa scump**, deoarece **țăranul nostru agricultor, numai o dată pe an seceră și adună porumbul ."**

▣Ajutor pentru învățătorul român

" Să luăm un alt caz al **micilor funcționari** ,care **muncesc ziua și noaptea** , în **cariera lor** ce li s-a dat și încredințat din partea țării .Cine sunt ?Aceștia sunt **d-nii învățători de prin comune**, care dau **cultura și mintea copiilor** de țărani, care cred că **tot din învățătura lui devin mari funcționari,ba chiar și miniștri ."**[.....]

Simion Rusu / 27 iun.'39

▣Omagiu lui Carol și Călinescu

"D-lor miniștri ,d-le președinte și d-lor deputați ,rugându-vă , cu aceste puține cuvinte , rostite de mine,din toate categoriile câte puțin,să fie primite și executate ,cum a spus sfânta evangheligie : **bate și ți se va deschide ! , cere și ți se va da !.**

Bunul Dumnezeu să ne ajute **să întărească sufletele și să sloboadă darurile cerești** peste a noastră scumpă țară și al nostru prea luminat Rege, **Maiestatea Sa Carl al II-lea** , și prea iubitul nostru prim -ministru , **dl Armand Călinescu**,Doamne ajută !"(**aplauze**)

37.b)G.Tețu (intelectuali ?) , la mesaj , 27 iun.'39

(DAD , MO 6, șed. din 27 iun.'39,...)

[LD : lipsă o parte din discurs]

#Problema iudaică= problemă națională

"2.A doua problemă , foarte grea, este ca aceste școli să înlăture sistematic și pretutindeni toate elementele eterogene cari nu s-au integrat Statului nostru .Fac aluzie la acel popor iudeu, periculos Statului, fiindcă mii de ani nu a avut statul său .[.....]

De la început declar că **problema iudaică este o problemă națională , și nu internațională** . ,cum au căutat să susțină unele ziare și reviste interesate .

Apoi susțin ,contrar doctrimnelor curente ,că **ludeii sunt periculoși** nu prin aceea că nu sunt asimilabili, ci tocmai **pentru faptul că se asimilează** , sau, mai exact ,se acomodează foarte repede mediului în care trăesc.Și pericolul vine din faptul că ,odată pătruns în elita intelectuală a Statului în care trăesc -și pătrund repede - **nu produc decât desagregare și corupție** .[.....] **problema iudaică caută să fie înlăturată din discuțiune de unele ziare** , care o situau în domeniul internațional.Eu găsesc însă că **problema iudaică , la noi ,este cea mai națională dintre toate problemele minoritare** ,evreii neavând un Stat care să țipe pentru ei ,să-i protejeze - sunt stat care-i protejează pentru banii lor - dar evreii sunt aceia care se pot încadra într-o problemă pur națională și care poate fi rezolvată în cadrul unei probleme pur interne .[.....] La prima ocazie voi relua problema evreilor

---

38.)CCBrăiesku(FRN,Agricultori -numit de rege) , la Mesaj,Senat ,27 iun.'39

(D.S., MO nr . 8, șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186)

▫Parlament corporatist :avantaje și riscuri

▫ Armonizare și solidaritate

▫ Raportul de Răspuns la Masaj : literar , naționalist , monarhist .

CCBrăiesku / 27 iun.'39

*Notă .CCBrăiesku

N.în 1879, Roman.Licențiat în Drept (București),doctor în Drept (Paris).Ziarist (Dreptatea,Epoca ș.a) din care deduc că a fost în PNȚ și P.Conservator Primar general al Capitalei (ian.'38 -?)(Cf.Enciclopedia "Cugetarea "-Predescu)

▫Regimul Renașterii Naționale

...Corporatismul=cea mai fericită inovațiune

"S-au rostit cuvântări foarte interesante din partea reprezentanților diferitelor corporațiuni . Era firesc să fie așa,față cu **rostul acestui Senat ,așezat în ideea corporativă** ale cărei foloase se vor vedea și mai bine de acum înainte .

"Ideea aceasta a corporatismului și structura actuală ce s-a dat acestui Matur Corp,a fost **una din cele mai fericite inovațiuni ale Regimului Renașterii Naționale.**

Iată toate **breslele,asociațiunile și corporațiunile**,iată pe **reprezentanții tuturor categoriilor de muncitori din România** care ,datorită noii stări de lucruri ,au putut să-și formuleze aici **dorințele și doleanțele**.Dacă aceste cuvântări ne-au impresionat profund,desigur a fost și mai impresionant **sentimentul acela de solidaritate** pe care l-au arătat **reprezentanții diferitelor categorii** ,aici în Senat .

...Riscul "biserițelor"

"D-lor senatori, eu am înșă o teamă mare-deși nutresc speranța că nu se vor realiza prevederile mele-aceea că să nu se facă prea mult exclusivism și prea multă intransigență . Eu înțeleg compartimente profesionale, dar biserițe, nu!

Eu înțeleg că interesele fiecărei corporațiuni și categorii de muncitori să fie apărate, să fie exprimate aici înaintea Parlamentului satisfăcute, aceasta numai după ce vor fi armonizate între ele. Se poate foarte bine ca interesele unei categorii să nu se potrivească cu ale altei categorii, de exemplu ale mării agriculturi cu ale mării industrii , și ale micii industrii cu ale mării industrii , și așa mai departe . De aceea, ele trebuie cercetate cu multă atenție și armonizate între ele. Dar pentru armonizare se cere să nu fie un singur moment exclusivism și intransigență din partea diferitelor categorii și corporațiuni .

...Pericolul demagogiei și luptei de clasă

"După ce vor fi astfel armonizate ,ele trebuiesc să fie subordonate intereselor obștești ale Statului, ale sufletului românesc și ale solidarității naționale.

Altfel, am deschide din nou drumul spre demagogie și luptă de clasă, ceea ce ar constitui cea mai mare nenorocire pentru țară și pentru economia ei generală."

CCBrăesku / 27 iun.'39

▣ Primatul etnic românesc: nu se poate vorbi de egalitate

[LD: cu mâna pe conștiință și pe suflet afirm că aceasta era percepția românilor ,abia ajunși la împlinirea idealului național, ca națiune și stat întregit .De departe de a fi o mentalitate xenofobă, spre această percepție o îndreptățeau atât spiritul vremii cât și dreptatea istorică.]

" Integrearea elementului etnic național în toate drepturile de care fusese înlocuit , constituie punctul culminant al întregii acțiuni de redresare și de renaștere națională .

Faptul că naționalității române i s-a recunoscut drepturi deasupra tuturor celorlalte naționalități, drepturi în fața cărora toată lumea trebuie să se supună și să țină seamă în împrejurările viitoare ale desfășurării vieții noastre politice , înseamnă începutul de conservare al națiunii române " (vii aplauze)

" Eu am auzit de la această tribună într-una din cuvântările rostite , vorbindu-se de egalitate . Era , mi se pare , afirmația făcută de unul din reprezentanții minorităților . D-lor senatori , eu nu pot să nu mă mir că s-a întrebuițat acest cuvânt , tocmai în aceste momente când cuvintele regești , care au dat întâietate naționalității române , stârniseră atâta entuziasm în sufletul tuturor Românilor .

" În calitatea mea de bun român și sincer apărător al minorităților , consider că nu se poate vorbi de egalitate între elementul românesc și elementul minoritar .

Nu poate fi vorba, în primul loc, fiindcă aceasta este exclusă prin proclamarea primatului național ; în al doilea loc, se opune acestei egalități instinctul de conservare al neamului românesc . Și se opune, în al treilea loc, Constituției , care proclamă întâietatea elementului românesc , afirmat de către însuși Regele , în cuvintele așa de calde și înălțătoare adresate Corpurilor Legiuitoare .

" Care sunt aceste cuvinte , înfipite adânc în sufletele și conștiințele tuturor Românilor : < Prin acest nou așezământ s-a proclamat întâietatea naționalității române și s-a statornicit și lămurit mai bine drepturile cetățenilor ; s-a descătușat opinia publică de interesele strălme . punând-o pe terenul adevăratelor interese ale obștei românești [....] >

" La aceste admirabile cuvinte adresate Corpurilor Legiuitoare , prin Mesajul rostit de Maiestatea Sa Regele și Adresa de Răspuns întocmită de d-l raportor , răspunde prin acest mod de gândire și simțire românească , în care sunt convins că Senatul întreg se asociază din toată inima și cu toată recunoștința . "

CCBrăesku / 27 iun.'39

▣ Minoritățile etnice : drepturi , nu egalitate !

" Iată , prin urmare , d-lor senatori , care sunt motivele pentru care cred eu că atunci când s-a vorbit de egalitate , s-a săvârșit cel puțin o inadvertență

D-lor, eu înțeleg și foarte bine s-a făcut că s-a dat minorităților tot soiul de drepturi ,

tot soiul de avantaje ;eu înțeleg că ele trebuie să se bucure de toate drepturile civile și cetățenești ;că așezămintele lor culturale și așezămintele lor religioase trebuie respectate , că ele trebuie să se bucure de o largă participațiune la viața economică a acestui Stat .
"Dar o egalitate perfectă între elementul autohton , etnic românesc, și între minorități, **nu poate fi** .Ea nu ar fi nici în interesul lor și nici în interesul nostru ,căci **ar știrbi acel mare și sfânt privilegiu de întâietate ce se cuvine elementului etnic românesc.**

/Statut special ; minister;

"Am ținut , d-lor senatori , cu acest prilej , să fac această declarațiune și cred că sunt în asentimentul tuturor Românilor făcând să se știe că noi, care avem toată dragostea și toată atențiunea pentru minorități,căroră li s-a dat un statut special, li s-a înființat un minister al Minorităților deținut de către profesorul Silviu Dragomir,de a cărui atenție și bunăvoință minoritățile nu au a se plânge ,nu înțeleg un singur moment să renunțăm la ceea ce litera Constituției și sufletul mare al Suveranului nostru ne-a dăruit în aceste clipe supreme de renaștere națională și de consolidare a sufletului românesc. (vii aplauze)

«Raportul Brătescu Voinești : literar , naționalist , monarhist .

[LD,3 oct.2007.Revād cele scrise și sunt izbită de analogiile cu timpul prezent.

Armată,Justiție, Sănătate și Muncă .Din 1918, până în 1938.Din 1938, până în 1989 .

Din 1989.până în 2007 .Fiecare ,cal de bătaie în societatea românească de peste un secol !]

"Țin să aduc sincere elogii raportorului proiectului de Răspuns la Mesaj, d-lui Brătescu -Voinești, căruia i s-au adus de către unii ante-vorbitori unele reproșuri pentru anumite omisiuni .Sunt unele omisiuni într-adevăr regretabile,cum e,în prim loc,acea relativă la armată , la opera mare realizată de ministrul de Justiție ,la Sănătate și la Muncă,dar ele n-au fost făcute intenționat .

"Raportorul nostru a voit să ne dea un raport sumar și să evite sistemul de altădată, când se făcea cu acest prilej vorbărie multă și inutilă.

D-l Brătescu -Voinești a mers pe linia mare a înfăptuirilor realizate sub noul regim al Renașterii Naționale,și n-a intrat în amănunțime.Dar nu este mai puțin adevărat că raportul său este opera unui literat de seamă ,a unui naționalist încercat și a unui bun Român .

Noi,senatorii,trebuie să-i fim recunoscători d-lui Brătescu,peu că el a tălmăcit așa de bine și de frumos gândurile și sentimentele întregului Senat.În special trebuie să -i mulțumim pentru că ,prin raportul său,a dat o deosebită atenție primatului național și a evidențiat marile realizări ale mișcării de Renaștere Națională .

"Omagiile calde aduse Suveranului mare ,care conduce destinele acestui neam,peu că rolul covârșitor pe care l-a avut în inițierea și realizarea acestei formidabile opere de redresare și de consolidare a țării,dau raportului său un aspect și mai impresionant, pe care țin să-l subliniez acum , la sfârșitul cuvântării mele."

CCBrăesku / 27 iun.'39

39.)Nicolae Iorga(ex.PND ,senator de drept),la Mesaj ,Senat,28 iun.'39

(D.S, MO nr. 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 186 - 192)

[LD,3 oct.2007.Astăzi în Parlamentul altei "renașteri", zis "europene"" ,se discută **Moțiunea de cenzură** a "neo-social-democrațiilor" cripto-comuniști (Geoană)care vizează răsturnarea guvernului "neo,retro-liberal"(Tăriceanu),de care se arată foarte interesat "neo-președintele" marinar (fost de "stânga" ,transformat peste noapte în om de "dreapta"),bântuit de apetituri dictatoriale (Băsescu),având în subordine PND (Boc et & +"neo-inteligenția "sinecuristă). Noul regim,negăsindu-și un nume -pentru că poartă însemnele unei "reîntoarceri "la un regim "democratic"după jumătate de secol de "regim totalitar comunist"-i se spune "regim de tranziție" /,regim post-revoluționar /regim în curs de democratizare/,și , mai nou ... "europenist" ?! Toate simptomele politico-sociale seamănă tulburător (dar nu coincid) cu atmosfera confuză din

1937/1938, care se va sfârși cu instaurarea unui regim hibrid ce încă nu și-a găsit o definiție unanim recunoscută :monarhie absolutistă ? dictatură carlistă ?regim autoritar ?de salvare națională ? de disoluție democratică ?de dispariție a României Mari ?

După 5 ceasuri de "dezbateri" -Diaconescu,Tărăceanu,Geoană, Pușcaș, Vadim Tudor,Hașoti,Crin Antonescu ,Pavelescu,ș.a.ș.a -completate de declarații și comentarii ale analiștilor de "șanț", Moțiunea a căzut la vot și ...balamucul va continua.]

[LD:Câte "începuturi" de "**renaștere națională**" s-au abătut asupra românilor, în sec.XX ?

Cum și când s-a spulberat entuziasmul unionist al României Întregite ?

Cum și de ce s-a demonetizat ideea democratică ?

Cum și cine a fost purtătorul (contaminatorul) curentelor totalitare ,autoritariste ?

Cum aș putea eu surprinde (ca om și istoric, născut într-o Românie democratică, trăit apoi în 3 tipuri de regim autoritarist)cât mai aproape de realitate un **fenomen** așezat pe **nisipurile mișcătoare** aflate la baza unui **conglomerat uman** dominat de mentalități ancenstrale,de năzuinți diverse,frustrări multiforme,patimi,pofte,idealuri livrești sau la modă,interese,(individuale și de grup)?

Iată de ce ,am simțit mai mult nevoia unei reconstituiri , decât a unei interpretări .

Iată de ce ,aș vrea să reascult glasul-gândul-argumentul generației botezate "interbelice" ,decât să-i atribui eu semnificații inexistente .]

[LD, iun.2007.Felul cum este structurat Parlamentul în 1939, a fost **prefigurat de experimentul făcut în guvernarea Iorga** :reprezentanți ai unor asociații, deci baza pe profesioniști ;scoaterea de sub influența partidelor .

După eșecul guvernării din '31 /'32 ,Iorga a fost lezată în amorul propriu,și și-a revărsat toată amărăciunea în cele două lucrări :**Doi ani de Restaurație** și **Supt trei regi** Acum ,când multe din ideile lui se aplicaseră ,Iorga **nu-și poate gusta triumful**, simțindu-se iar **rustrat și ofensat** .În orice caz, este **singura voce care mai cârtește**, într-un **parlament complet obedient**,și cu **boicotarea opozițiilor**]

☞Interes de politician,de istoric ,de om : ce este noul regim ?

☞Datoria senatorilor : întrebări și introspecție

☞Glasul opoziției -absent !

☞Masele "**electorale**"-masele "**naționale** "

☞Legea electorală

☞Raportul dintre **Frontul Renașterii Naționale** și Parlament

☞Raportul Guvern - Parlament

☞Diferența dintre Senat și Adunarea deputaților

Doc. integral - **PND -Iorga IV**

☞**Noul regim**

...**P.d.v.politic,istoric,uman**

[LD :Iorga are propria percepție privind noul regim .În explicațiile,retrospectivele și argumentele pe care le susține,este un balans continuu între justificare și critică ,secretat de un orgoliu personal bazat pe conștiința valorii sale și o modestie pe care o recomandă mai mult altora, între învățămintele istoriei (filtrate prin propria-i viziune) și vasta sa experiență politică,sub domnia celor trei regi (al căror sfetnic a fost).]

"Domnule președinte,domnilor senatori,cum ați putut vedea,**am ascultat de la un capăt până la altul,cuvântările** care s-au ținut în jurul **Răspunsului la Mesaj** .

Nu cred că vreunul dintre vorbitori s-a putut plânge de lipsa mea de atenție .

Cred chiar că **sunt singurul care am ascultat** de la început până la sfârșit **cu un deosebit interes** ,aș adăogi,cu o **deosebită imparțialitate**, **toate lucrurile care s-au spus** ."

☞**Compoziția și atmosfera din Senat**

...**Cinci categorii deosebite de senatori**

"Intenția mea era, înainte de toate, să-mi dau seama de **atmosfera aceasta nouă**, de ceea ce constituie **elementul comun între acei cam deosebiți** în ce privește originea politică .
Unii sunt vechii senatori de drept , alții reprezintă **banca prelaților** sau sunt **senatori numiți de** **Maiestatea Sa**, alții sunt **senatori** care își datoresc situația lor unei alegeri pe o bază nouă , care este baza corporativă , prin urmare sunt **reprezentanții breslelor**

...Responsabilitatea oamenilor politici

[LD:caut în această canava de fizionomie , locul în care se plasează lorga :om politic național,vârsta înaintată,spirit tineresc,fler și intuiție,competențe,experiență îndelungată, vizionarism]

"Fiind așa de **deosebiți în ce privește originea lor** , precum și **în ce privește vârsta** , pentru că sunt aici **oameni de o vârstă foarte înaintată**, de o experiență foarte bogată, care nu ar trebui nici o dată nesocotită, și **sunt oameni relativ tineri** și care **își arată tinerețea** lor - poate m-am resimțit și eu într-un anumit moment de această tinerețe-**cari se entuziasmează, dar care au ajuns după două zile a-și părăsi entuziasmul**, atunci deci când **compunerea Senatului este așa de deosebită**, în ce privește **origina senatorilor, competența și vârsta lor**, este foarte **interesant și pentru oamenii politici** - și **speța oamenilor politici n-a pierit, căci n-ar fi fost prea ușor să dispară toți oamenii politici și să vină la guvern toți oamenii nepolitici sau incapabili de a fi politici, ceea ce ar fi fost un mare rău** .

"Este foarte **interesant din punct de vedere politic**, dar și **din punct de vedere național** așa spune și din punctul de vedere al oamenilor **cari își aduc aminte**, **din punctul de vedere al oamenilor care văd ceea ce este și care nu se înșală de cuvinte și de atitudini**, și din punctul de vedere al **oamenilor care prevăd viitorul**, și **sunt foarte prețioși oamenii care sunt deprinși a căuta să vadă în viitor** consecințelor lucrurilor care se fac și la care participă în prezent ."

N.lorga / 28 iun.'39

...În căutarea unei definiții

[LD :Vezi concluziile din ultimul paragraf al cuvântării, spre care a tins tot discursul său .
Cu un aer de superioritate nedisimulată , ironic și aluziv ,sfătos și înțelept ,lorga pare a-i trage de mână și de urechi pe senatorii care nu reușiseră să definească noul regim .]

"Din toate aceste puncte de vedere, este interesant **să se dea o definiție .Definiția acestei noi stări de lucruri , definiția Senatului ,răsărit din starea noua de lucruri.**

Această definiție am așteptat-o și nu-mi închipuiam să mi-o dea numai unul singur dintre mulții vorbitori , care au citit sau au vorbit aici , și acei care au citit au adus **rezultatul unei îndelungate cugetări și critici de sine.**

"**Da, credeam** că din cele spuse de unul sau de altul , **va ieși definiția aceasta**, care este necesară .

Este necesară **pentru noi** ca să știm **ce este noua ordine de lucruri**,

este interesantă **pentru țară**,

este interesantă **pentru străinătate**, pentru **străinătatea care ne-a fost prietenă** și care trebuie să se întrebe **dacă mai este siguranță în prietenia noastră**,

pentru străinătatea care nu ne-a fost prietenă, prin puterea împrejurărilor , a conflictelor de interese, pe care nimeni nu le poate opri și care ,îmbiindu-se spre noi ,**trebuie să știe ce-o așteaptă de la noi** .

Prin urmare ,din toate aceste puncte de vedere , **se simțea necesitatea acestei lămuriri** ."

Lămurirea n-a venit .

O s-o încerc eu, pe baza cunoștințelor, câte le-am putut aduna, **pe baza unei foarte lungi experiențe politice** ,pe care n-o socot încheiată, pentru că văd cum se desfășoară lucrurile , și , în același timp , și **pe baza învățăturilor istorice**, pe care mi le dă profesiunea mea, chemarea mea , pentru care n-am nici un merit [**LD :urmează text cu cuvinte ilizibile punctez esențialul**]

"Prin urmare ,**rostul acestei cuvântări**, care țin să nu vă răpească timpul, pentru că am propus scurtarea cuvântărilor dvs ,dați-mi voie să mă folosesc, până la un oarecare punct ,de latitudinea pe care ne-a dat-o excelentul dumneavoastră Regulament,rostul acestei cuvântări - care nu va fi lungă -este **de a mă întreba pe mine, de a întreba conștiința mea, experiența mea, puterea**

mea de a vedea, de a mă întreba **dacă ceea ce facem** - credința dvs-nu vrea să însemne **pentru unii, iluziile dvs**, deși dintre acelea, foarte onorabile, foarte bune, care mi-au încălzit inima și m-au făcut să capăt încredere în țara mea, pentru că poporul, în care existăm, este un popor care are înaintea un drum larg-**nu tot așa de tare cât este de larg** -rostul aceste cuvântări este, prin urmare, **să mă întreb și să întreb** cele ce am auzit, ca să înțeleg **dacă părerea pe care am exprimat-o, este părerea la care s-ar putea subscrie, în întregime, fără rezerve.**"

«Consens în jurul Regelui, dar...

"Ce bine ar fi dacă am putea crede toți în ceva fără rezervă, pentru un moment în care ar trebui să ne strângem cu toții în jurul unor cuvinte și al uniformei, să ne strângem în jurul Regelui care întrupează Națiunea, pe care ar trebui să-L ajutăm, să-L sfătuim, și să luăm asupra noastră **tot ceea ce datorită împrejurărilor ar fi nesatisfăcător**, astfel să arătăm MSRegelui omagiul nostru, al tuturor, în tot ce este bun pentru țară."

"Ar fi bine, prin urmare, ca noi să avem aceeași părere; n-ar trebui s-o exprimăm exact în același chip, dar destul să ne prezentăm în același costum, care și **costumul acesta e dovadă de disciplină**, poate să aibă folos.[...]"

N.Iorga / 28 iun.'39

...Condamnarea la tăcere = omorârea sufletului național

...Legitimitatea opoziției

[LD :este printre puținii care susține **legitimitatea și necesitatea opoziției**, ceea ce în "**corul ferenist**" părea de netolerat]

"Mărturisirile acestea au fost foarte bune, pentru că aduc o informație, o lepădare de sine sfântă [-----] **Însă noi uităm** că este și o țară în urma noastră, care, **pentru moment, trebuie să tacă**; și poate că este bine că nu se vorbește prea mult, **dar condamnarea la o tăcere eternă, aceasta ar fi omorârea sufletului național.**

"Noi nu putem fi călăii sufletului nostru, nici măcar pentru respectarea ideii de ordine. Oamenii aceștia așteaptă să vadă pe ce lume trăim și cari sunt acești deputați și senatori cari vorbesc în numele lor; **ei, care nu ascultă sub controlul Frontului, nici un fel de protest**, din partea acelor pe cari **Frontul nu i-a admis pe listele de candidaturi.**"

N.Iorga / 28 iun.'39

...Masele "electorale"-masele "naționale"

...Bărbații de Stat

[LD :răzbate din cuvintele lui Iorga **esența conservatoare a opțiunii sale politice.**

Acel "**odinioară de altădată**" față de care își arată admirația, este contrapuz lui "**odinioară de ieri**", reprezentat de **regimul constituțional și democratic al votului universal**, pentru care Iorga nu a avut nici o dată o mare admirație. Dincolo de asta, însă, felul cum semnaleză el pericolul "**supunerii necondiționate**" a maselor, în acel parlament, în acel moment, este remarcabil.]

"Odinioară se vorbea de **mase electorale**; acum ajungem la **mase naționale** .

Masele electorale ne-au dat **oamenii cari ne-au guvernat până ieri, în ultimii ani** .

Masele naționale, **dacă poporul român se va reduce la o masă**, **masele naționale nu vor da decât un singur lucru : o supunere necondiționată din care nu va ieși nici o inițiativă și se va distruge însăși putința noastră de a da prin individualități, înălțarea la care poporul nostru, cu însușirile sale, are dreptul** .

"S-a spus că **toate merg bine**. Și eu văd că **merg mult mai bine decât odinioară** și mai ales decât "**într-odinioară de ieri**" , fiindcă **a mai fost și o "odinioară de altădată"** , o odinioară care ne-a dat bărbați mari de Stat, **cu care este bine să nu ne măsurăm** .

Dacă se va încerca această măsurătoare, este de recomandat să se introducă și la Senat și la Cameră **un sistem antropometric**, care să fie capabil să **fixeze** hotărât care este **înălțimea generației de astăzi**, cu ce poate da și **care este înălțimea oamenilor mari care ne-au dat țara**

asa cum este astăzi în continuare, a eroilor de odinioară care au ținut-o în spate și au primit în piept toate loviturile de care au scutit țara.

Bune sunt toate astea. Mă bucur de ele, de atmosfera aceasta liniștită "

N.Iorga / 28 iun.'39

▪Raportul Guvern-Parlament

[LD : Frumoasă lecție de demnitate parlamentară .Este meritorie insistența cu care Iorga apără rolul și prestigiul Parlamentului. Cu atât mai mult cu cât ceilalți parlamentari s-au întrecut să primească slugarnic, să laude chiar, minimalizarea și umilirea instituției pe care o serveau. În ce privește eficiența acestui protest ,este altceva]

"Mi-am adus aminte de un dicton latin care zice : *Citius emergit veritas errore uam ex confusione* .Adică **adevărul** , prin urmare **și adevărul politic ,iese mai bine dintr-o greșeală ,decât dintr-o confuziune."**

...Auxiliar al Guvernului ?

O confuziune oarecare a fost, cu toate laudele acestea care au plutit deasupra operei guvernului. De aceea, **ca să ajung la definiția** de care simt nevoia pentru mine, pentru țară și pentru dvs, să-mi dați voie să **mă întorc într-un trecut nu prea îndepărtat**- sunt numai doi ani de atunci -să mă întorc la acest trecut, **pentru a vedea cum am ajuns aici, la regimul de astăzi** Pentru că **dacă vom ști cum am ajuns aici** ,atunci **vom vedea mai bine ce este astăzi în regimul în care trăim, și nu pentru a arunca în spinarea miniștrilor** ,care au o oarecare permanență, mai mare decât odinioară-dar eu știu cât de deseori această permanență a fost amenințată -și poate în ce privește **unele persoane de pe banca ministerială, am și eu un merit în conservarea lor acolo unde sunt**-a arunca , zic în spinarea miniștrilor toată răspunderea.

"Va să zică, **totul este foarte bine ,dar nu ne privește pe noi aceasta, ea aparține d-lor miniștrilor**; ei sunt oamenii cari răspund ,iar noi nu am fost **decât niște buni patrioți cari i-am aplaudat pentru moment** .

Și ,Doamne, **ceea ce se întâmplă cu un președinte se poate întâmpla și cu devotamentul față de o bancă ministerială; sunt lucruri care se dau și lucruri care se retrag .**

Era unul din puținele lucruri clare care ieșeau din discuțiunile de până acum; ieșea adică acest lucru **că noi suntem un fel de auxiliari tehnici ai guvernului**, care are nevoie de **adunarea materialului** și materialul acesta se poate aduna la ministere ; **te adresezi la un șef de birou , șeful de birou se adresează la o comisiune de specialiști**, cu ajutorul căroră face **proiectul de lege** și atunci , în locul șefului de birou ar fi **președintele uneia sau alteia din Adunări** , iar **specialiștii consultați** pentru alcătuirea unei legi, care uneori poate să treacă peste recomandarea lor **aceștia ar fi deputații și senatorii."**

...Rolul de călăuză

"S-a spus, deci, că datoria noastră este **să ajutăm guvernul** .

Da, dar ajutorul guvernului **nu înseamnă a aluneca împreună cu dânsul** .

Închipuiți-vă o călăuză ;este un drum greu de munte : **până acum era obiceiul să se caute călăuza care pretindea că știe mai bine drumul ,decât cei care urcă pentru prima oară muntele**. Bun !Ce-ar fi oare dacă s-ar cere ca, dacă **rătăcește călătorul**, trebuie să **rătăcească și călăuza** ,dacă **amețește acel care urcă ,trebuie să amestească și călăuza** ,iar dacă se întâmplă să **rătăcească călătorul** ,atunci **trebuia să rătăcească și călăuza** , pentru ca și cu ajutorul greutății lui, **să se ajungă mai repede în prăpastie** .

"Acesta ar fi un rol pe care nu l-aș recomanda nimănui .

Dar ,dacă se întrebuițează metoda pe care am intenția să o urmez în partea a doua a acestei cuvântări ,cred că ea poate fi folosită de toată lumea, și **cred că însăși banca ministerială , este mult mai mulțumită** - pentru a vorbi numai de dânsa ! -este mult mai mulțumită **de oameni liberi ,care văd și judecă în conștiința lor ,care pun preț pe propria lor conștiință ,decât de un număr de persoane** care se declară **gata de a aproba orice și care nu condiționează de nimic, de nici o cunoaștere a lucrurilor, de nici un proces de conștiință, aprobarea lor . "**

N.Iorga / 28 iun.'39

▣Raportul F.R.N. - Parlament

[LD :Iorga pare **în dezacord** cu această nouă creațiune.Oare de ce ? Să fie **idiosincrazia** lui la ideea de partid ?Să fie **o supărare nemărturisită** pentru că nu se bucurase de onorurile cuvenite din partea noului regim ?În tot cazul, pune la punct zelul ferenist care făcea ravagii , devenind **susținătorul Parlamentului .**]

"**Frontul** acesta are **un foarte frumos nume**,are **o uniformă care nu strică** și are **o conștiință de sine** ,care trebuie să se adapteze împrejurărilor.

Coroana, care **avea nevoie de un sprijin** ,și i-a avut larg ,**un adevărat plebiscit** în jurul Tronului -**nu pentru ca " Frontul" să rămână în rostul de a înlocui Parlamentul**,**ci tocmai pentru că atunci nu era Parlament**,și pentru a arăta devotamentul Coroanei ,pentru aceasta a trebuit să se arde căldura pentru Front.**Acesta este adevărul .**

"Și chiar **în Consiliul de Coroană** , în care s-a discutat **legea electorală** - știu foarte bine cei care au participat - **eu mi-am exprimat această părere : < Până acum Frontul,de acum înainte Parlamentul .>**

"Frontul,evident, cu **garda lui,este tot ce poate fi mai bun** , pentru ca ,în anumite împrejurări , în jurul Coroanei să se găsească mobilizate și alte forțe,**decât ale maselor mobilizate de cine știe ce demagog** .Țara a sprijinit prin "**Front**"Coroana , în primul rând,**dar Coroana trebuie să se sprijine pe un Parlament liber ."**

[Retro:Scrisoarea către Călinescu]

"**Eu am avut o oarecare discuție** , fără a fi contrazis,în ceea ce privește condițiunile în care s-au făcut alegerile,care recunosc că au fost pașnice și că lumea a fost bucurasă de a fi despovărată Dar ceea **ce mi se spusese** , înainte de plecarea mea în străinătate ,**că rolul " Frontului" în alegeri se va mărgini la o simplă semnalare a incompatibilităților,aceasta , din nenorocire ,nu s-a făcut** .Și,să-mi dați voie să citesc aici din **scrisoarea** pe care am trimis-o **președintelui** de Consiliu - încă o dată **un om care a binemeritat de la Patrie** , pentru **curajul cu care și-a pus viața și toată situația sa în pericol ,când a dat lovitura pe care eu nu aș fi dat-o"**

Iată d-lor **ce-i scriam eu d-lui Armand Călinescu :**

...FRN-partid unic ?!

<În **ajunul plecării de la care nu mă pot sustrage ,țin să-ți spun că ,din conversații cu d-ta asupra formației Senatului ,nu trebuie să reții că eu aș fi dispus a-l prezida ,oricare ar fi caracterul operațiunilor electorale .Amestecul Frontului e desigur pentru ele un viciu și de aici pot ieși lucruri neplăcute ,poate chiar grave.**

Cred însă că ele s-ar putea evita , spre binele țării .Și iată cum :**această alcătuire pe care și în prezența Maiestății Sale am arătat-o ca o soluție oarecare , prinsă într-un moment de hotărâre ,nu poate înlătura pe nimeni , pe baza simplului fapt că că a fost decretat "Partid Unic" Nu poate fi partid unic,ci numai națiunea.**

Dacă , socotindu-se numai **un simplu birou electoral adaos,el ar semnala numai incompatibilitatea , ca o datorie cetățenească a sa,lucrul ar fi acceptabil .>**

Nu vreau să citesc restul acestei scrisori, dar **așa s-au desfășurat lucrurile.**

V-am arătat neted de unde s-a pornit , iată rezultatul .Iată unde am ajuns.

Iată ce este **astăzi legalitatea** , ce este astăzi **numai oportunitate trecătoare"**

N.Iorga / 28 iun.'39

▣Parlament în spiritul Constituției

[LD : Partitura lui Iorga diferă total de a celorlalți colegi senatori .Mie îmi dă impresia unor **regrete tardive ,poate și a unor remușcări**,precis a unei crescende enervări acumulate în această primă sesiune parlamentară .Pentru că , deși invocă Constituția ,Iorga nu pare a cunoaște textul și spiritul ei ,în ceea ce privește rolul și locul Parlamentului.

Cât despre diferența dintre Senat și Adunarea Deputaților,ea nu poate fi decât un elogiu **parlamentelor de altă dată !]**

"**Constituția** garantează pe Suveran.**Constituția** lasă țara liberă de a-și numi oamenii săi **Constituția respectă Parlamentul**,care nu este un birou de înregistrare ,ci,dimpotrivă ,

Parlamentul, cu comisiunile sale, care lucrează și în timpul vacanței, este un organism viu , care poate ajuta, dar și opri în loc și evita acțiunea guvernului .

"Este un fapt recunoscut că **venind cineva la guvern , nu devine mai inteligent** decât înainte , sau , **căzând de la guvern, nu devine mai prost** decât înainte

În această privință, **mă pot da de exemplu chiar pe mine**, care , **căzând cândva de la conducere , nu am simțit că aș fi mai puțin înzestrat** decât atunci când **trebuia să fac prostii pentru hatârul altora ;** dimpotrivă , **cineva venind la guvern**, aș putea spune că **sacrifică o parte din inteligența sa** , dar de sigur nu o întrece cu mult , atunci când revine pe banca ministerială .

...Senatul-net superior Camerei

"Nu numai atât , dar **acest Senat, care a fost înfățișat, așa , ca o adunare de specialiști , cum te-ai adresa la Institutul Meteorologic sau cum te-ai adresa la Societatea de Științe, dimpotrivă , acest Parlament , prin felul cum este compus , a fost ridicat , prin Constituție, în primul rang al instituțiilor garante ale libertății disciplinate a poporului românesc "** (aplauze prelungite) .

Fiindcă **avem și noi cunoștințele noastre , avem munca noastră , avem prestigiul nostru individual și al categoriilor ce reprezentăm**, pe când **Adunarea Deputaților** este aleasă din rândul **cetățenilor cari se prezintă ca atare , cari nu aduc cu dâșii o competență sau o recunoaștere a valorii lor prin Suveran, sau o lungă viață politică, sau un rol de comandanți de oștire, sau de înalți judecători , cum sunt oamenii care fac parte din Senat . "**

N.Iorga / 28 iun.'39

40.)Victor Vâlcovici(FRN ,Intelectuali) ,la Mesaj,Cameră ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed. din 28 iun.'39 , pag. 128 - 131)

[Ședința este condusă de Al.Vaida -Voevod.Vâlcovici este primit cu aplauze prelungite de către Adunare .Este unul din liderii de marcă ai FRN,cu merite în organizarea corpurilor profesionale. Fost **ministru în guvernul Iorga -Argetoianu , Vâlcovici - rectorul Politehnicii-Timișoara ;** inginer distins;în tinerețe iorghist ;excelent organizator .

[**LD 18 mai 2004** :nu știu ce disciplină preda prof. Vâlcovici .Discursul său moralist ,în loc să producă flori de înălțare sufletească ,**mie mi se pare penibil** .Atât în ceea ce privește descrierea "**bolilor sufletești**"provocate de partidele politice , cât și în descrierea "**minunii**" redresării conștiințelor la strigătul regal, cu imaginea încolonării tuturor.Și toate acestea ,ca o **semnificare a loviturii de Stat din 10 februarie !**Dar **poate mă înșel** ,și așa era epoca și cuvintele nu erau demonetizate ! Pentru că altfel,ceea ce spune și ceea ce propune ,este adevărat] Doc. integral : **fișier FRN I**

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▣**Dezbaterile parlamentare :decentă și înțelegere**

Făcând parte din **comisia** care s-a ocupat cu redactarea **Răspunsului la Mesajul Regal** , se înțelege că din capul locului face declarația că **va vota acest Răspun.**

De asemenea ,vrea să ușureze îndemnul lui Vaida , care a solicitat scurtimea discursurilor , promițând că se va opri imediat ce i se cere .

"**Toți oratorii** care m-au precedat la această tribună **au dat dovada** de o **decentă** și de un **înalt spirit de înțelegere** a seriozității vremurilor, care trebuie neapărat relevat .Este o **prelungire a fenomenului social** pe care îl trăim de un an încoace ,este un **corolar natural al loviturii de Stat de la 10 febr. 1938.**"

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▣ **Stat autoritar**

...păzirea legalității

" **Vă trebuie legi** pentru această victorie ? **Parlamentul** român vă face declarația solemnă că **vi le va da cu urgența cuvenită** ,fără nici o dificultate și în cel mai sincer spirit de colaborare leală (**aplauze**) **"Mă îndoesc că numărul legilor ar fi cheia** care ne duce la izbândă .

Eu cred că ,mai degrabă , **o înțeleaptă și bună administrație gospodărească** ,în cadrul legilor țării,este mai eficientă (**aplauze**) **Nu avem nevoie de legi noi** .

Să le păzim pe cele care le avem,cu stricteță."(**aplauze**)

...educarea maselor

"**Stat autoritar** ,care să întreprindă serios și insistent **educarea maselor** în direcția aceasta , **în sensul păzirii legilor**.**Poporul nostru** este un **popor înțelegător**.El este **bun,este maleabil** , se lasă **condus și vă va urma** și atunci când , **poate ,momentan,nu-i veți oferi o plăcere** . Pentru că el știe că în dosul desamăgirii sau amărăciunii momentane,**se ascunde intenția dvs de bine** pentru dânsul și **vă va răsplăti cu recunoștința sa**.

"De aceea, **faceți apel la eforturile noastre** ale tuturor, pentru ca într-o **impresionantă solidarizare națională** să putem da ceea ce națiunea așteaptă de la generația de astăzi . (**vii aplauze**) **Nimeni nu va cârți** împotriva muncii, pentru că **timpul cârtelilor fără de rost a trecut pentru totdeauna** .Astăzi,problema existenței noastre cere,mai mult ca totdeauna , **unirea tuturor fiilor acestui neam** și noi,pătrunși de înaltă valoare națională a acestui avdăr , vă spunem d-le prim-ministru :**luați comanda mobilizării noastre sufletești și noi vă vom urma pe calea binelui**,pentru propășirea țării și pentru înălțarea patriei."

(**Aplauze prelungite și îndelung repetate** . **DI orator este viu felicitat de Armand Călinescu și de Al.Vaida -Voevod**)

Victor Vâlcovici / 28 iun.'39

41.)Cameră,**Al.Rosetti** (raportor) ,**Concluzii la Mesaj** ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed din 28 iun.'39 , pag . 132- 133)

[L D :Dezbaterile s-au derulat între 13 - 28 iunie '39 , deci 15 zile.Adevărat record de durată , față de timpul alocat în vechiul parlament.Este adevărat că ele au decurs calm,fără polemici spectaculoase ,și au avut **accentul pus pe problemele economice** .

Cu toate acestea, tot au răzbătut o serie de **diferențe de opinie,de interese "de breaslă "** .

Din n p.d.v. politic discursurile au avut ca țintă **critică regimul " vechi" ,democratic," partidist "** ,iar ca **proslăvire,regimul nou** (cărui a i s-a negat **caracterul totalitar sau dictatorial**) și **osanele lui Carol II** .Concluziile lui Rosetti nu sunt lipsite de interes,deoarece dezvoltă **viziunea lui despre noul regim,cu accent nuanțat pe unele principii și etichete** .

Altfel, el face un simplu inventar al luărilor la cuvânt .]

Doc.integral aici

▫Atmosferă parlamentară

▫Parlamentul = anexa legislativă a executivului

▫Regimul monarhic = emanație națională ▫ Regim democratic -autoritar

▫ Accentul naționalist ▫ Minoritățile naționale

▫Parlament corporativ ? :Bresla = tradiție românească

▫ Români din afara granițelor

▫Solidaritate în jurul MSR

▫ Admirație și încredere în guvern ▫ Votarea Răspunsului la Mesaj

▫ Delegația de prezentare la rege (40 de membri)

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

...Atmosferă parlamentară

"Am ascultat cu mult interes și cu mare bucurie discuțiile ce s-au ivit în jurul proiectului de răspuns la Mesaj ,și,după cum a relevat și dl prof.Vâlcovici ,îmi permit să relev și eu **deplina obiectivitate și înalta ținută a discuțiilor** ce s-au purtat aici .[-----]"Vedeți, deci ,că **parlamentarii noștri au înțeles chemarea vremurilor noi și și-au făurit o nouă mentalitate** .Cred că sunt în asentimentul dvs salutând această **excelentă stare de spirit** ."

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣Parlamentul = anexă legislativă a executivului

[LD:diferență mare ,dar mai aproape de litera Constituției, față de Iorga, în aprecierea rolului Parlamentului în noul regim.]

"D-lor deputați,rolul raportorului este dublu : mai întâi,de a rezuma desbaterile ce au avut loc, și, în al doilea rând , să pună în lumină propunerile cele mai însemnate ce s-au făcut la această tribună ."**Prin noua Constituție și prin separarea dintre puterea legislativă și cea executivă** ,dvs știți că rolul Parlamentului este de a fi **auxiliarul legislativ al guvernului** **Maiestății Sale** . Deci **voi semnala onoratului guvern** ceea ce am socotit că este demn de reținut în cuvântările colegilor noștri .[-----]

Cu voia dvs ,**voi examina** în primul rând , în lumina celor expuse aici ,**unele principii ce stau la baza așezării noastre constituționale** .

REGIMUL POLITIC

▣Monarhia tradițională

...caracter național și autoritar

" Despre **regimul monarhic** , dl inginer **Gigurtu** a spus **lucruri foarte juste** și , la ceea ce a spus d-sa ,cred că **ar mai fi de adăugat** sau de precizat mai degrabă un lucru ,anume, **că nu factorul timp diferențiază monarhia de dictatură** ,ci faptul că **puterile monarhiei emană de la națiune**.

"D-l deputat **Romulus Cândea**,în cuvântarea care a trezit atâta intreres și pe care ați primit-o cu aplauze bine meritate ,**ca un istoric ce este** ,a arătat că cele **trei caractere ale monarhiei noastre** , și anume,**caracterul tradițional, caracterul național și caracterul autoritar** - **sunt pe linia noastră de dezvoltare istorică** .

...caracter democratic

"Cu acest prilej, eu socotesc bine să adaug unele precizuni cu privire la **caracterul democratic al noului regim**.

Unii dintre noi,d-lor deputați ,se sperie de cuvântul acesta " democrație" dar ,evident ,depinde ce înțelegem prin "**democrație**" **Pentru unii** ,cuvântul acesta este **un cuvânt de ocară** ,dar **nu cred să fiu desmințit** de onorata **bancă ministerială** afirmând aici că **regimul de astăzi își bazează popularitatea pe principii de largă democrație** ,ce stau la baza **concepției sale politice** .(**aplauze**)

"**Guvernul de astăzi**- lucru acesta este îndeobște cunoscut,dar nu e rău să-l mai amintim de la această tribună -este **un guvern democratic,autoritar**,și ce **probă mai bună** despre aceasta decât **însăși alcătuirea parlamentului nostru** ,în care **sunt reprezentate toate clasele sociale** ale țării noastre ." În legătură cu aceste observațiuni,constat că **au fost glasuri , e adevărat izolate** ,care au adus **o notă discordantă** în această materie."

[LD:aluzie ,mai ales ,la cuziști]

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣Concordie națională

...naționalismul intolerant -nepotrivit

"D-loar deputați,**sunt chestiuni pe care eu le consider închise**;sunt chestiuni pe care este bine **să le lăsăm să doarmă** și dacă totuși o discuțiune pur teoretică ar fi posibilă,lucrurile acesta socotesc că **ar fi nepotrivit aici** ,unde **ne aflăm pe o scenă și avem drept spectator întreaga țară** ."De aceea,fac apel la d-voastre pentru **păstrarea spiritului de concordie națională** ,atât de necesar lucrărilor noastre .

...întâietatea națiunii române

Socotesc că **cei mai exigenți dintre dvs**, în această materie, **trebuie să se mulțumească cu formula din Mesajul Regal** în care s-a proclamat **întâietatea națiunii românești**. De altfel **vă atrag atențiunea** că **ideea aceasta a fost reluată** de noi în **proiectul de Răspuns la Mesaj** care v-a fost propus pentru desbaterile care au avut loc. S-a insistat asupra **caracterului românesc al noii Constituții**. Lucrurile acestea au fost relevate de altfel în proiectul de Răspuns la Mesaj, încât **socotesc inutil să mai insist** asupra lor
Alex.Rosetti / 28 iun.'39

...minoritățile:declarații ponderate

[LD : îmi lipsesc din documentar]

"În privința **politicii noastre față de minoritățile etnice**, trebuie relevată aici **declarația ponderată a d-lui Teleki** care **nu a vorbit de un popor maghiar**

"În această privință,vă reamintesc **observația atât de justă a d-lui Romulus Cândea** [de **profesie istoric**] asupra **răsfirării minorității etnice maghiare și germane** în mijlocul masei românești."

...Românii din afara granițelor

"DI Capidan [**LD lipsă discursul**] ,într-o **cuvântare extrem de interesantă**, a atras atenția asupra faptului că **nu ne putem mulțumi** cu garanțiile pe care ni le dă **Înțelegerea Balcanică**. Într-adevăr,d-sa a arătat că **situația românilor din Iugoslavia și din Grecia** nu numai că **lasă mult de dorit**, dar **aceste elemente românești sunt și astăzi persecutate**; și d-sa a adus și soluția ,care ar fi **dublă: fie să obținem un alt tratament al conaționaliilor noștri în Grecia și Iugoslavia ,fie că acești conaționali să fie colonizați în țara noastră ."**
Alex.Rosetti / 28 iun.'39

¶Parlament corporativ ?!

[LD :Rosetti nu tranșează chestiunea.Scoțând în evidență tradiția "breslelor"românești, nesocotită de **Constituțiile moderne (1866, 1923)**,în același timp el pare a se distanța de **corporatismul** la modă în anumite state totalitare ,dar nu o spune explicit .
Ca la noi,la nimenea !]

...Bresla = tradiție românească

"Unii oratori au spus că prin noua lui așezare Statul nostru **este un Stat corporativ**. De aici ,evident,decurge concluzia că **Parlamentul acesta este un parlament corporativ**. S-a vorbit de **ideea corporatistă ce stă la baza noului regim**. Din discuțiile ivite în jurul acestei chestiuni,cred că **trebuie reținut că alcătuirea de bresle este o tradiție a țării noastre la care s-a revenit prin Constituția de astăzi,rupând deci cu trecutul și anume :cu vechea Constituție,care nu era bine adaptată structurii țării noastre.**"
"Cu acest prilej,semnalez onoratului guvern **propunerea d-lui deputat Schina**,privitoare la **organizarea breslelor** [**LD : nu am acest p.d.v.**]
Alex.Rosetti / 28 iun.'39

¶Solidaritate cu Guvernul MSR

[LD:atenție ,fff important:cu încăpățănare ,cu perseverență ,concluziv,Rosetti reafirmă **caracterul "democratic" al noului regim**, deși îi adaugă și calificativul de **"nou"**
Nu vreau să mă joc cu cuvintele ,nici să fac speculații superficiale.Depinde de epoca de comparație.Comparat cu regimul constituțional -democratic existent în perioada 1919-1937 , se pot constata foarte ușor știrbirile și restricțiile .Comparat cu regimurile totalitare ce au urmat -legionar și antonescian - la care a fost vorba de suspendarea Constituției, a Parlamentului și a a oricăror asociații (politice, sindicale ,profesionale)lucrurile sunt în evidență discrepanță .
Așa că înclin și eu să-i acord calificativul de "semidemocratic ",intitulat cam așa : **monarhie constituțională,parlamentară ,autoritaristă** .Voi mai medita Nu este formulat corespunzător]
"Nu-mi rămâne acum , în **concluzie**,decât să spun că din discuția asupra proiectului de Răspuns la Mesajul Tronului ,se degajează **desăvârșita solidaritate a tuturor claselor sociale ale**

acestei țări și a minorităților etnice, reprezentate în Parlament , în jurul MSRegelui (**vii și prelungite aplauze**)și în jurul guvernului țării "(**vii aplauze**)
" Față de **opera de construcție a țării** săvârșită de MSRegele și de guvern,dați-mi voie, d-lor deputați , în calitatea mea de raportor,să **afirm o dată mai mult** , profunda mea **admirație și încrederea** desăvârșită în **noul regim democratic al țării** și în marele bărbat de Stat ce stă în fruntea guvernului, d-l **Armand Călinescu** (**aplaude prelungite**)

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

////////////////////////////////////

Al.Vaida-Voevod -conduce votarea

▫**Votarea Răspunsului la Mesaj**

Votanți - 193

Bile albe - 193

Adunarea a adoptat , în unanimitate , proiectul

////////////////////////////////////

...**Delegația din 40 de membri ai Adunării ,**

Urma să-l predea Regelui . Printre ei :**Aurel Neguș**,**Alex.Mătă** ,**Radu Portocală** ,
Eftimie Gherman,**Alex.Rosetti**,**Voicu Nițescu** ,**D.Munteanu -Râmnic**,**Ioan Petrovici** ,**Alex.Radian**,**Stan Ghițescu** ,**Const. Leancă** ș.a ș.a

////////////////////////////////////

42.)**Senat,I.Brătescu -Voinești(raportor),Concluzii,28 iun.'39**

(DS,MO nr. 9 , șed din 28 iun.'39 , pag . 200-202)

Brătescu -Voinești / 28 iun.'39

Doc.integral : **fișier Parlament X**

▫**Dezbaterile la Mesaj : trecut și prezent**

▫**Rostul "raportorului "**

C.Argetoianu conduce votarea .

▫ **Votarea Răspunsului la Mesaj**

▫ **Delegația senatorială** de dus Răspunsul la Rege

Brătescu -Voinești / 28 iun.'39

▫**Dezbaterile la Mesaj:trecut și prezent**

▫**Rostul "raportorului "**

[LD : să fii 25 de ani (din 1914 !) **secretarul general** al Adunării Deputaților ;să asisti, în această calitate,la atâtea **ședințe parlamentare memorabile** ; să vezi și să ascuți atâtea **mari personalități** exprimându-și opiniile la tribună ;să fii martorul atâtor **desbateri și polemici** care aveau în centrul lor ,doctrine politice,mari momente de cumpănă sau episoade în care se hotăra soarta țării.și **să conchizi** că erau doar "**răfueți politice**" între partide , este dovadă **ori de reacredință,ori de un oportunism cras** ,specific **funcționarului** îmbătrânit într-o funcție pur birocratică.

Pentru că **asta a fost I.Brătescu -Voinești** .El mă ajută să ilustrez profilul "**omului apolitic** "cu care **Carol al II-lea** a preferat să -și exercite guvernarea .De altfel,**micul lui spici** ,din care **lipsește orice efort de clarificare** ,vorbește de la sine .

Singurul efort **o zeloasă contribuție demolatoare la adresa vechiului regim !]**

"Domnule președinte,domnilor senatori ,am onoarea a vă aduce la cunoștință că,**ținând seama de unele observațiuni și propuneri** ,am adus proiectului de Răspuns la Mesaj,unele modificări, pentru **completarea lipsurilor** ce mi s-au semnalat

[a completat un paragraf privind **Sănătatea** ;altul cu privire la **Armată**]

"Domnule președinte, domnilor senatori , o **uzanță parlamentară din trecut** impunea raportorului la Adresa de Răspuns la Mesaj, **obligațiunea** de a încheia desbaterile cu un **discurs** , prin care **răspundea tuturor celor ce luaseră cuvântul** în această discuțiune.

Această uzanță **își avea rațiunea în vremea de înverșunare a luptelor politice** ,când discuția Adresei oferind **adversarilor regimului** ce se găsea la cârmă ,**prilejul de a aduce aspre critici și învinuiri**,adeseori fără legătură cu Mesajul ,**raportorul se simțea dator să combată și să spulbere** acele **critici și învinuiri** îndreptate în **contra regimului al cărui credincios și disciplinat partizan era.**

" Azi,însă,când înalta înțelepciune care a prezidat la făurirea noului nostru așezământ constituțional,a pus capăt **vătămătoarei înverșunări a luptelor politice**,azi când toți cei ce au luat cuvântul în această discuțiune **au declarat în unanimitate că vor vota proiectul de Răspuns** , **ce rațiune ar mai avea un discurs din partea mea ?**

"**Raportorul din trecut** se supunea cu atât mai multă complezență **uzanței de a încheia desbaterile printr-un discurs** , cu cât **ea îi dădea nu numai prilejul de a-și apăra partidul**, dar și pe **acela de a se ilustra** .

" **Într-o vreme** în care se credea că **însușirea de căpetenie a omului politic era talentul oratoric**, într-o vreme când **darul vorbirii era criteriul de selecționare al cărmuitorilor,de la tribuna** de pe care se rostea **discursul raportorului la Mesaj,nu era decât un pas până la banca ministerială** .

"**Noua Constituție** și noile norme după care se alcătuiesc azi Corpurile Legiuitoare , vădesc **ferma hotărâre de a se schimba această stare de lucruri** .

" Împrejurarea că timp de **25 de ani** , în calitate de **secretar general** al Adunării Deputaților , **fără a juca nici un rol în politică** ,am fost un **permanet spectator** al activității parlamentare și **am putut constata** în repetate rânduri, pe de o parte,**enorma pierdere de vreme ce pricinuiau dezbaterile**, pe de altă parte , **dureroasele deziluzii pricinuite de mulți dintre oratori,ajunși la cărmuirea treburilor pe banca ministerială** , pe baza talentului oratoric. [---]

" Și cum aş putea dovedi mai sincer și mai complet **cât socotesc de înțeleaptă și de binefăcătoare această schimbare,decât renunțând fără de părere de rău** , **la măgulitoarele elogii** , pe care le-aș putea dobândi **făcând un discurs**.

Îmi este cu atât mai ușor să rerenunț,cu cât n-**am fost nici o dată chinuit de vreo ambiție politică** ,de care încă **și mai puțin aş putea fi chinuit la vârsta la care mă gădesc**.

(**aplauze**) [**Anexează Răspunsul la Mesaj, cu adausurile pomenite**]

Brătescu -Voinești / 28 iun.'39

////////////////////////////////////

C.Argetoianu conduce votarea .

«**Votarea Răspunsului la Mesaj**

Votați - 150

Bile albe - 147

Bile negre - 3

Senatul a aprobat Răspunsul la Mesaj

////////////////////////////////////

...**Delegația senatorială de dus Răspunsul la Rege**

[**LD : ca din întâmplare, din delegație nu fac parte " senatorii de drept" ,din vechile parlamente** .] Formată din **25 senatori** , aleși prin **buletine scrise** , cu cel mai mare număr de voturi .

Printre ei : Mitropolii Visarion și Nifon, episcopul Vasarhelyi , **Ioan TH Florescu** , **Dimitrie Ghika** , **I.Mitilineu** , Marin Sadoveanu , Hristo Țancov , ș.a.- **Nicolae Iorga : Au știut lecția** , dle președinte !

-**C.Argetoianu** : În orice caz , **lecția dvs ; eu nu am dat nici o lecție !**

////////////////////////////////////

43.a.) Armand Călinescu ,discurs concluzie,Cameră,28 iunie

(ex-PNȚ , prim ministru,ministru de Interne, ad-interim Armată)discurs -concluzie la dezbaterile la Mesaj Adunarea Deputaților)
(DAD, MO nr. 7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)

*Notă .Armand Călinescu

Are 46 ani (n.1893,Pitești).Licențiat în Filozofie ;dr în Drept (București) ;dr.în Economie politică (Paris) .Magistrat la Trib.din Argeș;Membru al PT (1919), prefect de Argeș (1928) , secretar de stat la Agricultură și Domenii (1929);subsecretar de stat la Interne (1931-'33); ministru de Interne (dec.'37-10 febr-'38-sept'40);președ.Consil. de Miniștri (7 mart'39)și ad-interim la câteva departamente .Deputat în toate legislaturile (din 1922)

[Doc.integral :fișier PNT -XVII

▫Evocări parlamentare : violență , calomnii , fraudă

▫Parlamentul votului universal pe liste de partid

▫Antiteză : parlamentul vechi - parlamentul nou]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

#Vechiul parlament

[LD :mărturie de genul acesteia sunt numeroase.Călinescu nu spune , însă , care erau lozincile lansate de partidul țărănist pe atunci ,violența și anarhia în care își ducea campaniile ,care , deseori , luau aspect de război civil .Este vorba de legislatura PP-Averescu (' 26 - '27).
Laudele pe care le aduce președintelui Camerei ,**Meissner** , sunt , după opinia mea , **o reverență față de anume concepții conservatoare relansate de noul regim** ,și o manieră pentru **a ocoli vreo laudă la adresa oamenilor regimului democratic**.Ce nedreptate făcea Călinescu președinților Ștefan -Cicio-Pop (PNȚ) sau NNSăveanu (PNL) , ca să fac comparația pe funcție **Reveniseră în moda politică , " modelele" regimului cenzitar .]**

...Alegeri:violențe, fraude,falsuri

"Urcând astăzi treptele acestei tribune ,fără să vreau gândul meu aleargă **cu 14 ani în urmă [1925]** în clipa când **am pătruns pentru prima oară în Parlament** . Era la începutul chiar al unei legislaturi și luam cuvântul în **dezbaterile asupra validărilor** .Aduceam în fața Adunării **trista poveste a violențelor , a fraudelor și falsurilor pe care , sub instigația guvernului însuși** , erau nevoiți să le săvârșească **agenții ordinii și chiar magistrații** .

Mi-aduc aminte că,adresându-mă băncii ministeriale, am rezumat tabloul alegerilor prin aceste cuvinte **< Ați reușit să ne umiliți și să ne batjocoriți pe noi cei din opoziție , dar ați sacrificat și dvs ceva , ați făcut aceasta cu prețul onoarei și demnității dvs .>**

...Dezbaterile:sgomot,invective,amenințări

"În clipa aceea ,**s-a desfășurat o scenă** care pe mine , abia intrat în Parlament [-----] pe băncile Adunării **s-a deslănțuit o reacțiune violentă** care reproducea în incintă chiar imaginea secvențelor din afară .**Sgomot,invective,amenințări** ,în locul oricăror justificări sau a oricăror argumente .**În această atmosferă grea** , o singură lumină își face loc.De aici de sus, **președintele Adunării**,venerabilul domn **Meissner***cu un accent de indignare ,intervine :

<Așa nu se poate discuta , trebuie să mărturisiți că vorbitorul ne grăește europenește . Ascultați-!!"Este drept că **omul acela aparținea altei generații** , el aparținea **" Junimeii "** de odinioară , cu tot ce însemnaseră ea ca **cultură,ca educație aleasă, cu spirit rafinat (aplauze)**

*LD:fost membru al P.Conservator ,apoi a P.Conservator Progresist (Marghiloman) , apoi , prin fuziune,a P.P-Averescu.A studiat Dreptul (Viena) și filozofia (Berlin) .Prof. de germană și pedagogie ;membru al " Junimii" și colaborator la " Convorbiri literare " ;membru al Academiei Române .Deputat și ministru ,până la război ;în guvernul Averescu a condus departamentul **Lucrărilor Publice.**]

"Și este tot atât de adevărat că , **de 14 ani,în 6 legislaturi** ,mi-a fost dat să fiu martor **la dezbateri**

violente și la scene brutale , pe care **nici o intervenție de felul aceleia a d-lui Meissner nu a mai venit și nu a mai putut să le frâneze** ."[-----]
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

...Votul universal ,pe liste de partid

[LD:5 oct 2007.După ani și campanii intermitente,iată că ,sub președinția amatorului de dictatură **Bănescu et&**,s-a pus serios pe agenda politică a României ,"reformarea" parlamentului , prin introducerea votului uninominal, pentru care -la nevoie -vrea să producă și un referendum ! Un cortegiu de "civici apolitici",de "analști improvizați" ,de gazetari din ciuperăriile presei post-comuniste,de politicieni nemulțumiți de la periferia partidelor sau provinciali cu influență în urbea lor, susțin orbește și deavalmă,acest vot uninominal ,prezentat ca un panaceu universal pentru tratarea tuturor metehnelor sistemului parlamentar neo-democratic.

Să nu-i ierte Dumnezeu pentru răul ce-l fac !

Dar eu mă întorc la eroii mei interbelici ,la "**părintele**" **acestui sistem de vot din '38/'39**, care în anii când intrase în viața politică,avea ca port-drapel **votul universal**,și ca stindard electoral un **țăranism radical,quasi-bolșevic!**]

"Se putea vorbi atunci de **o reprezentanță națională reală ?Era consultarea electorală liberă ?Era ea conștientă ?** Doar **în fața alegătorilor nu se prezentau personalități** ,ci **se prezentau liste** ,care trebuiau primite sau respinse în bloc.

Prin urmare ,**fără nici o putință de discernere**.Curând , după introducerea sistemului ,**alegătorii se resemnaseră** ,mărginindu-se a se orienta nu după vreun candidat,**ci după semnul distinctiv al listei** .

"Se putea oare pretinde că această formă însemna cel puțin **preferința pentru un curent de idei** ?De sigur,că asemenea preocupări nu erau cu puțință decât în slabă măsură ,**într-un corp electoral în care neștiutorii de carte decideau de cele mai multe ori .(vii aplauze)**

"Astfel ,**în vechiul regim,din punct de vedere al persoanelor ,membrii Parlamentului erau în fond desemnați prin capriciile vieții de cluburi** ,iar din punctul de vedere al cetățenilor,afară de unele rare excepții ,**aleșii erau în genere produsul violenței ,la guvern,și produsul demagogiei, în opoziție (aplauze prelungite)**" Prin urmare,**reprezentanța națională** în vechiul regim **era o iluzie cultivată cu atât mai multă fățărnicie, cu cât era menită să acopere tiraniile de club**."[-----]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

Antiteză :parlamentul vechi - parlamentul nou

[LD :24 mai 2004.România este în plină campanie electorală pentru alegerea administrației locale.Sunt adevărate, și azi, toate "**hibele**" **scrutinului universal, pe liste de partid**.

Aviz **amatorilor de vot uninominal** de astăzi ,ar trebui să-și pună **minimum trei întrebări** :

-Care ar mai fi **rostul partidelor** în acest **regim electoral** ?

-Care ar fi **programul de guvernare** propus **alegătorului** ,dacă **fiecare candidat are propriul program** ?

-O dată ajunși în **Parlament** ,care **program s-ar aplica ? Cum s-ar vota el ?**

În ce -l privește pe **Armand Călinescu** ,care lauda "**calmul**" , "**seninătatea**" și "**înălțarea morală**" a legislaturii FRN,aprecierea era firească pentru "**părintele**" **acestei noi creațiuni** În spatele argumentării lui ,se ivește un "**conservator de stânga**" ,un bicefal "**țăranist -muncitoresc**" (iertată să-mi fie această categorisire ciudată !) în care , **concomitent** : Pe de o parte ,se laudă pentru **restrângerea votului universal la știutorii de carte** (care însemna excluderea atâtor **neștiutori de carte țărani**) și ridicarea **pragului de vârstă** (care însemna **excluderea tineretului**),dar se fălește pentru **prezența decorativă a șalopetei și sumanului** în parlament.

Pe de altă parte ,se mândrește cu **scrutinul uninominal** care presupunea cunoașterea candidatului ,și trece sub tăcere că obținerea mandatului pe **circumscripția de ținut** (care cuprindea câteva județe) **făcea iluzorie această cunoaștere**.

Pe de o parte ,fletează **apartenența " profesională"** a deputaților,nevăzând **vicleșugul cu care și-au anexat-o** mulți,jignind **parlamentarii trecutului** taxați ca niște **vagabonzi** ;

Pe de altă parte,măgulește pe **deputații** proaspăt aleși **cu aprobarea unicului partid admis**,

FRN,dar trece cu vederea că , în majoritate ,**ei erau oameni ai cluburilor de partid de altădată. Să distrugi un regim politic democratic și pluralist ,ca să anihilezi fie un curent naționalist extremist și opoziția anticarlistă democratică , ca să satisfaci pofta de putere a unui om , fie el și Regele României !**

Care ar fi,oare ,judecata istoriei făcută de această strălucită minte , dacă ,printr-o minune , ar reânvia ?]

"Am evocat această amintire,d-lor deputați ,**pentru a apropia regimul de ieri ,de atmosfera calmă , senină și de o înaltă ținută morală** sub care se începe **prima legislatură a noului regim .**" (aplauze prelungite)

▣**Scrutinel unimominal**

"[---]Ce este astăzi ?Ce reprezentați dvs ?

-**Notorietate**

"În noul regim,**membrii Parlamentului au o reală însemnătate personală**,pentru că ei sunt desemnați prin **scrutin unimominal**. Mai mult decât atât ,**alegerea** făcându-se **pe ținut** ,adică pe **o circumscripție foarte mare** ,se asigură **o selecțiune efectivă** prin aceea că **numai personalități de o deosebită notorietate** pot întruni sufragii atât de numeroase"

-**Profesiune productivă**

În al doilea rând,dvs veniți aici ,**reprezentând un element activ** în viața socială și anume **exercițiul efectiv al unei profesii productive**.

" **Între reprezentantul clubului de ieri și reprezentantul profesiei de astăzi ;între candidatul strecurat aproape anonim pe listele de ieri și candidatul care se înfățișează personal și direct astăzi;**

-**Știința de carte a alegătorului**

Între opinia iresponsabilă a analfabeților de ieri și desemnarea conștientă a știutorilor de carte de astăzi ,între aceste elemente care separă și definesc două regimuri ,socotesc, domnilor deputați , că **judecata este ușoară** .(**aplauze**)

-**Reprezentare reală, eficientă**

"**Regimul de ieri ne da o reprezentanță națională fictivă ,cel de astăzi ne dă o reprezentanță reală** .Ieri, datorită sistemului pe care viața practică îl agravase încă ,**am avut un regim parlamentar lipsit de semnificație și inutil** . Astăzi **se așează un regim care poate da roade efective** ."

-**Autentică reprezentare democratică**

[LD:după Rosetti,iată și pe premierul Călinescu caracterizând parlamentul ca o autentică reprezentare democratică,pornind de la constatarea prezenței **muncitorilor ,meseriașilor și țăranilor autentici** .Și este adevărat.Întrebarea este ,însă,în ce măsură -indiferent de regim -prestația lor era "calificată" pentru activitatea legislativă.Dar asta interesa mai puțin ,având rolul de "anexă" a executivului ,atribuit parlamentului]

...**Muncitori și meseriași**

"**Reprezentanța națională ?** Am avut , d-lor deputați ,în trecut **Parlamente ,care pretindeau a vorbi în numele democrației și toate se întreceau în a flutura grija pentru muncitorime sau pentru țăranime**.Mă întreb ,însă ,**când aceste două categorii sociale au avut o reprezentanță reală ,autentică?**(**aplauze**)

Apăreau câte o dată **câte 2-3 candidați ai muncitorimii ,care abia reușeau să se strecoare din teroarea administrativă,apăreau sporadic două-trei sumane** .

A trebuit să vină însă acest regim ,care să înlesnească intrarea în Adunări a unui însemnat număr de muncitori și meseriași autentici (**vii aplauze**)

...Săteni din toate provinciile

A trebuit să vie acest regim ,care să facă posibilă această neobișnuită și largă reprezentare a țărănimii (vii aplauze) Vă mărturisesc că simt o adevărată mândrie când zăresc pe aceste bănci săteni veniți din toate colțurile țării,din Bucovina și din Banat,din Basarabia și din Muntenia,din Ardeal și de la Mare.Văd aici figuri expresive și porturi naționale minunate, care amintesc de legendara participare a țărănilor pontasi din divanurile ad-hoc.(vii aplauze)

...Comercianți și industriași

"Au fost , d-lor deputați ,de asemenea ,parlamente care pretindeau a reprezenta burghezia . Dar mai totdeauna ,comerțul și industria erau reprezentați prin avocați .(aplauze prelungite) .Pentru întâia oară aceste categorii vin cu o însemnată participare autentică în Parlament (vii aplauze)

"Iată de ce spuneam că actualul Parlament cuprinde prima reală reprezentanță națională și iată pentru ce eu simt o deosebită mulțumire să mă aflu în fața unei asemenea Adunări , a cărei viață este asigurată ."[-----]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

43.b) Discursul d-lui prim Ministru ,28 iun.'39

(Rev."Parlamentul Românesc" , an X, nr.301-302 , 30 iun.'39, p.30-31)

[LD: foto în uniformă FRN -Fragmente din discurs -Vezi xerox.

Pentru a exemplifica ceea ce a reținut revista specială a parlamentului]

▀Membrii parlamentului

...scrutin uninominal

"În noul regim, membrii Parlamentului au o reală însemnatate personală pentru că ei sunt desemnați prin **scrutin uninominal** "

...notorietate pe Ținuturi

"Mai mult decât atât.Alegerea făcându-se pe Ținut ,adică pe o circumscripție foarte mare , se asigură o selecțiune efectivă prin aceea că **numai personalități de o deosebită notorietate** pot întruni sufragii atât de numeroase ."

...exercițiul unei profesii productive

"...dvs veniți aici , reprezentând un element activ în viața socială, și anume exercițiul efectiv al unei **profesii productive.**"

▀Diferențieri valorice

...electorul știutor de carte

"Între reprezentantul clubului de eri și reprezentantul profesiei de astăzi ; între candidatul strecurat aproape anonim pe listele de eri și candidatul care se înfățișează personal și direct astăzi ; între opinia iresponsabilă a analfabeților de eri și desemnarea conștientă a știutorilor de carte de astăzi ; între aceste elemente care separă și **definesc două regimuri** , socotesc, d-lor deputați ,că judecata este ușoară "

...muncitor și țăran autentic

"Am avut , domnilor deputați, în trecut parlamente care pretindeau a vorbi în numele democrației și toate se întreceau în a flutura grija pentru muncitorime sau pentru țărănime .Mă întreb însă când aceste două categorii sociale au avut o reprezentanță reală, autentică (aplauze) [.....]

A trebuit însă să vină acest regim care să înlesnească intrarea în Adunări a unui însemnat număr de muncitori și țărani autentici "

...burghezie productivă autentică

"Au fost de asemenea parlamente care pretindeau a reprezenta burghezia .Dar mai în totdeauna comerțul și industria erau reprezentate de avocați (vii aplauze) Pentru întâia oară aceste categorii vin cu o însemnată participare autentică în Parlament. "

FRN=unitate și solidaritate națională

"La începutul anului trecut [1938] semnele dezagregării erau evidente .Cum se ajunsese la această decădere ? Eu socotesc că poate fi rezumată în trei puncte .

...17 tabere dușmane

"**Ambițiile personale** împărțise țara în **șaptesprezece tabere dușmane** .Lupta între ele provocase **totala discreditare a oamenilor** , iar **obsesia puterii** aruncase în umbră grija de interesele naționale .**Totala neputință a partidelor** s-a învederat în **alegerile din decembrie 1937**.,când **nu s-a mai putut constitui o majoritate de guvernământ** [...]

...coaliții bizare

"Coalițiile cele mai bizare au făcut să dispară orice putință de orientare ideologică " ș.a.md. ș.a.md...

44.)Victor Iamandi (ministr.Juстиției),Concluzii la Mesaj, Senat , 28 iun.'39

(D.S.,MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

*Notă:Victor Iamandi

Are 48 de ani.(n..febr.1891, Iași)Licențiat în Drept și Litere .Avocat și prof de liceu .Ziarist(Neamul Românesc-Iorga, dir.la "Mișcarea" (PNL-Iași).Membru PNL, deputat din 1922, în toate legislaturile .Ministru (Educație Națională, Culte,Justiție)în diverse guverne liberale

[LD :Dimineața, Armand Călinescu ținuse discursul -concluzie la dezbateri în Cameră. Iamandi , ca voce autorizată a guvernului, vorbește la Senat .Ține cel mai lung discurs care s-a rostit în acel parlament ,și poate fi considerat **un doctrinar al noului regim** .Calitățile lui intelectuale, statutul de doctrinar, faima de orator, nu le dezmințe.**Are 48 de ani**. Fusesse ,totuși, **peste 20 de ani**,un doctrinar activ,politician în continuă ascensiune,ziarist bătăios,parlamentar temut,**în reduta PNL** Avusese mentor spiritual pe Iorga,fusesse frate de luptă lui Gh.Brătianu,admirator fără rezerve al celorlalți Brătianu ,la umbra cărora și-a desăvârșit cariera ,se considera un loial discipol al lui Duca.Dacă pe mine ,multe din afirmațiile lui m-au bulversat afectiv,cum or fi fost receptate cuvintele lui în epocă ?]

Document integral : **fișier PNL-1,XIII**

Atmosfera senatorială : solidaritate și concordie națională

Mărturisire de conștiință :oamenii noului regim

Evoluția politică în salturi :De la colegiul cenzitar la votul universal;

Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi

Constituțiile românești : Raportul puterilor în Stat

Legea electorală

Monopolizarea politică a FRN ?! #Farsa opoziției "*democrației integrale*"

Alegerile iun.'39

Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului ;guvernul așezării Statului pe noi baze /guvernul unei mari opere constructive_/_

Victor Iamandi / 28 iun.'39

Atmosfera senatorială:solidaritate și concordie națională

"Domule președinte, d-lor senatori ,**discuțiunea** proiectului de **Răspuns la Mesajul Tronului** a

Însemnat pentru Senat prilejul unei **impresionante și viguroase manifestațiuni de solidaritate și concordie națională** .

Dragostea respectuoasă și devotamentul nețărmurit față de Suveran, solitudinea pentru interesele superioare și permanente ale Statului ,ca și față de instituțiile sale fundamentale ,aprobarea necondiționată și entuziastă la acest regim,aprecierea elogioasă a operei realizată de de guvern și asigurarea colaborării dvs la acțiunea de asanare morală și materială a țării,pe care o întreprindem,au dat acestei discuțiuni un caracter de înaltă și vibrantă uniune sufletească.

"Față de o astfel de manifestare,**am putea** să vă mărturisim sentimentele noastre de **recunoștință și grațitudine**, să vă asigurăm **că ne vom face mai departe datoria** , stăpâniți de același preocupări și aceeași solitudine pentru binele țării și , firește ,cu aceste declarații **să se termine discuțiunea** la proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului .

Victor Iamandi / 28 iun.'39

☛Oamenii noului regim

"Îmi veți da voie, însă ,d-lor senatori ,să socot că **situația nouă,cu schimbările ei fundamentale ,cu situațiile noi care s-au creat ,cu ritmul de viață necunoscut până acum la noi în țară ,și cu mentalitățile răuvoitoare care caută să se difuzeze în toate direcțiile vieții noastre naționale în acest ceas,o cercetare mai atentă și în special o explicație mai complectă și mai concludentă asupra tuturor acestor evenimente** prin a căror înlănțuire s-a ajuns la **transformările ce s-au înfăptuit în România de un an și jumătate** .

...mărturisire de credință

"Domnilor,**situația mea** ar apărea multora dintre dvs **cam anevoioasă** ,pentru că și eu, ca și atâția alți colegi din Guvern,**nu suntem oameni care să apărem pentru prima oară în viața publică**,iar **activitatea noastră anterioară s-a desfășurat în cadrul fostelor partide politice și adeseori am fost printre cei mai calzi și mai activi susținători ai ideologiilor ,ai doctrinelor și ai sistemului constituțional care stăpânea viața politică a țării noastre** .

...Oameni ai datoriei , patrioți , devotați

"Această situație **numai aparent ,însă ,poate fi anevoioasă**, pentru că , domnilor,cred că , în ce mă privește ,de altfel în această situație se găsesc și ceilalți colegi ai mei din Guvern,**rolul nostru de astăzi este bine știut .N-am ajuns să deținem aceste funcții de răspundere ,nici prin faptul că am fi fost stăpâniți de ambiții și nici prin considerațiuni lăturalnice, ci suntem aici chemați la datorie ,în serviciul devotat și activ al Coroanei și al țării(aplauze puternice)**

" Punând la contribuție **întreaga noastră putere de muncă** ,toată **capacitatea constructivă** și tot **spiritul de jertfă** de care suntem capabili - n-am avut ca preocupare , n-am avut altă năzuință decât de a **corespunde cât mai mult serviciului anevoios ce ni s-a dat în zilele de grea cumpănă în care s-a găsit Statul ."**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

...Continuitatea patriotică a clasei politice

...Trecutul-parte integrantă din conștiința fiecăruia

[LD : fără a nominaliza ,fără a transforma într-o replică polemică agresivă, Iamandi pune la punct pe toți zeloșii antidemocrați , pe toți pătimașii ranchiunoși, care au supralicitat păcatele vechiului regim.Nu se dezice de acest trecut,și-l asumă,îl pune într-o lumină patriotică .După părerea mea, cam târziu,cam demagogic și cam oportunist ,având în vedere actele autoritare]

" **Din examenul pe care îl voi face asupra situației politice** care a determinat **chemarea noastră la posturile de comandă** pe care le deținem- **sunt convins că și dvs veți găsi o strânsă legătură** între **rolul nostru de ieri și rolul nostru de astăzi** .

Am spus-o și cu alte împrejurări, o spun și acum :**am fost investit cu autoritatea de a vorbi în numele Guvernului :noi n-am avut pretenția, care desigur n-ar fi serioasă ,de a crede că lumea începe de la noi**, pentru ca să întrebuițez o formulă mai potrivită situației , că

de aici înainte va fi mai bine, numai pentru că ,pe aceste bănci,suntem noi .

N-am înțeles și nu înțelegem să ne situăm în afara istoriei țării.[---rânduri ilizibile ----]
avem un trecut despre care nu putem spune că nu a beneficiat **de conducerea unor personalități de elită,căroră nu le-a lipsit**, în momentele grele prin care a trecut deseori Statul și neamul nostru , **nici patriotismul și nici înțelegerea clară a intereselor generale**,pe care **le-au apărât cu o hotărâre neclintită și cu o vrednicie necontestată** .(**aplauze**)

"Clasa noastră conducătoare **n-a lipsit de la îndatoririle ei patriotice**,iar activitatea desfășurată în decursul anilor , **n-a fost fără rezultate pozitive pentru Țară și Neam** .
Ceea ce este astăzi,ceea ce s-a întâmplat în toate direcțiunile,**nu este doar produsul inerției și al întâmplării** - ci este **rezultatul eforturilor colective** ale poporului nostru,**condus și îndrumat de acei care au avut răspunderile cărmuirii** .

"Națiunile nu pot trăi și nu se pot dezvolta decât în măsura în care **trecutul justifică existența lor** .Același comandament stăpânește și pe oamenii care sunt chemați să îndeplinească roluri de conducere în viața publică .

"**Trecutul face parte integrantă din conștiința , din pregătirea și din mentalitatea** fiecăruia dintre noi .**Dacă n-am avea un trecut**,dacă în urma noastră **n-ar exista înfăptuiri și atitudini** care să fi fost rezultatul unor **concepțiuni sănătoase** și a unor **porniri generoase**,**n-am putea avea autoritatea necesară** de a îndeplini însărcinările ce ni se dau și , mai ales,**n-am avea cutezanța** să pretindem că prin acțiunea noastră ,pregătim viitorul ."

#În România n-a existat un regim democratic

[LD:După o atare introducere ,care trimite cu gândul la fluturarea unei "crenguțe de măsline" către clasa politică a României moderne , lamandi face o voltă doctrinară de 180 de grade ,anulând , pe fond ,tot ce afirmase.Vehiculând neo-varianta conservatoare a "*formelor fără fond*" ,el nu numai că neagă autenticitatea regimul democratic trecut ,dar adjudecă acest caracter pentru regimul instaurat de Carol al II-lea prin lovitura de stat din febr.'38 .

De aceea , trebuie citat :]

"La noi în România ,**s-a spus** în toate ocaziunile și de către toți oamenii noștri politici , **că regimul politic ce s-a instaurat la 1866 , n-a încetat de atunci și până astăzi , de a fi un regim democratic** .S-a spus, desigur, **de bună credință** acest lucru ,având poate convingerea că ,într-adevăr **în România a existat un regim democratic** .

"Noi credem însă că în țara noastră **n-a fost nici o dată un regim democratic adevărat și real** . Acest regim **a fost mai mult o titulatură**, fiind **o creație artificială și fără nici o legătură mai serioasă cu fondul vieții noastre politice și sociale** .

În vremurile liniștite și fără prea multe convulsii și greutăți de dinainte de război ,lozinca că totul e bine și toate sunt bune, **putea să aibă multă crezare** ."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Evoluție politică în salturi

...De la colegiul cenșitar - la votul universal

[LD :după socoteala lui Iamandi , noi **ar fi trebuit să introducem votul universal** în mileniul trei !
Discuția aceasta a dominat scena politică românească înainte și după primul război .

Ele au luat sfârșit prin **reforma decretată și consacrarea ei de Constituție, în 1923**.

Chiar dacă a fost prematur , chiar dacă a avut unele efecte negative,**reforma a fost făcută** , a înviorat viața politică a României, a trezit la participare milioane de români , permițând educația lor în exercitarea acestui drept .Ceea ce este deosebit de grav ,este faptul că ,după 20 de ani , s-a anulat un drept acordat , înmulțind restricțiile !Și să te lauzi cu asta !]

"De la război încoace , însă ,și **Statul și viața noastră politică** a trebuit să sufere **schimbări radicale**.De la regimul comod și calm al colegiilor cenșitare - **s-a sărit de-a dreptul la votul universal**,care a dat țării **o configurație cu totul nouă**,iar vieții politice o **amplare plină de surprize și de nenumărate greutăți** .

"**Noi n-am cunoscut**, în trecutul nostru politic ,**o evoluție lentă** , **n-am cunoscut o adaptare sistematică și continuă** la forme de viață,care **să corespundă** complet și **fondului nostru social și politic** . **Noi am făcut salturi** .

Adeseori **am trecut de la o extremă la alta** : la 1919 ,după ce se modificase la Iași Constituția și se introdusese în ea teoretic **votul universal** , **s-a aplicat pentru prima dată acest instrument politic , dat direct tuturor cetățenilor acestei țări ."**

[Evoluția sistemului electoral în alte țări]

Este de sigur de prisos să vă amintesc că **în toate țările** cu un adevărat regim politic , cu un regim în care **cuvintele corespund fondului** și social și politic al țării respective, **reformele au venit cu totul altfel** decât cum au venit la noi .

Votul universal în Anglia a trebuit să treacă prin discuțiile prelungite **aproape un secol** ,pentru **ca să se poată da în întregime**. **Abia în 1919** ,după război **s-au desființat ultimele privilegii** și ,sub guvernul Loyd George s-a putut da acolo **votul universal**.Și Anglia are în trecutul ei o tradiție politică care se ridică până la **veacul XIII** , din p-d-v- constituțional , iar din p.d.v. al parlamentarismului, se ridică până la sfârșitul **sec.XVII** .

"Nu vreau să înmulțesc aceste exemple pentru a vă face domniilor voastre dovada că **nici o dată** , **în nici o țară și în nici o împrejurare**, **reformele** pentru ca să se poată adapta și pentru ca să poată da rezultatele cuvenite, **trebuie să fie rezultatul unei îndelungate pregătiri și a unei îndelungate evoluții**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

...Aplicarea votului universal în România Mare

"La noi , însă ,aceste condițiuni au lipsit întotdeauna.**Votul universal** o dată dat , firește că **partidele politice** și acele vechi , și acele care s-au alcătuit ca rezultat al acestei reforme , **au început să-l practice** .

Domnilor ,**nu voi face nici o încredințare și nu voi aduce în discuția de astăzi ,nici un nume** ,dar voi constata din capul locului **că aplicarea votului universal la noi a fost considerată**

de toți oamenii noștri de răspunderea ca un lucru foarte ușor.

"Se credea că se va practica același sistem care se practicase sub vechile colegii când **alegătorii erau cunoscuți** până la cele mai îndepărtate neamuri ale lor și **votau după indicațiile electorului** din urbea respectivă .**Se credea că același sistem de silnicie ,de siluire a voinței , de sugrumare a libertăților de manifestare** , va putea fi aplicat **și sub acest nou sistem politic al votului universal** .

" De la început ,**aplicarea votului universal s-a făcut în condițiuni dintre cele mai detestabile** **Sunt un vechi parlamentar** și am asistat la **dezbatere furtunoasă**, din care, dacă aș fi căutat să rezum ,după **săptămâni întregi de discuții**, discursurile cele mai importante, le-aș fi redus numai la **acuzățuni reciproce de furt de urne** , de samavolniciei și de sugrumare a voinței **alegătorilor**

Sistemul acesta a mers vreo 10 ani **Guvernele aveau ori n-aveau popularitate ,și căpătau majoritățile parlamentare**.**O educație** atentă însă , serioasă , **o pregătire a terenului** pentru ca factorii electorali să fie altceva decât **un instrument orb în mâna atotputerniciei guvernamentale**,sau **un instrument orb** mai târziu,**în mâna agitatorilor primejdioși**, **nu s-a făcut "**

[LD :sub rezerva desaccordului cu anume răutăți generalizatoare ,**sunt de acord cu Iamandi** în privința **responsabilității unor oameni politici** ,pe care chiar dacă nu -i numește ,sunt **ușor de identificat** .Sunt convinsă că această concluzie nu va fi pe placul adeptilor unuia sau altuia dintre protagoniști , dar cred că , acum, după peste 60 de ani **se poate încerca o abordare obiectivă .]**

Victor Iamandi / 28 iun.'39,

#Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi

[LD . toată demonstrația lui Iamandi curge din argument în argument ,coerent și just.

Când ajunge la lovitura de Stat,însă,**înlocuește argumentarea cu sentința** ,deseori sarcastică , și **devine din analist,politician implicat** Ceea ce **nu reușește Iamandi să argumenteze credibil** este faptul că **nu putea un guvern de concentrare**, în compunerea căruia intrau **7 foști prim-miniștri ,aplicând Constituția și legile în vigoare ,să rezolve impasul în care se afla**

țara. Acel <**Să fim serioși , domnilor !**> și <**Să nu luăm în serios pe acești protestari**> marchează saltul imoral pe care-l face pentru a-și justifica "trădarea" credințelor de o viață. Se pare că , atunci când un politician face apel la "judecata istoriei", acoperă (substituie) propria-eroare sau eșec]

"Domnilor, **nu vreau să stabilesc aici responsabilități .Aceasta o va face desigur istoria.** Dar atunci când **se vorbește** astăzi ,de **dincolo de zidurile acestui Senat ,de libertăți publice,** atunci când din nou se schițează în **proteste stereotipe** ,pe care le **semnează de la 1920** , inevitabil ,**aceleași personalități protestare** prea cunoscute , pentru a le mai numi ,**invocându-se** ideile pe care **nu le-au apărât niciodată** și ni se aduce nouă învinuirea **că am distrus binefacerile vechiului regim,** să-mi dați voie ca **drept orice răspuns** , să le spunem cu hotărâre de aici, împreună cu dvs, că **nu au autoritatea de a discuta cu noi**, care am salvat Țara într-un ceas de primejdie iremediabilă , **tocmai ei care au contribuit prin atitudinea lor de neiertat și prin greșelile lor condamnabile ,la dărâmarea edificiului politic pe care l-a avut această Țară**" (**aplauze prelungite**) [-----]
Victor Iamandi / 28 iun.'39

..Protestatarii= o falsă opoziție

[LD:istoria acelor timpuri este consumată.Indiferent de soluțiile urmate ,indiferent de argumente ,indiferent de confirmările (sau infirmările) ulterioare ,
"În astfel de condițiuni ,**își putea cineva închipui** că **guvernul de la 10 februarie 1938** era chemat să rezolve câteva chestiuni curente,**putea crede serios cineva** că se putea stabili ordinea și autoritatea de Stat și **că se putea descătușa Țara de sub teroarea agitatorilor** , prin vechile metode sau numai **printr-o cărmuire de câteva luni de zile** , fie și întreprinsă de un guvern în care se găseau **7 foști președinți de Consiliu ?**
Nu, domnilor ! Trebuie să fim serioși !

"În momentul acela **toți eroii de astăzi** , care au început să vorbească de libertățile publice , **erau la pământ de frică**, în momentul acela **se adunau pe ascuns în câteva case** particulare din București și **nu vorbeau decât de primejdiile** care vor veni de pe urma **acțiunii teroriste a extremiștilor** și de pe urma **imposibilității Statului de a face față unei situațiuni de o extremă gravitate** ." (**aplauze**)

"Să-mi dați voie , domnilor, **să nu luăm în serios** , cum foarte bine a spus dl. președinte al Consiliului astăzi la Cameră,**să nu luăm în serios pe acești protestatari .Ne ocupăm de dânsii numai pentru a nu se crea unele legende în opinia publică.Nu ne interesează agitațiile lor** de astăzi ,pentru că **nu au nici un ecou** în conștiința opiniei publice, pentru că Țara sănătoasă, Țara creatoare ,Țara muncitoare , își duce mai departe rosturile ei, **pentru că în jurul Coroanei, în jurul regimului și în jurul Guvernului se găsește astăzi solidară întreaga obște românească**, iar noi aceștia care, trecător,avem sarcina de a conduce destinele ei ,vom ști să ne facem, împotriva oricui ,**datoria până la capăt** ." (**aplauze**)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Criza parlamentarismului

[LD :sunt câteva rânduri ilizibile , de aceea redau doar câteva cuvinte.Din apărătorul redutabil al parlamentarismului care fusese până mai ieri ,Iamandi a trecut de partea celor care îl atacă , susținând necesitatea întăririi executivului, deoarece excesul parlamentarismului a împiedicat executivul de a-și face datoria [-----]

≡Constituțiile (1866,1923, 1938)

"Ce reprezintă Constituția din februarie ?Constituția de la 27 februarie , în primul rând,este **actul de a se încadra în tradiția românească** și are un al doilea merit ,de a fi **complet sinceră** . Am avut **Constituția din 1866**,apoi cea de la **1923**.Erau **traducțiuni, adaptări a unor Constituțiuni străine**,cu foarte puține adaptări la nevoile specificului românesc. **Multe idei din aceste constituții erau bune**, altele însă nu corespundeau nici pe departe situației noastre.Ce a fost însă mai grav,a fost că **nu s-a aplicat aproape nici o dată nici constituția ,nici spiritul ei** .

...șase decenii de carență democratică

[LD,6 oct.2007.ATENȚIE ! poate să treci aceste considerații la cap.**Constituționalism** .

Poate a venit momentul "să pui degetul pe rană " privind constituționalismul românesc.

Ce se poate spune despre o națiune,un stat ,care peste 150 de ani , nu a reușit să elaboreze o Constituție românească ?Împrumut de la belgieni, de la portughezi,de la sovietici ,iar de la vest-europeni ?Este un caz "particular" ,sau singurele națiuni de la care au iradiat sisteme legislative sunt ...englezii, francezii, și rușii ?Dar aceștia , nu cumva din antichitatea romană ?

Bat câmpii ,nu stăpânesc problema.Dar sunt tulburată de comentariile ce se fac despre Constituția actuală ,al cărui "părinte" este indicat a fi răposatul Iorgovan]

"Timp de șase decenii ,din acest punct de vedere , **am fost într-o permanentă carență la principiile constituționale.Dacă au fost atâtea înfăptuiri** care cu drept pot purta numirea de istorice ,**ele nu s-au făcut în virtutea principiilor Constituției** de la 1866 sau **cele din 1923,ci s-au făcut pentru că a fost un concurs de împrejurări**,pentru că **au existat la conducere oameni înțelepți și patrioți** și pentru că însuși **poporul** nostru a depus **toată vrednicia** lui și **toată puterea** lui de sacrificiu .**Constituția nouă are meritul unei totale sincerități "**

...șase decenii de parlamentarism

"D-lor ,noi am avut parlamente întotdeauna.Cele **dinainte de război** străluceau printr-o **impecabilă educație**,printr-o **decență cumpănită** ,desigur și prin alte calități deosebite .

Ele aveau însă o politică statică față de problemele economice și sociale ale vremii

"Parlamentele de după război ,deși nu împărtășesc părerea că din punctul de vedere al pregătirii erau inferioare ,față de regimul colegiilor cenzitare,**s-a făcut exces în manifestarea partidelor** care, deseori ,**zădărniceau adoptarea** celor mai bune intenții **din cauza conducătorilor de partid și a guvernelor ."**

CONSTITUȚIA'38

...Primatul executivului

"În fond,totdeauna ,**guvernele ,executivul,a avut prioritate față de legislativ.(aprobări)** **Acest lucru noua Constituție îl prevede în mod sincer și clar .**

Este asigurarea primatului executivului, **un principiu în vigoare la toate țările din lume și în cele cu regim democratic complet** .

Parlamentele dau mandate ca **guvernele** să aducă la îndeplinire ,într-un anumit timp, un program.

...Drepturi și datorii cetățenești adecvate

"Apoi, **Constituția din 1938,a prevăzut un regim de drepturi și datorii** pentru cetățeni,**mai potrivit situației** necesităților țării ,**decât cum era în constituția veche ."**

...Regele -arbitru și factor de decizie

"În același timp,**se dă Regelui rolul istoric pe care trebuie să-l aibă : de a fi arbitru, nediscutat și factorul de decizie**,ori de câte ori **problemele mari de Stat o cer**.

...Parlament nepolitic ,ci profesional

"S-a făcut **o discriminare între Guvern și Parlament ,stabilindu-se că miniștrii sunt răspunzători numai față de Suveran** . De aceea poate s-a tras de către unii din dvs,și am impresia că chiar dl **profesor Iorga a tras încheierea că s-ar fi nesocotit în oarecare măsură prerogativele și drepturile Parlamentului**.

Parlamentul nu mai îndeplinește o funcțiune politică , prin însăși esența lui,el **reprezintă profesiunile active** ale vieții noastre sociale

-Iorga : Dar noi, **senatorii de drept** și banca prelaților ,**ce profesii reprezentăm ?-**

-Iamandi : Senatul , prin compoziția lui , poate fi oricând **un sfătuitor** și poate fi un **factor de luminare** în atâtea probleme de Stat , prin experiența pe care o au cei mai mulți din membrii săi și prin autoritatea pe care le-o dă poziția lor .De altfel , și dvs d-le profesor Iorga,când ați fost ales

președinte al Senatului ați spus că ați fost ales ca reprezentant al intelectualității din această țară .Prin urmare tot o profesiune.

-Iorga : Eu am spus că se aduce un omagiu intelectualității, un omagiu care s-a retras pe urmă

-Iamandi : Nu s-a retras .Intelectualitatea dvs vă este recunoscută și nimeni n-o tăgăduiește

-Iorga : Nu pentru mine a fost ceva dezagreabil ,ci pentru cine le-a pus la cale

[LD : să-l fi vizat pe Carol ? pe Argetoianu ? Cert este că Iorga se simte lezat și este ofuscat]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

«Revoluția "pașnică" a noului regim

[LD : O recunoaștere a faptului că aproape doi ani regimul a trăit într-un vid legislativ, în care toate măsurile represive au pornit de sus, fără a avea gir legislativ.

Iamandi arogă ca pe un titlu de glorie a noului regim faptul că a înfăptuit o " revoluție

pașnică" Așa să fi fost ?!]

"S-a purces la organizarea Statului .Legea electorală la care vă refereați și dvs adineauri nu putea să vie decât după luarea și ducerea la bun sfârșit a tuturor măsurilor menite să aducă liniștea și ordinea internă.D-le profesor Iorga , dvs ați recunoscut și să-mi dați voie ca la recunoașterea dvs să asociez modesta mea recunoaștere ,ați recunoscut rolul imens pe care președintele nostru de Consiliu l-a avut în restabilirea ordinii în Stat (aplauze îndelung prelungite)

-Iorga : N-am tăgăduit-o . Pentru aceasta i-am trecut multe (ilaritate)

-Iamandi: "Legea electorală care s-a făcut, urmează întru totul principiile din Constituție și creează posibilitatea alegerii și convocării Corpurilor Legiuitoare .

Cred că suntem unul dintre Statele care am trecut printr-o mare revoluție pașnică și care am izbutit, în mai puțin de doi ani ,să reintrăm în completă legalitate."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

«FRN=monopol politic ?!

[LD :6 oct.2007.Atenție ! Poate duci aceste considerații la Sistemul de partide, respectiv la FRN.

Mă gândeam la "cariera politică " a acestor "fronturi" , care au răsărit ca ciupercile în intebelic.

,exprimând, fie o delimitare nonpartidistă , fie o asociere transpartinică , fie o tendință

antipartinică ,dar ,de fiecare dată ,având un caracter antagonic(național sau de clasă),radical,

belicos, exclusivist: **FUM, FNA, FPA, FRN, FSN** (Unic Muncitoresc, Popular Antifascist ,Front

Național Antifascist ,Frontul Renașterii Naționale,Frontul Salvării Naționale)

În România,"inovația" intenționată prin crearea FRN a vizat scoaterea partidelor din mecanismul democratic .Iamandi -ca reprezentant al noului regim -se străduiește să facă din negru -alb, și din realitate -ficțiune.O confuzie deliberată între noțiuni și situații ,o penibilă analogie cu sistemul pluralist al regimului democratic,numai pentru a contrazice o realitate evidentă:că FRN era un partid unic,și că ,prin aceasta ,a monopolizat viața politică .Dar mai ales, un prilej de a ridiculiza și demasca opoziția extraparlamentară ,care ,evident ,stătea în gât.]

"S-a spus însă că ,prin crearea Frontului Renașterii Naționale ,s-a monopolizat viața politică a Țării, în favoarea numai a unei singure organizații.

Eu cred că această observațiune nu este întemeiată.

Întâi, pentru că în FRN s-a înscris imensa majoritate a tuturor cetățenilor acestei Țări ,din care fac parte și toate capacitățile din trecut ,și toate elementele hotărâte să lupte și să muncească pentru consolidarea regimului de astăzi .

...Opoziția ?=protestatari negativști

Au rămas câțiva protestatari care nu și-au creat în țara asta alte merite decât numai acelea ale unei atitudini negative, în toate împrejurările și față de toate problemele .

Atunci când într-o astfel de organizație se găsește deci întreaga clasă conducătoare, se găsesc toate forțele productive ,toate valorile reale ale acestui neam, nu mai poate fi vorba de confiscare .

...FRN=confiscator de reprezentare ?!

V-ați referit la ceea ce este scris în **legea de organizare a Frontului și reprodus în legea electorală**, unde se spune că **candidaturile vor fi acelea care vor fi admise de conducerea Frontului**. Este foarte adevărat că **această prevedere, la prima înfățișare, poate fi discutabilă**. Dar, domnilor, de ce să uităm lucrurile din trecut așa de ușor și de repede? **Vechile partide politice**, potrivit dispozițiilor legii electorale în vigoare până februarie 1938 vechile partide **își puneau candidații numai cu aprobarea șefului. Dacă șeful partidului nu dădea semnul și autorizarea, nimeni nu putea să candideze** în județul respectiv, în numele partidului respectiv. Prin urmare, **și acolo era o cenzură și o tiranie** pe care eu o consider **mult mai primejdioasă**, pentru că, e multe ori, se înlăturau candidaturile care trebuiau să fie, pentru a se pune altele, care nu trebuiau să figureze, **pe când FRN, în aprobarea pe care o dă candidaturilor, nu poate avea decât două criterii: unul este meritul și profesia reală pe care cei care cer candidatura trebuie să-o aibă și al doilea, autoritatea morală indiscutabilă a candidaților (aplauze prelungite)** [-----]

Prin urmare, **nimeni nu este împiedicat prin legea electorală și prin legea FRN, de a participa activ la viața politică, dar domnilor, în orice caz, inovațiile noastre într-un regim de autoritate ca acesta de astăzi, când nu este indiferent ceea ce fac parlamentarii și care este atitudinea lor față de viața de Stat n-a mers așa de departe ca să le cerem demisiuni în alb [aluzie la Maniu, la PNT] cum s-a făcut în vechiul regim tocmai de reprezentanții democrației integrale și de apărătorii de astăzi ai libertății imaculate "** (aplauze)

"De aceea, dlor, **acele persoane care vorbesc de apărarea libertăților publice, ar trebui să fie ceva mai circumspecte și să-și aducă aminte** că deosebirea între ziua de astăzi și aceea de ieri, este că **atunci se vorbea de o libertate ce nu era, iar astăzi se vorbește de o libertate disciplinată și serios pusă în serviciul Statului**, pe care fiecare dintre dvs o are ." (aplauze)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▀Alegerile iun.'39

" De altfel, domnilor senatori, **noi am admis candidaturi multiple**. Au fost candidați toți câți au **voit să fie**, alegerile s-au desfășurat într-un regim de desăvârșită libertate, iar rezultatele au fost dintre **cele mai îmbucurătoare**, pentru că **au scos la iveală cu adevărat elemente care, sub regimul vechi, se găseau în totală și permanentă imposibilitate de a fi alese, de a reprezenta în mod serios interesele țării în Parlament"** (aplauze)

Iamandi / 28 iun.'39

45.a.)Pr. de lege privind actele civile ale Familiei Domnitoare, 4 iul.'39

(DAD, MO 8, șed din 4 iul.'39, pag. 172-174)
Pr. lege semnat de Armd. Călinescu și Vict. Iamandi
Raportul Comisiei Legislative -Adrian Brudariu
Adrian Brudariu / 4 iul.'39

/Constituția 1923 :suprimarea titlurilor de nobleță

"Constituția anterioară din 25 martie 1923, **desființând privilegiile de clasă** prin art.10 alin.2, a **suprimat și titlurile de nobleță** .

/Constituția 1938:reglementarea titlurilor de nobleță

"Membrii Comisiunii de Legislație Civilă, Comercială și Penală, cf.Regulamentului Camerei, s-a întrunit sub președinția lui Alfons Heroveanu, pentru a cerceta pr- de lege.[...]

Constituția din 10 febr.1938, menținând dispoziția desființării privilegiilor de clasă, prin art.6, face însă din Statutul Familiei Regale **o legislație aparte**. Această dispoziție dă puțință Șefului Casei regale **să reglementeze titlurile pe care le poate înființa și conferi Membrilor Familiei Regale**.

Avem de altfel și un precedent : Prințul nostru Moștenitor la 8 iunie 1930 a fost numit prin lege specială **Mare Voevod de Alba Iulia**

Dat fiind că **aceasta este o prerogativă Regală** care ,față de art.91 din Constituția din 1923 , conform căreia **Regele nu avea alte puteri decât cele prevăzute acolo** - text care a dispărut din actuala Constituție - urmează că **Regele are dreptul și puterea de dispoziție în ce privește Membrii Familiei Regale "**

■**Art.unic (modif. art.4)**

" Odată cu autorizarea doptării unui alt neme sau ulterior acestei avizări , Regele, prin Înalt Decret Regal, va putea înființa și conferi titluri de nobleță foștilor membri din fam.Regală .

45.b.)Ridicarea mandatului unor senatori de drept, 8 iulie'39

(DS., MO nr. 13, șed. din 8 iulie '39 , pag. 266 - 167)

Ședința este condusă de vicepreșed.Senatului,**Anibal Teodorescu** (ex-iorghist)

Prezenți 123 senatori ;nu răspund la apelul nominal ,**105 de senatori** .

Printre absenți : 22 reprezentanți ai clerului ;**mareșalul C.Prezan** și alți militari ;

Oamenii politici și personalități literar -științifice :**dr.C.Angelescu , Victor Antonescu , Mircea Cancicov,Al.Lapedatu NNSăveanu , Victor Slăvescu , Gh.Tătărăscu , Arhur Văitoianu , Aurel Vlad , Iuliu Hațieganu , Teodor Iacobescu, Nicolae Titulescu , Mihai Popovici,**

George Enescu Valentin Bibescu ,Tiberiu Brediceanu ,ș.a,ș.a.

Printre ei, **absenții " fără jurământ"** , care urmau să fie excluși .

 # Ridicarea mandatului unor senatori de drept.

[LD : La o lună de la deschiderea sesiunii ,în temeiul **art. 48 din Constituție și art-5 din Regulamentul** Senatului, pe baza unei **scrisori trimise de C.Argetoianu** (bolnav) **se ridică mandatul de senatori de drept** unui număr de **9 senatori**,deoarece **nu depuseseră jurământul** Cam la aceștia și câțiva amici loiali de-ai lor , se reducea "opoziția" anticarlistă . Dar acest nucleu îi avea pe **liderii celor două mari partide politice democratice** ,care **guvernaseră timp de 20 de ani România !]**

...Lista celor excluși

(Anibal Teodorescu citește textul scrisorii lui Argetoianu]

"Domnilor senatori ,**președintele Senatului** care din nefericire se găsește **bolnav la pat**, m-a rugat **să dau citire unei comunicări** pe care **d-sa înțelege să o facă în Senat** lată această **comunicare** :

"D-lor senatori ,se împlinește o lună de la deschiderea sesiunii.În temeiul art. 48 din Constituție , am onoarea de a vă aduce la cunoștință situațiunea membrilor Senatului , care nu au depus jurământul cerut de Constituțiune și legi .

[----- etc ----etc -----etc -----etc-----**art.5** din Regulament -----]

"În consecință , în aplicarea textelor ce preced,declar d-nii:**Brătianu ICConst ,Dobrescu Aurel,Iunian Gr ,Lupu Nic.,dr.Maniu Iuliu, Mihalache Ion ,Orleanu M, Sassu Vasile** și PSS **Vartolomeu Stănescu ,senatori de drept ,nu-și vor putea exercita mandatul d-lor**,pe tot timpul **legislaturii actualelor Adunări** , urmând să se facă această mențiune în apelul nominal . " În ceea ce privește pe d-nii :**mareșal C.Prezan , Enescu G ,Popovici M.și Titulescu N.**, potrivit art. 2 din Regulament **domniile lor vor putea depune jurământul legiuit** îndată ce împiedicările de forță majoră invocate nu se vor mai opune la prezența domniilor lor în Senat " Anularea mandatelor de senatori / 8 iul.'39

46)Primirea IPSSNicodem în Senat , 8 iul.'39

(DS., MO nr. 13, șed. din 8 iulie '39 , pag. 266 - 167)

-Anibal Teodorescu : IPSS **Patriarhul României** pășește pentru **prima oară în această calitate** printre noi , pentru ca **să-și ocupe jilțul** pe care, atât **datina străbună** , cât și

Constituția i-l rezervă. În numele domniilor -voastre, îmi iau libertatea de a exprima **IPSS deosebita bucurie ce simțim**, văzându-l în mijlocul nostru și în același timp să-i urăm o viață îndelungată și sănătate deplină pentru **prea fericita păstorire duhovnicească a Poporului Românesc.**"

-Binecuvântarea IPSS Nicodem Munteanu

" Eu știu că **pe unde m-a trimis biserica să slujesc , m-am silit să-mi fac datoria .** Dar mai mult decât datoria ,nu simt că mi-am îndeplinit .De aceea bunăvoința pe care mi-o arătați , o socotesc un îndemn pentru viitor[--] **Rog pe Dumnezeu să reverse binecuvântarea Lui peste dvs ,** așa fel ca ele să fie în folosul **Țării și al Neamului ,** întru ajutor " (**aplauze prelungite**) /

47.)M.Ralea ,la legea breslelor ,Cameră ,10 iul.'39

(DAD, MO nr. 10, șed. din 10 iul.'39, pag. 234- 239)

*Notă :M.Ralea.

Are 42 de ani(n.1896,)la București (tata-magistrat la Huși ; mama din Cahul) ;Facult.de Litere la București ('14-'16)și Iași ('17) ;doctor în Drept (Paris) și Litere (Sorbona, '23) .

Asistent , conferențiar , prof univ. de **Psihologie și Estetică** la Universit din Iași (1923, 1926) .

Membru PNT și deputat de Fălciu (1928, 1932) ; dir.al ziarului " Dreptatea " ; unul din doctrinarii "țărănismului militant "

Redactor la "*Viața Românească*" (Iași) ; publică la : *Însemnări literare , Gândirea , Ideea europeană , Adevărul literar* ș.a. Revezi și coroborează cu contribuțiile doctrinare la **fișierele de doctrină și la Corporatism**

-M. Popovici - **Solidarismul politic** ; Nae Ionescu - **Sindicalismul** ;

-Gh.Tașcă," **Liberalism, Corporatism,Intervenționism "**

-P.P.Negulescu,"**Destinul omenirii**" ;S.Mehedinți,**Partidele politice și statul corporativ** ;

-M.Manoilescu ,**România, stat corporativ** (și altele)

-Pamfil Șeicaru, **polemică cu Ralea**, privind **parlamentul corporatist**, 16 dec.'29]

[LD: Este un **tânăr ministru** pornit pe reforme și realizări.Se comportă ca un **profesor la catedră** ,ținând **o lecție** unor studenți care, **deși deputați aleși pe profesii**, nu sunt prea clarificați privind noua organizare .Depășește cadrul explicit , ținând un larg expozeu cu pretenții doctrinare: un **melanj de sindicalism și corporatism** ,care **să semene** ,dar **să nu imite** ,organizarea pe care intenționa noul regim s-o implanteze .Cu atât mai mult cu cât subiectul fusese mult discutat și cursese multă cerneală pe această temă .

Pretinzând cu emfază că faza "*imitațiilor fără fond*" (demascată de junimiști) a trecut el își culege argumentele tot din câteva cărți de sociologie sau doctrină politică străină –de la Sorell la Deguit –și trântește **rebotezarea profesiilor în bresle** ,pentru a completa "**dictionarul neaos**" reînviat de inspiratorii noului regim.Mă mir că lăsaseră denumirea de Parlament și nu se întorseseră la vestitele "*Divanuri domnești*" Oricum , ideea de bază era ca noua organizare să elimine "lupta de clasă" și să instaureze "*pacea socială*"

La modul general, el nu plasează România nici în categoria unui **stat democrat** ,

nici totalitar ,nici socialist . Repetă mereu, pentru că așa dorea MSR :**stat autoritarist**]

Cu aceeași labilitate ideologică , va trece după '44 în categoria intelectualilor cucerțiți de doctrina comunistă.Document integral : **fișier PNT,XVII**

M.Ralea / 10 iul.'39

Anticiparea breslelor:Constituția și Legea electorală

"**Legea** pe care am onoarea s-o prezint înaintea dezbaterii dvs ,este o lege care vine oarecum cu întârziere, fiind că ea este **un corolar direct** ,cu necesitate impus de **cele două mari reforme** ale regimului actual ,de **Constituția țării și de Legea electorală**

Prin această lege, se dă **un conținut concret anticipațiilor** legii electorale și prescripțiilor directe ale Constituției ."

"**Constituția** noastră prevede , într-un spirit perfect clar, **un punct de vedere profesionalist** . Este necesar , așa dar ,ca, satisfăcând acest spirit al Constituției,**să ajungem la o organizare, la un substrat de structură** ,care **să servească de bază** noii așezări constituționale."

M.Ralea / 10 iul.'39

...A trecut vremea imitațiilor formelor fără fond.

"De ce a înscris **Constituția** , în spiritul ei direct ,**concepția aceasta profesionalistă ?**

Nu este vorba aici de un plagiat a unor ideologii străine ;**nu este vorba** nici măcar de **acea facilă imitare** ,pe care cercurile noastre politice în secolul trecut o aveau și **pe care a denunțat-o junimismul** ,în sensul că se importau adese ori **forme goale, fără conținut** și care forme , în orice caz ,**anticipau asupra unui fond** ce reese organic din necesitatea solului nostru .

"Dacă în a doua jumătate a **secolului trecut** era posibil ca ,**în graba înjghebării** unor organizațiuni de Stat ,a unui **popor care fusese** ,până în acel moment ,**un pașalâc turcesc** și care era **nerăbdător să-și dea o așezare modernă de Stat** ,**erau posibile o serie de importatțiuni de forme** care creiau după aceea , încetul cu încetul,**fondul**,aceasta **nu mai este posibil într-o epocă în care România are o așezare organică** , o unitate sufletească , un țel mai bine determinat și un loc precis în istoria popoarelor lumii .

"**Astăzi ,nu mai importăm idei direct**,ci,din spiritul vremii , din ideile care plutesc în **atmosfera generală a secolului** ,**le adaptăm felului nostru de a fi** ,pentru că **orice țară trebuie să trăiască în epoca ei** ,cu **istoria ei** ,cu **mentalitatea** și cu **comandamentele** pe care i le impune,din punct de vedere ideologic și social , **vremea ei** ." [-----]

M.Ralea / 10 iul.'39

-Profesiunea = fundamentul societății moderne

..."Stânga" și "dreapta"-revendică formula

"Un mare sociolog ,**șeful școlii sociologice franceze ,Durkheim *** ,arată că ceea **ce a fost familia în societățile vechi** ,**ceea ce au fost partidele în societățile mai recente** ,**este astăzi profesiunea**.Individul nu poate trăi singur.El nu poate trăi solitar și izolat; el are nevoie să fie încadrat într-un grup în care să simtă **nevoia de colaborare** cu ceilalți membri ,pentru ca să-și poată satisface **misiunea economică pentru care este menită profesiunea sa** .

"**Profesiunea este** ,așa dar , **fundamentul societăților moderne** .

[Durkheim,Lapardelle,Sorel, Deguit]

Acest lucru nu-l recunoaște un om politic militant ,ci **îl recunoaște un om de știință** ,șeful școlii sociologice moderne **Durkheim**.S-a spus că ideea aceasta **profesionalistă este o idee de dreapta** și corespunde și **mentalității și ideologiei** , care s-a instaurat în Italia de la **revoluția fascistă** încoace .Dacă examinăm faptele din punct de vedere al exactității,din punct de vedere al istoriei,al doctinelor,trebuie să spunem imediat că **această aserțiune nu este exactă** , fiindcă **ideea profesională a apărut pentru prima dată la stânga**,în mediul sindicalist francez ; este oarecum **contribuția grupului Lapardelle** ,a lui **Georges Sorel** , pe care însuși Durkheim îl recunoaște ca un **precursor al ideologiei lui** .

" Așa dar ,**și dreapta și stânga își revendică această idee**,Ce dovadă mai sigură că ea **este oarecum de un caracter universalist**,că este în **concepția tuturor oamenilor** , **indiferent de pozițiile** în care se găsesc,la dreapta sau la stânga societății .

...Idea profesionistă,corporatistă= mijloc de pacificare socială

"**Emisă de oameni politici** ,această idee a făcut, încetul cu încetul **cucerirea întregii doctrine sociale** , pentru că , iată ,de pildă ,ce ne spune un mare profesor de la Bordeaux , **Leon Duguit** ,**care nu este nici un militant de stânga , nici de dreapta** , asupra acestei **idei profesionaliste ,sindicale ,corporatiste** .

Duguit zice că **<mișcarea sindicalistă nu este nici războiul întreprins de proletariat pentru**

distrugerea burgheziei , în vederea cuceririi instrumentelor și direcționii producției ,ea **nu este** , cum o pretinde politica sindicalismului revoluționar,**clasa muncitorească ,conștientă de forța sa** ,concentrând în mâinile ei **puterea și bunurile clasei burgheze** . **Este o mișcare cu mult mai mare ,cu mult mai rodnică ,și , aș spune,mai umană**

Ea nu este un mijloc de luptă și de diviziune socială; cred ,dimpotrivă **un puternic mijloc de pacificare socială** .**Nu este numai transformarea clasei muncitorești** .**Ea se întinde la toate clasele,tinzând să le coordoneze într-un tot armonic** >[-----]

▣"Breslismul"=mijloc de despoliticizare

[LD :cuvântul este un barbarism,dar așa ar cere noul dicționar instituțional.Nu face nici o referire la unii teoreticieni corporatiști - spre ex. Manoilescu -sau la cuziști,la legionari care au propagat organizarea socială corporatistă.Nici vorbă de tradiție, nici vorbă de deziderat popular , **ci mijloc educativ**,pentru ca oamenii,atașându-se de profesii, să **nu mai alege după cariera politică** Merge până acolo încât descoperă incapacitatea românilor de a se atașa unor cariere profesionale (din "**beatitudine orientală**"), preferând "carierile politice"]

"Și,dacă ar trebui să adaug **un punct de vedere românesc** în această excursiune generală asupra **doctrinelor care privesc ideea profesionalistă** ,aș adăuga că **la noi** ,mai mult decât ori unde ,**ideea afirmării unei profesii fixe și precise și a concentrării oamenilor în jurul ei** , are un caracter educativ , pentru că **la un popor pe care beatitudinea orientală adesea ori îl face să stea alături sau pe deasupra unei profesii ,alegând ca singură profesie ,cariera politică**,ideea organică a unei profesii ,care trebuie să **formeze centrul de bază** al unei **mentalități morale și etice**,are un rol educativ,care va avea **efecte puternice în dezvoltarea ulterioară a țării noastre** [-----] .

-"Profesionalismul " =solidaritate și armonie socială

"**Revenim la profesie** .De ce ?Pentru că **profesiunea nu separă [?!?]** ,nu **diversifică [?!?]** , profesia **nu opune oamenii unii altora**.Profesiunea îi unește în sensul că fiecare depinde de celălalt ,o specialitate completându-se cu celelalte specialități.

Fiecare meserie, fiecare profesie,nu poate fi ridicată la un rang superior în Stat , fiindcă în orice moment ea este într-o **perpetuă și completă interdependență** de completare, printr-o **solidaritate permanentă** cu toate celelalte meserii , care o completează și formează împreună **armonia socială** ."

-Profesiunea=baza partidului unic.

[LD: **profesiunea ca celulă de bază în partidul unic ! Curat originalitate românească !**]

"Așa dar , în momentul în care **Țara Românească trăește o revoluție**, în momentul în care **instaurăm un partid unic,profesiunea este singurul mijloc social de a îndepărta și lupta de clasă și lupta de indivizi** , pentru a crea teren comun de colaborare ,prin completarea profesională a oamenilor care sunt datori să lucreze și să lupte la un loc."

(**aplauze**)[----]

M.Ralea / 10 iul.'39 / recurs istoric

▣Evoluția organizării profesionale românești

...1826-1875.Dispariția Starostiilor medievale

"La noi,aceste **bresle medievale** au căpătat **prima lovitură în 1826**,când **Domnitorul Șuțu** a făcut un **contract economic cu Austria** ,aducând și populând aproape toate **starostiile românești cu meșterii austrieci** ."

...1902-legea Misir:corporatiții

"În **1875**, oficial ,un **Jurnal al Consiliului de Miniștri** ,**a desființat cu desăvârșire aceste starostii** , pentru ca ,mai târziu, în **1902** ,o **lege Misir** să creeze din nou **niște organisme sindicale**,denumite de el **corporatiții** - nu se știe de ce -care **aveau un caracter mixt ,jumătate de liberă asociațiune , jumătate de constrângere** ,prin care se permitea ca un număr care

mergea până la **50 într-o breaslă** ,**să impună legea tuturor celorlalti** , care trebuiau **să ia parte forțat** la această constituire sindicală .

...1912-legea **Nenițescu:asociații profesionale**

"Această lege a durat până în **1912**,când **legea Nenițescu**,prima lege pentru **organizarea asociațiilor profesionale** în România **pe baze moderne**,a creat **Casa Meseriilor** și a **Asigurărilor muncitorești** și a **Creditului** ,a desființat **vechile corporațiuni** și a dat **primul impuls** către o organizație modernă .

...1921-legea **Trancu-Iași :sindicatelor**

" În fine,în **1921**,**legea Trancu -Iași** ,**a creat sindicatelor** ,copiind **legislațiile muncitorești din țările apusene democratice** și, în special,**ideologia genoveză**, în această privință"
M.Ralea / 10 iul.'39

▫**Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim**

"D-lor deputați,**aceasta este legea** pe care o supun **deliberărilor dvs**.Acesta este **edificiul simbol** al timpului pe care îl trăim ,menit **să servească de substrat organic revoluționii noului regim**.

...Înlocuirea luptelor partidiste ,**fratricide**

"**Acesta este edificiul** care înlocuiește **luptele sterile și înveninate între partide politice** și **între sinistre ambițiuni personale din vremea fratricidă** în care **românii se urau între ei** .
Acesta este edificiul care înlocuiește **trândăvia și parazitismul lipsei de profesiune , diletantismu celor care se credeau buni oricând ,la orice ,prin spiritul de competență și de specialitate** , care singur va asigura **marile potențiale de creațiune ale neamului românesc** și-l va face să-și îndeplinească **misiunea pe care i-a dat-o destinul lui istoric** "
(**aplauze prelungite și îndelung repetate** .DI **ministru este felicitat de primul ministru, de miniștri și de deputați**)

M.Ralea /Legea breslelor / 10 iul.'39

48.)11 iul.'39.Închidere a sesiunii .

(DAD, MO nr. 11 , șed.din 11 iul.'39 , pag. 247)

[**LD : Regele Carol nu mai vine în Parlament** să citească Mesajul. Până și în **părăsirea acestui protocol** ,se observă **indiferența pentru această instituție** .Mai mult , **nici o apreciere privind contribuțiile deputaților la clarificările doctrinare privind noul regim**.Nici măcar **nu sunt amintite toate legile discutate și adoptate** (ex. legea breslelor)

Poate mă înșel, dar cred că este **ultima apariție a lui Armand Călinescu** la tribuna Parlamentului .]

-**Al.Vaida -Voevod** dă cuvântul lui **Armand Călinescu** care citește Mesajul

▫**Mesajul Regal**

" D-lor deputați,de la **prima manifestare a activității dvs legiuitoare** , am avut **mulțumirea să constat** că noua alcătuire dată **Corpurilor Legiuitoare** **corespunde cu totul așteptărilor Mele**.

"**Competința** adusă la discuția **proiectului de lege pentru valorificarea grâului** ,pe care Guvernul meu l-a supus **dezbatărilor** **Corpurilor Legiuitoare** ,îmi întărește **credința** cu privire la **roadele colaborării** dvs și guvern ."

Proiectul legii pentru **ășezarea** **Corpurilor profesionale** ,cum și proiectul **Statutului funcționarilor publici** ,au fost **depuse pe birourile** **Corpurilor Legiuitoare** și activitatea **dvs urmează să se desfășoare în comisiile permanente** ale fiecărui Corp Legiuitor .

" **Mulțumindu-vă pentru munca rodnică** ce ați depus,și **încrezător în opera** pe care

guvernul Meu o înfăptuește ,Eu **declar închisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare** .
Carol (aplauze prelungite)
Al Vaida mulțumește deputaților pentru munca depusă .
/Închiderea sesiunii parlamentare / 11iulie 39

---

49)Legislație

[LD:în vol.elaborat de ISISP , nu sunt enumerate decretele și proiectele de legi adoptate în această sesiune.Ar trebui să consult eu **Codul Hamangiu**]

▣-Statutul funcționarilor publici ,

▣Legea breslelor ,

▣Legea pentru valorificarea produselor agricole .

Vezi fișierul următor